

FOR REINDRIFTSÅRET
1. APRIL 2004 - 31. MARS 2005

Ressursregnskap for **REINDRIFTSNÆRINGEN**

R e i n d r i f t s f o r v a l t n i n g e n

JANUAR 2006

Boazodoallohálldahus
Reindrifftsforvaltningen
Båatsoe-burriej reereme

Ressursregnskap for reindriffts næringen

for reindrifftsåret
1. april 2004 – 31. mars 2005

REINDRIFFTSFORVALTNINGEN

Januar 2006

Innhold

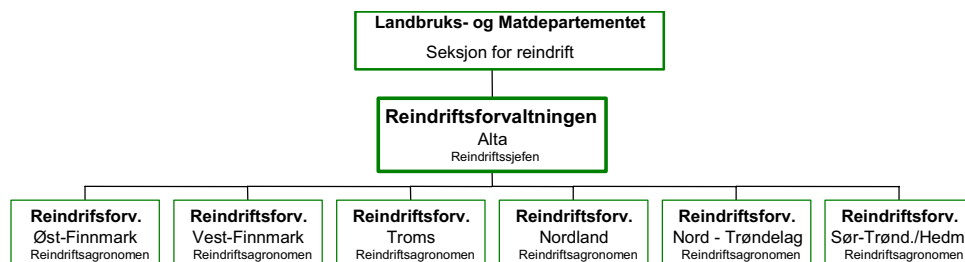
Forord	1
1 Målsetninger, utfordringer og strategier	2
1.1. Målsetninger og virkemidler i reindriftspolitikken	2
1.2. Utfordringer og strategier på nasjonalt nivå	2
1.3. Utfordringer og strategier på regionalt nivå	6
2 Materiale og metode	9
2.1. Materiale	9
2.2. Metode	10
3 Beitegrunnetlaget	11
3.1. Innledning	11
3.2. Reinens tilpasning til naturgrunnetlaget	11
3.3. Naturlige faktorer som påvirker beitegrunnetlaget	11
3.4. Flyttemønster og beitebruk	12
3.5. Internasjonale avtaler om reinbeiting	12
3.6. Menneskelige inngrep og forstyrrelser	13
3.7. Forurensning	15
4 Beitevurdering	18
4.1. Metoder for beitevurdering	18
4.2. Resultater fra beitevurdering	21
5 Reintall og flokkstruktur	24
5.1. Reintall	24
5.2. Flokkstruktur	27
6 Produksjon	29
6.1. Kalvetilgang	29
6.2. Tap	30
6.3. Slakteuttak og slaktekvantum	35
6.4. Produktivitet	37
6.5. Slaktevekter	43
6.6. Produksjon og tap - en oppsummering	47
7 Ressursrelaterte virkemidler	49
7.1. Generelle vurderinger	49
7.2. Driftstilskudd og produksjonspremie	49
7.3. Tidligslaktestilskudd	50
7.4. Kalveslaktestilskudd	50
7.5. Distriktstilskudd	51
7.6. Tilskudd til omstilling, avvikling og strukturering	51

---

8 Organisering og rammebetingelser	53
8.1. Organisering.....	53
8.2. Omstillingsprogrammet	56
8.3. Innløsningsordningen og andre avviklingsordninger	57
8.4. Lovgrunnlag for rammebetingelser	58
8.5. Status for rammebetingelser	59
8.6. Distriktsplaner.....	62
9 Fordeling av ressurser	64
9.1. Egeninteressen og fellesinteressen	64
9.2. Fordeling av reintall mellom driftsenhetene	64
10 Slaktestruktur, anlegg og transportmidler	67
10.1. Slakteanlegg og slaktestruktur	67
10.2. Gjeterhytter og anlegg.....	69
Vedlegg.....	72
Generelle kommentarer til næringsoversikter	73
Vedlegg 1 - Næringsoversikt alle områder.....	74
Vedlegg 2 - Næringsoversikt Øst-Finnmark.....	80
Vedlegg 3 - Næringsoversikt Vest-Finnmark	92
Vedlegg 4 - Næringsoversikt Troms	104
Vedlegg 5 - Næringsoversikt Nordland	110
Vedlegg 6 - Næringsoversikt Nord-Trøndelag	117
Vedlegg 7 - Næringsoversikt Sør-Trøndelag/Hedmark	123
Vedlegg 8 - Næringsoversikt Tamreinlagene i Sør-Norge	127
Vedlegg 9 - Rammebetingelser for reindriften (per 31. desember 2005)	131

Forord

Reindriftsforvaltningen er et faglig forvaltningsapparat som er underlagt Landbruks- og Matdepartementet (se figur under). Reindriftsforvaltningen fungerer som sekretariat og utøvende organ for Reindriftsstyret og områdestyrene, og har i tillegg en rådgivende funksjon i forhold til næringen.

”Ressursregnskap for reindriftsnæringen” er reindriftsforvaltningens årlige rapport om ressurs-situasjonen i næringen. Rapporten bygger for en stor del på de opplysninger som framkommer i reineiernes reindriftsmeldinger og søknader om erstatning for rovvilttap.

Rapporten belyser forhold som har å gjøre med beitegrunnlag, reintall, flokkstruktur, produksjon, tap, virkemidler, organisering, ressursfordeling og anlegg. Vedleggsdelen omfatter næringsoversikter, både på områdenivå og distriktsnivå, samt distriktskart og oversikter over gjeldende rammebetingelser for reindriften. Rapporten representerer et viktig grunnlagsmateriale for reindriftsforvaltningens og næringens egen ressursforvaltning. Den skal videre være et grunnlag for andre forvaltningsorganer, institusjoner og personer som berøres av reindriften og ønsker å være med og påvirke beslutningene.

I tillegg til rapportering gjennom ressursregnskapet foreligger ”Totalregnskap for reindriftsnæringen” (siste utgave for regnskapsåret 2004). Totalregnskapet er en årlig rapport om den økonomiske situasjonen i næringen, utarbeidet av Økonomisk utvalg (partsoppnevnt) som grunnlag for reindriftsforhandlingene.

Alta, januar 2006

Ellen Inga O. Hætta
Reindriftssjef

1 Målsetninger, utfordringer og strategier

1.1. Målsetninger og virkemidler i reindriftspolitikken

Målsetningen for reindriftspolitikken er utvikling av en økologisk, økonomisk og kulturelt bærekraftig reindrift. Den har sitt grunnlag i St. meld. nr. 28 (1991-92), "En bærekraftig reindrift", og i Stortingets innstilling til denne meldingen¹. Reindriftsloven og Stortingets årlige behandling av Reindriftsavtalen er de viktigste operative redskapene for å følge opp målene og retningslinjene i reindriftspolitikken. Kapittel 7 gir en kort gjennomgang av sentrale økonomiske virkemidler over Reindriftsavtalen, mens kapittel 8 gir en gjennomgang av sentrale lovhemler for utnyttelsen av beiteressursene.

1.2. Utfordringer og strategier på nasjonalt nivå

Store endringer i de seinere år gjør at reindriftsnæringen nå står overfor store utfordringer. Noen av disse utfordringene går igjen i de fleste reinbeiteområdene, mens andre har mer regional karakter (se kapittel 1.3). Eksempler på utfordringer som er felles for de fleste områdene er arealinngrep og tap av rein til rovdyr. Tap av beiteland som følge av arealinngrep er trolig en av de største truslene mot reindriftsnæringen i tida framover. Eksempler på regionale utfordringer er fordeling av beiteområder og reintallstilpasning i Finnmark, og beiterettighetskonflikter mellom reindrift og henholdsvis landbruks- og villreinteresser i de sørligste områdene.

Næringen og forvaltningen av denne står også overfor utfordringer på det juridiske plan. Dette som følge av at reindriftsretten har vært gjenstand for relativt store endringer i de seinere år. Sedvane og alders tids bruk har nå fått en sentral plass i reindriftsretten. Sedvanerettslige prinsipper og bruk i alders tid er blant annet nylig blitt tillagt stor vekt ved grensefastsettinger på vår/høst/vinterbeitene i Finnmark. Forslaget til endringer i reindriftsloven², som ble framlagt i 2001, synes å ta hensyn til denne utviklingen. Lovforslaget ligger for tiden til behandling i Landbruks- og Matdepartementet.

Det er videre viktig for reindriftsforvaltningen å bidra til å sette kvinners stilling i reindriften i fokus, samt være oppmerksom på eventuelle utfordringer i forhold til rekruttering av unge utøvere inn i næringen.

Det er nå 14 år siden forrige Stortingsmelding om reindrift ble utarbeidet. Reindriftsforvaltningen mener at tiden nå er inne for å utarbeide en ny reindriftsmelding. Dette på bakgrunn av de store endringer som i denne perioden har skjedd og fortsatt skjer i reindriften. Dette gjelder både på det økologiske plan (blant annet tap av beiteland, rovdyrtap, klimaendringer), det rettslige plan (blant annet økt fokus på sedvanerett, arbeid med ny reindriftslov og ny reinbeitekonvensjon, nye rammebetingelser) og det økonomiske plan (blant annet omlegging av tilskudds- og erstatningsordninger).

---

¹ jf. Innst. S. nr. 167 (1991-92).

² jf. Forslag til endringer i reindriftsloven. Innstilling fra Reindriftslovutvalget, 15.03.2001. NOU 2001:35.

Arealinngrep:

Det er i dag vel dokumentert at ulike former for inngrep påfører reindriften store tap av beite-land som følge av at tamrein unnviker forstyrrelse (se kapittel 3.6). Kraftig vekst i antall hytteutbygginger, vegutbygging, vann- og vindkraftutbygginger og andre inngrep i reinbeite-områdene de siste tiårene gjør dette til en svært alvorlig trussel mot hele reindriftnæringens fremtid. Store prosjekter for utvinning av olje- og gassressurser i Barentshavet kan videre gi negative ringvirkninger i form av økt utbyggingspress på omkringliggende reinbeitearealer. Beregninger foretatt av FN's Miljøprogram (UNEP) viser at dersom dagens utbyggings-hastighet fortsetter, vil tradisjonell reindrift med noen få unntak måtte opphøre i løpet av mindre enn 50 år. Dette skyldes at selv om det vil være større sammenhengende "uberørte områder" tilbake også om 50 år, så vil sentrale beiteområder være så påvirket av utbygging og forstyrrelse at de ikke vil være forenlige med tradisjonell reindrift.

Reindriftsforvaltningen arbeider aktivt for å sikre gjenværende beitearealer og øke forståelsen hos andre myndigheter for reindriftenes behov for sammenhengende og uforstyrrede områder. Arealvern vil være et av de arbeidsområdene som reindriftsforvaltningen i årene framover må legge mest ressurser i. Blant annet er reindriftsforvaltningen sterkt involvert i saksbehandlingen knyttet til søknader om etablering av vindkraftverk. Reindriftsforvaltningen gjør i denne sammenheng en tematisk konfliktvurdering av prosjektene. Denne vurderingen skal være et supplement til NVE ved deres behandling av konsesjonssøknader. Det er viktig at reindriftenes rettigheter til arealer blir vurdert også i et urfolksperspektiv, særlig med bakgrunn i Grunnlovens § 110A og internasjonale konvensjoner. Problemstillinger omkring retten til beite vil stå sentralt.

Produksjon, tap og reintall:

Reindriften i store deler av Finnmark har gjennomgått betydelige svingninger i produksjonen de siste 10 årene. Gjennom siste del av 1990-tallet hadde Karasjok og Vest-Finnmark en betydelig svikt i produksjonen, blant annet som følge av vanskelige klimatiske forhold over flere år kombinert med langvarig høyt beitebelegg og slitte vinterbeiter. Dette ga seg utslag i både redusert reintall, svikt i kalvetilgangen, høye tap, lave slaktevekter og en svært lav produktivitet. I årene som fulgte snudde imidlertid utviklingen, som følge av flere år med svært gunstige klimatiske forhold, spesielt på vinterbeitet. Fra bunnåret 2000/01 og fram til 2002/03 gikk slaktevektene opp, tapene ned og produktiviteten sterkt opp. Siden slakteuttaket i disse gode årene ikke økte i takt med produktivitetsøkningen, økte også reintallet sterkt. I 2004/05 bidro en kraftig økning i slakteuttaket til en liten nedgang i reintall. De siste par årene har det imidlertid generelt sett vært en økning i tapene og en nedgang i slaktevekter og produktivitet. Det er særlig de indre fastlandsdistriktene i Vest-Finnmark som har fått merke den negative utviklingen. De ytre distriktene i Vest-Finnmark og store deler av Karasjok har fortsatt høye slaktevekter, men en negativ utvikling på slaktevekter og produktivitet kan nå også spores i disse områdene. Polmak/Varanger har siden 1990-tallet hatt en langt mer stabil utvikling, med jevnt over høy produktivitet og gode slaktevekter.

Troms og Nordland har generelt høy kjøttkvalitet og høye slaktevekter på grunn av noen av landets beste sommerbeiter. Områdene har imidlertid hatt store svingninger i produksjonen, blant annet som følge av vanskelige og ujevnt fordelte vinterbeiter, ustabile klimatiske forhold og store rovdyrbestander. I siste del av 1990-tallet slet næringen med store tap, lav kalvetilgang, lav og ustabil produktivitet og minkende reintall. Etter 2000/01 har utviklingen i Troms generelt vært positiv, men sammenlignet med andre områder er fortsatt tapene høye og produktiviteten lav. Utviklingen i Nordland er mer sammensatt. I den sørlige delen har

utviklingen i hovedsak vært positiv, mens de nordligste distriktene av ulike årsaker ikke har greid å bygge opp reintallet og få reindriften på fote igjen etter store tap på slutten av 1990-tallet.

Trøndelagsområdene og tamreinlagene har generelt hatt en stor stabilitet både i reintall, produksjon og kvalitet (slaktevekter), og da i særlig grad Sør-Trøndelag/Hedmark og tamreinlagene. Nord-Trøndelag har tidligere hatt svært høy produktivitet, men økende rovdyr tap fra første halvdel av 1990-årene og mindre grad av flokkstrukturering har bidratt til at både slaktekvantum, produktivitet og reintall har falt vesentlig.

Forskningsresultater fra blant annet Nord-Trøndelag og Troms har dokumentert at rovdyr kan utgjøre en betydelig del av tapsårsaken hos tamrein. På tross av at reindriften i Finnmark hadde omfattende tap på slutten av 1990-tallet og tidlig på 2000-tallet, har liknende tapsundersøkelser herfra foreløpig ikke kunnet påvise en tilsvarende sterk sammenheng.

Reindriftsforvaltningen ser med bekymring på at utbetalt rovvilterstatning er svært høy i forhold til kjøttinntekten i de midtre deler av reindriftsområdet. I Troms har erstatningen i lenger tid utgjort et betydelig høyere beløp enn kjøttinntekten, mens i Nordland og Nord-Trøndelag utgjør erstatningen nesten like mye som kjøttinntekten.

Reindriftssjefen registrerer at den ”grenseoverskridende” rovdyrbestanden ofte ikke er tema når rein og tap til rovvilt diskuteres, samtidig som slike rovdyr er årsak til høye tap i næringen. Dette har sammenheng med de høye bestandsmålene for rovvilt i Sverige. For å få en mer helhetlig og hensiktsmessig rovviltforvaltning, bør norske og svenske myndigheter etablere større samarbeid i forvaltningen av rovvilt i disse to land.

Reindriftsforvaltningen ser det generelt som svært viktig å opprettholde en positiv utvikling i produksjonen, samt bidra til at produksjonen og inntjeningen også kan ta seg opp i områder som ennå sliter med lav produksjon og inntjening. Dette innebærer blant annet tiltak for å øke kjøttkvalitet, slaktevekter og slaktekvantum, samt iverksetting av tiltak for å få ned rovdyr tap.

Reintallstilpasning i Finnmark:

Gjennom hele 1980-tallet økte reintallet i Finnmark og kulminerte med ca. 200.000 rein våren 1989 (se figur 5.1). For den samme perioden viste satellittbilder over vår/høst/vinterbeitene i indre Finnmark at lavbeiteressursene var sterkt redusert (se kapittel 4.2). Som følge av dette har beitebelastning og reintallstilpasning i Finnmark stått sentralt gjennom de siste 15-20 årene når innretningen av de økonomiske virkemidlene over reindriftsavtalen har blitt drøftet. Gjennom de siste 8-9 årenes reindriftsforhandlinger er det foretatt betydelige omlegginger i den økonomiske virkemiddelbruken med dette for øye, herunder en 3 års periode med utslakting av simlerein basert på levendevekter. Samtidig vokste det i disse årene fram en erkjennelse om at grensen var nådd for hvor langt en kunne løse disse problemene gjennom økonomiske virkemidler. I reindriftsavtalene for driftsårene 1999/2000 og 2000/01 forsøkte partene derfor å få til en sterkere samordning mellom økonomiske og lovbaserte tiltak for å oppnå reintallstilpasning i Finnmark.

Da dette ikke lyktes i avtalen for driftsåret 2000/01, ga Staten uttrykk for at lovreguleringer i form av høyeste reintall per distrikt og per driftsenhet i Finnmark skulle følges opp etter de prosedyrer som reindriftsloven foreskriver. På bakgrunn av dette fastsatte Reindriftsstyret

tidlig i 2002 høyeste reintall for sommerbeitedistriktene i Vest-Finnmark³. Vedtaket på ca. 64.000 rein tilsvarte en reduksjon på nesten 30 % i forhold til tidligere fastsatt høyeste reintall for Vest-Finnmark totalt sett (ca. 90.000 rein). Vedtaket innebar ingen reduksjon i forhold til daværende registrerte totaltall for Vest-Finnmark (ca. 62.000 rein), men derimot en vesentlig omfordeling av reintallet mellom distriktene. Tilpasning til vedtaket ble forutsatt fullført innen 1. april 2005. Et eget prosjektkontor i Kautokeino har hatt ansvaret for å lede arbeidet med reintallstilpasningen i nær dialog med næringen. I dette arbeidet har frivillig reduksjon av reintall gjennom bonusordninger og avvikling av driftsenheter mot økonomisk kompensasjon stått sentralt (se kapittel 7.6). Siden våren 2002, da prosjektkontoret startet opp sitt arbeid, har 29 driftsenheter fra Vest-Finnmark avviklet gjennom innløsning eller andre strukturiltak (se kapittel 8.3). Gjennom denne reduksjonen, som utgjør 11 % av antallet driftsenheter per 31. mars 2002, har tilpasningsarbeidet bidratt til en vesentlig lette i potensialet for reintallsøkning.

Gjennom tilpasningsperioden har arbeidet møtt store utfordringer. Disse omfatter blant annet flere år med særdeles gode produksjonsforhold og problemer med omsetning av reinkjøtt. Disse forholdene har i kombinasjon med andre faktorer bidratt til at reintallet har økt vesentlig (se kapittel 5.1). Uten reduksjonen i antall driftsenheter ville økningen trolig ha vært enda større.

I den videre oppfølging av arbeidet med reintallstilpasning vil Reindrifststyret evaluere prosessen med fastsettelse av høyeste reintall, en prosess som det fra næringens side har vært reist mye kritikk mot (se kapittel 8.5). I tilskuddssammenheng vil det fortsatt få konsekvenser å ha et reintall som er over det fastsatte. Utover dette vil Reindrifstforvaltningen i tida som kommer følge utviklingen nøye, både hva gjelder reintall, beitegrunnlag og slaktevekter. En intensivering av arbeidet med andre rammebetingelser, herunder distriktsgrenser og siidagrenser, vil også indirekte være et viktig ledd i arbeidet med å få reintallet i balanse med beitegrunnlaget.

Rammebetingelser:

Reindrifststyret fastsatte i driftsåret 2004/05 distriktsgrenser på vår/høst/vinterbeitene i Vest-Finnmark, Karasjok og Polmak^{4,5} (se kapittel 8.5). Vedtakene ble gjort på bakgrunn av flere utrednings- og høringsprosesser gjennom de siste 15 årene. I siste fase i grensedragningsarbeidet ble det lagt betydelig vekt på siidaenes eventuelt etablerte rettigheter. Dette som en konsekvens av den rettslige utviklingen som har vært på dette feltet. Ytterligere oppdeling på siida-nivå på vår/høst/vinterbeitene vil være en viktig betingelse for en rasjonell ressursutnyttelse. For å få til dette har Reindrifstforvaltningen nylig igangsatt et prosjektarbeid, som blant annet skal prøve å få i stand avtalebaserte grenser mellom vintersiidaene i Vest-Finnmark. Videre er det igangsatt et arbeid for å utrede områdegrensene mellom Øst- og Vest-Finnmark, samt mellom Vest-Finnmark og Troms.

Reindrifstforvaltningen har det siste året også arbeidet aktivt med nye forvaltningsmodeller i reindriften (se kapittel 8.5). Et viktig siktemål i dette arbeidet har vært å legge til rette for en bedre egenforvaltning i distriktene, blant annet ved å samle alle årstidsbeiter innefor samme distrikt, samt å gi distriktene større tyngde og gjennomslagskraft i forhold til andre arealinteresser. Så langt har dette arbeidet resultert i at 6 distrikter på vestsiden av Porsangerfjorden (Karasjok vest) er blitt slått sammen til et stort distrikt med til sammen 11 beitesoner

³ jf. Reindrifststyrets vedtak av 30.01.2002 (sak 2/02).

⁴ jf. Reindrifststyrets vedtak av 29.06.2004 (sak 17/04).

⁵ jf. Reindrifststyrets vedtak av 02.12.2004 (sak 57/04).

(10 sommersiida- og 1 høst/vinter/vårbeiteområde). Reindriftsforvaltningen vil i tida framover følge opp arbeidet med etablering av det nye stordistriktet.

1.3. utfordringer og strategier på regionalt nivå

Lederne for Reindriftsforvaltningens regionale kontorer har i det følgende redegjort for hva de mener er de sentrale utfordringer og strategier på regionalt nivå.

Øst-Finnmark:

I Øst-Finnmark er arbeidet med nye distriktsgrenser i Karasjok og Polmak vedtatt. Ny distriktsinndeling i Karasjok vest (distrikt 16) ble vedtatt i februar 2005. En ny utfordring i det kommende året blir distriktsinndeling og avklaring av rettigheter i Varanger. Når rammevilkårene (distriktsinndeling, beitetider og høyeste reintall) i Øst-Finnmark er på plass, vil næringen få forutsigbare rammer og et sikrere eksistensgrunnlag for framtiden.

Reindriftsforvaltningen har arbeidet aktivt med å få stadfestet distriktenes distriktsplaner for på den måten å ivareta næringens rettsikkerhet og distriktenes ansvar, innflytelse og selvråderett. Områdestyret har ved utgangen av 2004 stadfestet samtlige distriktsplaner. Med distriktsplaner gis reindriftsutøverne økt ansvar og innflytelse for utvikling av egen næring, slik at reindriftspolitiske mål og retningslinjer i næringen kan oppfylles. Distriktsplaner er et verktøy både for næringens interne forvaltning, og for å synliggjøre reindriftens arealbehov og driftsstrategier i forhold til kommuner, fylkesmannen og andre offentlig etater. Det er særlig viktig for reindriftens framtid at beiteressursene ivaretas og sikres mot arealinngrep.

Andre viktige strategier overfor næringen er produksjonsfremmende tiltak og reduksjon av rovvilttap, som sikrer reindriftsutøvernes økonomi og kultur uten å overbelaste beitegrunnlaget.

Vest-Finnmark:

Reindriftsnæringen i Vest-Finnmark er inne i en omstillingsprosess, som vil kunne bidra til å sikre en økologisk, økonomisk og kulturelt bærekraftig næring. Denne prosessen innbefatter tilpasning av reintallet til ressursgrunnlaget, og er en direkte oppfølging av vedtaket om høyeste reintall som ble fattet i 2002⁶. Gjennom tilpasningsperioden 2002-05 ble ikke måltallet på ca. 64.000 rein nådd, men 29 driftsenheter ble avviklet. Utfordringen blir å stake veien videre, slik at prosessen mot en bærekraftig utvikling av reindriftsnæringen i Vest-Finnmark ikke stopper opp. Samtidig som myndigheter jobber med tilpasning av reintallet, er det viktig å jobbe med inndeling av siidagrenser på vår-, høst- og vinterbeiteområder. I dette arbeidet må reineiere/siidaer være sentrale premissleverandører. Som en oppfølging til dette har Reindriftsforvaltningen igangsatt et prosjektarbeid med sikte på å etablere siidagrenser på "fellesbeitene" gjennom bindende avtaler mellom de ulike siidaene. I områder hvor det ikke oppnås enighet, vil en rettslig prosess være nødvendig for å trekke opp siidagrenser. Når siidainndelingen etterhvert blitt slutført, og reintall på vår/høst/vinterbeitene også er fastsatt, vil rammevilkårene for Vest-Finnmark være på plass.

Reindriftsnæringen i Vest-Finnmark står videre overfor store og vanskelige utfordringer når det gjelder å bevare reinbeiteland mot store naturinngrep. Særlig i Hammerfestregionen, hvor akvititeten rundt Snøhvit-utbyggingen er på det høyeste, merker reineiere at storsamfunnet presser reindriftsnæringen ut av sine tradisjonelle reinbeiteområder. Vindmølleparker er et annet satsingsområde, som vil kunne fortrenge reindriften vekk fra vår- og sommerbeite-

---

⁶ jf. Reindriftsstyrets vedtak av 30.01.2002 (sak 2/02).

---

områder. Slike inngrep, supplert med fritidshyttebygging og planlagte gruvedrift, vil på kort og lang sikt forringe beiteområder for reindriftsnæringen, og i enkelte områder presse næringen ut av sine tradisjonelle beiteområder.

Arbeidet med å sikre reinbeitearealer mot nye naturinngrep må styrkes kraftig, hvis reindriftsnæringa skal ha berettiget eksistensgrunnlag. Dette gjelder spesielt i de kystnære områdene (sommerbeitedistriktene). Sikring av reinbeitearealer mot inngrep vil være den største bidragtyer til å sikre reindriftnæringens eksistensgrunnlag i framtiden.

Troms:

Hovedutfordringene for reindriften i Troms er at området har marginale vinterbeiteressurser, og et stadig økende utbyggingspress. I tillegg sliter næringen med store rovdyrtap og lav produksjon med svak økonomi. I en rekke år har manglende slaktemuligheter også medført vansker med lange transportavstander. Høsten 2004 ble det åpnet et nytt helårsanlegg for slaktning med beliggenhet ved Andsvatn i Sørreisa, noe som har medført en vesentlig bedring på dette området.

For reindriften i Troms har prosessen med ny reinbeitekonvensjon stor betydning for driftsgrunnlaget. Reinbeitekonvensjonen av 1972 opphørte å gjelde fra 1. mai 2005, noe som har skapt betydelig usikkerhet både for beitebruken i områdene i Norge og også for distrikter som er avhengige av vinterbeiter på svensk side.

For å få til en positiv utvikling vektlegger Reindriftnæringens forvaltning i Troms sikring av beiteressursene, tiltak for beredskap som kan forebygge tap, arealvern gjennom kommuneplaner, tiltak for å redusere rovdyrtap, tilrettelegging for slaktning med etablering av nødvendige anlegg, samt styrking av distriktenes oppgaver innen administrasjon og forvaltning.

Nordland:

I Nordland er hovedutfordringene særlig knyttet til tre områder; arealvern, produksjon og tap, samt oppfølging av distriktsinndelingen. Areal er en nøkkelfaktor i arbeidet med å sikre driftsgrunnlaget for reindriften. Dette gjør at reindriften og forvaltningen hele tiden må være aktivt med i dette arbeidet. Det er her viktig å finne gode og effektive løsninger på ansvarsfordelingen mellom forvaltningen og næringen.

Videre er det viktig å finne tiltak for å få redusert tapene, samt opprettholde eller bedre produksjonen i næringen. Særlig gjelder dette i de nordligste distriktene, som siden 1990-tallet har slitt med store tap og synkende reintall. Både Områdestyret og Reindriftnæringens styre er blitt sterkt involvert i å finne frem til løsninger på denne vanskelige situasjonen. Til tross for dette er situasjonen fortsatt vanskelig, og en har enda ikke klart å finne frem til gode løsninger for disse driftsenhetene.

Oppfølgingen av distriktsinndelingen har tatt tid. Forvaltningen har vært gjennom en prosess med distriktene for å få utarbeidet distriktsplaner. Det mangler nå distriktsplan i bare 3 reinbeitedistrikter. Dette følges nå videre opp med sikte på å få revidert rammebetingelsene. I de distrikter hvor det har skjedd størst endringer, er rammebetingelsene nå kommet på plass. Områdestyret har videre fremmet forslag for Reindriftnæringens styre til hvordan prosessen rundt distriktsinndelingen bør evalueres.

Den uavklarte situasjonen vedrørende den norsk-svenske reinbeitekonvensjonen skaper stor usikkerhet i store deler av næringen i Nordland fordi flere er helt avhengig av vinterbeitene i Sverige. Resultatene av de nå gjenopptatte forhandlingene vil ha stor betydning for driftsgrunnlaget framover.

Nord-Trøndelag:

I Nord-Trøndelag er nøkkelprobemene og utfordringene i stor grad knyttet til arealvern, produksjon og tap. Reindriftsforvaltningen Nord-Trøndelag prioriterer sikring av beitearealene som er under et konstant press. I tillegg til mer tradisjonelle typer inngrep har antall planlagte vindkraftprosjekter økt de seinere år. Arbeidet for å optimalisere produksjonen er en svært sentral oppgave, herunder reduksjon av tap som nå har økt vesentlig.

Som grunnlag for å nå sine målsetninger legger forvaltningen betydelig vekt på å etablere en "arbeidsdeling" mellom forvaltning og næring og å skape en mer effektiv saksbehandling.. Arbeidet med å få på plass rammebetingelsene i næringen har vært høyt prioritert i en årrekke og bare ett av reinbeitedistriktene gjenstår nå. Rammebetingelser vil dermed fortsatt være en prioritert oppgave i tiden framover.

Sør-Trøndelag/Hedmark og Trollheimen:

Reindriften i Sør-Trøndelag/Hedmark ligger i sør- og ytterkanten av det samiske reindriftsområdet. Trollheimen ligger utenfor reinbeiteomåde, og her utøves reindrift med hjemmel i egen særlov. Det har i flere år pågått rettighetskonflikter med grunneiere om den samiske sedvaneretten til reindrift på privat grunn innenfor reinbeitedistrikt. Høyesteretts avgjørelse i Selbusaken var en bekreftelse på reindriftenes rettigheter og var en svært viktig avklaring.

Forvaltningen ser det som viktig å skape forståelse, tillit og erfaring for at reindrift kan drives uten reelle konflikter med annen sedvanemessig næring. Ordningen med konfliktforebyggende tiltak, det vil si støtte til inngjerding av dyrket areal, er et sentralt virkemiddel for å løse næringskonfliktene mellom jordbruk og reindrift.

Det er helt avgjørende for framtiden at beitearealene ivaretas og sikres mot skadelige og ødeleggende arealinngrep. Andre viktige regionale strategier er produksjonsfremmende tiltak, som sikrer reindriftsutøvernes økonomi uten å overbelaste beitegrunnet, og ivaretagelse av reindriftsutøvernes rettssikkerhet, distriktenes ansvar, innflytelse og selvvråderett. En viktig utfordring i de kommende år er ekstern informasjon om reindriftsforvaltningen og reindriftenes naturgrunnlag. I den sammenheng har internett-basert informasjon vist seg å være meget nyttig, forutsatt at denne informasjon revideres og oppdateres rutinemessig.

Tamreinlagene i Sør-Norge:

Tamreinlagene i Sør-Norge er forvaltningsmessig og faglig underlagt Reindriftsforvaltningen Sør-Trøndelag/Hedmark. Tamreinlagene er omgitt av, og grenser nært til, områder med villrein. Ivaretagelse av reindriftenes interesser i forhold til villreininteresser er en av de viktigste utfordringene for tamreinlagene og den lokale forvaltningen. Tamreinlagene har dessuten fortsatt problemer med radioaktivt forurensede beiter etter Tsjernobylulykken i 1986.

2 Materiale og metode

2.1. Materiale

Det er et meget omfattende tallmateriale som ligger til grunn for ”Ressursregnskap for rein-driftsnæringen”. Materialet er i det vesentligste basert på reieneiernes og reinbeitedistriktenes årlige rapportering gjennom skjemaet ”Melding om reindrift”. Med siktemål å forenkle rapporteringen for reieneier ble meldingsskjemaet fra og med driftsåret 2003/04 vesentlig omarbeidet. Som følge av omleggingen er en del informasjon som ble vurdert som mindre vesentlig ikke lenger tilgjengelig.

Opplysninger fra meldingene og opplysninger om dyrevekter er lagt inn i egne databaser. Kvaliteten på deler av materialet varierer. Dette gjelder i særlig grad reintall, tilveksttall, tapstall og eldre slaktedata. Så langt som mulig korrigeres reintallsopplysningene for under-rapportering som avdekkes gjennom offentlig kontrollerte tellinger. Ulike terreng- og drifts-forhold innebærer at kvaliteten på de offentlig kontrollerte tellingene varierer mellom ulike områder.

Presentasjoner av lengre tidsserier på områdenivå, i hovedsak 3-, 5- eller 10-årsserier, samt en del andre opplysninger fra meldingsskjemaet, er gitt i tabeller og figurer i de ulike kapitlene i rapporten. Disse seriene ble i fjorårets utgave er oppdatert som følge av en omfattende gjennomgang av data bakover i tid, og vil derfor kunne avvike noe fra tidligere utgaver av Ressursregnskapet. Som resultat av denne gjennomgangen besitter Reindriftsforvaltningen nå et omfattende statistisk materiale på distriktsnivå, som til dels strekker seg tilbake til 1980. Dette materialet omfatter blant annet tidsserier for driftsenheter, personer, reintall, kalvetilgang, tap, slakteuttak, slaktekvantum, slaktevekter og produktivitetstall. Tidsseriene gir både prosentvise og absolutte tall.

I næringsoversiktene bak i rapporten er det meste av grunnlagsmaterialet for det siste driftsåret presentert på områdenivå (vedlegg 1) og distriktsnivå (vedlegg 2-8). Tabellene er med visse endringer presentert på samme form som eldre utgaver (fra og med 1997/98). Tabell 2 (reintall) er fra og med 2003/04 utvidet til å omfatte en 10-års tidsserie for hvert distrikt. Dette for å etterkomme den store etterspørselen etter reintall fra brukere av Ressursregnskapet. Tallmaterialet for ”født kalv” og ”tidligtap” er tatt ut av tabell 4 (kalvetilgang) og tabell 5 (tap) som følge av begrenset kvalitet på datagrunnlaget. Skjemaomleggingen i 2003/04 førte også med seg endringer. Disse består i at antall dyrekategorier i tabell 3 (flokk-sammensetning) og tabell 8 (fordeling av slakteuttak) er halvert, samt at fordelingen av slakteuttaket nå bare kan fordeles på slakt til registrert slakteribedrift og slakt til privat omsetning/forbruk. Som en naturlig følge av dette er de tidligere tabellene 8 og 9 (fordeling av slakteuttak) slått sammen i en tabell (tabell 8). Statistikken over slaktevekter er i årets utgave utvidet til både å omfatte en tabell over årets slaktevekter fordelt på 3 dyrekategorier (tabell 9), samt en tabell med tidsserie over slaktevekter på okser 1-2 år (tabell 10).

Vedlegg 9 presenterer en samlet og oppdatert oversikt over gjeldende rammebetingelser for alle reinbeitedistriktene. Dette vedlegget inneholder også kart som viser de ulike distriktene.

2.2. Metode

Det meste av datagrunnlaget som er brukt i Ressursregnskapet er knyttet til driftsår (1. april - 31. mars). I beregninger av tilveksttall og produksjonstall er det reintall ved driftsårets begynnelse (åpningsstatus) som legges til grunn. I øvrige tilfeller brukes reintall ved driftsårets slutt (sluttstatus).

Kalvetilgangen er i de to siste utgavene gitt som antall merkede kalver og antall kalver etter tap (se tabell 4 i næringsoversiktene), mens kalvetapet er oppgitt som tap etter merking (seintapet) (se tabell 5 i næringsoversiktene). Fødte kalver og tidligtap av kalv (differansen mellom antall fødte og antall merkede kalver) er som nevnt tatt ut på grunn av begrenset kvalitet på datamaterialet. I prosentvise tapsberegninger er det derfor antall merkede kalver, og ikke fødte kalver, som er utgangspunktet. Antall merkede kalver vil avhenge av merketidspunktet. Innenfor samme distrikt vil merketidspunktet i hovedsak holde seg nokså stabilt mellom år, men mellom de ulike distrikter varierer tidspunktet for merking betydelig. Variasjonen spenner i hovedsak fra midten av juni til midten av september (se tabell 4 i næringsoversiktene). Noen distrikter merker enda seinere. Riktignok skjer trolig hovedtyngden av kalvetap i de fleste distrikter den første måneden etter kalving, slik at forskjeller i merketidspunkt ikke trenger å være så avgjørende. Det er imidlertid ikke uvanlig at tapene også strekker seg videre utover sommeren og høsten. Dette innebærer at merkeprosenten gir bedre grunnlag for sammenligninger mellom år innenfor samme distrikt enn mellom distrikter med ulike merketidspunkter. Kalver etter tap omfatter kalvene som slaktes i løpet av driftsåret og de som rekrutteres inn i vårflokk. Denne parameteren gir et godt bilde av den reelle kalveproduksjonen i løpet av året.

Slaktekvantum omfatter både slakt levert til slakteri, slakt til eget forbruk og slakt til privat omsetning (se tabell 7 i næringsoversiktene). På grunn av omleggingen av meldingsskjema må kvantumet privat uttak nå beregnes. Beregningene er gjort på grunnlag av gjennomsnittlige slaktevekter på de ulike kategorier dyr og differansen mellom slaktede dyr totalt (fra melding) og til slakteri (fra slakterienes rapportering). I den grad reineier slakter de "beste" dyra til seg selv, vil en slik beregningsmåte innebære en viss underestimering av det private slaktekvantumet.

Produktiviteten per livrein (se tabell 7 i næringsoversiktene) er beregnet som slakteuttak og reintallsendring (begge i kg) per rein i vårflokk. Omregningen fra reintallsendring til kg "potensiell" slaktevekt er basert på en gjennomsnittlig slaktevekt per dyr, estimert for hvert distrikt på grunnlag av spesifiserte gjennomsnittsvekter og sammensetning av reinflokken ved slutten av driftsåret. Nytt fra 2003/04-utgaven er at produktiviteten per livrein bakover i tid er beregnet på nytt på grunnlag av korrigerede reintall. Beregningen av produktivitet for siste driftsår vil således alltid være et foreløpig tall, på samme vis som det ukorrigerede reintallet.

3 Beitegrunnlaget

3.1. Innledning

Beiteområdene er selve grunnressursen for reindriften. Reinens spesielle levesett, med ulike krav til beite til ulike sesonger, gjør reindriften til en arealkrevende næring. I dag utøves det reindrift på et landområde på drøyt 146.000 km², fordelt over 139 av landets kommuner fra Hedmark i sør til Finnmark i nord, samt i Nord-Gudbrandsdalen, Valdres og Nord-Østerdalen. Dette arealet tilsvarer ca. 45 % av Norges landareal, hvorav mesteparten (over 90 %) ligger innenfor det som reindriftsloven betegner som reinbeiteområder og reinbeitedistrikter. Det resterende arealet er avgrensede områder i Sør-Norge, der det utøves reindrift i henhold til ekspropriasjonsvedtak og/eller leieavtaler (Trollheimen og tamreinlagene). I tillegg finnes det internasjonale avtaler med våre naboland om beitebruk på tvers av nasjonalgrensene.

Dette kapitlet gir kortfattede beskrivelser av reinens tilpasning til å klare seg på dette arealet (kapittel 3.2) og hvilke naturlige faktorer som påvirker reinbeitene (kapittel 3.3). Videre gis kortfattede beskrivelser av flyttemønsteret i de ulike delene av reindriftsområdet (kapittel 3.4) og en oversikt over de viktigste internasjonale avtalene om reinbeiting (kapittel 3.5). Til slutt gis en gjennomgang av menneskeskapt endringer, som er med på å påvirke beitegrunnlaget og reinens bruk av arealene (kapitlene 3.6 og 3.7).

Vedlegg 9 viser kart over de ulike delene av reindriftsområdet, med grenser og bruttoarealer for både reinbeitedistrikter, tamreinlag og områder.

3.2. Reinens tilpasning til naturgrunnlaget

Rein lever året rundt på utmarksbeite, hvor den er prisgitt uforutsigbare værforhold og store variasjoner i tilgang og kvalitet av beitet både mellom sesonger og mellom år. Gjennom de mest kritiske periodene har reinen et stramt energibudsjett, som skal forsyne reinen med energi til aktiviteter som beiting, gåing og løping i tillegg til de grunnleggende livsprosessene. Simlene skal i tillegg ha energi til å die kalven gjennom sommer og høst.

Reinen er tilpasset et skiftende miljø ved at beiteopptak og levevis veksler med variasjonene i plantedekket gjennom året. Variasjonene i beiteopptak er knyttet til sesongmessig appetittregulering, fettlagring og reinens evne til å utnytte ulike typer fôr. Variasjonene i levevis er knyttet til reinens trekk mellom ulike beiteområder, både i form av regionale trekk mellom sesongbeiter og lokale trekk innenfor samme beiteområde. På tross av sterke tilpasninger til et skiftende miljø er reinen likevel sårbar for en del miljøforandringer, eksempelvis fysiske inngrep og forstyrrende aktiviteter.

3.3. Naturlige faktorer som påvirker beitegrunnlaget

Kvaliteten og tilgjengeligheten av beitet påvirkes naturlig av **berggrunn, klima og topografi**.

I reindriftssammenheng er det hensiktsmessig å dele berggrunnen i 3 kategorier; kambro-siluriske formasjoner, grunnfjell og sparagmitt. I områder med kambro-siluriske bergarter (gjerne kalkrike bergarter) er det gode forhold for sommerbeiting. Grunnfjell og spesielt sparagmitt (sure bergarter) gir gode vekstbetingelser for lav og dermed gode vinterbeiter.

Områdene hvor det drives reindrift preges av vestlige luftstrømmer, som gir økende nedbørmengder fra kysten og inn mot fjordbotnene og grensefjellene, for deretter å avta sterkt mot

øst. Nedbørmengden avtar også nordover. Temperaturvariasjoner mellom sommer og vinter er langt lavere ved kysten enn i innlandet. Et gunstig klima betyr mye for planteveksten gjennom våren og sommeren. Vinterstid påvirkes lavbeitene av ulik fordeling av snøen gjennom beitesesongen. Store, vindpakkede snømengder og/eller islag i snødekket kan helt eller delvis "låse" mattilgangen for reinen vinterstid. Klimatisk sett har kystområder oftest de beste sommerbeitene, mens kontinentale områder oftest har de beste vinterbeitene. Viktige unntak finnes i ytre kystområder og på øyer, hvor snøen ikke legger seg om vinteren.

Topografiske forhold vil kunne ha direkte konsekvenser for den fysiske adkomsten til beiteområder (f.eks. bratte terrengformasjoner), og indirekte konsekvenser gjennom klimatisk påvirkning av både kvalitet og tilgjengelighet av beite (f.eks. "regnskygge-effekt"). På stor-skalnivå bidrar store høydeforskjeller til vedvarende framsmelting av næringsrik, spirende vegetasjon om våren og sommeren. På småskalnivå bidrar stor overflateujevnheter i terrenget til økt beitetilgang vinterstid (snaurabber) og bedre beitekvalitet sommerstid (snøleiesamfunn). Dessuten gir vindutsatte høydedrag reinflokkene "ly" for insektplagen på varme sommerdager (luftingsområder)

3.4. Flyttemønster og beitebruk

Flyttemønstrene i reindriften varierer både i retning, lengde og tid. Dette har i hovedsak sammenheng med forskjeller i naturgitte forhold. Gjennom de siste hundreår har dette naturgitte flyttemønsteret måttet tilpasse seg nasjonale bestemmelser, som grensestengning mot Russland og Finland og reinbeitekonvensjonen med Sverige, samt et økende omfang av fysiske inngrep og andre menneskelige forstyrrelser i reinbeiteland.

I **Finnmark** skjer vinterbeitingen i innlandet og sommerbeitingen ved kysten eller på øyene. I hovedsak skjer vår- og høstbeiting i den mellomliggende sonen. For å koordinere flyttingen mellom sesongbeitene er distriktene gruppert i flyttesystemer. I **Troms** skjer flyttingen oftest over korte avstander og ofte innen samme distrikt. Reindriften i **Nordland** har et todelt flyttemønster, hvor noen distrikter flytter på vinterbeite til Sverige, mens andre har sine vinterbeiter langs kysten. I **Nord-Trøndelag** har de fleste distriktene kystnære vinterbeiter, men det foregår også vinterbeiting lenger inn i landet. Flyttingen i **Sør-Trøndelag/Hedmark** foregår i hovedtrekk fra barmarksbeiter i nord til vinterbeiter i sør. **Tamreinelagene** nytter generelt mer kystnære høyfjellsområder i nordvest som barmarksbeite og mer kontinentale og lavreliggende fjell- og skogsområder i sørøst som vinterbeite.

3.5. Internasjonale avtaler om reinbeiting

Norge har inngått avtaler med Sverige, Finland og Russland om reinbeitingen langs nasjonalstatenes grenser. Den mest omfattende avtalen er inngått med Sverige. Helt siden riksgrensen ble fastsatt i 1751 har de to land anerkjent at reindriften har rett til beite på tvers av riksgrensen. Denne retten ble fastslått i et eget tillegg til grensetraktaten kalt "Lappekodicillen". Reguleringen av denne retten er siden 1880-årene blitt avtalt gjennom ulike reinbeitekonvensjoner. Den siste konvensjonen av 1972⁷ ble forutsatt å gjelde fram til 2002. Partene ble tidlig i forhandlingene om ny konvensjon enige om å forlenge 1972-konvensjonen fram til 1. mai 2005.

---

⁷ jf. Konvensjonen av 9. februar 1972 mellom Norge og Sverige om reinbeite (med seinere endringer).

Grunnlaget for forhandlingene var en innstilling utarbeidet av en felles kommisjon og avgitt i 2001⁸, samt de høringsuttalelser som ble avgitt til denne. Hovedlinjer i innstillingen er nærmere omtalt i kapittel 3.5 i Ress.reg. 2003/04. Da konvensjonen opphørte 1. mai 2005 hadde forhandlingspartene ikke lyktes å komme til enighet om ny konvensjon. Den svenske riksdagen fattet istedet et ensidig vedtak om at en falt tilbake til den opprinnelige grenseavtalen av 1751. Forenklet innebærer dette at den grenseoverskridende reindriften i praksis ikke er regulert av de statlige myndigheter. Det norske stortinget fattet på sin side et vedtak, som innebar en regulering av den overskridende reindriften i samsvar med den tidligere konvensjonen av 1972.

Begge parter har siden erkjent at den manglende enighet skaper problemer, og at det er behov for omforente løsninger. Det ble derfor høsten 2005 avtalt at nye forhandlinger skal starte. Partene ble i november 2005 enige om forhandlingsdelegasjonenes mandat, retningslinjer og sammensetning. I henhold til mandatet, skal delegasjonene i fellesskap, med grunnlag i en langsiktig økologisk, økonomisk og kulturelt bærekraftig reindrift, avgrense områder i de to land som kan utnyttes av det annet lands reindriftsutøvere. De avgrensede områdene "innebærer ingen stillingtagen eller uttrykk for statenes oppfatning av sedvanerettens omfang". Dette skal overlates til nasjonale domstoler, som "ved sin bedømming av sedvanerettens omfang ikke er bundet eller veiledet av konvensjonen"⁹.

Gjeldende konvensjonsbeiteområder på norsk side av grensen er vist på kart i vedlegg 9.

3.6. Menneskelige inngrep og forstyrrelser

Utbygging og menneskelig aktivitet i renbeiteområdene har akselerert sterkt i omfang gjennom de siste tiårene. FNs miljøprogram (UNEP) anslår at ca. 25 % av reinbeitene i Nord-Norge nå er sterkt påvirket av menneskelig aktivitet¹⁰. Utbyggingspresset er sterkest på kysten, der 35 % av kystområdene i Nord-Norge i dag karakteriseres som middels til sterkt påvirket av menneskelig aktivitet. Dette tallet vil øke til ca. 80 % i 2050 dersom det fortsettes å bygge ut i samme tempo som det har blitt gjort de siste 50 årene¹¹.

Denne utviklingen er svært bekymringsfull for reindriftnæringen, som er avhengig av store arealer som skal dekke reinens behov for ulike sesongbeiter og ubrutte flytteveier mellom dem. Næringen er sårbar for negative påvirkninger som reduserer størrelsen eller kvaliteten på beitelandet, eller som på andre måter forstyrrer reinens utnyttelse av arealer som allerede fra naturens side er marginale. Næringen påvirker riktignok også sitt eget beitegrunnlag, hovedsaklig som grad av beitebelastning, motorisert ferdsel på barmark og ulike gjerdesystemer. Annen menneskelig virksomhet i reinbeiteland, i form av fysiske inngrep og forstyrrende aktiviteter, kommer imidlertid "på toppen" av næringens egen påvirkning og den naturlige forstyrrelsen fra rovdyr og insekter, som reinen alltid har måttet leve med. Ofte er de energimessige marginene så små at slike tilleggsforstyrrelser kan få alvorlige konsekvenser for dyrenes kondisjon. Reinen svekkes gjennom økt energiforbruk og/eller redusert forinntak.

⁸ jf. Norsk-svensk reinbeitekommisjon av 1997. Innstilling avgitt mai 2001 og utgitt av Reindriftsforvaltningen.

⁹ jf. Kongelig resolusjon av 02.11.2005. Videre forhandlinger om en ny reinbeitekonvensjon mellom Norge og Sverige.

¹⁰ jf. UNEP 2001. GLOBIO - Global methodology for mapping human impacts on the biosphere. United Nations Environmental Programme, Nairobi, Kenya.

¹¹ jf. UNEP/GRID Arendal, www.grida.no.

Dette som følge av tap av beiteland, økt aktivitet, redusert beitetid, større beitekonkurranse i gjenværende uforstyrrede områder og/eller ikke-optimal beitebruk¹².

Totaleffekten av mange små inngrep og forstyrrende aktiviteter i reinbeiteland er oftest langt større enn hva summen av de enkelte inngrepene skulle tilsi. Tap, oppstyking og redusert bruk av beiteland gjennom utbygging og menneskelig aktivitet fremstår i dag som en av de største truslene mot reindriften arealgrunnlag, og dermed også mot næringen i sin helhet.

Gjennom forskningsstudier i de seinere år har det blitt vanlig å gruppere konsekvensene av inngrep og forstyrrelser i lokale og regionale effekter.

Lokale effekter av inngrep og forstyrrende aktiviteter kan være økt energibruk, stressreaksjoner eller tapt beitetid når reinen blir skremt, permanent tap av det beitelandet som fysisk nedbygges eller oppdyrkes, og/eller merarbeid for reieneieren i en utbyggingsfase. Lokale effekter gir, med unntak av spesielle tilfeller, sjelden langvarige eller alvorlige konsekvenser for reindriften¹³. Hvordan rein umiddelbart reagerer i møte med mennesker er et eksempel på en lokal effekt. Studier fra flere villreinområder har vist at rein har en klar fluktrespons i møte med mennesker, men at responsen varierer i styrke mellom årstider og mellom områder, avhengig av blant annet terrengtype, reinens skyhet og tidligere erfaring med forstyrrelser¹⁴. Rein synes ikke å ha tilsvarende fryktreaksjon når den utsettes for motorisert ferdsel, med unntak av når kjøreretningen går direkte mot reinflokken eller krysser flokkens trekktretning¹⁵. Effekter av direkte eksponering fra kraftledninger og vindmøller er undersøkt eksperimentelt på rein i innhegninger¹⁶. Med unntak av en høyere frekvens av aktivitetsskifter hos rein eksponert for kraftledninger, kunne ikke forskerne dokumentere noen entydige adferdsresponsen eller tendenser til endret arealbruk i innhegningene hos reinen, og da heller ikke under værforhold med sterk vind og økt støynivå fra konstruksjonene. De konkluderte likevel med at resultatene ikke uten videre kan overføres til frittgående rein.

Regionale og kumulative effekter kan være redusert bruk av beiteland rundt utbygging og trafikkårer, ofte flere kilometer ut fra forstyrrelseskilden. Det er dokumentert i en rekke undersøkelser at inngrep og aktiviteter knyttet til inngrep fører til at rein trekker unna eller reduserer bruken av beiteland i nærheten av forstyrrelsen¹⁷. Riktignok forekommer det en del rein også nær inngrepene, men dette er i hovedsak okserein som utgjør bare en liten andel av reinflokkene.

Undersøkelser viser at det kan forventes at tamrein halverer beitebruken innen ca. 4 km fra hyttefelt¹⁸. Størrelsen på unnavikelsessonene avhenger blant annet av størrelsen på hyttefeltet, årstid og terrengforhold¹³. Konsekvensen blir at selv små hyttefelt medfører langt større tap av beiteområder for reindriften enn det arealet som fysisk blir beslaglagt av hyttene. Når det gjelder kraftlinjer er det på liknende vis dokumentert en betydelig reduksjon i reinens område-

¹² jf. Wolfe, S. A., Griffith, B. og Wolfe, C. A. G. 2000. Response of reindeer and caribou to human activities. *Polar Research* 19: 63-73.

¹³ jf. Vistnes, I., Nellemann, C. og Bull, K. S. 2004. Inngrep i reinbeiteland. Biologi, jus og strategier i utbyggingsaker. NINA temahefte 26, 67 s.

¹⁴ jf. Reimers, E., Dervo, L., Muniz, A. Kind, J.C. & Colman, J.E. 1994. Frykt- og fluktadferd hos villreinen i Sør-Norge. *Villreinen* 9: 99-101.

¹⁵ jf. Reimers, E. 1993. Snøscootertrafikk – konsekvenser for hovdyr. *Villreinen* 7: 94-101.

¹⁶ jf. Flydal, K. & Reimers, E. 2002. Lokale effekter av kraftledninger og vindmøller. I: Rapport fra Reinprosjektet. Norges Forskningsråd.

¹⁷ jf. Wolfe, S. A., Griffith, B. og Wolfe, C. A. G. 2000. Response of reindeer and caribou to human activities. *Polar Research* 19: 63-73.

¹⁸ jf. Vistnes, I. & Nellemann, C. 2001. Avoidance of cabins, roads, and power lines by reindeer during calving. *Journal of Wildlife Management* 65: 915-925.

bruk i en avstand opp til rundt 2-3 km fra linjene¹⁹. Inngrep kan også sperre eller vanskeliggjøre bruk av trekk- og flyttleier og dermed avskjære større beiteområder fra bruk. I Sør-Norge er det vist at kraftledninger kan skape barrierer for villrein²⁰. En konsekvens av slike barrierer, og at reinen unnviker områder nær inngrep, er at tettheten av dyr og beitepresset i de "gjenværende" og minst forstyrrede områdene øker. Totalt sett vil tap av beiteland som følge av inngrep dermed kunne føre til fortetting av dyr, større beitetrykk og økt slitasje på lavbeitene. I neste omgang vil dette kunne føre til lavere slaktevekter og kalveprosent. De regionale effektene kan dermed ofte være langvarige og alvorlige for reindriften²¹.

3.7. Forurensning

Det er grunn til å anta at økt forurensning generelt vil få en stadig sterkere effekt på reindriften i årene som kommer. Særlig gjelder dette utslipp av klimagasser, men også radioaktivt nedfall, sur nedbør og spredning av tungmetaller vil være av betydning.

Klimaendringer

Ifølge prognoser fra internasjonale overvåknings- og forskningsprogrammer, blant andre FNs klimapanel (IPCC) og Arktisk Råds klimastudie (ACIA), kan det i tida framover forventes en global klimaendring. Endringen er satt i sammenheng med økte utslipp av klimagasser. Endringen består blant annet av en økning i gjennomsnittstemperatur og -nedbør og mer ekstreme værtyper, men med store lokale og regionale forskjeller i utslag. Økningen i temperatur og spesielt nedbør vil etter prognosene bli størst i nordlige deler av Europa, og den vil bli størst om høsten og vinteren²².

Som helårsbrukere av store beiteressurser i nordlige områder vil reindriftsnæringen kunne bli til dels sterkt berørt av klimaendringer. Generelt kan en si at klimaendringer vil kunne få betydning for tilgang, kvalitet og kvantitet av beite, men også for blant annet områdebruk, flytteveier og flyttetidspunkter, kalvingsland og insektstress. Klimaendringer kan også gi økt konkurranse om reindriftsarealer fra andre næringer. Hvorvidt endringene er mest positive eller mest negative for reindriften, vil variere mellom områder, avhengig av regionale og lokale forhold, samt når og hvordan området brukes av reindriften. Sammenhengene er komplekse og vil være vanskelige å forutsi. I et føre-var-perspektiv vil det derfor være svært viktig å sikre både en bærekraftig ressurstilpasning og et best mulig arealgrunnlag, som kan gi næringen den nødvendige robusthet og fleksibilitet til å tilpasse seg klimaendringer.

Kompleksiteten framgår også tydelig av den forskningen som så langt er gjennomført på effekten av klimaendringer på nordlige hjortedyr²³. Dersom for eksempel vinterklimaet i de kontinentale vinterbeiteområdene i Norge blir mildere og mer ustabil, kan faren for nedising og låsing av beite øke. I 1997 førte slik låsing av vinterbeitene i Finnmark til store reintap. Videre kan en dreining mot fuktigere værtyper bidra til å redusere vinterbeitekvaliteten ved at omfanget av fuktighetskrevede arter øker på bekostning av lavdominerte vegetasjonstyper (lavheier). Økt nedbør kan på den andre siden gi økt næringstilgang og dermed også økt

¹⁹ jf. Nellemann, C., Vistnes, I., Jordhøy, P. & Strand O. 2002. Regionale effekter av kraftledninger. I: Rapport fra Reinprosjektet. Norges Forskningsråd.

²⁰ jf. Vistnes, I., Nellemann, C., Jordhøy, P., Strand, O. 2004. Effects of infrastructure on migration and range use of wild reindeer. *Journal of Wildlife Management* 68: 101-108.

²¹ jf. Vistnes, I., Nellemann, C. & Bull, K. S. 2004. Inngrep i reinbeiteland. Biologi, jus og strategier i utbyggingssaker. NINA temahefte 26, 67 s.

²² jf. Hanssen-Bauer, I. (DNMI) og Prestrud, P. (CICERO) 2005. Foredrag i Kautokeino 22.11.2005.

²³ jf. Weladji, R.B., Klein, D.R., Holand, Ø. & Mysterud, A. 2002. Comparative response of Rangifer tarandus and other northern ungulates to climatic variability. *Rangifer* 22(1): 33-50.

tilvekst for lav, forutsatt at laven ikke blir utkonkurrert av andre arter. En økning i gjennomsnittstemperaturen og mer fuktige værtyper vår og høst kan bidra positivt i sommerbeiteområdene gjennom forlenget vekstsesong (tidligere vår, seinere høst) og økt vekst på grøntbeitet (bedre beitekvalitet). Dersom varmere og mer fuktige somrer samtidig fører til mer insekter, kan disse derimot påføre reinen økt stress og tap av vekst. Dette vil til en viss grad kunne oppveies dersom det også blir mer vind. En 2-4 ukers forlengelse av vekstsesongen i nordområdene (perioden 1982-2002) er nylig blitt dokumentert²⁴, og da i hovedsak utover høsten. Den samme undersøkelsen påviste vegetasjonsendringer, med utvidelse av skogsområder og overgang til mer fuktighetskrevede arter på bekostning av blant annet lav.

Radioaktiv forurensning

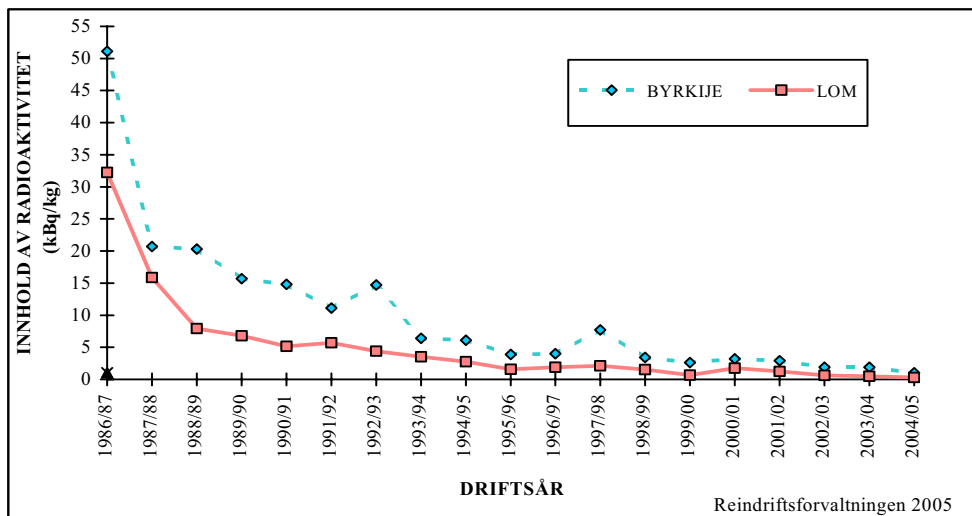
Tsjernobylulykken i Ukraina i 1986 og de atmosfæriske sprengningene av kjernevåpen på 1950- og 1960-tallet har vist at reindriftsnæringen er særlig utsatt ved et radioaktivt nedfall. Den viktigste årsaken til dette er reinens høye inntak av lav, som absorberer radioaktive stoffer fra nedbør langt mer effektivt enn grønne planter. Reindriften er også sårbar ved et radioaktivt nedfall fordi det ikke er mulig å sette reinflokken på bås og kontrollere forinntaket slik det blir gjort innenfor andre husdymæringer.

I etterkant av Tsjernobylulykken førte nedbørsmønsteret over Norge til at reinbeiteområdene sør for Saltfjellet fikk et betydelig nedfall av radioaktivt cesium (^{134}Cs og ^{137}Cs), med gjennomsnittskonsentrasjoner i rein rundt 50 kBq/kg i de hardest rammede områdene høsten 1986. Store mengder reinkjøtt i de sørlige reinbeiteområdene kunne ikke brukes til menneskemat. Fram til i dag har det derfor vært nødvendig med ulike tiltak for å redusere radiocesium-konsentrasjonen i reinen slik at en unngår å måtte kassere kjøtt. De viktigste tiltakene har vært måling av radioaktivt cesium i levende rein før slaktning (metoden for dette ble utviklet i løpet av driftsåret 1986/87), slaktning om høsten før reinen går over på lavbeite (tidligslaktning) og nedføring. Det vises til kapitlene 4.2 og 8.1 i Totalregnskapet 2004 for oversikter over tilskudd til radioaktivitetstiltak. Til tross for skjerpede krav til godkjenning gjennom senking av tiltaksgrensen fra 6 kBq/kg til 3 kBq/kg fra og med driftsåret 1994/95, kan i dag alle de radioaktivitetsrammede distriktene levere kjøtt under tiltaksgrensen.

Utover den naturlige nedbryting av radioaktivitet i beiten som skjer over tid, vil konsentrasjonene høst og vinter også påvirkes av klimatiske variasjoner. Dette skjer blant annet gjennom varierende forekomst av sopp om høsten, som lett tar opp i seg radioaktiv forurensning og som rein har stor preferanse for. Andre årsaker til årlige variasjoner i radioaktivitetsnivå kan være beiting i områder med ulik forurensning eller i områder som ikke har vært brukt på noen år, eksempelvis som følge av endrede snøforhold. Vekst i lavbeitet som følge av fravær av beiting vil kunne forårsake uttynning av radioaktivitetsnivået. Beiting i seg selv medfører at verdiene i lavbeitet avtar raskere enn det halveringstiden for ^{137}Cs skulle tilsi, men samtidig skjer det en omfordeling av den radioaktive forurensningen fra lavbeite til grøntbeite.

Som et eksempel på utviklingen i radioaktivitetsnivå etter Tsjernobyl-ulykken viser figur 3.1 radioaktivt cesium i levende rein i Byrkije reinbeitedistrikt i Nordland og i Lom tamreinlag i perioden 1986/87-2004/05 (målinger fra november-januar). Som figuren viser avtok radioaktivitetsnivået i disse områdene sterkt fram til 1994/95, for deretter å gjennomgå mer ustabile svingninger rundt et lavere nivå gjennom de siste 10 årene. Den raskere nedgangen de første årene skyldes delvis at ca. en tredel av den totale radiocesium-mengden fra Tsjernobyl var ^{134}Cs , som har en fysisk halveringstid på litt over 2 år.

²⁴ jf. Tømmervik, H., Høgda, K.A., Riseth, J.Å., Karlsen, S.R. & Wielgolaski, F.E. 2005. Endringer i vekstsesongen i Fennoskandia og Kola i perioden 1982-2002 og betydning for reindriften. Rangifer Report 10: 89-98.

Figur 3.1. Radiocesiumkonsentrasjon (kBq/kg) i rein fra Byrkjje reinbeitedistrikt i Nordland og Lom tamreinlag i Oppland, perioden 1986/87-2004/05. Radioaktivitetsnivået representerer gjennomsnittsverdier for kalver og voksne dyr. Målingene er gjort i perioden november- januar.

Høsten 2004 var det få sørsamiske distrikter som gjennomførte slaktning. I de distriktene/tamreinlagene som slaktet var det relativt lave ^{137}Cs -konsentrasjoner, antagelig de laveste siden Tsjernobyl-ulykken. Også vinteren 2004 var det lave konsentrasjoner, og ingen distrikter/tamreinlag måtte føre dyr før slaktning dette driftsåret. Imidlertid blir det fortsatt målt konsentrasjoner over 6.000 Bq/kg i enkelte dyr fra de mest forurensede områdene. De observerte gjennomsnittskonsentrasjonene høsten og vinteren 2004/05 ser ut til å bekrefte den utviklingen vi har observert de siste årene:

- saktere nedgang i konsentrasjoner de siste 5-10 år enn de første 10-15 årene etter Tsjernobyl-ulykken,
- mindre forskjell mellom konsentrasjoner i rein om høsten og vinteren, og
- relativt store variasjoner fra år til år.

En sannsynlig forklaring på denne utviklingen er at inntak av lav ikke lenger er en så dominerende kilde til cesium som i de første årene. Dette fordi konsentrasjonene i lav ikke lenger er høyere enn i mange grønne planter.

På vinterbeite i Vestre Namdal (driftsgruppen Jåma/Anti) ble det målt høyere konsentrasjoner enn på mange år, med enkelte prøver rundt 3.000 Bq/kg. Dette skyldtes antakelig beiting i et ellers lite brukt område og viser at det fortsatt er behov for oppfølging og kartlegging av forurensningen.

Reindriftsforvaltningen utarbeidet høsten 1999 en beredskapsplan for reindriftsnæringen i tilfelle nye atomulykker. Høsten 2002 utarbeidet dessuten et utvalg en rapport²⁵ som evaluerte kompensasjonsordningene for tiltak mot radioaktivitet i reinkjøtt. På grunnlag av evalueringen foreslo utvalget en videreføring av de eksisterende tiltak med unntak av vomtabletter, en opprusting av måleutstyr og videre en bedre organisering med tanke på klarere roller i overvåkningsarbeidet.

²⁵ jf. Reindriftsforvaltningen 2002. Evaluering av kompensasjonsordninger for tiltak mot radioaktivitet i reinkjøtt.

4 Beitevurdering

4.1. Metoder for beitevurdering

Reinbeitene kan i hovedsak vurderes på to måter; direkte ved å studere beitene i seg selv (beitekartlegging), og indirekte ved å la reinens vekst- og vektutvikling fortelle om beitenes kvalitet (vekter som beiteindikator).

Direkte beitevurdering gjøres ved hjelp av flere metoder, som grovt kan inndeles i 3 grupper; 1) registrering i felt, 2) registrering basert på flyfoto, og 3) registrering basert på satellitt-bilder. Alle de direkte metodene har vært nyttet i forvaltningen av reinbeitene, dels i kombinasjon med hverandre og dels i kombinasjon med den indirekte ”vektmetoden”.

Et kompliserende forhold når slike data skal brukes til å vurdere kapasitet på vinterbeite er at beitetilgjengeligheten varierer sterkt både i rom og tid på grunn av variasjoner i snøforhold. I hovedsak er det slik at tilgjengeligheten på grunn av snøforholdene er bedre i snaufjellet enn i bjørkeskogen, men dette har mindre betydning høst og tidlig vinter enn på vårvinteren (februar/mars).

Feltregistrering

Beitekartlegging gjennom feltregistreringer blir brukt for å fastsette kvantitative og kvalitative mål på beitene, for dermed å kunne si noe om beitekapasiteten for et område. Reineierne bruker selv denne metoden når de i sin daglige reindriftsutøvelse vurderer beitet ut fra plante-type og beitetilgjengelighet.

I hovedsak skjer kartleggingen av større arealer gjennom registreringer på et tilfeldig utvalg av steder. Langs rette linjer trukket opp på kartet (transekter) blir det med faste mellomrom gjort punktregistreringer av blant annet vegetasjonstype, dekningsgrad av de ulike planteartene og beitebelastning. I disse registreringene ligger det en stor grad av skjønn. Dette gjelder særlig vurderingen av beitebelastning. Ut fra registreringene på de utvalgte områdene gjøres det så en beregning for hele beiteområdet. Beitekapasiteten beregnes deretter ut fra en optimal utnyttelse av området, hvor det tas hensyn til forhold som kan påvirke beitets bruk og tilgjengelighet (reduksjonsfaktorer).

Det finnes ulike metoder for feltregistreringer, hvor den enkleste er skjønnsmessig vurdering av beitenes kvalitet og kvantitet i en områdebefaring. En mer avansert metode er å registrere vegetasjonstype og dekningsgrad og fastsette en skjønnsmessig kvalitetsverdi på grunnlag av dette. Beitekartlegging utført i 1960- og 1970-årene ble gjort ut fra metoder utviklet av Erling Lyftingsmo²⁶ og videreutviklet av Loyd Villmo (Villmo-metoden)²⁷. Utover 1970-tallet utviklet NINA en egen metode (Gaare-Skogland-metoden)²⁸. Både denne metoden og Villmo-metoden bygger på en systematisk kartlegging av beitetypene, men de videre beregninger av beitekapasitet er tilsynelatende forskjellige. Gaare-Skogland-metoden bygger på beregning av en effektiv lavmatte kombinert med et gitt antall rein per arealenhet. Villmo-metoden på sin side bygger på en beregning av tilvekst på beite (brutto avkastning) kombinert med en

²⁶ jf. Lyftingsmo, E. 1965. Norske fjellbeite, bind 1-15. Utgitt av Det kongelige selskap for Norges vel.

²⁷ jf. Villmo i samarbeid med Steen, først gjennom Norsk-svensk reinbeitekomisjon av 1964, deretter gjennom en rekke konkrete beitegranskninger.

²⁸ jf. Gaare, E. & Skogland, T. 1980. Lichen - reindeer interaction studied in a simple case model. I. Reimers, E., Gaare, E. & Skjenneberg, S. 1980. Proceedings of the 2nd International Reindeer/Caribou Symposium. 1979. Part A: 47-56.

uttaksprosent (den andelen reinen utnytter av brutto avkastning). Villmo-metoden tar større hensyn til utnyttelse av grøntbeiteplanter enn Gaare-Skogland-metoden, som fokuserer på lavens tilstand. På slutten av 1990-tallet ble felt delen av Gaare-Skogland-metoden videreutviklet ved at digital fototeknikk ble tatt i bruk (for på den måten å minimere feilkilder knyttet til observatøren).

Feltregistreringer er svært tidkrevende og har klare begrensninger for kartlegging/overvåking av store områder. Metoden er imidlertid mye brukt på grunn av lave kostnader, kjent og enkel metodikk og et godt referansemateriell fra andre undersøkelser.

Flybilder

Flyfotografering kan brukes til overvåking og kartlegging av vegetasjonen i større beiteområder. Metoden gir en relativt detaljert oversikt over beiteområdene, men uten at det enkelte plantesamfunn kan registreres. Feltregistreringer brukes derfor sammen med flyfotografering, både for kunne orientere seg bedre i terrenget, planlegge gangruter og tolke vegetasjonstyper og vegetasjonsgrenser. Metoden ble blant annet brukt av Lyftingsmo ved omfattende beiteregistreringer i Finnmark på 1960-tallet. I likhet med feltregistreringer tillegges metoden en stor grad av skjønn når ulike vegetasjonstyper innen beiteområder skal vurderes kvantitativt og kvalitativt. Det er nå også utviklet metoder for scanning av flyfoto, som har så høy oppløsning at de kan benyttes til å registrere vegetasjonsendringer. Metodene bygger generelt på de samme prinsipper som registreringer basert på satellittbilder. De siste årene har NINA tatt i bruk nyutviklet flyfototeknologi som et supplement til bakkeregistreringer.

Satellittbilder

Bruk av satellittdata for kartlegging av reinbeiter startet i 1970-årene. Satellittdata har på flere områder vist seg å være mer hensiktsmessig ved vegetasjonskartlegging over store områder enn tradisjonell vegetasjonskartlegging fra bakken. Teknikken er siden 1973 blitt brukt av NORUT Informasjonsteknologi i Tromsø til å utarbeide vegetasjons- og beitekart over reinbeiter i flere områder i Norge, først og fremst på lavdominerte beiter.

Satellittkartlegging av vegetasjonsdekket bygger på at ulike vegetasjonstyper reflekterer lys på ulikt vis. Satellittdata gjengir vegetasjon etter noen hovedfaktorer, som graden av frodighet, tetthet og fuktighet. Hvilken vegetasjonstype de ulike refleksjonsklassene representerer fremstilles ut fra en analyse av satellittinformasjon sammenholdt med feltregistreringer.

Metoden gjør det mulig å kartlegge vegetasjonen over store områder, samt å overvåke beitene med jevnlig registreringer. Satellittbildene kan videre tolkes gjennom digitale analysemetoder, som gjør resultatene lite påvirket av menneskelige vurderinger. Satellittdata kan dessuten lett kombineres med annen digital kartinformasjon.

En viktig svakhet med satellittdata er at de er sterkt påvirket av terrengforhold og skyggeeffekter, som blant annet har gjort det vanskelig å få gode tolkningsresultater i terreng med store relieffer og lokale terrengvariasjoner. Videreutvikling av metoden, der blant annet digitale terrengmodeller kjøres inn i analysene, har bedret metoden noe på dette feltet. En annen svakhet med satellittbilder har vært lav oppløsning på bildene og for generell eller for upresis inndeling i vegetasjonstyper. De første satellittkartene av vegetasjonen på Finnmarksvidda var lite detaljerte (punkt oppløsning på 60x80 meter), samtidig som inndelingen i vegetasjonstyper var meget generell. Gjennom en stadig teknologisk utvikling har detaljnivået på bildene blitt bedre. Bildene som ble laget i 2000 hadde en punkt oppløsning på 30x30 m og det ble skilt mellom 27 ulike vegetasjonsklasser. En videreutvikling av metoden gjør det nå mulig med enda høyere oppløsning (ned til 1x1 meter), men samtidig går kostnadene i været.

Så høy oppløsning gjør det imidlertid vanskelig å tolke data, siden detaljene blir så framtrædende at de kan overskygge helheten (plantesamfunnene).

Vekter som beiteindikator

Indirekte beitevurdering basert på vektregistreringer hos rein, enten gjennom slaktevekter og/eller levendevekter, har vært nyttet i oppfølgingen av reindriftspolitiske mål knyttet til ressursutnyttelse og tilpasning av reintallet. Grunntanken her er at dersom reinen ikke har oppnådd "normal" vekt etter endt sommerbeite, vurderes reintallet å være for høyt i forhold til sommerbeitegrunnlaget. Metoden blir mer sikker som beslutningsgrunnlag når det foreligger langtidsserier av vekter, blant annet fordi effekten av enkelte klimatiske ekstremår på vektene da vil reduseres.

Metoden forutsetter at det er en sammenheng mellom gjennomsnittlige slakte-/levendevekter i et sommerbeiteområde og den tetthet av rein som er i området. Metoden kan kombineres med vegetasjonsdata fra direkte metoder for å kunne skille ut uproduktive deler av beitet (impediment). Med utgangspunkt i et gitt "kvalitetsmål" på reinens vekt, kan en ut fra sammenhengen mellom vekt og tetthet komme fram til en tetthet og videre et reintall som over tid skal samsvare med det kvalitetsmålet som er satt for reinens gjennomsnittlige vekt. Metoden ble i 2001 brukt av Reindriftsforvaltningen for å vurdere sommerbeitekapasiteten i Vest-Finnmark²⁹. I dette arbeidet ble det avdekket en generell sammenheng mellom slaktevekter av varit (okse 1-2 år) og tetthet av voksne rein på netto sommerbeiteareal (produktivt areal).

Ved bruk av slaktevekter vil det viktigste grunnlagsmaterialet kunne innhentes fra slakteriene. Ved bruk av levendevekter vil det være behov for tilrettelegging for levendeveier i forbindelse med samlinger av rein i gjerde om høsten, som innebærer økte kostnader. Styrken med levendevekter framfor slaktevekter er at de vil kunne representere et tilfeldig utvalg av dyr i motsetning til slaktevekter, som er et resultat av reinerens utvalg av slaktedyr. Svakheten med levendevekter er at de vil kunne påvirkes av varierende vominnhold og fuktighet i pelsen på veietidspunktet. Ved bruk av vektmetoden må en også ta stilling til hvilken dyrekategori som skal legges til grunn. Både kalv og okserein 1-2 år (varit) vil være godt egnet da de utgjør én årsklasse og representerer et tilfredsstillende dataomfang. En svakhet med bruk av kalvevekter er at de ikke bare er et produkt av sommerbeitet, men også av simlas kondisjon gjennom kalvens diing. Når det gjelder vekter på simlerein over 2 år, representerer disse også et stort datagrunnlag. Simlevektene vil imidlertid være påvirket av kalvingsresultatet og i tillegg representere flere årsklasser.

Den store styrken med vektmetoden er at en bruker reinen selv som indikator og at en frigjør seg fra detaljerte, tidkrevende og kostbare vegetasjonskartlegginger og fra vanskelige beregninger av beiteverdi og fôrintak. Vektene for de enkelte år vil også kunne si noe om hvordan de enkelte beitesesongene har vært.

En svakhet med metoden er at den tar utgangspunkt i en gjennomsnittlig sammenheng mellom slaktevekt og reintetthet for hele området sett under ett, som innebærer at alle distrikter blir regnet som tilnærmet like når det gjelder beitekvalitet (sammensetning av nettoarealet, topografi, inngrepsnivå etc.). Metoden brukt uten videre tilpasninger vil derfor bli for generell til å si noe om beitekapasitet for det enkelte distrikt. Imidlertid kan lokale forskjeller mellom distrikter et godt stykke på vei korrigeres for gjennom mer skjønnsmessige vurderinger. En annen svakhet er at metoden i utgangspunktet vurderer vektene som et ensidig produkt av

---

²⁹ jf. Ims, A.Aa. og Kosmo, A.J. 2001. Høyeste reintall for distriktene i Vest-Finnmark. – Reindriftsforvaltningens høringsdokument 2001.

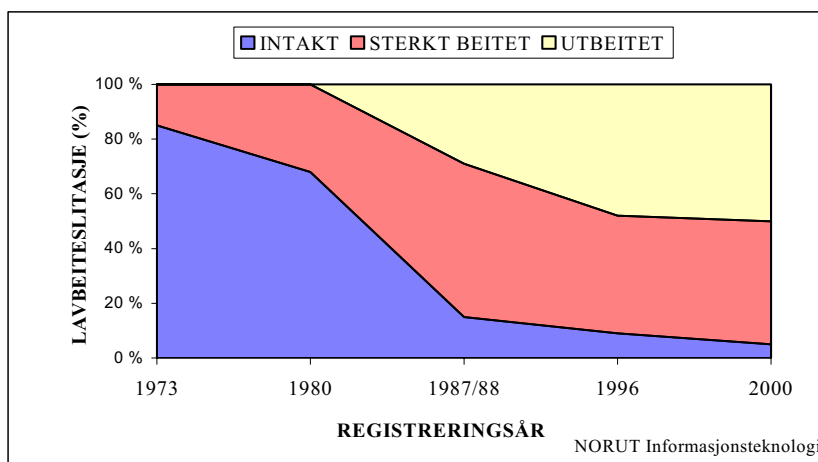
sommerbeite og ikke tar hensyn til at en vanskelig vinter i forkant kan ha negativ effekt på høstvektene. I forbindelse med arbeidet i Vest-Finnmark ble derfor kvalitetsmålet justert ned som følge av at vintrene de årene data var hentet fra var svært vanskelige. I dette arbeidet var det videre nødvendig å utvikle en korreksjon for de distrikter som ikke oppholder seg innenfor det definerte sommerbeitearealet hele vekstsesongen, og derved i realiteten nytter et større areal for sommerbeiting.

Siden reinens vekst i hovedsak er knyttet til forhold på sommerbeitet, er denne metoden ikke egnet til å vurdere vinterbeitekapasitet.

4.2. Resultater fra beitevurderinger

Vurdering av vinterbeitet

De siste 20 årene har det vært sterkt fokus på tilstanden på lavbeitene på Finnmarksvidda. Den mest omfattende og systematiske beskrivelse av endringene er gjennomført av NORUT³⁰. Beskrivelsen er basert på tolkning av data fra satellittbilder som er tatt med jevne mellomrom i perioden 1973-2000. Resultater fra undersøkelsen er gitt i figur 4.1, som viser forandringer i ”beitingegrad” på lavbeitet gjennom denne perioden.

Figur 4.1. Lavbeitenes tilstand i indre Finnmark i perioden 1973-2000³¹.

Figuren indikerer at den mest dramatiske endringen skjedde mellom 1980 og 1987/88. Nedgangen har imidlertid fortsatt videre fram til 2000, da det bare ble registrert 5 % intakte lavbeiter på Finnmarksvidda. Hans Prestbakmo gjennomførte i 1989/90 lavbeiterregistreringer i Karasjok og Kautokeino, som han sammenlignet med registreringer fra Erling Lyftingsmo gjort i perioden 1960-62 (samme prøveflater)³². Prestbakmos konklusjoner samsvarte med resultatene fra NORUT. Begge disse registreringene bygger på en beskrivelse av endringer basert på arealsammensetningen.

³⁰ jf. B.E.Johansen og S.R.Karlsen 2000. Finnmarksvidda - kartlegging og overvåking av reinbeiter – status 1998. NORUT Rapport IT546/1-2000.

³¹ Delvis etter St.prp.nr. 49 (1997-98) med utgangspunkt i data fra NORUT Informasjonsteknologi.

³² jf. Prestbakmo, H. 1994. Lavbeitene på Finnmarksvidda. Endringer fra 1960 til 1990. Småskrift Reindriftsadministrasjonen nr. 1 1994.

Til forskjell fra NORUTs metode har NINA nå utviklet en ny metode basert på mengde lav (biomasse)³³. Den viser at lavbiomassen i skogsområder i Vest-Finnmark har blitt redusert med 65 % i perioden fra 1961 (basert på tall fra Lyftingsmo) til 2000. Selv om metodene for å vurdere kvalitet ikke fullt ut kan sammenliknes (areal kontra kvantitet), og med det forbehold at NINAs undersøkelse bare refererer seg til skogsområder, gir denne undersøkelsen en viss indikasjon på at situasjonen på lavbeitet som er beskrevet i figur 4.1 kanskje ikke er så dramatisk med hensyn til lav. Dette forsterkes dersom en ser det i forhold til at arealet av skog i Kautokeino har økt med 90 % i perioden 1957 til 2005³⁴.

Uansett hvilket datamateriale som legges til grunn må lavbeitesituasjonen likevel regnes å være kritisk. På denne bakgrunn, og for å framskaffe kunnskapsgrunnlag for den framtidige forvaltningen av lavbeitene, igangsatte Reindriftsforvaltningen i 1998 et overvåkningsprogram for lavbeitene. Programmet omfatter både felt- og satellittregistreringer og ble utført i samarbeid mellom NINA og NORUT.

NINA har gjennomført feltregistreringer somrene 1998 og 2005 på et større antall beitefelt (hvert på ca. 40 dekar), som ligger spredt over hele Finnmarksvidda i vegetasjonstyper med stor potensiell dekning av lav. Innenfor hvert felt ble det gjort registreringer i små beiteruter (hver på 1 m²)³⁵. NINAs rapport fra 1998-undersøkelsen³⁶ viste at mengden lav i de undersøkte rutene i gjennomsnitt tilsvarte 12 % av den lavmengden en kan få ved størst mulig tilvekst (60 g/m² per år). Med en så liten mengde lav vil produksjonen være svært liten i forhold til maksimal tilvekst. Den nøyaktige feltbeskrivelsen av beitefeltene ble brukt til tolkning av satellittregistreringene, og samlet fikk en dermed en oversikt over hele lavbeiteområdet. Sommeren 2005 ble det gjort gjentak av rutebeskrivelsene. Resultatene fra denne undersøkelsen er nå under bearbeiding, og vil trolig kunne fortelle noe om effekten på lavbeitene av flere påfølgende vintre med svært gunstige klimatiske forhold (lite snø, tidlig vår og et større areal tilgjengelig for beite), kombinert med de siste årenes reintallsvekst. Foreløpige konklusjoner, basert på generelle førsteinntrykk samt analyser av feltruter i den vestlige delen av studieområdet, tyder på at lavbeitene generelt sett har forbedret seg. Den positive utviklingen synes å være mest markert i de sørligste områdene, og svakest i nordlige og nordøstlige deler (Mazé-Iesjavri-området).

Den delen av Overvåkningsprogrammet som omfatter satellittbilderegistreringer er blitt gjennomført av NORUT³⁷, med en forbedret metodikk sammenlignet med tidligere registreringer. Grunnlagsmaterialet for det arbeidet som er gjort så langt var i hovedsak en satellittscene fra 1996, som i analysedelen ble sammenholdt og kontrollert mot NINAs bakkeregistreringer fra 1998. Seinere er bildeanalysene blitt supplert med en satellittscene fra 2000. Resultatene fra satellittbildeanalysene³⁸ viste samme tendens som ved bakkeregistreringene. Mengden og den årlige produksjonen av lav hadde blitt mindre og mindre, og deler av beitet

³³ jf. Tømmervik, H., Wielgolaski, F.E., Neuvonen, S., Solberg, B., and Høgda, K.A. 2005. Biomass and production on a landscapelevel in the northern mountain birch forests. In: Wielgolaski, F.E. (Ed.). Plant Ecology, Herbivory, and Human Impact in Nordic Mountain Birch Forests. Ecological studies 180: 53-70. Springer-Verlag Berlin.

³⁴ jf. Tømmervik, H., Johansen, B., Tombre, I., Thannheiser, D., Høgda, K.A., Gaare, E., Wielgolaski, F.E. 2004. Vegetation changes in the mountain birch forests due to climate and/or grazing. Arctic Antarctic Alpine Research, 36: 322-331.

³⁵ 56 beiteruter i hvert beitefelt, hvor hver sjettede rute er skjermet mot beiting for sammenligningsens skyld.

³⁶ jf. Gaare, E. og Tømmervik, H. 2000. Overvåking av lavbeiter i Finnmark. – NINA Oppdragsmelding 638.

³⁷ jf. Johansen, B. og Karlsen, S.R. 2000. Finnmarksvidda – kartlegging og overvåking av reinbeiter – status 1998. - NORUT Informasjonsteknologi Rapport IT546/1-2000.

³⁸ jf. Johansen, B. 2001. Upubl. data. NORUT Informasjonsteknologi.

var i 2000 helt ute av produksjon. Beitesituasjonen var imidlertid ikke like kritisk over hele Finnmarksvidda. Satellittdelen av Overvåkningsprogrammet har foreløpig ikke blitt fulgt opp med analyser av scener fra de siste årene.

Våren 2001 la Reindriftsforvaltningen fram et høringsdokument om høyeste reintall for distriktene i Vest-Finnmark³⁹. Vår/høst/vinterbeitekapasiteten ble her vurdert å være maksimalt 40.000 til 45.000 rein, forutsatt at reinen oppholder seg 245 døgn på disse beiten. Vurderingen bygget på de ovennevnte vinterbeiteundersøkelsene fra 1998-2000 og en kombinasjon av flere beregningsmetoder (Villmo- og Gaare-Skogland-metodene, se kapittel 4.1).

Klimaendringer med hensyn til lengden av vekstsesong indikerer at barmarkssesongen har økt med 2-4 uker på kysten av Finnmark (se kapittel 3.7). Dersom dette over tid fører til en reduksjon i den tida reinen oppholder seg på vår/høst/vinterbeite, vil beiteressurser i disse områdene bli frigjort. Videre vil en eventuell oppdatering av beitesituasjonen ved hjelp av nye satellittbilder kunne si noe om reintallsanslagene basert på beitedata fra 1996-2000 bør endres. Forskningsresultater fra Universitetet i Tromsø⁴⁰ viser at grøntbeiteandelen i reinens beiteoptak kan være betydelig. Ut fra kunnskap om reinens prioriteringer av beite kan også disse forhold ha en betydning for vurderingen av det biologisk optimale reintallet.

Vurdering av sommerbeitet

Fra høsten 1996 og fram til og med høsten 2000 ble det gjennomført levendevektregistreringer av simlerein i alle reinbeiteområdene (se vedlegg 10 i Ress.reg. 2001/02). Disse ble brukt som grunnlag for beregning av simleslaktekrav som vilkår for produksjonstilskudd i perioden 1997/98-1999/2000.

I forbindelse med utredningen om høyeste reintall for Vest-Finnmark brukte Reindriftsforvaltningen førbrunstslaktevekter på 1 ½ års okserein (varit) som sentralt grunnlag for vurdering av beitekapasiteten i de ulike sommerbeitedistriktene. Arealdata ble kombinert med vegetasjonsdata fra NORUTs satellittbilder. Dette for i tetthetsberegningene å kunne skille ut uproduktive deler av beitet. Utrederne tok utgangspunkt i et kvalitetsmål på 28 kg gjennomsnittlig slaktevekt på varit før brunst. Dette var i godt samsvar med en tilrådning om slaktevekter som Kautokeino flyttsamelag gav i 1988⁴¹. På grunnlag av at vekstdata var hentet fra noen år med til dels vanskelig vinterbeiteforhold, ble dette kvalitetsmålet justert ned med 2-3 kg. Med dette utgangspunktet kom Reindriftsforvaltningen fram til to alternative sommerbeitekapasiteter for Vest-Finnmark; ca. 56.000 rein dersom all kalving forutsettes å skje innenfor det definerte sommerbeitearealet, eller ca. 64.000 rein dersom en del distrikter forutsettes å videreføre den driftsmessige tilpasningen med kalving utenfor sommerbeitet.

³⁹ jf. Ims, A.Aa. og Kosmo, A.J. 2001. Høyeste reintall for distriktene i Vest-Finnmark. – Reindriftsforvaltningens høringsdokument 2001.

⁴⁰ jf. Storeheier, P.V., Mathiesen, S.D., Tyler, N.J.C., Schjelderup, I. og Olsen, M.A. 2002. Utilization of nitrogen- and mineral-rich vascular forage plants by reindeer in winter. – *Journal of Agricultural Science* 139, 1-10.

⁴¹ jf. Kautokeino flyttsamelag 1988. Beite- og arealutvalgets innstilling (s. 31).

5 Reintall og flokkstruktur

5.1. Reintall

Reintallet er med hjemmel i reindriftsloven⁴² regulert på distriktsnivå gjennom et høyeste reintall. Kapitlene 8.4 og 8.5 gir en nærmere omtale av denne reguleringshjemmelen, mens vedlegg 9 gir en oversikt over gjeldende rammebetingelser for de ulike reinbeitedistriktene, herunder også høyeste reintall.

Gjeldende høyeste reintall på områdenivå framkommer av tabell 5.1, som også gir oversikt over utviklingen i reintall de siste 10 årene. Figurene 5.1, 5.2 og 5.3 viser reintallsutviklingen i de ulike områdene fra 1979/80 og fram til 2004/05. Antallet rein er i disse oversiktene gitt per 31. mars, det vil si det laveste reintallet i driftsåret. Siste års reintall (per 31. mars 2005) må sees på som et foreløpig tall inntil korrigert reintall⁴³ foreligger høsten 2006. Erfaringsmessig fører slike korreksjoner oftest til en oppskrivning av reintallet, slik at det siste årets endringer må tolkes med varsomhet.

Tabell 5.1. Reintallet ved driftsårets slutt de siste 10 driftsårene (per 31. mars), basert på opplysninger fra reineiernes reindriftsmelding, samt gjeldende høyeste reintall (per 31. desember 2005).

OMRÅDE	REINTALL I SLUTTSTATUS (per 31. mars) ¹										HØYESTE REINTALL
	95/96	96/97	97/98	98/99	99/00	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05 ²	
Polmak/Varanger	20 345	18 976	20 240	19 695	18 748	18 343	20 015	21 623	24 179	24 150	25 400
Karasjok	37 860	36 384	32 293	32 389	29 282	28 600	37 655	41 766	49 485	53 466	48 000
Øst-Finnmark	58 205	55 360	52 533	52 084	48 030	46 943	57 670	63 389	73 664	77 616	73 400
Vest-Finnmark ^{3b}	80 707	88 313	77 509	75 906	65 508	62 021	73 624	84 214	96 536	90 983	64 300
Troms ^{3a}	9 746	8 633	8 524	8 928	8 133	8 076	9 051	9 922	10 556	11 260	13 500
Nordland	11 949	11 597	10 902	11 083	11 135	12 072	13 612	13 993	14 255	13 774	15 400
Nord-Trøndelag	14 109	13 809	14 222	14 743	14 662	13 812	12 998	12 936	12 331	11 976	15 900 ⁴
Sør-Trøndelag/Hedmark	14 209	13 910	13 619	14 194	13 458	13 185	13 227	13 432	13 307	13 429	13 600
Tamreinlag ⁵	10 695	9 876	10 127	11 029	11 481	12 179	11 656	12 189	12 127	12 159	12 000 ⁶
Hele reindriften	199 620	201 498	187 436	187 967	172 407	168 288	191 838	210 075	232 776	231 197	208 100

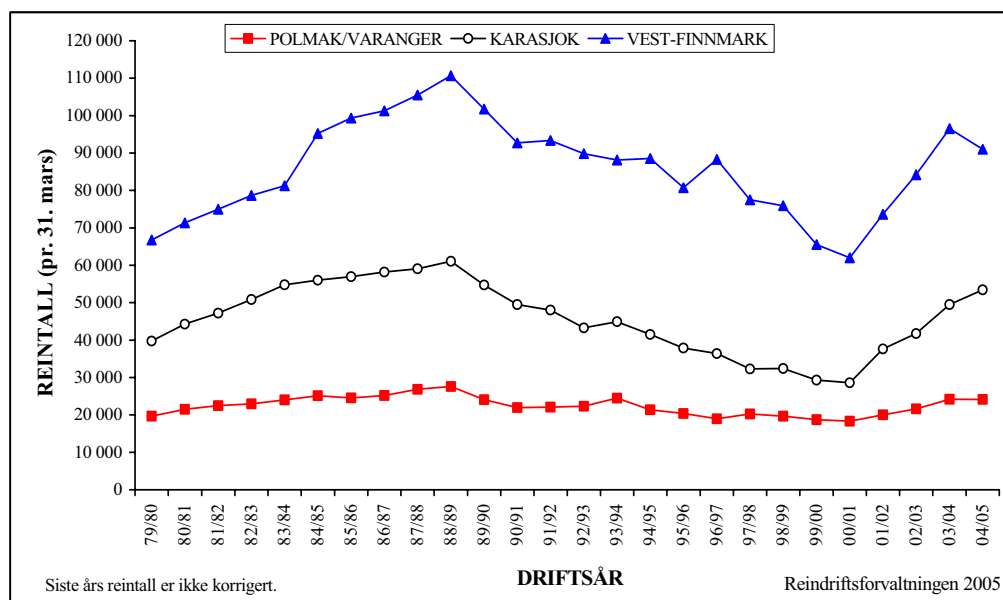
Reindriftsforvaltningen 2005

- 1 Tilsvarende data på distriktsnivå er gitt i vedlegg 2-8, tabell 2.
- 2 Ukorrigerede reintall. Korrigerte reintall vil først foreligge høsten 2006.
- 3 Distrikt 11-Reinøy er i statistisk sammenheng overført fra Troms reinbeiteområde (3a) til Vest-Finnmark reinbeiteområde (3b) fra og med driftsåret 1999/00.
- 4 For ett distrikt og ett delområde uten fastsatt høyeste reintall har Reindriftsagronomen anslått hva det høyeste reintallet bør være.
- 5 Rendal renselskap er medregnet fra og med driftsåret 1998/99.
- 6 Med unntak av Rendal renselskap (2.000 rein) er høyeste reintall anslått for tamreinlagene, basert på historiske reintall ut fra dagens konsesjoner.

⁴² jf. Lov om reindrift av 09.06.1978 § 2 annet ledd.

⁴³ Reintallet oppgis per 31. mars, det vil si slutten av driftsåret (1. april - 31. mars). Det reintallet per 31. mars ("sluttstatus") som framkommer på reineiers melding, vil i noen tilfeller bli korrigert i påfølgende års melding ("åpningsstatus"). Slike korreksjoner kan skyldes at Reindriftsforvaltningens tellinger avdekker et annet reintall enn det som er oppgitt av reineier, eller at reineier i ettertid selv får bedre oversikt over sitt reintall.

Som tabell 5.1 viser var det ved utgangen av driftsåret 2004/05 registrert til sammen ca. 231.000 rein totalt i Norge. For alle områdene sett under ett innebærer dette en tilnærmet stabilisering av reintallet etter flere år med sterk vekst. Reintallsutviklingen på landsbasis styres langt på vei av utviklingen i Finnmark, som med drøyt 168.500 rein har over 70 % av det samlede reintallet. I Finnmark økte reintallet med ca. 50 % i perioden 2000/01 til 2003/04.

Figur 5.1. Reintall ved driftsårets slutt i Polmak/Varanger, Karasjok og Vest-Finnmark, perioden 1979/80 - 2004/05 (per 31. mars). Basert på opplysninger fra reineiernes reindrifftsmelding.

Figur 5.1⁴⁴ viser at de tre Finnmarksområdene gjennom de siste 25 årene har hatt den samme hovedtrenden i reintallsutvikling, med en sterk vekst fram til 1988/89, etterfulgt av en generell nedgang fram til bunnåret 2000/01 og en ny vekst de siste årene. De prosentvis utslagene har imidlertid ikke vært like store. Karasjok har hatt de største utslagene, med unntak av veksten på 1980-tallet, da Vest-Finnmark økte reintallet mest. De klart minste utslagene har forekommet i Polmak/Varanger. En årsak til at reduksjonen i reintall på 1990-tallet var prosentvis større i Karasjok enn i Vest-Finnmark kan være at vinterbeitene i Vest-Finnmark er bedre enn i Øst-Finnmark ved optimal beiting.

Økningen i reintall i Finnmark de siste årene henger for en stor del sammen med flere år med svært gode produksjonsforhold. Også en del andre forhold har spilt inn, deriblant en sterk motivasjon til å bygge opp igjen flokkene etter flere dårlige år på slutten av 1990-tallet, lettelse i slaktekravene det første året med vekst, vanskelige markedsforhold høsten 2003 og en omlegging til en produksjonsbasert tilskuddsordning (se kapitlene 6.3 og 7.2). Dette har medført betydelige produksjonsoverskudd over flere år, som med unntak av driftsåret

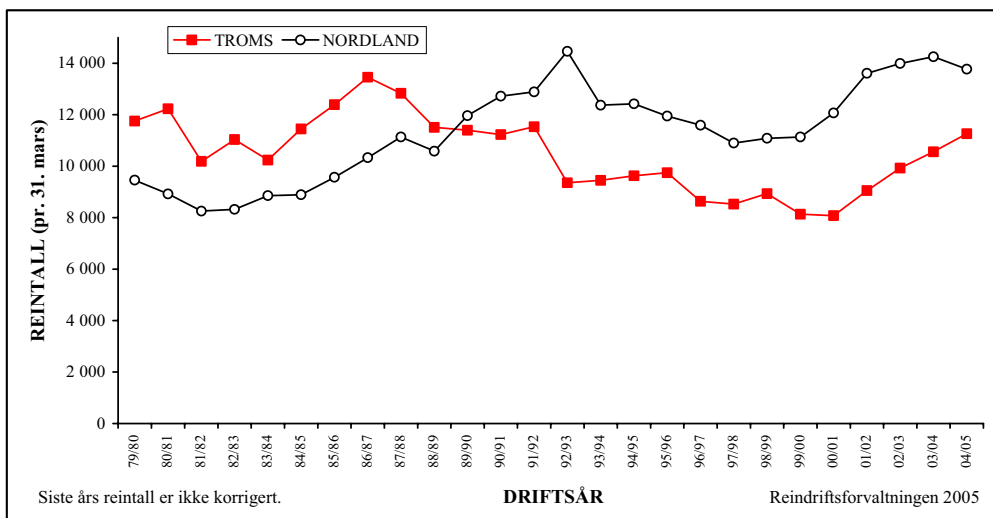
⁴⁴ Den tilsynelatende økningen i reintall i Vest-Finnmark for driftsåret 1996/97 er ikke reell. Vinteren og våren 1997 ble reindriften i Finnmark rammet av låste beiter og omfattende tap, som tvert om førte til en nedgang i reintallet. Årsaken til at statistikken sier noe annet er at tellinger høsten 1997 avdekket omfattende under-rapportering i reintallet, som ikke er fanget opp i statistikken bakover i tid.

2004/05, bare i begrenset omfang⁴⁵ er blitt tatt ut til slakt. Dette viser at distriktene Finnmark i ennå har et godt stykke vei å gå før de har utviklet en kultur for intern regulering av reintallet.

Det foreløpige reintallet fra våren 2005 indikerer at reintallet i Vest-Finnmark har gått noe ned det siste året, blant annet som følge av innløsning av et større antall driftsenheter (se kapittel 8.3), et generelt svært høyt slakteuttak (se tabell 6.5) og økte tap (se tabellene 6.3 og 6.4). I Karasjok har reintallet derimot fortsatt å øke, men ikke like sterkt som foregående år. Lavere tap og lavere slakteuttak enn i Vest-Finnmark (se tabellene 6.3, 6.4 og 6.5) bidrar til å forklare hvorfor reintallet ikke er gått ned tilsvarende i Karasjok.

I Polmak/Varanger holder reintallet seg stabilt. Dette på tross av at Polmak/Varanger har et høyere slakteuttak i forhold til vårflokken (55 %) enn både Vest-Finnmark (35 %) og Karasjok (30 %) (se tabell 6.7). Tilveksten er med andre ord fortsatt klart bedre i Polmak/Varanger enn i Finnmark forøvrig, og området tåler et større prosentvis uttak av rein uten at reintallet avtar.

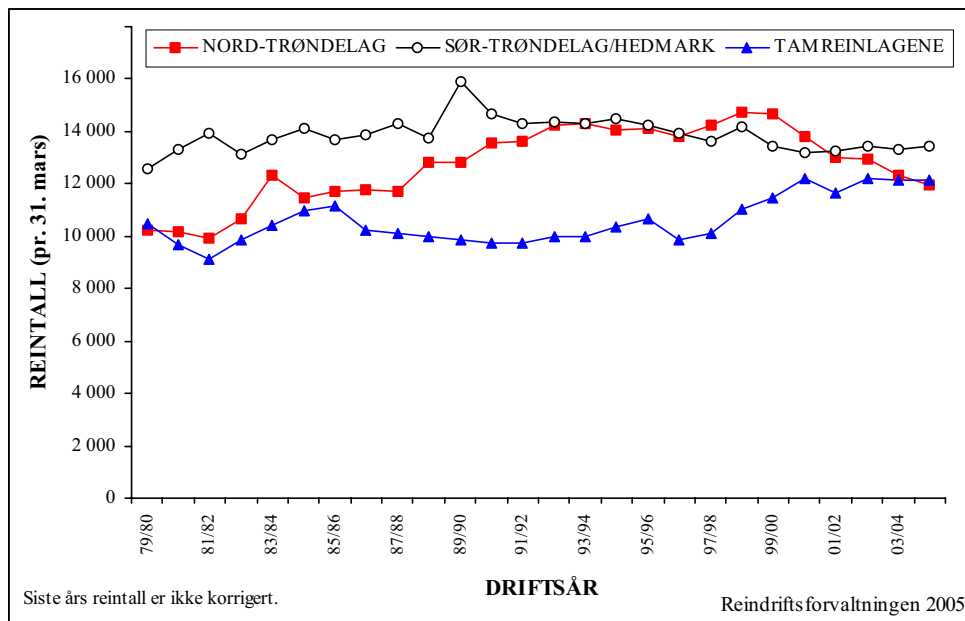
Som figurene 5.2 og 5.3 viser har reintallsutviklingen sør for Finnmark vært noe mer sammensatt. Vi ser også her mer langsiktige svingninger over den siste 25-års-perioden, men samtidig finner vi i større grad hyppigere kortsiktige svingninger enn i Finnmark. De langsiktige svingningene har dels vært forskjøvet i tid i forhold til Finnmark (Troms og Nordland) og dels hatt et helt annet forløp (Trøndelagsområdene og tamreinlagene).

Figur 5.2. Reintall ved driftsårets slutt i Troms og Nordland, perioden 1979/80 - 2004/05 (per 31. mars). Basert på opplysninger fra reineiernes reindriftemelding.

Figur 5.2 viser at både Nordland og Troms, i likhet med Finnmarksområdene, hadde en oppgang i reintall på 1980-tallet. For Nordland varte oppgangen fram til 1992/93, mens for Troms startet nedgangen allerede i 1986/87. Fra 1999/00 har både Troms og Nordland økt reintallet. Årsaken til denne økningen kan for en del knyttes til noe høyere prosentvis kalvetilgang (lavere tidligtap) enn i årene før oppgangen begynte, samt generelt lavt prosentvis slakteuttak (se tabell 6.7). Reintallet i Nordland gikk noe ned det siste året som følge av økte tap (se tabellene 6.3 og 6.4).

⁴⁵ Slakteuttaket har vært nede i 35 % av netto kalvetilvekst.

Figur 5.3. Reintall ved driftsårets slutt i Nord-Trøndelag, Sør-Trøndelag/Hedmark og tamreinlagene i Sør-Norge, perioden 1979/80 - 2004/05 (per 31. mars). Basert på opplysninger fra reineiernes reindrifftsmelding.

Av figur 5.3 framgår det at reintallet i Nord-Trøndelag, i motsetning til de øvrige områdene, har gått nedover fra 1999/00. En del av nedgangen kan tilskrives planlagte justeringer i forhold til beitegrunnlaget i tre distrikter. I årene 2001/02 og 2002/03 foretok to distrikter en bevisst reduksjon i reintallet, mens to reieiere i et tredje distrikt avviklet sine driftsenheter gjennom innløsningsordningen (se kapittel 8.3). De siste par årene har i tillegg tapene økt (se tabellene 6.3 og 6.4). I Sør-Trøndelag/Hedmark har reintallet holdt seg mer stabilt, med en økende trend på 1980-tallet og en svakt fallende trend i reintallet på 1990-tallet. I de siste 5 årene har reintallet holdt seg noenlunde stabilt. Tamreinlagene har hatt en noe annerledes trend, med en økning i siste halvdel av 1990-tallet og en stabilisering av reintallet deretter. Oppgangen i tamreinlagene i 1998/99 skyldtes i hovedsak at Rendal renselskap ble overført til tamreinformvaltningen.

5.2. Flokkstruktur

Produksjonsflokkens kjønns-, alders- og vektstruktur er av avgjørende betydning for produktiviteten i reindrifftsneringen. Forenklet vil en kunne si at den høyeste produktiviteten kan oppnås gjennom størst mulig andel simler. Dette forutsetter at bukkeandelen er stor nok til å opprettholde optimal bedekning, samtidig som simlene har en fysiologisk utvikling som gjør dem i stand til å føre en kalv fram til slaktemoden alder. Flokksammensetning blir derfor en viktig indikator i næringspolitikken.

Tabell 3 i vedlegg 1-8 viser flokksammensetningen ved slutten av siste driftsår på områdenivå og på distriktsnivå. Sammensetningen varierer relativt lite mellom år. I 2004/05 varierte okseandelen fra 4-14 %, simleandelen fra 63-79 %, mens kalveandelen varierte fra 18-29 %. Den høyeste okseandelen forekommer i Troms og Nordland (13-14 %), mens tamreinlagene og Trøndelagsområdene har den laveste andelen (4 %). Videre har Karasjok, Vest-Finnmark

og Troms den største kalveandelen i vårflokk (25-29 %), mens Trøndelagsområdene og Polmak/Varanger har den laveste (18-20 %). Den viktigste årsaken til regionale forskjeller i flokksammensetning er ulik andel kalv i slakteuttaket.

Tabell 5.2 viser andel kalveslakt for de 10 siste driftsårene.

Tabell 5.2. Andel kalveslakt for de 10 siste driftsårene. Beregningen er basert på slaktedyr levert til registrert slakteribedrift (listeført slakteri fram til 1999/00).

OMRÅDE	95/96	96/97	97/98	98/99	99/00	00/01	01/02	02/03	03.apr	04/05 ¹
Polmak/Varanger	53 %	33 %	70 %	61 %	43 %	55 %	77 %	73 %	72 %	78 %
Karasjok	17 %	11 %	12 %	40 %	57 %	25 %	52 %	47 %	46 %	50 %
Øst-Finnmark	34 %	21 %	47 %	51 %	52 %	46 %	70 %	58 %	58 %	63 %
Vest-Finnmark	17 %	13 %	12 %	30 %	19 %	17 %	63 %	42 %	45 %	47 %
Troms	42 %	44 %	54 %	61 %	54 %	42 %	57 %	55 %	63 %	47 %
Nordland	57 %	55 %	66 %	69 %	67 %	63 %	63 %	62 %	54 %	61 %
Nord-Trøndelag	76 %	80 %	76 %	75 %	73 %	71 %	73 %	71 %	70 %	74 %
Sør-Trøndelag/Hedmark	72 %	71 %	74 %	74 %	68 %	74 %	76 %	78 %	78 %	80 %
Tamreinlag ²	61 %	53 %	61 %	62 %	65 %	69 %	67 %	73 %	67 %	67 %
Reindrift totalt	39 %	40 %	48 %	53 %	51 %	56 %	69 %	60 %	58 %	59 %

Reindriftsforvaltningen 2005

1 Tilsvarende data på distriktsnivå er gitt i vedlegg 2-8, tabell 8.

2 Jaktuttak fra Rendal renselskap er medregnet fra og med 1998/99.

Som tabellen viser har det vært en markert økning i andelen kalveslakt i Karasjok og Vest-Finnmark siden 1998/99. I årene som fulgte var det riktignok tilbakeslag i kalveslakten i både Vest-Finnmark (1999/00 og 2000/01) og i Karasjok (2000/01). Dette til tross, etter 1998/99 har den gjennomsnittlige andelen kalveslakt i disse to områdene (ca. 40 %) ligget langt over nivået fra 1980- og 1990-tallet (ca. 25 %). Oppgangen i Vest-Finnmark fra 2000/01 til 2001/02 var påfallende stor, med en økning fra bare 17 % til over 60 % kalveslakt. Det store spranget i andelen kalveslakt dette året har trolig sammenheng med en vekselvirkning mellom tidlig kalvetap, lav kalvetilgang og positive konsekvenser for simlenes vektutvikling det første året (2000/01), og tilsvarende lavt tidlig kalvetap, høy kalvetilgang, økte kalvevekter og reduserte simlevekter det påfølgende året (2001/02) (se tabellene 6.1, 6.10 og 6.12). Noen av sammenhengene her er nærmere omtalt i kapittel 6.5.

Denne økningen i kalveslakt kom parallelt med en økning i slaktevektene på kalv (se tabell 6.10), men er to år forsinket i forhold til innføringen av kalveslaktetilskudd i Finnmark (se kapittel 7.4). Det er likevel grunn til å anta at tilskuddsordningen har bidratt til veksten i kalveuttaket. Kalveslakten er fortsatt betydelig lavere i Karasjok og Vest-Finnmark (47-50 %) enn i Polmak/Varanger (78 %) og områdene sør for Troms (61-80 %). For Troms sin del varierer kalveuttaket betydelig mellom år, fra et høyt uttak i 2003/04 (63 %) til et langt lavere uttak i 2004/05 (47 %). Årsaken til dette er trolig stor år-til-år variasjon i kalvetilgang og kalvetap.

6 Produksjon

6.1. Kalvetilgang

Simlas kondisjon har stor betydning for selve kalvingsresultatet, det vil si hvor mange kalver som går til slakt eller til påsett. Forskningsdata på denne sammenhengen, innhentet fra distrikter i Nord-Trøndelag og Nordland, ble presentert i Ressursregnskapet 1996/97 (kapittel 6.2). Samtidig er det slik at en simle som mister kalven tidlig i sesongen, vil kunne bygge opp større ressurser og ha større mulighet for å bære fram kalv påfølgende sesong. Dermed vil en samlet sett kunne få forholdsvis god kalvetilgang året etter en dårlig kalvings sesong.

Tabellene 6.1 og 6.2 viser absolutt og prosentvis tilgang av kalver for de siste driftsårene, slik som reineierne har oppgitt den på reindrifsmeldingen. Den oppgitte kalvetilgangen er gitt som "merket kalv" og "kalv etter tap". I motsetning til tidligere år er "født kalv" ikke oppgitt. Dette som følge av begrenset kvalitet på datagrunnlaget. "Merket kalv", eller "merkeprosenten", vil være avhengig av når kalvene merkes (se kapittel 2.2). Det kan være til dels store forskjeller i merketidspunkt mellom de ulike distriktene (se vedlegg 2-8, tabell 4). Generelt foregår merkingen tidligere i de sørlige områdene enn i de nordlige områdene. Distrikter med sein merking vil derfor ha en lavere merkeprosent fordi tapene før merking blir større. Med dette forbeholdet vil "kalv etter tap" gi en indikasjon på hvor stor del av kalveproduksjonen som reineier sitter igjen med i form av slaktedyr og kalver til nyrekruttering i flokken.

Tabell 6.1. Merkede kalver for de siste 5 driftsårene. Beregnet i % av antall simler ved driftsårets begynnelse (korrigert reintall per 1. april). Basert på opplysninger fra reineierens reindrifsmelding.

OMRÅDE	MERKEDE KALVER (antall)					MERKEDE KALVER (%)				
	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05 ¹	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05 ¹
Polmak/Varanger	7 573	10 363	11 505	12 103	14 260	57 %	77 %	79 %	83 %	80 %
Karasjok	10 102	15 326	18 558	20 716	24 188	51 %	76 %	81 %	81 %	78 %
Øst-Finnmark	17 675	25 689	30 063	32 819	38 448	53 %	76 %	80 %	82 %	79 %
Vest-Finnmark	25 114	35 466	35 952	45 891	47 908	54 %	80 %	81 %	86 %	81 %
Troms	2 836	3 617	3 718	4 091	4 470	48 %	67 %	66 %	65 %	67 %
Nordland	4 952	5 582	5 877	6 552	6 809	65 %	71 %	68 %	72 %	77 %
Nord-Trøndelag	8 028	8 629	7 860	7 812	7 394	73 %	80 %	81 %	81 %	79 %
Sør-Trøndelag/Hedmark	8 250	8 775	8 579	8 622	8 629	81 %	86 %	83 %	84 %	84 %
Tamreinlag ²	7 370	7 416	8 078	7 821	8 154	87 %	82 %	92 %	88 %	92 %
Hele reindriften	74 225	95 174	100 127	113 608	121 812	61 %	78 %	80 %	83 %	80 %

Reindriftsforvaltningen 2005

1 Tilsvarende data på distriktsnivå er gitt i vedlegg 2-8, tabell 4.

2 Rendal renselskap er medregnet. Kalvene her merkes ikke, men som en parallell størrelse er kalv for jakta stipulert lik kalver etter tap.

Som tabell 6.1 viser er hovedtrenden de siste årene en høy kalvetilgang i det meste av landet. I Karasjok og Vest-Finnmark har merkeprosentene gjennom de siste 4 driftsårene vært blant de høyeste i landet (76-86 %). Til sammenligning lå merkeprosenten i disse områdene på litt over 50 % i 2000/01. Når det gjelder kalver etter tap, viser tabell 6.2 at det i de siste årene bare er de aller sørligste områdene (76-91 %) som har ligget høyere enn Finnmarksområdene (64-75 %). I flere år rundt årtusenskiftet var situasjonen en helt annen i Karasjok og Vest-Finnmark, med helt ned i under 30 % kalver igjen til slakt og til liv når tapsårsakene hadde tatt sitt. Dette bidrar til å forklare den sterke produksjonsøkningen som har vært i Finnmark i den siste 4-årsperioden.

Tabell 6.2. Kalver etter tap (antall kalver til slakt og til påsett) for de siste 5 driftsårene. Beregnet i % av antall simler ved driftsårets begynnelse (korrigert reintall per 1. april). Basert på opplysninger fra reineierne reindriftsmelding.

OMRÅDE	KALVER ETTER TAP (antall)					KALVER ETTER TAP (%)				
	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05 ¹	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05 ¹
Polmak/Varanger	7 002	9 166	10 412	10 956	13 111	52 %	68 %	72 %	75 %	74 %
Karasjok	6 711	12 309	16 156	18 324	22 179	34 %	61 %	70 %	72 %	72 %
Øst-Finnmark	13 713	21 475	26 568	29 280	35 290	41 %	64 %	71 %	73 %	72 %
Vest-Finnmark	13 122	28 910	29 878	38 327	37 900	28 %	65 %	68 %	72 %	64 %
Troms	2 319	2 677	2 642	3 121	3 495	39 %	49 %	47 %	50 %	53 %
Nordland	3 756	4 579	4 845	5 642	5 325	49 %	58 %	56 %	62 %	60 %
Nord-Trøndelag	6 718	7 457	6 884	6 141	5 592	61 %	69 %	71 %	64 %	60 %
Sør-Trøndelag/Hedmark	8 084	8 386	8 377	7 811	8 148	80 %	82 %	81 %	76 %	79 %
Tamreinlag ²	7 214	7 234	7 982	7 796	7 806	85 %	80 %	91 %	88 %	88 %
Hele reindriften	54 926	80 718	87 176	98 118	103 556	45 %	66 %	70 %	71 %	68 %

Reindriftsforvaltningen 2005

1 Tilsvarende data på distriktsnivå er gitt i vedlegg 2-8, tabell 4.

2 RENTAL renselskap er medregnet.

Det må imidlertid bemerkes at netto kalveproduksjon (kalver etter tap) har gått noe ned i Vest-Finnmark siste året, som følge av at kalvetapene har økt (se tabell 6.3). Videre har Nord-Trøndelag hatt en markert nedgang i netto kalveproduksjon de siste 3 årene. De øvrige områdene viser mindre endringer gjennom denne perioden. Best resultat finner vi i tamreinlagene (80-91 %) etterfulgt av Sør-Trøndelag/Hedmark (76-82 %) og Polmak/Varanger (68-75 %). Ved siden av Nord-Trøndelag sliter også Nordland og spesielt Troms med betydelig lavere netto kalveproduksjon (49-71 %). Forskjellene kan i hovedsak tilskrives forskjeller i kalvetap mellom områdene (se tabellene 6.1 og 6.3). For Troms og Nordland gjelder det tap både før og etter merking, mens for Nord-Trøndelags del er det først og fremst tap etter merking som gjør utslaget.

6.2. Tap

Rein tapes av mange årsaker, hvorav de viktigste er rovdyr, sykdom, ernæringssvikt, reintroverier, trafikkulykker og andre ulykker. I sine reindriftsmeldinger oppgir reineierne hvor stort tap de har hatt totalt i driftsåret. I søknad om erstatning for rovvilttap oppgir reieierne videre hvor stor del av det totale tapet de antar er forårsaket av fredet rovvilt og hvor stor del av tapet som skyldes andre årsaker enn rovvilt, fordelt på kjente og ukjente andre årsaker.

Omfanget av reieierne oppgitte reintap for de 5 siste driftsårene er vist i tabellene 6.3 og 6.4. Fra og med fjorårets Ressursregnskap er tap av kalv før merking (tidligtap) ikke lenger medregnet i tabell 6.3. Tidligtapet framkommer som differansen mellom fødte kalver og merkede kalver. Da vi på grunn av begrenset kvalitet på datagrunnlaget har valgt å ikke presentere fødte kalver, faller også presentasjonen av totaltap og tidligtap av kalv ut. Generelt kan vi likevel si at lav merkeprosent (se tabell 6.1) i enkelte områder innebærer stort tidlig kalvetap. I andre områder kan det skyldes et færre antall fødte kalver i forhold til simletallet. Vi gjør oppmerksom på at en økning i kalvetap etter merking (seintap) kan være helt eller delvis forårsaket av en forskyvning av kalvetap fra før til etter merking.

Tabell 6.3. Tap av kalv etter merking de siste 5 driftsårene. De prosentvise tapene er beregnet i forhold til antall merkede kalver. Basert på opplysninger fra reineiernes reindriftsmelding.

OMRÅDE	KALVETAP ETTER MERKING (antall)					KALVETAP ETTER MERKING (%)				
	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05 ¹	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05 ¹
Polmak/Varanger	792	1 197	1 117	1 147	1 229	10 %	12 %	10 %	9 %	9 %
Karasjok	3 472	3 215	2 568	2 394	1 925	34 %	21 %	14 %	12 %	8 %
Øst-Finnmark	4 264	4 412	3 685	3 541	3 154	24 %	17 %	12 %	11 %	8 %
Vest-Finnmark	12 270	7 253	6 563	7 564	9 835	49 %	20 %	18 %	16 %	21 %
Troms	464	940	1 076	942	995	17 %	26 %	29 %	23 %	22 %
Nordland	1 247	1 120	1 129	910	1 484	25 %	20 %	19 %	14 %	22 %
Nord-Trøndelag	1 212	1 187	1 105	1 671	1 816	15 %	14 %	14 %	21 %	25 %
Sør-Trøndelag/Hedmark	186	401	235	811	481	2 %	5 %	3 %	9 %	6 %
Tamreinlag ²	157	183	97	25	0	2 %	0,2 %	1 %	0,3 %	0 %
Hele reindriften	19 800	15 496	13 890	15 464	17 765	27 %	16 %	14 %	14 %	15 %

Reindriftsforvaltningen 2005

- 1 Tilsvarende data på distriktsnivå er gitt i vedlegg 2-8, tabell 5.
- 2 Forutsetter ingen kalvetap i Rendal renselskap etter at jakta har tatt til (som en parallell til tap etter merking).

Tabell 6.4. Tap av voksne dyr de siste 5 driftsårene. De prosentvise tapene er beregnet i forhold til antall rein ved driftsårets begynnelse (korrigert reintall per 1. april). Basert på opplysninger fra reineiernes reindriftsmelding.

OMRÅDE	TAP AV VOKSNE DYR (antall)					TAP AV VOKSNE DYR (%)				
	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05 ¹	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05 ¹
Polmak/Varanger	1 423	1 531	1 793	1 330	1 712	8 %	8 %	9 %	6 %	7 %
Karasjok	4 165	2 291	2 572	2 730	3 512	14 %	8 %	7 %	6 %	7 %
Øst-Finnmark	5 588	3 822	4 365	4 060	5 224	12 %	8 %	8 %	6 %	7 %
Vest-Finnmark	11 519	7 643	5 423	4 524	9 261	18 %	12 %	7 %	5 %	10 %
Troms	1 837	1 225	1 226	1 300	1 263	23 %	15 %	14 %	13 %	12 %
Nordland	1 345	1 210	1 423	1 563	1 765	12 %	10 %	10 %	11 %	12 %
Nord-Trøndelag	1 695	1 334	955	1 097	1 318	12 %	10 %	7 %	11 %	13 %
Sør-Trøndelag/Hedmark	660	451	607	813	972	5 %	3 %	5 %	6 %	7 %
Tamreinlag ²	163	740	355	433	192	1 %	6 %	3 %	4 %	2 %
Hele reindriften	22 807	16 425	14 354	13 790	19 995	13 %	10 %	7 %	7 %	9 %

Reindriftsforvaltningen 2005

- 1 Tilsvarende data på distriktsnivå er gitt i vedlegg 2-8, tabell 5.
- 2 Rendal renselskap er medregnet.

Som tabellene 6.3 og 6.4 viser er de høyeste prosentvise tapene i Vest-Finnmark, Nord-Trøndelag, Troms og Nordland, både for merket kalv og voksne dyr. Sør-Trøndelag/Hedmark og tamreinlagene har de laveste tapene, men Karasjok og Polmak/Varanger følger ikke langt etter. Denne tapsfordelingen endres ikke nevneverdig dersom en også tar med tap av kalv før merking.

I Vest-Finnmark har kalvetapet etter merking (seintap) og spesielt tapet av voksne dyr gått vesentlig opp det siste året etter flere år med nedgang. Kalvetap på drøyt 20 % etter merking er imidlertid ikke på langt nær så høyt som i de vanskelige årene på slutten av 1990-tallet, da 30-50 % av den merkede kalven gikk tapt.

Karasjok har derimot i 2004/05 fortsatt nedgangen i seintap av kalv til et nivå som er blant de laveste i landet og godt under nivået i Vest-Finnmark. Her må det imidlertid nevnes at andelen merket kalv har gått noe ned som følge av at kalvetapet før merking har gått noe opp.

Det er nærliggende å anta at nedgangen i tapene i Vest-Finnmark og Karasjok i perioden 2001/02 - 2003/04 hadde å gjøre med svært gunstige klimatiske vinterbeiteforhold disse årene kombinert med rein i bra kondisjon. Det siste årets økning i tap i Vest-Finnmark kan for en stor del tilskrives svært stor beitebelastning og fortsatt fall i kondisjon målt i slaktevektene (se tabellene 6.10, 6.11 og 6.12). Noe av tapsøkningen kan trolig også tilskrives en økt rovviltbestand. Ifølge Fylkesmannen kan registreringer og antall dokumenterte skader tyde på at bestandene av jerv, gaupe og kongeørn har gått noe opp de siste par årene i både Vest-Finnmark og Karasjok. I Karasjok har det også vært en økning i reintallet og nedgang i vektene, men uten at tapene her har økt. Dette kan ha sammenheng med at vektene i Karasjok fortsatt holder et bra nivå selv om de har blitt lavere, og at en først vil få negative effekter for dyrenes overlevelse ved ytterligere vektreduksjon ned mot dagens nivå i Vest-Finnmark. Økning i rovviltbestanden i Karasjok og Polmak/Varanger har imidlertid ikke gitt tilsvarende stor økning i tapene her som i Vest-Finnmark.

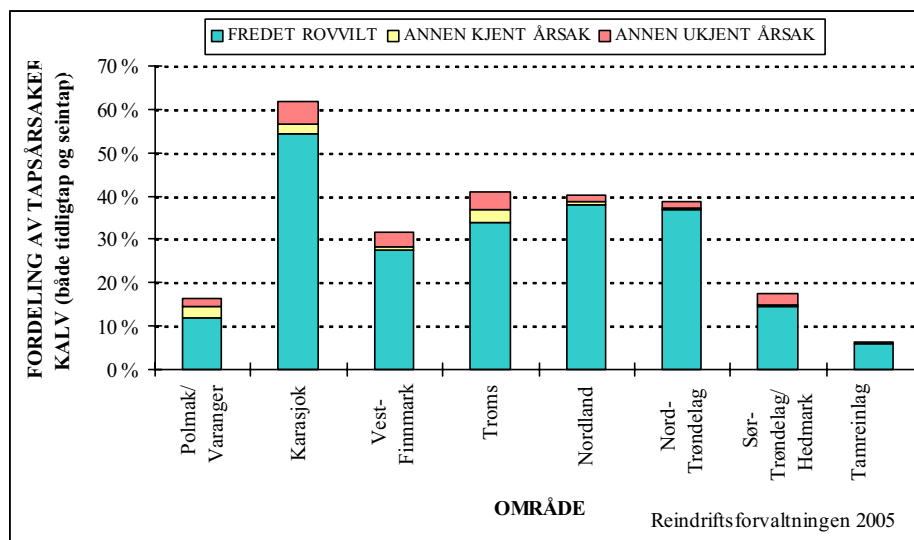
Troms hadde til dels svært store tap gjennom flere år på slutten av 1990-tallet. Tapene gikk ned i 2001/02 og har deretter holdt seg på et relativt stabilt, men fortsatt høyt nivå sammenlignet med øvrige områder. Troms skiller seg ut ved å ha svært høyt kalvetap før merking (lav merkeprosent). Tapsårsakene i Troms kan i hovedsak knyttes til rovdyr og til den generelt vanskelige vinterbeitesituasjonen. Ifølge Fylkesmannens opplysninger om rovdysituasjonen synes bestanden av jerv å ha holdt seg noenlunde stabil i de siste 10 årene, mens gaupebestanden synes å være avtagende. Videre har rovviltaktiviteten og tapene av rein til rovvilt vært større i fastlandsdistriktene enn i øydistriktene. I disse ytre distriktene har klimatiske forhold i stor grad hatt innvirkning på kalvetilgang og tap.

Nordland hadde store tap gjennom siste del av 1990-tallet. De nordligste distriktene var i særlig grad hardt rammet, og reintallet ble her redusert ned til et minimum. De siste 4-5 årene har tapene gått noe ned. Den klare økningen i kalvetap etter merking, som vi ser for det siste året, er noe misvisende (se tabell 6.3). Dette fordi det har skjedd en forskyning av kalvetapet fra før til etter merking. For reindriften i de nordligste distriktene i Nordland er tapene fortsatt av et kritisk omfang, og reinbestanden her er blitt redusert til et minimum. Fredet rovvilt er en vesentlig årsak til de store tapene gjennom de siste 10-15 årene. Ifølge Fylkesmannen har bestanden av jerv holdt seg på et stabilt høyt nivå i den siste 10-årsperioden, med en tendens til økning siste året (flere registrerte ynglinger). Registreringer gjort av SNO tyder også på en særlig tett jervebestand i midtre deler av Nordland. Gaupebestanden hadde en topp på slutten av 1990-tallet, men ble sterkt redusert gjennom hard avskyting i 2001. Etter den tid har gaupebestanden vært på et langt lavere nivå (få ynglinger).

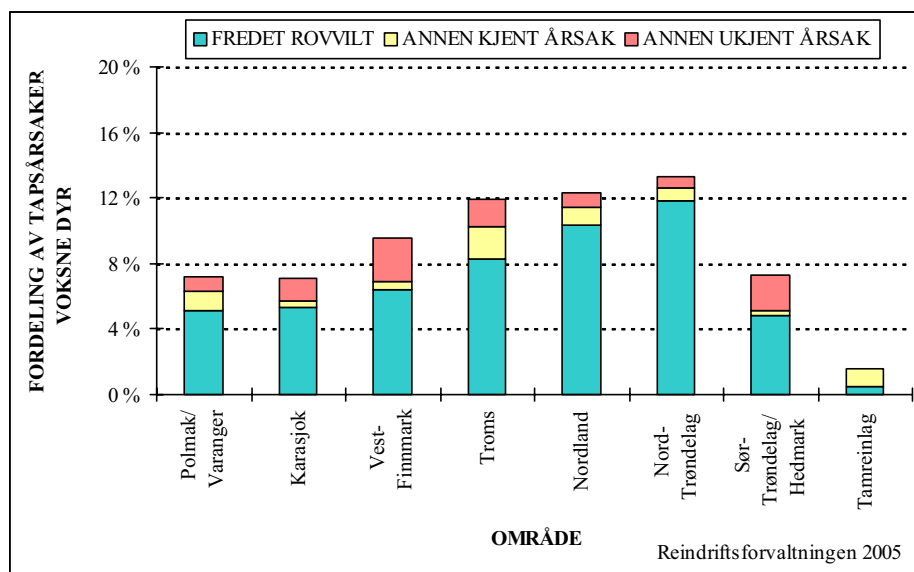
Nord-Trøndelag hadde store rovdyr tap fram mot midten av 1990-tallet. Tiltak for å få ned tapene ble da iverksatt, med positivt resultat de første 5-6 årene. De siste par årene har imidlertid rovdyr tapene økt igjen. Ifølge Fylkesmannen i Nord-Trøndelag har jervebestanden hatt en jevn økning de siste 5 årene, mens gaupebestanden har økt svakt de siste 2 årene. For 2004/05 utgjorde jerve- og gaupeskadene 66 % av det utbetalte erstatningsbeløpet.

Sør-Trøndelag/Hedmark og særlig tamreinlagene har hatt betydelig lavere tap enn øvrige områder. De siste årene har det imidlertid vært en økning i tapene i Sør-Trøndelag/Hedmark, som trolig har sammenheng med en økning i rovviltbestanden. Ifølge Fylkesmannen er det registrert ynglinger av jerv i flere av reinbeitedistriktene de siste 2-3 årene. Det er også registrert ynglinger i nærheten av Trollheimen, uten at tapene her har økt i særlig grad. Bestanden av gaupe er nå trolig i svak vekst etter at den har vært på et minimum som følge av hard avskyting over flere år på slutten av 1990-tallet.

Bestandene av fredet rovvilt har hittil i stor grad blitt forvaltet nasjonalt. Dette på tross av det er en betydelig andel rovdyr som beveger seg på tvers av riksgrensene, men som bare er registrert i det ene land. For eksempel medfører det høye bestandsmålet og stor bestand av rovdyr på svensk side trolig betydelige tap av rein på norsk side.

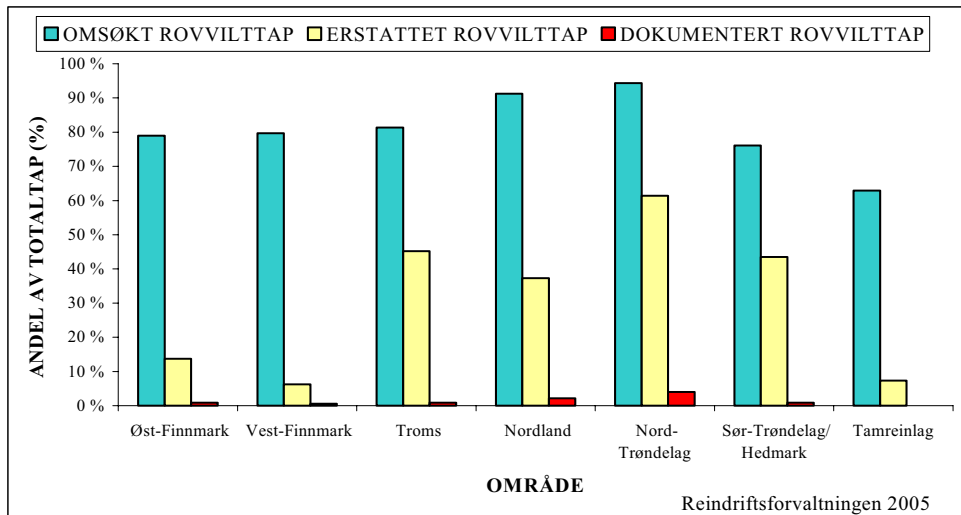
Figur 6.1. Totalt kalvetap (medregnet tidligtap) og prosentvis fordeling etter tapsårsaker, driftsåret 2004/05. Tapet er beregnet i % av antall fødte kalver våren 2004. Basert på opplysninger fra reineiernes søknad om rovvilterstatning.

Figur 6.2. Totalt tap av voksne dyr og prosentvis fordeling etter tapsårsaker, driftsåret 2004/05. Tapet er beregnet i % av antall rein ved driftsårets begynnelse (korrigert reintall per 1. april 2004). Basert på opplysninger fra reineiernes søknad om rovvilterstatning.

Figurene 6.1 og 6.2 viser for det siste driftsåret tapsfordelingen for kalv og voksne dyr fordelt på ulike tapsårsaker, slik den er oppgitt i reineierens søknad om erstatning for rovvilttap⁴⁶. I motsetning til tabell 6.3 har tidligtapet av kalv av tekniske årsaker ikke vært mulig å skille ut.

Figur 6.3 viser sammenhengen mellom det som ble oppgitt som rovvilttap og det som ble erstattet for driftsåret 2004/05 (tidligtap av kalv er medregnet). Figuren viser også hvor stor andel av det oppgitte rovvilttapet som er dokumentert.

Figur 6.3. Omsøkt, erstattet og dokumentert rovvilttap i de ulike områdene, driftsåret 2004/05. Tall for erstattet rovvilttap er hentet fra Direktoratet for naturforvaltning.

Som det framkommer av figuren er dokumentasjonsnivået på rovvilttap generelt svært lavt (1-4 %). Dette viser hvor vanskelig det er for reineierne å dokumentere tap til rovvilt. Figuren viser videre at det antall dyr som blir erstattet gjennom fylkesmennenes erstatningsbehandling er klart lavere enn det som reineier i søknaden oppgir som rovvilttap. Det er imidlertid betydelige regionale forskjeller. I 2004/05 var det Nord-Trøndelag som fikk erstattet den høyeste andelen av det oppgitte rovvilttapet. Nord-Trøndelag hadde samtidig høyest andel oppgitt rovvilttap og høyest andel dokumentert rovvilttap. I Sør-Trøndelag/Hedmark, Troms og Nordland var andelen av det oppgitte rovvilttapet som ble erstattet lavere enn i Nord-Trøndelag, men likevel betydelig høyere enn i Finnmarksområdene. Dersom store avvik mellom omsøkt erstattet og faktisk erstattet antall dyr får gjøre seg gjeldende over tid, vil det gjøre det fristende for enkelte å overvurdere rovvilttapene.

De siste årene har det foregått en betydelig forskningsinnsats for å frambringe mer kunnskap om tapsårsaker på kalv i Finnmark. Forskingen så langt indikerer blant annet at kalvetapene til rovdyr, og da særlig tidligtapet, synes å være påvirket av simlens forfatning i etterkant av vintre med ugunstige beiteforhold, ved at simlene favoriserer egen vekst gjennom sommeren framfor kalvens vekst og overlevelse⁴⁷.

⁴⁶ Ordningen for erstatning for rein drept av fredet rovvilt forvaltes av Fylkesmannen.

⁴⁷ Tveraa, T., Fauchald, P., Yoccoz, N.G. & Henaug, C. 2003. Sammenheng mellom simlens størrelse, kalveproduksjon og rovdyrtpå i år med svært ulike beiteforhold. NINA Oppdragsmelding 774.

6.3. Slakteuttak og slaktekvantum

Tilgangen på slaktedyr er avhengig av kalvetilgangen, tap av dyr og hvor mange dyr reineier setter på til livdyr. Livdyrpåsettet er igjen avhengig av blant annet prisutviklingen. Ved høyere pris når reineieren sitt inntektsmål ved et lavere slakteuttak. Overskuddet av dyr kan da investeres i oppbygging av flokken⁴⁸. Utvelgelsen av slakterein med hensyn til antall og type dyr er trolig den viktigste beslutningen reineierne gjør. De valg som her foretas vil ha følger for fremtidig avl, struktur på flokken, innvirkning på tap ved at tapsutsatte dyregrupper slaktes, og ikke minst vedkommende reineiers inntekt fremover. Slakterein leveres i hovedsak gjennom slakteri, men i tillegg slaktes det rein både til eget forbruk og for privat salg (se kapittel 10.1). Utviklingen i antall slaktedyr og slaktekvantum for de siste 10 driftsårene er vist i tabellene 6.5, 6.6 og 6.7. Oversiktene omfatter både leveranser til slakteri, privat salg og eget forbruk.

Tabell 6.5. Totalt antall slaktedyr for de siste 10 driftsårene. Slaktedyr til eget forbruk og privat omsetning, basert på opplysninger fra reineiernes reindriftsmeldinger, er medregnet.

OMRÅDE	TOTALT ANTALL SLAKTEDYR									
	95/96	96/97	97/98	98/99	99/00	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05 ¹
Polmak/Varanger	9 146	5 383	6 530	7 449	7 117	6 411	7 264	7 264	9 212	13 366
Karasjok	11 707	8 248	5 602	7 540	8 957	3 660	4 000	10 075	11 408	15 067
Øst-Finnmark	20 853	13 631	12 132	14 989	16 074	10 071	11 264	17 339	20 620	28 433
Vest-Finnmark	31 514	21 252	15 388	18 569	16 234	9 688	9 826	19 346	21 253	34 178
Troms	2 063	1 868	1 455	1 481	1 696	637	860	973	1 341	1 572
Nordland	3 725	3 158	2 737	2 274	2 814	2 332	2 882	3 184	4 157	4 200
Nord-Trøndelag	6 520	6 093	5 645	6 390	6 609	6 622	7 132	6 435	5 794	4 936
Sør-Trøndelag/Hedmark	7 591	8 021	7 024	6 800	8 349	7 850	8 067	7 634	7 121	7 054
Tamreinlag ²	5 585	6 824	5 458	5 974	5 985	6 254	6 893	6 779	7 446	7 574
Hele reindriften	77 851	60 847	49 839	56 477	57 761	43 454	46 924	61 690	67 732	87 947

Reindriftsforvaltningen 2005

- 1 Tilsvarende data på distriktsnivå er er gitt i vedlegg 2-8, tabell 7.
- 2 Jaktuttak fra Rendal renselskap er medregnet fra og med 1998/99.

Tabell 6.6. Totalt slaktekvantum for de siste 10 driftsårene. Slaktedyr til eget forbruk og privat omsetning, basert på opplysninger fra reineiernes reindriftsmelding, er medregnet.

OMRÅDE	TOTALT SLAKTEKVANTUM (tonn)									
	95/96	96/97	97/98	98/99	99/00	00/01	01/02	02/03	03/04 ¹	04/05 ^{1,2}
Polmak/Varanger	228	148	150	172	188	157	176	180	222	293
Karasjok	325	227	165	184	229	108	114	299	325	375
Øst-Finnmark	553	375	316	355	417	265	291	479	547	668
Vest-Finnmark	818	547	407	445	399	273	268	529	536	770
Troms	69	61	33	44	51	20	29	36	45	53
Nordland	139	98	82	70	82	72	90	100	125	122
Nord-Trøndelag	158	144	136	157	164	161	173	162	139	117
Sør-Trøndelag/Hedmark	183	190	160	166	211	202	199	191	169	169
Tamreinlag ³	159	204	151	174	169	176	190	191	209	208
Hele reindriften	2 078	1 620	1 283	1 411	1 494	1 169	1 240	1 687	1 771	2 107

Reindriftsforvaltningen 2005

- 1 Kvantum privatslakt er beregnet på grunnlag av gjennomsnittlige slaktevekter og oppgitt privat uttak.
- 2 Tilsvarende data på distriktsnivå er er gitt i vedlegg 2-8, tabell 7.
- 3 Rendal renselskap er medregnet fra og med 1998/99.

⁴⁸ En slik tilpasning kalles ofte "husholdningsøkonomi" eller "omvendt markedsøkonomi".

Tabell 6.7. Prosentvis slakteuttak for de siste 10 driftsårene. Uttaket er beregnet i % av reintall ved driftsårets begynnelse (korrigert reintall per 1. april). Slaktedyr til eget forbruk og privat omsetning, basert på opplysninger fra reieierne reindrifsmelding, er medregnet.

OMRÅDE	PROSENTVIS SLAKTEUTTAK									
	95/96	96/97	97/98	98/99	99/00	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05 ¹
Polmak/Varanger	43 %	26 %	34 %	37 %	36 %	34 %	40 %	36 %	43 %	55 %
Karasjok	28 %	22 %	15 %	23 %	28 %	12 %	14 %	27 %	27 %	30 %
Øst-Finnmark	33 %	23 %	22 %	29 %	31 %	21 %	24 %	30 %	33 %	39 %
Vest-Finnmark	36 %	26 %	17 %	24 %	21 %	15 %	16 %	26 %	25 %	35 %
Troms	21 %	20 %	18 %	19 %	20 %	8 %	11 %	11 %	14 %	15 %
Nordland	30 %	26 %	23 %	21 %	25 %	21 %	24 %	23 %	29 %	29 %
Nord-Trøndelag	46 %	43 %	41 %	45 %	45 %	45 %	52 %	50 %	45 %	40 %
Sør-Trøndelag/Hedmark	52 %	56 %	50 %	50 %	59 %	58 %	61 %	58 %	53 %	53 %
Tamreinlag ²	54 %	64 %	55 %	55 %	54 %	54 %	57 %	58 %	61 %	62 %
Hele reindriften	37 %	31 %	25 %	30 %	31 %	25 %	28 %	32 %	32 %	38 %

Reindriftsforvaltningen 2005

1 Tilsvarende data på distriktsnivåer er gitt i vedlegg 2-8, tabell 7.

2 Jaktuttak fra Rendal renselskap er medregnet fra og med 1998/99.

Som tabellene 6.5 og 6.6 viser ble det i driftsåret 2004/05 slaktet ca. 87.900 dyr i hele landet, som i kvantum utgjorde 2.106 tonn. Dette tilsvarer en økning på ca. 30 % i forhold til året før, og en fordobling i forhold til bunnåret 2000/01. Vi må helt tilbake til toppårene 1988/89 og 1989/90 for å finne høyere uttak enn dette. Mesteparten av økningen fant sted i Finnmark, der uttaket på 62.600 dyr og 1.439 tonn tilsvarte en økning på hele 50 % fra året før og en tredobling i forhold til bunnårene 2000/01 og 2001/02. Som tabell 6.7 viser økte også det prosentvise slakteuttaket på landsbasis vesentlig (38 %). Til sammenligning var de prosentvise uttakene i tidligere toppår (1989/90) og bunnår (1997/98 og 2000/01) på henholdsvis 41 % og 25 %.

Økningen i slakteuttak Finnmark gjennom de 3 siste årene har vært ett år forsinket og betydelig "tregere" enn forventet. Dette når en tar i betraktning den sterke produktivitetsveksten (se tabell 6.8) som inntrådte i Finnmark 2001/02, samt de tiltak som ble iverksatt for reintalls-tilpasning i Vest-Finnmark fra og med 2003/04-sesongen (se kapittel 7.6). Forsinkelsen kan skyldes de lave kravene til slakteuttak som gjaldt for Karasjok og Vest-Finnmark i 2001/02, samt en sterk motivasjon til å bygge opp flokkene igjen etter mange år med svak produksjon. Den "trege" økningen i slakteuttak i årene som fulgte kan også tilskrives en vanskelig markedssituasjon for omsetning av reinkjøtt, som særlig gjorde seg gjeldende høsten 2003. Den kraftige økningen i slakteuttak som kom i sesongen 2004/05, var derfor trolig en akkumulert effekt av flere år med lavere uttak enn produksjonsveksten, samtidig som markedsf forholdene bedret seg og mange driftsenheter avvirket ved innløsning (se tabell 8.3). For å lette ytterligere på trykket i forhold til markedssituasjonen garanterte LMD vinteren 2005 for oppkjøp av 10.000 dyr. På tross av en solid økning i antall slaktedyr, har både Karasjok og Vest-Finnmark fortsatt et relativt lavt prosentvis slakteuttak (under 35 %) sammenlignet med områdene med høyest uttak (50-60 %). Det prosentvise uttaket i disse områdene er dessuten ikke høyere enn uttaket var i perioden fra 1980-tallet og fram til nedgangsårene inntrådte på slutten av 1990-tallet. Med blant områdene med høyt prosentvis uttak hører Polmak/Varanger, som i 2004/05 hadde et slakteuttak på 55 % i forhold til reintallet i vårflokk. Polmak/Varanger har i likhet med Karasjok og Vest-Finnmark også hatt en stor økning i slakteuttak de siste årene, men nivået har her ligget godt over resten av Finnmark helt siden tidlig på 1980-tallet.

I Troms har slakteuttaket mer enn fordoblet seg siden bunnåret 2000/01, samtidig som reingtallet har økt (se tabell 5.1). Dette har i hovedsak sammenheng med at kalvetilgangen har gått opp og tapene har gått ned (se tabellene 6.1, 6.2, 6.3 og 6.4). Det prosentvise slakteuttaket var likevel fortsatt lavt i 2004/05 (15 %), til tross for en klar økning siden 2000/01 (8 %). I Nordland har også uttaket økt siden 2000/01, men ikke like mye som i Troms. I 2004/05 var uttaket i Nordland like høyt som i de gode årene i første halvdel av 1990-tallet. Økningen i slakteuttak har kommet parallelt med en økning i kalvetilgang og, bortsett fra siste året, en økning i reintall. Det har også i Nordland vært en økning i prosentvis slakteuttak siden 2000/01, men næringen har ennå en del å gå på i forhold til nivået fra første del av 1990-tallet (35-40 %). Det lave prosentvise slakteuttaket i Troms og Nordland må sees i sammenheng med ordningen med driftstilskudd, som gjaldt fra slutten av 1990-tallet⁴⁹ fram til 2002/03. Ordningen stilte få krav til slakteuttak utover at minstekravet måtte være oppfylt. Hensikten var å stimulere til vekst i produksjonsflokkene igjen etter store tap gjennom flere.

Trøndelagsområdene, og da særlig Nord-Trøndelag, skiller seg fra de andre områdene med at det siden 2001/02 har vært en nedgang i slakteuttaket. I Nord-Trøndelag ble det tatt ut 30 % færre dyr til slakt i 2004/05 enn i 2001/02, mens i Sør-Trøndelag var nedgangen i samme tidsrommet på 13 %. For Nord-Trøndelag sin del må vi tilbake til tidlig på 1980-tallet for å finne like lavt slakteuttak. En del av reduksjonen i antall slaktedyr er et resultat av et planlagt redusert reintall i forhold til beitegrunnlaget i tre distrikter. En effekt av det reduserte reingtallet er et lavere slakteuttak målt i antall dyr og i slaktekvantum. Reduksjonen i slaktekvantum har, i tillegg til færre slaktedyr, sammenheng med at det ikke er mulig å foreta et systematisk utvalg og optimalisere kjønns- og alderssammensetningen på samme måte som tidligere. Nord-Trøndelag har også hatt en nedgang i prosentvis slakteuttak, som i hovedsak skyldes økte kalvetap de to siste årene (se tabell 6.3). Også Sør-Trøndelag/Hedmark har hatt en nedgang i prosentvis uttak som følge av økte tap, men nivået ligger her fortsatt svært høyt (53 %). Tamreinlagene har hatt en jevn oppgang i slakteuttaket siden siste del av 1990-tallet. Her er tapene fortsatt lave og kalvetilgang er høy (se tabellene 6.1, 6.3 og 6.4). Tamreinlagene har også gjennom mange år hatt det høyeste prosentvise uttaket (62 % i 2004/05). Det generelt høyere prosentvis uttaket i tamreinlagene, Polmak/Varanger og Trøndelagsområdene kan delvis tilskrives en høyere andel av kalv i slakteuttaket (se tabell 5.2).

6.4. Produktivitet

Produktivitet uttrykkes i ulike sammenhenger som slaktekvantum per rein (slakteproduktivitet) eller som totalproduksjon per rein (totalproduktivitet). Med totalproduksjon menes da slakteuttak i kilo korrigeret for endring i reintall omregnet til kg. Dersom reingtallet ikke endrer seg et år, vil de to produktivetsberegningene gi samme resultat. Produktiviteten blir også ofte relatert til beiteareal.

Selv om det er en sammenheng mellom de to produktivetsmålene, kan en noe forenklet si at produktivitet per livrein er et mål for hvor effektiv en reinflokk er til å produsere reinkjøtt, mens produktivitet per arealenhet forteller noe om hvor egnet et areal er til å produsere reinkjøtt. Når en snakker om produktivitet er maksimalt varig avkastning et sentralt begrep. Med maksimalt varig avkastning menes den tilpasning mellom rein, beite og driftsform som gir den høyeste stabile avkastningen over tid uten å forringe beitegrunnlaget.

⁴⁹ Ordningen med driftstilskudd ble innført i Troms i 1997/98 og i Nordland i 1999/00.

Variasjon i produktivitet mellom områder og år

Tabellene 6.8 og 6.9 viser produktivitet per arealenhet og per livrein for de siste 5 årene, beregnet både på grunnlag av slakteproduksjon og totalproduksjon. Dersom totalproduksjonen per livrein øker mellom to år, skyldes dette at slaktekvantum per livrein og/eller reintallet har gått opp. Beregningen for det siste året 2004/05 bygger på reintall som bare delvis er korrigert og må derfor betraktes som mer usikkert.

Tabell 6.8. Produktivitet relatert til brutto reinbeiteareal, de siste 5 driftsårene. Produktiviteten er beregnet på grunnlag av både "slakteproduksjon" og "totalproduksjon" (slakteproduksjon korrigert for endring i reintallet). Basert på opplysninger fra reineiernes reindriftsmelding.

OMRÅDE	SLAKTEPRODUKSJON					TOTALPRODUKSJON				
	PR. AREALENHET ¹ (kg pr. km ²)					PR. AREALENHET ^{1,2} (kg pr. km ²)				
	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05 ²	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05 ^{2,3}
Polmak/Varanger	10,9	12,3	12,5	15,5	21,0	9,9	15,5	14,9	20,7	21,5
Karasjok	6,6	7,0	18,3	19,9	22,3	5,4	21,2	26,3	33,2	28,5
Øst-Finnmark	8,6	9,5	15,6	17,8	21,7	7,5	18,6	20,9	27,3	25,3
Vest-Finnmark	10,6	10,4	20,5	20,8	29,9	6,8	20,5	30,7	34,6	24,6
Troms	1,1	1,6	2,0	2,4	2,9	0,6	3,0	3,8	3,8	4,0
Nordland	2,2	2,8	3,1	3,8	3,7	2,7	4,4	3,6	4,1	3,2
Nord-Trøndelag	7,2	7,8	7,3	6,2	5,3	6,1	6,8	6,9	5,4	4,4
Sør-Trøndelag/Hedmark	23,5	23,1	22,2	19,7	19,7	22,9	22,9	22,8	19,3	20,0
Tamreinlag ⁴	22,1	23,8	24,0	26,2	26,1	25,1	21,6	27,0	26,2	26,1
Hele reindriften	8,0	8,5	11,5	12,1	14,4	7,1	12,4	15,0	16,6	14,1

Reindriftsforvaltningen 2005

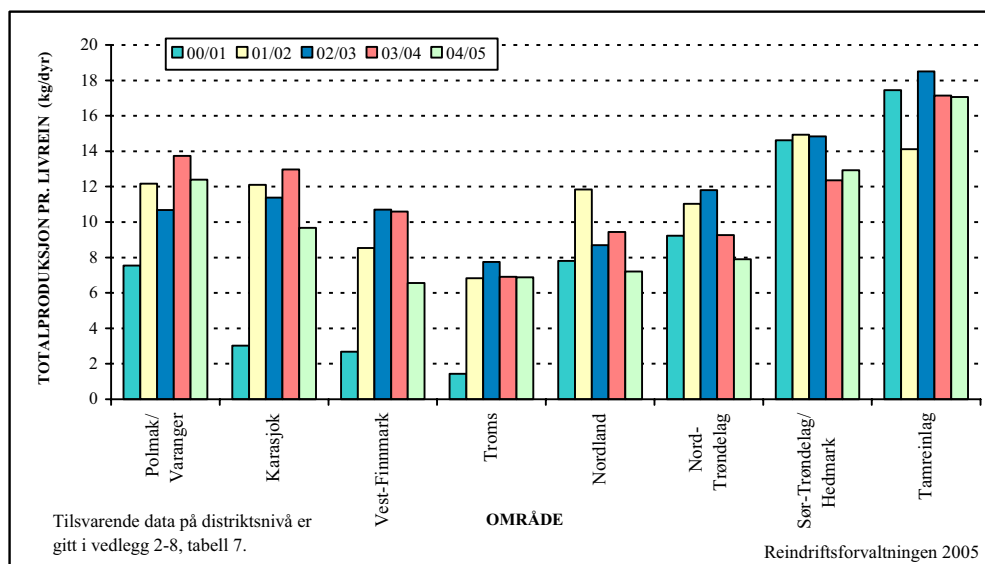
Tabell 6.9. Produktivitet relatert til antall rein ved driftsårets begynnelse (korrigert reintall per 1. april), de siste 5 driftsårene. Produktiviteten er beregnet på grunnlag av både "slakteproduksjon" og "totalproduksjon" (slakteproduksjon korrigert for endring i reintallet). Basert på opplysninger fra reineiernes reindriftsmelding.

OMRÅDE	SLAKTEPRODUKSJON					TOTALPRODUKSJON				
	PR. LIVREIN (kg pr. dyr)					PR. LIVREIN ¹ (kg pr. dyr)				
	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05 ²	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05 ^{2,3}
Polmak/Varanger	8,4	9,6	9,0	10,3	12,1	7,5	12,2	10,7	13,7	12,4
Karasjok	3,7	4,0	7,9	7,8	7,6	3,0	12,1	11,4	13,0	9,7
Øst-Finnmark	5,5	6,2	8,3	8,6	9,1	4,8	12,1	11,1	13,2	10,6
Vest-Finnmark	4,2	4,3	7,2	6,4	8,0	2,7	8,5	10,7	10,6	6,6
Troms	2,5	3,6	3,9	4,5	4,7	1,4	6,8	7,8	6,9	6,9
Nordland	6,4	7,5	7,3	8,7	8,5	7,8	11,8	8,7	9,4	7,2
Nord-Trøndelag	11,0	12,5	12,5	10,8	9,5	9,2	11,0	11,8	9,3	7,9
Sør-Trøndelag/Hedmark	15,0	15,1	14,4	12,6	12,7	14,6	14,9	14,8	12,4	12,9
Tamreinlag ⁴	15,4	15,6	16,4	17,1	17,1	17,5	14,1	18,5	17,1	17,1
Hele reindriften	6,8	7,4	8,8	8,4	9,0	6,0	10,8	11,4	11,6	8,9

Reindriftsforvaltningen 2005

- 1 Med totalproduksjon pr. livrein menes slakteuttak og reintallsending (korrigert for livdyroverføring) pr. rein i vårflokk (se kapittel 1.2). Omregning av reintallsending til kg er basert på gjennomsnittlig slaktevekt, estimert på grunnlag av gjennomsnittlige slaktevekter og flokks sammensetning.
- 2 Tilsvarende tall på distriktsnivå er gitt i vedlegg 2-8, tabell 7.
- 3 Foreløpig tall, hvor reintallsendingen er beregnet på grunnlag ukorrigert reintall for det siste året.
- 4 RENTAL RENSLSKAP (bruttoareal på 1.859 km²) er medregnet.

Figur 6.4 gir en grafisk framstilling av utviklingen i totalproduksjonen per livrein over år og mellom områder for de 5 siste årene.

Figur 6.4. Produktivitetsutvikling for de siste 5 driftsårene, beregnet som "totalproduksjon" (slakteuttak korrigert for endring i reintallet) i forhold til reintallet ved driftsårets begynnelse (korrigert reintall per 1. april). Basert på opplysninger fra reineiernes reindriftsmelding.

Tabellene og figuren viser at det er betydelige forskjeller i produktivitet mellom områder og mellom år innenfor de enkelte områdene. Variasjonene fra år til år er en naturlig konsekvens av at reindrift utøves under uforutsigbare klimatiske forhold. Variasjonen mellom år er imidlertid ikke like stor i alle områdene.

Som tabell 6.8 viser produserer reindriften i Polmak/Varanger, Karasjok, Vest-Finmark, Sør-Trøndelag/Hedmark og tamreinlagene langt mer kjøtt per arealenhet enn Troms, Nordland og Nord-Trøndelag. I Troms og Nordland er potensialet for å produsere mye reinkjøtt i forhold til areal dårligere enn for eksempel i Finnmark. Dette har sammenheng med generelt brattere topografi og vanskeligere vinterbeiter, kombinert med store rovdyrtap gjennom mange år. Troms og Nordland har på den andre siden svært gode sommerbeiter med stort potensiale for høye slaktevekter og god kvalitet på dyrene (se tabellene 6.10, 6.11 og 6.12). Arealproduktiviteten som framkommer for Troms og Nordland i tabell 6.8 er imidlertid betydelig underestimert. Dette har sammenheng med at de indre deler av disse områdene også er sommerbeite for et stort antall svensk rein årlig (konvensjonsområdene, se vedlegg 9 og kapittel 3.5)⁵⁰. Troms og Nordland bidrar derfor betydelig til produksjonen i Sverige. Når det gjelder Nord-Trøndelag er kvaliteten på vinterbeitene dårligere enn i Sør-Trøndelag/Hedmark. Nord-Trøndelag vil derfor ikke kunne oppnå den samme arealproduktiviteten.

Tabell 6.9 og figur 6.4 viser at Finnmarksområdene, og da særlig Karasjok og Vest-Finmark, har hatt en sterk produktivitetsvekst etter årtusenskiftet sammenlignet med slutten av 1990-tallet. Veksten kan for en stor del tilskrives bedre kalvetilgang, mindre tap og høyere slaktevekter (se tabellene 6.1, 6.3, 6.4, 6.10 og 6.11). Produktiviteten har imidlertid falt i det siste

⁵⁰ I 2004/05 var det innmeldt ca. 68.000 svenske rein på sommerbeite i Nordland. I Troms hadde bare 2 av de 4 samebyene med konvensjonsbeite på norsk side oppgitt reintallet (ca. 15.000 rein for disse). De innmeldte reintallene er trolig høyere enn det faktiske reintallet som beitet på norsk side sommeren 2004.

driftsåret. Nedgangen i Karasjok har kommet på tross av en økning både i reintall og slakteuttak. Trolig skyldes dette dels at slaktevektene gikk ned i 2004/05, og dels at reintallsveksten flatet noe ut i 2003/04 sammenlignet med året før. I Vest-Finnmark har det siste årets produktivetsfall kommet parallelt med økte tap reduserte slaktevekter. Nivået i både Karasjok og Vest-Finnmark er imidlertid fortsatt godt over den ekstremt lave produktiviteten som var i siste del av 1990-tallet (se figur 6.5). Polmak/Varanger har ikke hatt den samme nedgangen, og produktiviteten har gjennom de siste årene vært stabilt høy (10-14 kg).

Reindriften i Troms har over tid hatt den laveste totalproduksjonen per livrein. Produktiviteten svinger også mye både her og i Nordland som følge av sterkt variable klimatiske vinterbeiteforhold og rovdyrproblemer. Etter de klimatiske vanskelige årene på slutten av 1990-tallet fikk Troms en markert økning i totalproduktiviteten, som har holdt seg noenlunde stabil deretter (ca. 7-8 kg per livrein). I Nordland har totalproduktiviteten svingt mye de siste årene. I 2004/05 var den på ca. 8 kg per livrein.

Nord-Trøndelag har de siste 3 årene hatt en klar produktivetsnedgang, som i hovedsak kan tilskrives økte tap. I 2004/05 var totalproduktiviteten på bare 8 kg per livrein. Sør-Trøndelag/Hedmark og tamreinlagene har den høyeste produktiviteten i landet (13-17 kg per livrein), selv om det også i disse to områdene kan registreres en viss produktivetsnedgang de siste årene. Den store nedgangen i produktivitet i tamreinlagene i driftsåret 2000/01 skyldtes en markert økning i tap og nedgang i reintallet i flere av tamreinlagene.

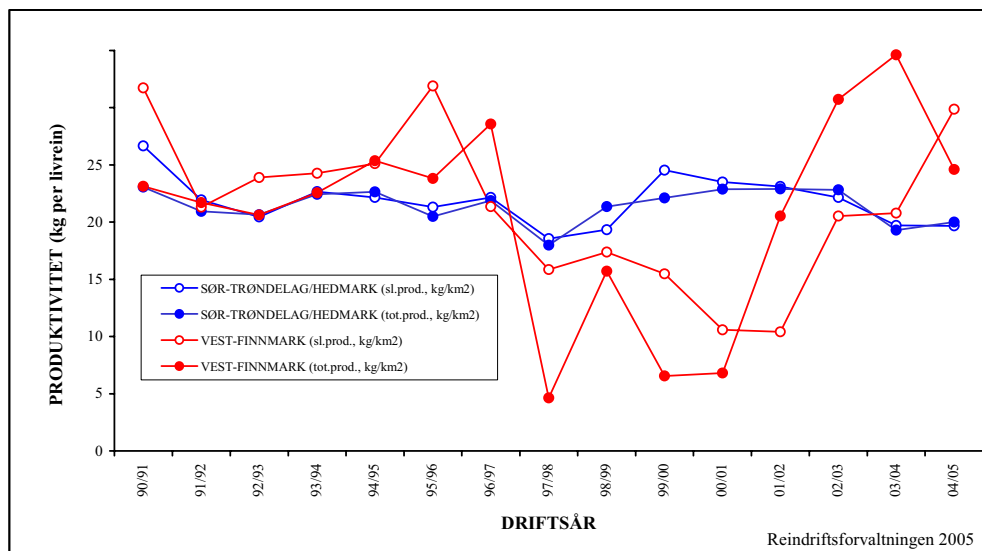
Sammenhengen mellom totalproduktivitet og slakteproduktivitet

Tabellene 6.8 og 6.9 viser at endringene mellom år ofte er mindre for slakteproduktiviteten enn for totalproduktiviteten. Forskjellen mellom de to produktivetsmålene er spesielt tydelig i Vest-Finnmark og Karasjok for driftsåret 2001/02, da totalproduktiviteten var 2-3 ganger så høy som slakteproduktiviteten. Det at totalproduktiviteten varierer mer enn slakteproduktiviteten i enkelte områder, betyr at andre forhold enn avkastningen påvirker uttaket av slakt. Den mest nærliggende faktoren er reineiers behov for kontante inntekter. I dårlige år, med liten produktivitet, "tærer" reineier på livdyrflokken for å oppnå sitt inntektsmål. I gode år tar reineier ikke ut hele avkastningen for å spare til "magre år" (se figur 6.5). Mye kan derfor tyde på at den store forskjellen i Karasjok og Vest-Finnmark mellom 2000/01 og de påfølgende svært gode år skyldes at en betydelig del av produksjonen i disse to områdene har gått til oppbygging av flokkene (se tabell 5.1) framfor til slakt (se tabell 6.7).

Totalproduktivitet og slakteproduktivitet, relatert til både areal og reintall, kan hver for seg eller kombinert, fortelle mye om hvordan tilpasningen mellom rein og beite er i et område. Eksempelvis vil en høy totalproduksjon per livrein ofte innebære god kalvetilgang, lite tap og gode slaktevekter, mens en lav totalproduksjon per livrein gir signaler om lav kalvetilgang, høye tap og/eller lave slaktevekter. På den andre siden vil en høy totalproduksjon per arealenhet kunne fortelle mye om et reinbeites potensiale for kjøttproduksjon på kort sikt, men mindre om avkastningen i et langt tidsperspektiv. For eksempel, dersom totalproduksjonen per arealenhet år om annet er høy, men faller over tid, er den langsiktige bærekraftige tilpasningen mindre tilfredsstillende. Dersom en over tid får en totalproduksjon per arealenhet som er tilnærmet lik slakteproduksjonen per arealenhet, samtidig som totalproduksjonen per livrein er varig høy, nærmer en seg en bærekraftig og varig god tilpasning.

Langsiktige tendenser til produktivitetendringer

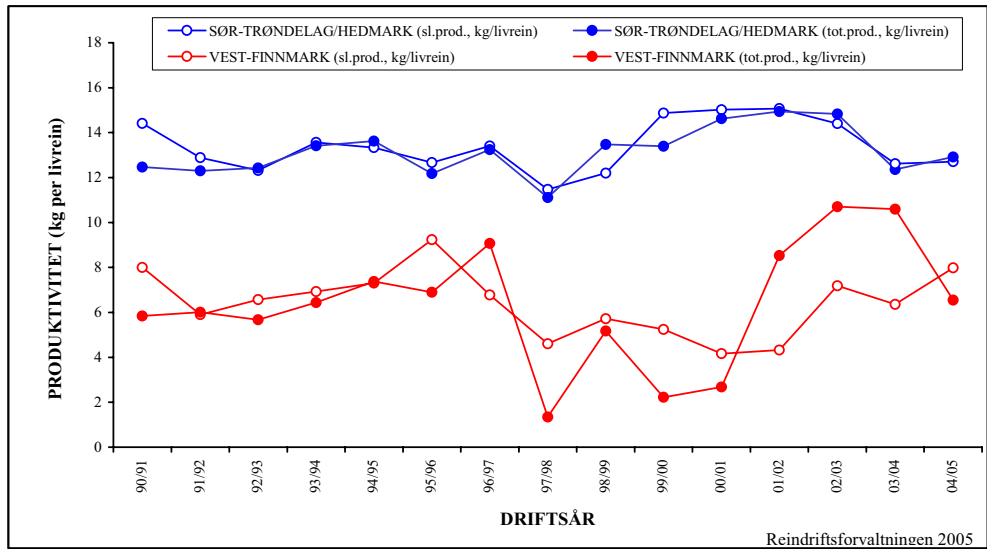
I det følgende har vi sammenliknet de siste 15 årenes produktivitetutvikling i de tre nordligste og de tre sørligste områdene. Sammenlikningen er illustrert i figurene 6.5 og 6.6, der Vest-Finnmark og Sør-Trøndelag/Hedmark er brukt som eksempler for å vise ulike tilpasninger i nord og sør.

Figur 6.5. Utvikling i produksjon per arealenhet for de siste 15 driftsårene i Vest-Finnmark og Sør-Trøndelag/Hedmark. Figuren viser utviklingen som både totalproduktivitet (korrigert for reinntallsendring) og slakteproduktivitet (bare slakteuttak) i forhold til beitearealet.

Ved å sammenstille total- og slakteproduksjonen per arealenhet, som i figur 6.5, ser vi at reindriften i Sør-Trøndelag/Hedmark over lang tid har hatt stabilt høye produktivitetstall per arealenhet (20-25 kg per km²) og liten forskjell mellom total- og slakteproduktivitet. Dette innebærer at hele produksjonsoverskuddet tas ut til slakt og reintallet holdes stabilt. Statistikk bakover i tid viser at tendensen er den samme for tamreinlagene. I Nord-Trøndelag var mønsteret det samme på første del av 1990-tallet, men fra og med 1994/95 falt produktivitetstallene, blant annet som følge av økte tap. Siden da har produktiviteten vært på et lavere nivå og mer ustabil mellom år.

I Vest-Finnmark har produktiviteten per arealenhet økt kraftig (opp mot 35 kg per km²) de siste 5 årene i forhold til tidligere år. På samme tid er det store forskjeller mellom total- og slakteproduktiviteten. Som omtalt foran betyr høyere totalproduktivitet enn slakteproduktivitet at store deler av produksjonen rekrutteres inn i produksjonsflokkene framfor å tas ut til slakt. Bakgrunnsstoffet viser at en i Karasjøk har hatt den samme tendens. Polmak/Varanger har plassert seg et sted mellom disse tilpasningene (15-20 kg per km²), der noe av produksjonsoverskuddet i oppgangstider er blitt rekruttert inn i livdyrflokkene.

Figur 6.6. Utvikling i produksjon per livrein for de siste 15 driftsårene i Vest-Finnmark og Sør-Trøndelag/Hedmark. Figuren viser utviklingen som både totalproduktivitet (korrigert for reintallsendring) og slakteproduktivitet (bare slakteuttak) i forhold til reingtallet i vårflokk.

Dersom vi så sammenlikner total- og slakteproduksjonen per livrein gjennom de siste 15 årene (figur 6.6), ser vi at Sør-Trøndelag/Hedmark også gjennom dette produktivetsmålet har ligget på et stabilt og høyt nivå over lang tid. Gjennomsnittet for den siste 15-årsperioden er på ca. 13 kg per livrein, og variasjonen mellom år er liten (11-15 kg). Det er heller ikke her vesentlig avvik mellom total- og slakteproduktiviteten. Dette indikerer stor grad av stabilitet i produksjonsforholdene, med god kalvetilgang, lave tap og høye slaktevekter. Produktivetsnivået i disse områdene var også høyt på 1980-tallet, men årssvingningene var da større. Bakgrunnsstoffet viser at tamreinlagene har hatt samme tendens, men en enda høyere produktivitet (17 kg per rein i gjennomsnitt). Dette materialet viser videre at også Nord-Trøndelag på 1980-tallet og tidlig på 1990-tallet kunne sammenlignes med Sør-Trøndelag/Hedmark i produktivitet, med resultater på over 13 kg per rein og begrenset avvik mellom slakte- og totalproduktivitet. Dette var et utslag av en bevisst strukturering av reinflokken. Det siste 10-året har imidlertid produksjonen per rein falt til ca. 8 kg. Som nevnt over har dette blant annet sammenheng med økte tap.

Figur 6.6 viser at Vest-Finnmark i gjennomsnitt har ligget mye lavere i produksjon per livrein (6,4 kg) enn Sør-Trøndelag/Hedmark. Produktiviteten svinger i tillegg sterkt mellom år (1-12 kg). Tendensen er den samme for Karasjok. Selv om Vest-Finnmark og Karasjok de siste årene har oppnådd forholdsvis høy produktivitet (9-12 kg per rein), er den fortsatt et stykke under gjennomsnittsnivået for de sørligste områdene. Dette tyder på mindre grad av stabilitet i de forhold som påvirker produksjonsforholdene, som slaktevekter, kalvetilgang og tap. Dersom vi går så langt tilbake som til 1980-tallet, var produktivitetstallene for Karasjok og Vest-Finnmark også da lavere enn i de sørligste områdene. Produktiviteten var imidlertid generelt høyere og variasjonen mellom år langt mindre. Dette kan tyde på forverrede produksjonsvilkår fra 1980- til 1990-tallet. Dersom en ser videre østover i Finnmark til reindriften i Polmak/Varanger, skiller denne seg ut ved å ha en generelt høy totalproduktivitet (10 kg per rein i gjennomsnitt). På tross av en del årsvariasjoner har produktiviteten i

Polmak/Varanger, med noen få unntak, ligget godt over Karasjok og Vest-Finnmark gjennom den siste 15-årsperioden.

Forskjellene i produktivitet per livrein mellom Karasjok og Vest-Finnmark på den ene siden, og Trøndelagsområdene og tamreinlagene på den andre siden, er større enn ulikheter i de naturgitte beiteforholdene skulle tilsi. Riktignok er det klimatiske forskjeller mellom sør og nord, blant annet med lenger vekstsesong i sør. På den andre siden var vinterbeitene i indre Finnmark i utgangspunktet bedre enn i Trøndelagsområdene, og inngrepsituasjonen er mer omfattende i sørområdene. Den høye og relativt stabile produktiviteten i Polmak/Varanger, med dårligere sommerbeiteforhold enn i Finnmark for øvrig, viser dessuten at også Finnmark har potensiale for høy produksjon per livrein.

Årsakene til forskjellene i produktivitet over tid mellom deler av Finnmark og de sørligste områdene er sammensatte. Det er imidlertid overveiende sannsynlig at den høye stabiliteten som Sør-Trøndelag/Hedmark og tamreinlagene har hatt i reintall, kombinert med gode slaktevekter, begrensede rovdyrbestander og lave tap, har bidratt sterkt til den positive utviklingen der. Endringen i produktivitet i Nord-Trøndelag det siste tiåret viser hva slags effekt større tap kan få for en tidligere stabil og høy produktivitet.

I Karasjok og Vest-Finnmark har et for høyt reintall over lang tid gitt lavere slaktevekter i gjennomsnitt og redusert lavressursene på vinterbeitene. Dyr i mindre bra hold og med små fettreserver, i kombinasjon med slitte vinterbeiter og rovdyrbestander, innebærer trolig økt sårbarhet for tap under ugunstige klimatiske forhold. Disse forholdene har til sammen påvirket den langsiktige produktiviteten i Karasjok og Vest-Finnmark negativt, og bidro blant annet til store tap og markert produksjonssvikt i de klimatiske vanskelige årene på slutten av 1990-tallet. Den generelt vanskelige beitesituasjonen på vår/høst/vinterbeitene synes også å ha negativ påvirkning på rein fra øydistrikter, som oftest er i godt hold når de kommer fra sommerbeitet. Dette kan ha ulike årsaker, blant annet pramming/biltransport, lang flytting bakerst i "flyttekøen", samt eventuelt også en mulig "sjokkeffekt" ved overgang fra et godt sommerbeite til et dårlig høst- og vinterbeite⁵¹.

6.5. Utvikling i slaktevekter

Reindriftsforvaltningen har siden sesongen 1998/99 systematisk innehentet spesifiserte slaktevekter fra slakteriene, som i dag utgjør et omfattende materiale. Det finnes også noe eldre slaktevektmateriale fra før 1998/99 som er spesifisert på kjønn og alder. Blant annet foreligger gjennomsnittlige kalvevekter på distriktsnivå fra tidlig på 1980-tallet. Hensikten med dette registreringsarbeidet er blant annet å forbedre vurderingsgrunnlaget for reintlalls-tilpasningen.

Tabellene 6.10, 6.11 og 6.12 viser tidsserier av gjennomsnittlige slaktevekter både for kalv, okser 1-2 år (*varit*) og simler over 2 år (*aldu/rotmu*). I tabell 6.13 har vi sammenstilt gjennomsnittlige slaktevekter fra en del distrikter i Vest-Finnmark fra 1960-tallet med tilsvarende vekter fra siste del av 1990-tallet og første del av 2000-tallet. Tilsvarende data på distriktsnivå er gitt i vedlegg 2-8, tabell 9.

⁵¹ En mulig forklaring kan være at slike dyr gjennom sommerbeiteperioden er blitt "godt vant" og i tillegg har større kropp, som de får problemer med å vedlikeholde når de kommer over på slitte høst- og vinterbeiter.

Tabell 6.10. Gjennomsnittlige slaktevekter på kalver som er levert slakteri, de siste 10 driftsårene.

OMRÅDE	GJ.SNITTLIGE SLAKTEVEKTER PÅ KALV (miessi/miesie) (kg) ¹									
	95/96	96/97	97/98	98/99	99/00	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05 ²
Polmak/Varanger	19,4	19,8	18,9	17,9	19,2	18,9	20,8	21,0	20,6	19,4
Karasjok	16,8	16,6	18,1	15,8	17,2	17,8	20,2	21,3	21,2	18,4
Øst-Finnmark	18,7	18,9	18,8	17,1	18,4	18,7	20,7	21,1	20,9	19,0
Vest-Finnmark	16,5	17,1	15,5	15,4	15,3	17,7	19,4	20,4	19,3	16,5
Troms	22,4	23,2	21,8	23,4	22,7	22,9	21,5	25,2	22,6	22,4
Nordland	20,5	21,5	21,4	21,8	21,7	22,4	21,4	22,5	20,9	21,1
Nord-Trøndelag	20,0	20,5	20,1	20,8	20,9	20,3	20,3	21,4	19,6	20,0
Sør-Trøndelag/Hedmark	20,3	20,0	18,7	20,9	20,9	22,1	21,2	21,9	20,9	21,5
Tamreinlag	20,5	20,6	20,8	21,8	21,7	23,4	22,3	24,9	23,0	22,5
Reindrift totalt	19,3	20,0	19,4	19,2	20,1	21,1	20,8	21,8	20,7	20,4

Reindriftsforvaltningen 2005

1 Beregnet på grunnlag av data fra listeførte/registrerte slakterier.

2 Tilsvarende data på distriktsnivå er gitt i vedlegg 2-8, tabell 9.

Tabell 6.11. Gjennomsnittlige slaktevekter på okser 1-2 år som er levert slakteri, de siste 7 driftsårene.

OMRÅDE	GJ.SNITTLIGE SLAKTEVEKTER PÅ OKSE 1-2 ÅR (varit) (kg) ¹						
	98/99	99/00	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05 ²
Polmak/Varanger	28,2	29,2	28,2	31,3	31,2	30,4	32,1
Karasjok	26,2	26,2	27,7	29,9	32,2	32,5	29,5
Øst-Finnmark	27,1	27,5	28,0	30,5	32,0	31,9	30,0
Vest-Finnmark	22,6	22,7	24,7	26,8	28,4	27,7	25,0
Troms	32,5	33,3	35,3	36,3	34,2	33,3	33,3
Nordland	35,2	34,5	36,3	35,2	34,6	35,5	32,2
Nord-Trøndelag	30,3	31,4	30,2	30,4	31,3	30,9	30,3
Sør-Trøndelag/Hedmark	31,1	31,4	33,6	31,1	33,6	32,5	32,0
Tamreinlag	38,0	39,3	39,5	37,9	37,5	39,0	37,5
Reindrift totalt	27,3	28,3	30,4	31,9	31,4	30,8	32,3

Reindriftsforvaltningen 2005

1 Beregnet på grunnlag av data fra listeførte/registrerte slakterier.

2 Tilsvarende data på distriktsnivå er gitt i vedlegg 2-8, tabell 9.

Tabell 6.12. Gjennomsnittlige slaktevekter på simler over 2 år som er levert slakteri, de siste 7 driftsårene.

OMRÅDE	GJ.SNITTLIGE SLAKTEVEKTER PÅ SIMLER > 2 ÅR (aldu/rotnu) (kg) ¹							
	98/99	99/00	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05 ²	
Polmak/Varanger	29,3	31,1	31,2	31,4	30,5	30,1	29,8	
Karasjok	27,1	28,0	30,5	29,9	30,3	31,1	27,2	
Øst-Finnmark	28,3	29,3	31,0	30,8	30,4	30,8	28,0	
Vest-Finnmark	25,5	25,6	29,1	28,3	29,8	28,1	25,8	
Troms	35,8	36,1	41,4	37,1	36,8	37,9	35,2	
Nordland	36,2	34,6	36,6	34,0	35,2	34,4	34,4	
Nord-Trøndelag	33,1	32,4	32,5	31,9	32,2	32,8	31,9	
Sør-Trøndelag/Hedmark	32,6	32,5	33,6	29,6	33,3	33,1	31,8	
Tamreinlag	35,8	36,3	37,7	34,5	33,6	36,6	35,8	
Reindrift totalt	28,1	28,9	32,3	31,9	31,8	31,5	31,5	

Reindriftsforvaltningen 2005

1 Beregnet på grunnlag av data fra listeførte/registrerte slakterier.

2 Tilsvarende data på distriktsnivå er gitt i vedlegg 2-8, tabell 9.

Tabell 6.13. Gjennomsnittlige slaktevekter på okse 1-2 år (varit) i utvalgte distrikter i Vest-Finnmark, periodene 1960/61 - 1963/64 og 1996/97 - 2004/05.

REINBEITEDISTRIKT	GJ.SN. SLAKTEVEKTER, OKSER 1-2 år (kg)												
	60/61 ¹	61/62 ¹	63/64 ¹	96/97 ²	97/98 ²	98/99 ²	99/00 ²	00/01 ²	01/02 ²	02/03 ²	03/04 ²	04/05 ²	
21 Gearretjårga	28,8	-	-	25,0	24,6	-	27,6	-	-	29,9	30,0	29,2	
22 Fiettar	32,4	29,4	-	25,8	26,1	24,0	24,6	25,6	28,7	32,0	30,3	27,5	
23 Seainn./Nåvg.	-	31,9	-	23,2	24,8	23,1	22,1	24,1	26,6	29,4	28,3	25,0	
26 Låkkonjårga	30,3	29,5	-	21,7	22,5	22,1	20,9	22,7	24,5	26,0	25,3	21,9	
27 Joahkonjårga	26,9	25,0	-	22,2	22,2	21,8	20,0	-	25,1	27,0	26,1	23,9	
28 Cuokcavuotna	27,9	-	-	-	27,9	23,8	25,8	-	-	29,7	29,2	27,8	
29 Seakkesnjårga	28,6	28,8	-	28,5	28,9	23,6	27,3	-	32,4	30,3	29,0	28,1	
32 Silvvetnjårga	30,1	28,5	26,6	27,2	28,6	21,4	25,4	25,1	-	29,1	28,4	28,9	
33 Spalca	32,2	30,0	31,1	23,1	23,0	21,0	21,1	19,0	26,3	26,9	26,3	23,9	
34 Ábborašša	33,4	32,8	32,4	22,7	23,7	22,1	21,9	23,6	28,6	28,9	28,6	26,0	
35A Fávrosorda	29,3	25,9	27,5	22,9	21,7	21,7	19,5	25,2	-	29,2	27,7	26,4	
36 Cøhkolat	32,8	29,7	26,7	23,0	22,4	21,7	21,5	-	-	29,1	29,1	26,1	
39 Árdni/Gávvir	35,2	30,7	31,6	26,0	27,3	27,0	29,7	29,2	-	30,9	29,9	30,0	

Reindriftsforvaltningen 2005

1 Hentet fra Movinkel og Prestbakmo sine innsamlinger av slaktevekter fra perioden 1960/61-1963/64.

2 Beregnet på grunnlag av data fra listeførte/registererte slakterier.

Finmark:

Som det framgår av tabellene har de gjennomsnittlige slaktevektene i Finmark gjennomgått betydelige variasjoner de siste 7-10 årene. I siste del av 1990-tallet var slaktevektene lave og/eller avtakende. Fra 2000/01 og de påfølgende to årene økte slaktevektene markert, for deretter igjen å avta gjennom de siste årene.

I Vest-Finnmark har særlig kalvevektene falt veldig lavt (16,5 kg i snitt) de siste årene, men også varitvektene (25 kg) og alduvektene (25,8 kg) nærmer seg nivået fra de vanskelige årene på slutten av 1990-tallet. I Karasjok holdt slaktevektene på voksne dyr fortsatt et høyt nivå (29,5 kg i gjennomsnitt for varit) i 2004/05, men også her har kalvevektene i gjennomsnitt kommet godt under 20 kg. Dersom en ser nærmere på enkeltdistrikter, er det med noen unntak en negativ utvikling i gjennomsnittlige slaktevekter. Den største nedgangen og de laveste vektene forekommer i de store "innerdistriktene", slik også situasjonen var på slutten av 1990-tallet.

Det finnes trolig mange årsakssammenhenger til de siste årenes vektutvikling. I både Vest-Finnmark og Karasjok har vektnevdgangen kommet på tross av at beitesesongene forut for slakting, og da spesielt vintersesongene, har vært bra klimatiske sett. Noe av vektreduksjonen i Vest-Finnmark i 2003/04 kan nok skyldes den vanskelige markedssituasjonen for reinkjøtt, som førte til at en stor del av slakteuttaket ble forskjøvet til vintersesongen (se tabell 10.3), med tap av slaktevekt fra høst til vinter. På den andre siden var klimaforholdene om høsten og vinteren 2003/04 gunstige, slik at vektetapet fram til slakting trolig var mindre enn vanlig ved vinterslakt.

Videre har lite snø og høyt dyretall gjennom de gode årene økt trykket på lavbeitereserver, som i normale vintre ikke er tilgjengelig på grunn av harde og/eller tykke snølag⁵². I vårknipa

⁵² Oppfølgingen av overvåkningsprogrammet for lavbeitene (se kapittel 4.2), som ble gjennomført sommeren 2005, vil trolig kunne si noe mer om hvordan disse lavbeitereservene har blitt beitet de siste årene.

har reinen dermed blitt mindre avhengig av de normalt viktige, men slitte rabbebeitene. Den store vektnedgangen som kom i mange distrikter i Vest-Finnmark og Karasjok i 2004/05, kan ha sammenheng med at dyretettheten nå er blitt så høy i disse distriktene at den overskygger den positive innvirkningen av det gunstige klimaet, samtidig som de normalt lite tilgjengelige vinterbeitereservene kan ha blitt redusert. Dårlig kondisjon kombinert med fortsatt høyt reintall og slitte rabbebeiter gir grunn til å frykte betydelige tap dersom de kommende vintrene blir vanskelige.

I Karasjok kom nedgangen i slaktevekter i 2004/05, ett år seinere enn i Vest-Finnmark, selv om de klimatiske forholdene i grove trekk har vært de samme. Dette kan blant annet ha sammenheng med noe svakere reintallsøkning, generelt lavere reintetthet og en noe annerledes sammensetning av beitetyper enn i Vest-Finnmark.

Det er verdt å merke seg at den største slaktevektnedgangen har kommet hos kalven (se tabell 6.10). Siden kalv bare har en vekstsommer bak seg, og i tillegg vil påvirkes sterkt av simlas kondisjon etter vinteren, vil slaktevektene oftest respondere raskere på miljøforandringer enn hos eldre dyr, som har flere vekstsosonger bak seg. Dette ser vi klare tendenser for både i Vest-Finnmark og Karasjok, der kalvevektene nå er kommet godt under 20 kg, mens vektnedgangen hos eldre dyr ”henger litt igjen”, spesielt i Karasjok.

Ut fra foreløpige slaktetall fra høsten 2005 synes den nedadgående trenden for varitvekter å fortsette både i innerdistriktene i Vest-Finnmark og i Karasjok. Noe av nedgangen kan nok tilskrives en særlig regnfull ettersommer og høst. Samtidig har simlevektene økt, som følge av dårlig kalvetilgang i en del distrikter våren og sommeren 2005.

I en periode før de siste årenes vektnedgang hadde Vest-Finnmark og spesielt Karasjok slaktevekter på nesten samme eller samme nivå som landet for øvrig. Siden slaktevektregistreringene begynte tidlig på 1980-tallet var det knapt registrert så høye kalvevekter i Finnmark. Dette forteller mye om hvor usedvanlig gunstig de klimatiske forholdene var for reinen i Finnmark disse sesongene. Som tabell 6.13 viser oppnådde enkelte distrikter i Vest-Finnmark like høye slaktevekter i disse årene som på første del av 1960-tallet. Andre distrikter økte også disse årene, men de greide imidlertid ikke å komme opp på nivået fra 1960-tallet på tross av gunstige klimatiske forhold.

Den generelle slaktevektøkningen fra og med 2000/01 og fram til og med 2002/03 kom på tross av en sterk økning i reintallet (se figur 5.1). Denne vektøkningen hadde trolig sammenheng med generelt klimatisk gode beitebetingelser året rundt, med blant annet snøfattige vintre, tidlige vårer, normalt gode somrer og seint snøfall om høsten. Lite snø gjennom vintrene førte til at store deler av vinterbeitene var tilgjengelig for beiting. Dette medførte trolig minimale tap av dyr gjennom vårknipa og videre bedre kondisjon for reinen om våren og dermed en god start på vekstsosongen. Disse gunstige klimatiske forholdene overskygget i stor grad negative effekter på reinens høstvekter som følge av økt dyretetthet og økt press på beiten. Samtidig hadde tilsvarende dårlige år perioden i forkant bidratt med sitt til å gjøre ”vektspranget” desto større.

Tabell 6.12 viser at vektøkningen for aldu/rotnu i Vest-Finnmark og Karasjok var større i 2000/01 enn det en skulle forvente ut fra vektøkningen for kalv (se tabell 6.10) og for varit (se tabell 6.11). Videre gikk simlevektene ned året etter (2001/02), mens kalv og varit fortsatte vektøkningen. Dette har trolig sammenheng med at mange simler enten ikke fødte kalv eller mistet kalven tidlig i 2000/01 (se tabell 6.1), trolig som følge av dårlig kondisjon og en vanskelig vinter i forkant (driftsåret 1999/00). Sommeren 2000 kunne derfor simlene prioritere egen vekst i sterkere grad enn i de påfølgende årene, da kalvetilgangen var betydelig høyere (se tabell 6.1).

Områdene sør for Finnmark:

Områdene sør for Finnmark og Polmak/Varanger har høyere gjennomsnittlige slaktevekter enn Karasjok og Vest-Finnmark (se tabellene 6.10, 6.11 og 6.12). De høyeste slaktevektene forekommer i tamreinlagene, der gjennomsnittsvektene på kalv og på okser 1-2 år var på henholdsvis 22,5 kg og 37,5 kg i 2004/05. Troms og Nordland, som har de beste sommerbeitene i landet, hadde de nest høyeste slaktevektene (32-33 kg på okser 1-2 år), etterfulgt av Trøndelagsområdene og Polmak/Varanger (30-32 kg på okser 1-2 år). Til sammenligning hadde Karasjok og Vest-Finnmark slaktevekter på okser 1-2 år på henholdsvis 29,5 kg og 25,0 kg i 2004/05. Dyr i mindre godt hold, ofte i kombinasjon med slitte vinterbeiter, vil være mer sårbare overfor ugunstig klimatiske forhold på vinteren. Dette viser igjen i de lave produksjonstallene for Finnmark i de klimatiske ugunstige årene på slutten av 1990-tallet (se figurene 6.4 og 6.5).

Slaktevektene i områdene sør for Finnmark preges av mer tilfeldige årlige svingninger, med 2003/04 og 2004/05 som jevnt over dårligere år enn de 3 foregående årene. Det er nærliggende å anta at det er klimatiske svingninger som er hovedårsaken til svingningene i slaktevekter i disse områdene. For enkelte distrikter vil imidlertid høy tetthet av rein i tillegg påvirke slaktevektene negativt og med det også forsterke negative klimaeffekter på produksjonen.

6.6. Produksjon og tap – en oppsummering

Finnmark:

Gjennom siste del av 1990-tallet hadde Karasjok og Vest-Finnmark en betydelig svikt i produksjonen. Dette ga seg utslag i både redusert reintall, svikt i kalvetilgangen, høye tap, lave slaktevekter og en svært lav produktivitet. Polmak/Varanger hadde også svakere produksjonsresultater enn på 1980-tallet og første del av 1990-tallet. Distriktene i denne østligste delen av Finnmark greide seg imidlertid langt bedre enn Karasjok og Vest-Finnmark. Dette kan illustreres med at området hadde bra slaktevekter og brukbar produktivitet gjennom disse vanskelige årene. Nedgangen i reintall var dessuten markert mindre enn lenger vest. Den negative produksjonsutviklingen i Finnmark på slutten av 1990-tallet hadde blant annet sammenheng med vanskelige klimatiske forhold over flere år, spesielt på vinterbeitene. For Vest-Finnmark og Karasjok hadde høyt beitebelegg over lang tid og slitte vinterbeiter også bidratt sterkt til den svake produksjonen i denne perioden.

Fra bunnåret 2000/01 snudde imidlertid utviklingen. I årene fram til 2003/04 gikk slaktevektene opp, tapene ned og produktiviteten sterkt opp i Karasjok og Vest-Finnmark. Denne positive utviklingen i produktivitet hadde sammenheng med svært gunstige klimatiske forhold over flere år, herunder lite snø, tidlig vår og økt tilgang på vinterbeite som oftest ikke er tilgjengelig på grunn av snø- og isdekke. Siden slakteuttaket i disse gode årene ikke økte i takt med produktivitetsøkningen, og mange reineiere benyttet anledningen til å bygge opp flokkene sine, økte reintallet med ca. 50 % på disse 3 årene. De siste par årene har utviklingen snudd igjen, med lavere slaktevekter, økte tap og nedgang i produktiviteten. Det er særlig Vest-Finnmark som har fått merke den negative utviklingen. I Karasjok ligger slaktevektene og produktiviteten, på tross av nedgang, fortsatt på et brukbart nivå. Tapene har dessuten ikke økt i særlig grad. Polmak/Varanger synes ikke å ha kommet i den samme negative utviklingen som resten av Finnmark, men også her synes trenden å være svakt negativ.

Troms og Nordland:

Troms og Nordland har generelt hatt store svingninger i produksjonen, blant annet som følge av vanskelige vinterbeiter og ustabile klimatiske forhold. Vinterbeitene er mer ujevnt fordelt, og utgjør den mest begrensende faktoren for de fleste distrikter i disse to områdene. Sommerbeitene er imidlertid av generelt meget høy kvalitet. Dette innebærer at Troms og Nordland ligger i toppen når det gjelder kjøttkvalitet, med til dels svært høye slaktevekter.

Til tross for høye slaktevekter og god kondisjon, slet begge områdene på siste del av 1990-tallet med store tap, lav kalvetilgang, lav og ustabil produktivitet og minkende reintall. Nedgangen er, foruten klimatisk vanskelige vinterbeiteforhold, satt i sammenheng med økende rovdyrbestander. Tapene i øydistriktene i Troms var for en stor del klimatisk betinget, mens rovdyr trolig har vært den viktigste tapsårsaken i fastlandsdistriktene i Troms og i Nordland. Distriktene lengst nord i Nordland har vært hardest rammet av rovdyr tap, og reintallet og produksjonen i disse distriktene ble i denne perioden satt kraftig tilbake.

Etter 2000/01 har utviklingen generelt vært positiv i Troms, med nedgang i tap og økning i både reintall, kalvetilgang og produktivitet. Sammenlignet med andre områder er imidlertid fortsatt tapene høye og produktiviteten lav. Utviklingen i Nordland er mer sammensatt. Reintallet har med unntak av siste år økt i Nordland som helhet. Videre har kalvetilgangen og slakteuttaket økt, mens tapene, med unntak av det siste året, har gått ned. De tre nordligste distriktene i Nordland har derimot av ulike årsaker ikke greid å bygge opp reintallet og få reindriften på fote igjen etter de store tapene på slutten av 1990-tallet.

Trøndelag og tamreinlagene:

Trøndelagsområdene og tamreinlagene har generelt hatt en stor stabilitet både i reintall, produksjon og kvalitet (slaktevekter), og da i særlig grad Sør-Trøndelag/Hedmark og tamreinlagene. Disse to områdene har over lang tid hatt den høyeste produktiviteten i landet. De siste 3 årene har slakteuttaket og produktiviteten gått noe ned og tapene gått noe opp i Sør-Trøndelag/Hedmark, trolig på grunn av økt rovdyrbestand. Tamreinlagene har derimot vært svært lite plaget med tap, og produktiviteten og slakteuttaket er her fortsatt svært høyt. Tamreinlagene har også de høyeste slaktevektene.

Nord-Trøndelag hadde gjennom 1980-tallet og første del av 1990-tallet også svært høy produktivitet. Dette var et utslag av en bevisst strukturering av reinflokken. I første halvdel av 1990-årene økte imidlertid rovdyr tapene sterkt, slik at produktiviteten gikk ned. Tiltak for å få ned rovdyr tapene ble iverksatt på midten av 1990-tallet. Dette bidro til at tapene avtok og produktiviteten gikk opp i de påfølgende årene. Fra slutten av 1990-tallet begynte reintallet å synke, og nedgangen har fortsatt fram til det siste driftsåret. Nedgangen i reintall skyldes delvis planlagte justeringer av reintall i forhold til beitegrunnlaget i noen distrikter, men også økende tap de siste par årene. Parallelt med de økte tapene har også produktiviteten gått sterkt ned. Videre har slaktekvantumet blitt redusert fordi det ikke er mulig å foreta et systematisk utvalg og optimalisere kjønns- og alderssammensetningen på samme måte som tidligere.

7 Ressursrelaterte virkemidler

7.1. Generelle vurderinger

Reindrifftsavtalen⁵³ og tilhørende økonomiske virkemidler er, sammen med reindrifftsloven, de viktigste redskapene for å følge opp målene og retningslinjene i reindrifftspolitikken. De økonomiske virkemidlene består i hovedsak av driftstilskudd med produksjonspremie (tidligere produksjonstilskudd), tidligslaktetilskudd, kalveslaktetilskudd, distriktstilskudd og ulike omstillingsordninger. Med bakgrunn i de aktuelle utfordringene i reindrifftsneringen er disse ulike ressursrelaterte virkemidlene gjenstand for en fortløpende vurdering gjennom de årlige reindrifftsforhandlingene.

Erfaringene med bruk av økonomiske virkemidler, eksempelvis for å løse reintallsproblemer i Finnmark, har imidlertid vist at de har sine klare begrensninger. Derfor har både Landbruksdepartementet og Stortinget uttrykt at de økonomiske virkemidlene i sterkere grad må sees i sammenheng med de lovbaserte virkemidlene. Når rammebetingelsene gjennom lovbaserte virkemidler er på plass (se kapittel 8), vil de økonomiske virkemidlene over reindrifftsavtalen i større grad kunne gi den tilsktede effekt og bidra til en bærekraftig ressursutnyttelse.

7.2. Driftstilskudd og produksjonspremie

Driftstilskuddet og produksjonspremien har som formål å fremme en bærekraftig reindrift, kvalitet og produktivitet, samt heve inntekten og virke utjevnende mellom driftsenhetene.

Fram til og med 2002/03 omfattet tilskuddsordningen et produksjonstilskudd basert på geografisk differensierte krav til minsteproduksjon (fra 800 til 1.200 kg) og til slakteuttak (fra 7 kg til 11,5 kg per rein i vårflokk). I tillegg gjaldt ordninger med tidligslaktetilskudd og kalveslaktetilskudd. Troms og Nordland hadde en særlig ordning med driftstilskudd, som erstattet både produksjons-, kalve- og tidligslaktetilskuddet. For alle områder var det et generelt tak på 600 rein i vårflokk for å kunne motta tilskudd.

Fra og med driftsåret 2003/04 ble ordningen med produksjons- og driftstilskudd lagt om. Avtalepartene gikk bort fra slaktekrav knyttet til reintall som grunnlag for tilskudd, og gikk i stedet inn på en ordning med krav til avgiftspliktige kjøttinntekter og andre næringsinntekter fra reinen. Ordningen med felles slakteplan ble også fjernet. Taket på 600 rein for å kunne motta tilskudd gjelder fortsatt, men det gjøres unntak for distrikter med reintall innenfor det fastsatte. Den nye ordningen kombinerer er flatt driftstilskudd med en produksjonsavhengig produksjonspremie tilsvarende 25 % av avgiftspliktig salg av kjøtt og andre avgiftspliktige inntekter fra reinen.

Minstekravet for avgiftspliktig inntekt fra salg av kjøtt er for inneværende driftsår hevet fra kr. 30.000 til kr. 50.000. Videre er driftstilskuddet som ligger i bunnen av tilskuddsordningen nå på kr. 10.000 per driftsenhet for alle områder. I 2003/04 og 2004/05 var dette tilskuddet høyere for driftsenheter i Karasjok, deler av Polmak, Vest-Finnmark, Troms og Nordland (kr. 25.000 per driftsenhet). Det utbetales ikke produksjonspremie for avgiftspliktig inntekt som overstiger kr. 400.000 per driftsenhet og kr. 1.000.000 per tamreinlag.

Innføringen av produksjonspremien har sammenfalt med flere påfølgende år med svært gunstige produksjonsforhold i Finnmark (se kapitlene 6.3, 6.4 og 6.6). Som det framgår av

⁵³ jf. Forskrift om tilskudd til driftsenheter og tamreinlag av 03.07.2003 og Forskrift om tilskudd til distrikter og tamreinlag av 17.06.1999, begge med seinere endringer.

kapitlene 5.1, 6.3 og 6.4 synes den nye ordningen ikke å ha greid å stimulere til å ta ut hele produksjonsveksten under de siste årenes særdeles gunstige produksjonsforhold. Følgen av dette er at reintallet har økt. Dette har trolig sammenheng med at mange reineiere fortsatt legger en "omvendt markedsøkonomi" til grunn for sin slaktestrategi, der en investerer i en større flokk når prisen/tilskuddene går opp (se kapittel 6.3).

Ekstraordinært driftstilskudd på kr. 30.000 kan innvilges til ungdom under 30 år de 3 første årene etter at de har fått overdratt driftsenhet. For inneværende driftsår er det videre innført et forhøyet driftstilskudd på kr. 25.000 til driftsenheter med enkeltinnehavere som er kvinner eller som er under 30 år. I denne sammenheng er det naturlig også å nevne det såkalte ektefelletillegget, som har vært gjeldende fra og med driftsåret 1999/00. Tilskuddet gis til driftsenheter der begge ektefeller utøver aktiv reindrift⁵⁴, forutsatt at én av ektefellene ikke overstiger kr. 150.000 i brutto inntekt utenom reindriften. Siden det i de fleste tilfeller er kvinnen som henter sin hovedinntekt utenfor reindriften, vil dette tilskuddet kunne stimulere til sterkere kvinnelig deltagelse i reindriften. De siste årene har satsen for ektefelletillegget vært på kr. 25.000.

7.3. Tidligslaktetilskudd

Ordningen med tidligslaktetilskudd har de siste årene vært gjeldende for driftsenheter fra Øst- og Vest-Finnmark, men fra og med 2003/04 ble ordningen utvidet til også å omfatte Troms. Tilskuddet kan innvilges i tillegg til kalveslaktetilskudd. Satsene for tilskuddet er for tiden kr. 10 per kg slakt innenfor sommerbeite og innenfor vedtatt beitetid, og kr. 5 per kg slakt innenfor høstbeite i perioden 11.10-31.12⁵⁵.

Formålet med tidligslaktetilskuddet er å spare lavbeitene gjennom tidligere uttak av slaktedyr, samt gi forbedret kjøttkvalitet og bidra til økt lønnsomhet og inntektsutjevning. Ordningen er derfor utformet slik at den skal premiere tidlig slakting, det vil si slakteuttak som primært gjennomføres i sommerbeitedistriktet innenfor vedtatt beitetid.

Tidligslaktetilskuddsordningen har de siste 10 årene bidratt til at 70-95 % av slakteuttaket i Troms og Øst-Finnmark skjer før jul og en noe lavere andel i Vest-Finnmark (50-80 %) (se kapittel 10.1 og tabell 10.3). De siste årene har imidlertid andelen slakt før nyttår vært lavere som følge av en vanskelig markedsituasjon i første del av slaktesesongen.

7.4. Kalveslaktetilskudd

Ordningen med kalveslaktetilskudd gjelder for tamreinlagene og for driftsenheter i Sør-Trøndelag/Hedmark, Nord-Trøndelag, Vest-Finnmark og Øst-Finnmark. Tidligslaktetilskudd kan i Øst-Finnmark, Vest-Finnmark og Troms innvilges i tillegg til kalveslaktetilskudd. Kalveslaktetilskuddet ble fra og med driftsåret 2003/04 redusert fra kr. 225 til kr. 150 per kalv.

Målsetningen med kalveslaktetilskuddet er å stimulere til en størst mulig produksjon på et begrenset naturgrunnlag. En produksjon basert på kalveslakt har over lang tid vist seg å gi høy avkastning for distrikter med rimelig balanse mellom reintall og ressursgrunnlag. I Finnmarksområdene, hvor det tradisjonelt har vært slaktet mye 1 ½ års okser (varit), ble ordningen gjeninnført i driftsåret 1999/2000. Dette for å medvirke til å redusere seintapet av

---

⁵⁴ jf. *Lov om reindrift* § 20 annet ledd.

⁵⁵ For helårsbeitedistrikter ytes tidligslaktetilskudd med kr. 10 per kg slakt fram til 10.10, og kr. 5 per kg slakt i perioden 11.10-01.01.

kalv, samt å bidra til å endre flokkstrukturen mot mer produktive dyr på de begrensede lavbeitene.

Ordnungen har bidratt til å øke andelen kalveslakt i Finnmarksområdene (se kapittel 5.2 og tabell 5.2). Økningen har vært særlig markert i Karasjok og Vest-Finnmark, der andelen kalveslakt var svært lav gjennom store deler av 1980- og 1990-tallet. I områdene lenger sør har ordningen bidratt til en høy og relativt stabil andel kalveslakt siden tidlig på 1980-tallet.

7.5. Distriktstilskudd

Distriktstilskudd kan ytes til distrikter og tamreinlag. Det består av tilskudd til administrasjon, planlegging og ressursforvaltning, særskilte tilskudd til Trollheimen og fellesbeitedistrikter, samt eventuelt tilskudd for avsetning til kriseberedskap (tidligere kalt tapsforebyggende fond). Når flere distrikter slås sammen legges det til rette for overgangsordninger, som for eksempel for distrikt 16 i 2005/06.

Forskriften for 2005/06 er videreført med bare mindre endringer utover nye satser. Distrikts-tilskuddet består nå av et grunnbeløp på kr. 20.000 per distrikt (tidligere kr. 10.000) og et beløp per driftsenhet på kr. 12.000 (tidligere kr. 15.000 per enhet inntil 15 driftsenheter, og kr. 10.000 per enhet utover 15 driftsenheter)⁵⁶. For tamreinlag utbetales et flatt tilskudd på kroner 120.000. Det utbetales særskilte tilskudd for distriktene 16 og 17 i Øst-Finnmark (kr. 100.000), distriktene 30A, 30B og 30C i Vest-Finnmark (kr. 100.000), Femund reinbeitedistrikt i Sør-Trøndelag/Hedmark (kr. 30.000) og Trollheimen (kr. 100.000). Tilskuddet til kriseberedskap tilsvarer 150 % av distriktets egen avsetning til dette formål, begrenset oppad til 25 % av totalt utbetalt distriktstilskudd.

Distriktstilskuddet skal bidra til å gi distrikter og tamreinlag større egenansvar gjennom økt økonomisk handlefrihet og ressurser til planlegging og medvirkning i saker med betydning for distriktet/tamreinlaget. For eksempel skal tilskuddet gi mulighet til organisert avløsning og bedre reintallstilpasning. Tilskuddet skal videre gi distriktene hjelp til å avsette midler til forebyggende tiltak og til kriseberedskap. Distriktene har et selvstendig ansvar for å etablere en slik egenberedskap i forbindelse med vanskelige beiteforhold.

7.6. Tilskudd til omstilling, avvikling og strukturering

Høsten 1997 la det såkalte "Generasjonsutvalget" fram en utredning⁵⁷, som blant annet rettet søkelyset mot generasjonsoverganger i reindriften. Gruppens forslag kan kort oppsummeres som 1) tiltak for styrt avvikling i næringen, blant annet innløsning av driftsenheter, og 2) ulike generasjonstiltak, deriblant overgangsstøtte til utøvere som avvikler før pensjonsalderen og støtte til nyetablerere.

Som en oppfølging av dette arbeidet ble det i 1999 innført en ny tidligpensjonsordning etter mønster fra landbruket⁵⁸. Hensikten med tidligpensjonsordningen er å lette generasjonsoverganger i reindriften. Ordningen forutsetter at driftsenheten avvikles eller overdras. Tidligpensjon kan mottas etter fylte 62 år og fram til fylte 67 år. Den kan gis som enbrukerpensjon, som bare ytes driftsenhetsinnehaver, eller som tobrukerpensjon⁵⁹, som ytes begge

⁵⁶ For Trollheimen utbetales det kr. 15.000 per driftsenhet.

⁵⁷ Generasjonsutvalget 1997. Rapport avgitt november 1997.

⁵⁸ jf. *Forskrift om tidligpensjon i reindriften* av 09.12.1999.

⁵⁹ Tobrukerpensjon forutsetter at ektefellen har fylt 60 år.

ektefeller. Det har siden 1999/00 vært liten oppslutning om tidligpensjonsordningen, med bare 4 innvilgede søknader så langt.

Videre ble det også etablert en innløsningsordning i 1999⁶⁰. Hensikten med innløsningsordningen er å stimulere til avvikling av driftsenheter i distrikter med problemer med reinstallstilpasning og/eller ressursutnyttelse. Ordningen har hatt noe ulik utforming gjennom de årene den har vært gjeldende. Dersom kriteriene for innløsning er oppfylt, vil søker kunne få utbetalt kr. 450.000 som et engangsbeløp. Dette forutsetter at driftsenheten avvikles og at innehavers rein slaktes ned. Rein som ikke tilhører innehaver slaktes ned eller overføres til andre driftsenheter som har lovlig adgang til å "huse" denne reinen. I både tidligpensjons- og innløsningsordningene kan den som avvikler eller overdrar driftsenheten beholde inntil 20 rein til bevoktning i annen driftsenhet⁶¹. Siden innløsningsordningen ble innført i 1999/00 og fram til og med 2005 har det blitt innløst til sammen 53 driftsenheter, hvorav 49 enheter i Finnmark (se kapittel 8.3 og tabell 8.4).

Våren 2004 ble det med hjemmel i RUF-forskriften⁶² laget retningslinjer vedrørende tilskudd til strukturelle tiltak i distrikter med behov for reinstallstilpasning og ressursutnyttelse⁶³. Arbeidet med reinstallstilpasning i Finnmark hadde avdekket et behov for å kunne yte avviklingsstøtte til driftsenheter som av en eller annen årsak ikke har klart å gjenoppta en tilstrekkelig drift etter omstillingsperioden, og som samtidig faller utenfor innløsningsordningen. Ordningen vil videre kunne bidra til å avvikle andre "tomme" eller inaktive driftsenheter (se tabell 8.2), som på lengre sikt representerer et potensiale for reintallsøkning. En slik strukturering vil kunne frigjøre beitekapasitet i noen distrikter for overflytting av driftsenheter fra andre distrikter med for høyt reintall og for mange driftsenheter. Støttebeløpet ble satt til kr. 125.000, med fratrekk på kr. 25.000 for driftsenheter som tidligere har vært på omstilling. Så langt har ordningen resultert i at 13 mer eller mindre inaktive driftsenheter har avviklet (se kapittel 8.3).

I tillegg til disse ordinære avviklingsordningene ble det som et ledd i arbeidet med reintallsstilpasning i Vest-Finnmark innført to økonomiske bonusordninger⁶⁴ for å få redusert reintallet til det fastsatte innen 1. april 2005. Ordningene var rettet henholdsvis mot de som avviklet ("avviklingsbonus" på 1.500 kr per rein fratrukket bevoktningsrein) og de som reduserte sitt reintall ("reduksjonsbonus" på 500 kr per rein). For begge bonusordningene var reintallet per 1. april 2002 utgangspunktet. Det vil si at det skulle utbetales bonus for reduksjonen av reintall først når reintallet var kommet ned til "2002-nivå". En annen forutsetning for bonusutbetalingene var at de enkelte distrikter måtte ha inngått en driftsavtale med Reindriftsforvaltningen med en bindende plan for reintallsreduksjon. Bonusordningen gikk ut 1. april 2005. Gjennom ordningenes virketid ble det ikke inngått noen slike bindende avtaler om reintallsreduksjon. Driftsenheter som avviklet fikk imidlertid generell dispensasjon fra dette vilkåret og fikk utbetalt "avviklingsbonus". Det ble på den annen side ikke utbetalt "reduksjonsbonus" for driftsenheter som reduserte reintallet uten å avvikle.

⁶⁰ jf. kapittel 5 i *Forskrift for Reindriftens Utviklingsfond* av 17. 06.1999, sist endret ved forskrift av 15.06.2005.

⁶¹ Ved felles driftsenhet kan ektefellene til sammen beholde inntil 30 rein i annen driftsenhet.

⁶² jf. *Forskrift for Reindriftens Utviklingsfond* av 03.07.2003 § 1-5.

⁶³ jf. vedtak i Reindriftens Utviklingsfond av 03.05.2004 (sak 69/04).

⁶⁴ jf. *Forskrift om økonomiske virkemidler i forbindelse med reinstallstilpasning i Vest-Finnmark reinbeiteområde* av 19.12.2003.

8 Organisering og rammebetingelser

8.1. Organisering

Reindriftnæringen er organisert på flere nivåer⁶⁵, fra reinbeiteområder, reinbeitedistrikter og driftsfellesskap/siida⁶⁶ og ned til driftsenheter og reineiere. I tillegg utøves reindrift utenfor de såkalte reinbeiteområdene⁶⁷. For å forstå tilpasningene i næringen er det viktig å ha en viss oversikt over disse ulike nivåene og formene for organisering.

Det samiske reindriftsområdet, som strekker seg fra Finnmark i nord til Hedmark i sør, er inndelt i 6 reinbeiteområder som igjen er delt opp i reinbeitedistrikter⁶⁸. Utenfor reinbeiteområdene utøves samisk reindrift på særskilt grunnlag i Trollheimen⁶⁹. I Valdres og Nord-Gudbrandsdalen utøver 4 tamreinlag ikke-samisk reindrift. I 1998 fikk i tillegg et foretak i Nord-Østerdalen, kalt Rendal renselskap, innvilget konsesjon⁷⁰ til å utøve en særegen driftsform basert på jakt på privateide dyr. Innenfor hvert distrikt er det grupper av reineiere som har reinen i en felles flokk og som samarbeider om den praktiske driften. Disse driftsgruppene kalles henholdsvis ”siida” og ”sijte” på nord- og sørsamisk.

Tabell 8.1 viser antall distrikter og antall driftsgrupper i de 6 reinbeiteområdene per 31. mars 2005. Ved utgangen av driftsåret 2004/05 var det totalt 82 reinbeitedistrikter, som fordelte seg på 72 sommer- og helårsbeitedistrikter, samt 10 distrikter som brukes til vår-, høst- og vinterbeiter for norsk reindrift og/eller som konvensjonsbeiter for svensk reindrift. Dette er en nedgang på 7 distrikter fra foregående år, som en følge av endringer i distriktsinndelingen i Øst-Finnmark (se kapittel 8.5). De siste årene har det videre vært ca. 110 driftsgrupper sommerstid og drøyt 150 driftsgrupper vinterstid i det samiske reindriftsområdet. Siidaene eller driftsgruppene består av én eller flere driftsenheter. Innen hver driftsenhet er det oftest flere reineiere med eget reinmerke⁷¹.

Tabell 8.2 viser antall driftsenheter og antall personer i driftsenhetene for de 5 siste driftsårene, mens figurene 8.1 og 8.2 viser utviklingen siden 1979/80. Endrede forutsetninger i tallgrunnlaget gjør at figur 8.2 må tolkes med varsomhet. Som tabellen viser var det ved utgangen av driftsåret 2004/05 totalt 569 driftsenheter med rein og ca. 2.800 personer tilknyttet disse driftsenhetene. Av disse var det 409 driftsenheter og ca. 2.100 personer i Finnmark. I tillegg var 9 driftsenheter registrert uten rein, hvorav bare 1 enhet utenom Finnmark.

⁶⁵ jf. §§ 2-4 i *Lov om reindrift* av 09.06.1978 med endringer, sist ved lov av 23.02.1996.

⁶⁶ Per i dag er driftsfellesskap/siida ikke et formalisert nivå gjennom reindriftsloven, men i utkastet til ny lov er dette nivået svært sentralt.

⁶⁷ jf. § 5 i *Lov om reindrift* av 09.06.1978 med endringer, sist ved lov av 23.02.1996.

⁶⁸ jf. § 2 i *Lov om reindrift* av 09.06.1978 med endringer, sist ved lov av 23.02.1996.

⁶⁹ jf. *Lov om reindrift i kommunene Meldal, Midtre Gauldal, Oppdal, Rennebu, Rindal, Sunndal og Surnadal* av 21.12.1984.

⁷⁰ jf. vedtak i Landbruksdepartementet av 18.05.1998.

⁷¹ jf. § 17 i *Lov om reindrift* av 09.06.1978 med endringer, sist ved lov av 23.02.1996.

Tabell 8.1. Antall distrikter, driftsgrupper og driftsenheter per 31. mars 2005.

OMRÅDE	ANT. REINBEITEDISTRIKTER ¹			ANT. DRIFTSGRUPPER ⁴	
	Sommer- og helårsbeite distrikter ²	Øvrige distrikter ³	Totalt antall distrikter	Sommer- grupper	Vinter- grupper
Polmak/Varanger	6	0	6	6	12
Karasjok	4	1	5	14-15	34-36
Øst-Finnmark	10	1	11	20-21	44-46
Vest-Finnmark ⁵	26	3	29	40	54-56
Troms ⁵	14	5	19	16	16-17
Nordland	12	0	12	17	17-18
Nord-Trøndelag	6	0	6	12	12-16
Sør-Trøndelag/Hedmark	4	1	5	4	4
Samisk reindrift	72	10	82	109-110	147-157

Reindriftsforvaltningen 2005

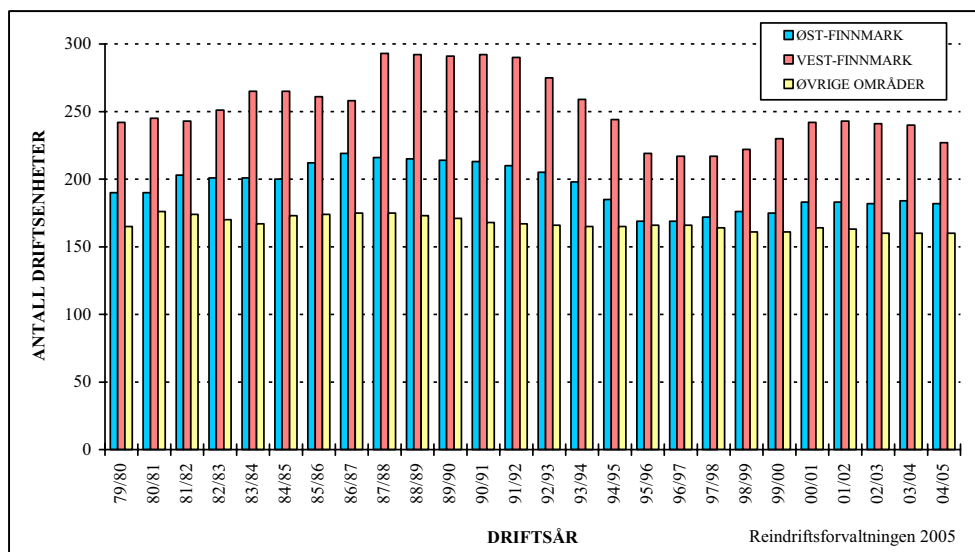
- 1 Med antall distrikter menes distrikter som av driftsmessige årsaker behandles som en administrativ enhet med felles distriktskode. I Varanger består 4 av disse distriktene formelt sett av til sammen 9 distrikter med hvert sitt distriktsnummer (se vedlegg 9).
- 2 Sommer- og helårsbeitedistriktene er utgangspunktet for den administrative grupperingen av driftsenheter i næringsoversiktene (se vedlegg 2-7).
- 3 Øvrige distrikter er distrikter som ikke brukes til sommerbeiter for norsk reindrift, men som vår-/ høstbeiter eller vinterbeiter for norsk reindrift og/eller som konvensjonsbeiter for svensk reindrift (se kapittel 3.5).
- 4 Tilsvarende data på distriktsnivå er gitt i vedlegg 2-7, tabell 1. Organiseringen i driftsgrupper varierer mellom år. De oppgitte tallene gir derfor uttrykk for en gjennomsnittssituasjon for de siste driftsårene.
- 5 Sommergruppene er i hovedsak stabile fra år til år, mens vintergruppene varierer en del mellom år.

Tabell 8.2. Antall driftsenheter med rein (enheter uten rein i parentes) og antall personer tilknyttet driftsenhetene ved slutten av de siste 5 driftsårene (per 31. mars).

OMRÅDE	ANTALL DRIFTSSENHETER MED REIN ¹					ANTALL PERSONER i driftsenhetene				
	(antall enheter uten rein i parentes)									
	00/01 ²	01/02 ²	02/03 ²	03/04 ²	04/05 ³	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05 ³
Polmak/Varanger	45 (0)	45 (0)	43 (1)	44 (1)	43 (2)	193	201	203	204	215
Karasjok	138 (10)	138 (10)	139 (8)	140 (7)	139 (4)	556	560	584	600	643
Øst-Finnmark	183 (10)	183 (10)	182 (9)	184 (8)	182 (6)	749	761	787	804	858
Vest-Finnmark	242 (11)	243 (9)	241 (7)	240 (5)	227 (2)	1 310	1 283	1 323	1 279	1 297
Troms	50 (0)	50 (0)	50 (0)	50 (0)	50 (0)	183	148	154	160	160
Nordland	44 (1)	44 (1)	43 (2)	43 (2)	43 (1)	199	200	202	201	215
Nord-Trøndelag	40 (0)	39 (0)	37 (0)	37 (0)	37 (0)	181	172	180	180	174
Sør-Trønd./Hedm.	30 (0)	30 (0)	30 (0)	30 (0)	30 (0)	150	147	148	152	151
Samisk reindrift	589 (22)	589 (20)	583 (18)	584 (15)	569 (9)	2 772	2 711	2 794	2 776	2 855

Reindriftsforvaltningen 2005

- 1 Midlertidige driftsenheter er medregnet i antall driftsenheter.
- 2 Mindre korreksjoner i antall driftsenheter i forhold til tidligere publiserte tall.
- 3 Tilsvarende data på distriktsnivå er gitt i vedlegg 2-8, tabell 1.

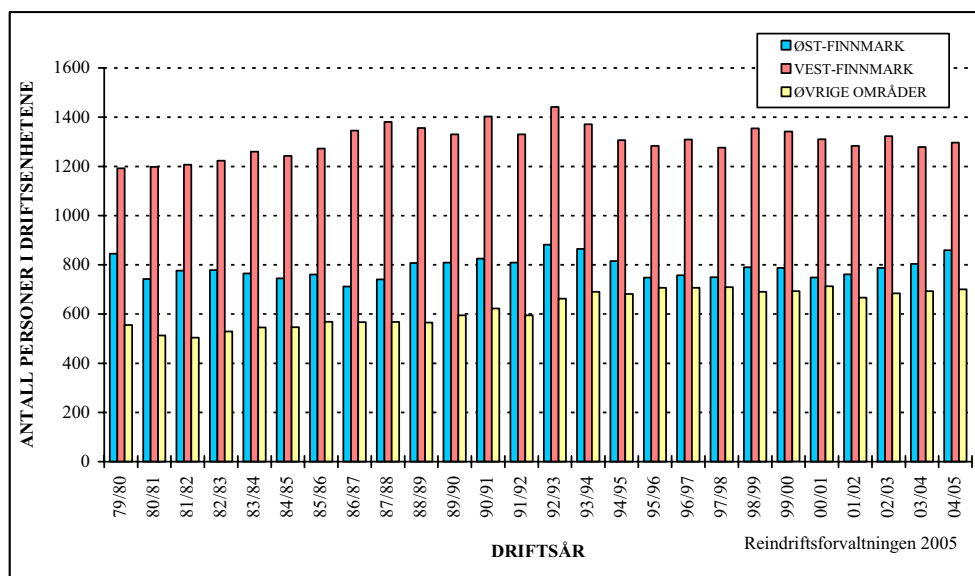
Figur 8.1. Antall driftsenheter i samisk reindrift ved driftsårets slutt (per 31. mars), perioden 1979/80- 2004/05. Driftsenheter som står registrert uten rein er ikke medregnet.

Figuren viser at antallet driftsenheter i Finnmark økte fra 1996/97 og fram til 2001/02. Denne økningen skyldtes i hovedsak at gjenopptatte omstillingsenheter anskaffet seg rein (se kapittel 8.2). For å forklare utviklingen i antall driftsenheter i Finnmark de siste 10 årene er det imidlertid nødvendig å se på driftsenheter med og uten rein⁷² samlet. I 1995/96 var det totalt 489 enheter i Finnmark, medregnet omstillingsenhetene. Ved utgangen av 2004/05 var totalantallet sunket til 417 enheter. Bare det siste året gikk antallet ned med 20 enheter i Finnmark (se tabell 8.2). Nedgangen skyldes i all hovedsak driftsenheter som avvirket gjennom ulike omstillings- og utkjøpingsordninger (se kapitlene 8.2 og 8.3). Denne utviklingen ser ut til å fortsette også for inneværende driftsår. Etablering av en del midlertidige ”generasjonsdriftsenheter”⁷³ i den siste 5-årsperioden har redusert den netto avgangen en del. Disse vil opphøre som egne driftsenheter når ”opphevingsenheten” avslutter driften.

I landet for øvrig har det bare skjedd mindre endringer i antallet driftsenheter de siste 10 årene. I Nord-Trøndelag ble antallet driftsenheter redusert i 2002/03 som følge av innløsning av to driftsenheter. I inneværende driftsår har imidlertid 4 driftsenheter i Troms blitt kjøpt ut av Forsvaret som et ledd i sammenbindingen av to skytefelt (Mauken-Blåtind), slik at antallet i Troms nå er blitt redusert til 46 driftsenheter.

⁷² Driftsenheter uten rein (”tomme enheter”) kan være oppgjorte dødsbo, men det kan også være tidligere omstillingsenheter som ikke har anskaffet seg rein etter endt omstillingsperiode (se tabell 8.3)

⁷³ Midlertidige driftsenheter er tidsbegrensede enheter som i en overgangsperiode eksisterer ved siden av driftsenheter som er i en nedtrappings-/avviklingsfase.

Figur 8.2. Antall personer i samisk reindrift ved driftsårets slutt (per 31. mars), perioden 1979/80 -2004/05.

Som tabell 8.2 og figur 8.2 videre viser har det ikke vært tilsvarende reduksjon i antall personer som i antall driftsenheter. Det skyldes delvis at personene som tilhørte de avviklede driftsenhetene, har fått mulighet til å ha rein til bevoktning i andre driftsenheter ("sytings-rein").

8.2. Omstillingsprogrammet

I 1993 ble Omstillingsprogrammet for indre Finnmark etablert for å legge forholdene til rette for utvikling av en økologisk og økonomisk bærekraftig reindrift i Finnmark. Programmet fikk tilbakevirkende kraft for de driftsenheter som hadde avviklet siden høsten 1992. I løpet av programmets inntaksperiode (1992-96) gikk til sammen 100 driftsenheter inn i omstilling. Høsten 1994 gjorde Landbruksdepartementet et vedtak med tilbakevirkende kraft, om at driftsenheter i omstilling kunne "fryse" driftsenheten. Det vil si at de kunne gjenoppta driftsenheten når den 5-årige omstillingsperioden utløp. Omstillingsperioden for de siste driftsenhetene under denne ordningen gikk ut 31. desember 2000.

Tabell 8.3 viser status for de tidligere omstillingsenhetene per 31. mars 2005. Som det framgår av tabellen har resultatet av Omstillingsprogrammet i forhold til antall avviklede driftsenheter vist seg å bli mer positivt enn det som har framkommet av tidligere evalueringer. Ved utgangen av driftsåret 2004/05 var 48 av de 100 tidligere omstillingsenhetene avviklet. Av disse har 19 omstillere fått innvilget forlenget omstillingslønn⁷⁴, som er tilbudt omstillere som var over 50 år da de gikk inn i omstilling. I driftsåret 2004/05 har videre 11 tidligere omstillingsenheter blitt kjøpt ut etter en ny tilskuddsordning for strukturtiltak (se kapittel 7.6).

⁷⁴ jf. Tilleggsforskrift vedrørende forlenget omstillingslønn for personer som det etter omstillingslønnforskrifta § 3 d ikke krevdes aktiv omstilling for av 07.12.1999.

Tabell 8.3. Status for omstillingsenhetene i Finnmark, slutten av driftsåret 2004/05 (per 31. mars 2005).

OMRÅDE	STATUS FOR TIDLIGERE				ANTALL DRIFTSENHETER			
	OMSTILLINGSENHETER				91/92		04/05	
	avviklet ¹	u/rein	m/rein	totalt	m/rein	u/rein	m/rein	u/rein
Polmak/Varanger	1 (1)	0	3	4	50	0	43	2
Karasjok	13 (4)	2	18	33	160	1	139	4
Vest-Finnmark	34 (14)	2	27	63	290	0	227	2
Hele Finnmark	48 (19)	4	48	100	500	1	409	8

Reindrifftsforvaltningen 2005

- 1 Med avviklede enheter menes tidligere omstillingsenheter som ikke ble gjenopptatt eller som avviklet etter først å ha blitt gjenopptatt. Tall i parentes angir avviklede omstillingsenheter som har fått innvilget forlenget omstillingslønn.

I tabell 5.4 i Ressursregnskapet 1996/97 presenterte vi en beregning for Omstillingsprogrammets effekt på reintallet. Denne viste at nedslaktingen i de 100 omstillingsenhetene representerte en nedgang på drøyt 20.000 rein⁷⁵ i forhold enhetenes reintall våren 1992. En bieffekt av programmet var at gjenværende driftsenheter fylte opp deler av ”tomrommet” med å øke sine flokker. Våren 2005, nesten 5 år etter at omstillingsperioden for de siste driftsenhetene gikk ut, har 48 av de 52 gjenopptatte driftsenhetene bygd opp nye reinflokker. Reintallet i de gjenopptatte driftsenhetene var våren 2005 oppgitt å være ca. 8.700. Dette var en klar økning fra året før (ca. 7.800 rein), på tross av at reintallet for hele Finnmark har avtatt siste året (se tabell 5.1). Dette har trolig sammenheng med at mange av disse enhetene fortsatt er i en gjenoppbyggingsfase og derfor har slaktet mindre enn normalt.

8.3. Innløsningsordningen og andre avviklingsordninger

Siden slutten av 1990-tallet har andre avviklingsordninger blitt etablert for å stimulere til bedre ressursutnyttelse og reintallstilpasning. Utformingen av disse ordningene er beskrevet i kapittel 7.6. Den mest sentrale av disse ordningene har vært innløsning av driftsenheter. Tabell 8.4 viser resultater fra innløsningsordningen.

Tabell 8.4. Status for søkere om innløsning av driftsenhet (innkomne søknader per 31. mars 2005). Driftsåret refererer til det året søknaden ble behandlet, selv om den reelle avviklingen først skjer året etter.

OMRÅDE	ANT. SØKNADER			ANT. INNV. SØKNADER			ANT. INNLØSTE ENHETER		
	99/00-03/04	04/05	Totalt	99/00-03/04	04/05	Totalt	99/00-03/04	04/05	Totalt
Polmak/Varanger	5	0	5	3	0	3	3	0	3
Karasjok	22	0	22	12	0	12	9	0	9
Vest-Finnmark	41	20	61	30	20	50	20	17 ¹	37
Andre områder	7	1	8	3	1	4	3	1	4
Hele reindriften	75	21	96	48	21	69	35	18	53

Reindrifftsforvaltningen 2005

- 1 Ved en feil ble det listet 20 driftsenheter som avviklet ved innløsning i Totalregnskapet for 2004 (tabell 8.2.3).

⁷⁵ Medregnet et skjønsmessig fratrekk på rein som omstillingsenhetene hadde adgang å ha til bevokning i andre driftsenheter (inntil 20 eller 30 rein per omstillingsenhet).

Som tabellen viser har det totalt sett i perioden 1999/00-2004/05 blitt innløst 53 driftsenheter, hvorav 49 enheter i Finnmark. Antallet søknader om innløsning fikk et stort oppsving i 2004/05, med hele 21 nye søknader (20 fra Vest-Finnmark) hvorav 17 driftsenheter ble innløst. For inneværende driftsår (2005/06) er det behandlet 6 søknader om innløsning fra Vest-Finnmark og 1 søknad fra Karasjok, som alle er blitt innvilget men hvor fristen ikke har gått ut enda (per 31. desember 2005). Dersom en ser på reintallet våren 1999 i de driftsenheter som i de påfølgende årene avviklet gjennom innløsning, representerer dette en reduksjon på ca. 8.500 rein i Vest-Finnmark og ca. 1.500 rein i Øst-Finnmark.

Som det framgår av tabell 8.2 har det vært et betydelig antall ”tomme” driftsenheter i Finnmark. I all hovedsak omfattes disse av tidligere omstillingsenheter, som ikke har vært omfattet av innløsningsordningen. For å få bedre struktur i distrikter med inaktive driftsenheter, ble det i 2004/05 innført en egen ”tilskuddsordning til strukturtiltak”. Det første året kom det inn 13 søknader fra inaktive driftsenheter, som alle ble innvilget. Av disse har 11 enheter nå avviklet. For inneværende driftsår er det innvilget 3 nye søknader etter denne ordningen, hvorav 2 enheter har avviklet.

I tillegg til disse ordningene har det de siste 3 årene vært gjeldende bonusordninger for avvikling og reduksjon av reintall i forbindelse med reintallstilpasningen i Vest-Finnmark.

I 1999/00 ble det innført en ordning med tidligpensjon etter mønster fra landbruket. Det har så langt vært liten oppslutning om denne ordningen, med bare 4 innvilgede søknader så langt.

8.4. Lovgrunnlag for rammebetingelser

Reindrifftslovens §§ 2, 8a og 8b gir hjemmel til å gi rammebetingelser for reindrifften i det samiske reindrifftsområdet gjennom fastsetting av områdegrensener, distriktsgrensener, beitesoner (siidagrensener), beitetider, høyeste reintall per distrikt og per driftsenhet, samt distriktsplan. Bestemmelsene om distriktsplan (§§ 8a og 8b) kom inn i loven ved revisjonen i 1996. Ved samme anledning ble det foretatt endringer av lovens bestemmelser om beitetider og beitesoner (§ 2).

I reindrifftslovens § 2 er Landbruksdepartementet tillagt myndighet til å fastsette grenser for de ulike reinbeiteområdene. Reindrifftslovens §§ 2, 8a og 8b gir videre styringsorganene hjemmel til å gi rammebetingelser for reindrifften gjennom fastsetting av distriktsgrensener, beitesoner (siidagrensener), beitetider, høyeste reintall per distrikt og per driftsenhet, samt distriktsplan. Bestemmelsene om distriktsplan (§§ 8a og 8b) kom inn i loven ved revisjonen i 1996.

Reindrifftsstyret skal regulere omfanget av det enkelte distrikts ressursbruk gjennom å fastsette ytre distriktsgrensener. Reindrifftsstyret skal også fastsette høyeste reintall for distriktet og/eller fastsette alders- og kjønnsbestemte vektgrenser for det antall rein som til enhver tid får beite i distriktet. Reindrifftsstyret kan videre fastsette beitetider og foreta inndeling av et distrikt i beitesoner, eventuelt pålegge områdestyret å gjøre dette.

Områdestyret kan regulere omfanget av den enkelte driftsenhets ressursbruk gjennom å fastsette høyeste reintall per driftsenhet. Distriktene kan også selv gjennom distriktsplanen fordele reintallet mellom driftsenhetene. I 1999 fastsatte Reindrifftsstyret vektgrenser for simlerein⁷⁶ og avgiftsnivå for ressursavgift⁷⁷. Vektgrenseforskriften ble imidlertid opphevet i

---

⁷⁶ jf. *Forskrift om fastsettelse av alders- og kjønnsbestemte vektgrenser for simlerein* av 08.08.1999 (Reindrifftsstyrets sak 38/99).

⁷⁷ jf. *Forskrift om avgiftsnivå for ressursavgift* av 13.12.1999 (Reindrifftsstyrets sak 84/99).

2003⁷⁸. Distriktsstyret har fått hjemmel til å pålegge ressursavgift til driftsenheter som fører på beite flere rein enn tillatt og/eller rein med vekter som avviker fra de fastsatte vektgrensene. Slikt vedtak må stadfestes av områdestyret for å kunne iverksettes.

Siden reindriftsloven av 1978 trådte i kraft, har driftsenheten vært det nivået som lovens reguleringsmekanismer og reindriftsavtalens virkemidler i hovedsak har vært relatert til. I forslaget til ny reindriftslov⁷⁹ er siidaen gitt en selvstendig rettslig stilling, mens driftsenheten er erstattet med begrepet ”siidaandel”. Lovforslaget har vært gjennom en høringsprosess, og Landbruksdepartementet forbereder nå en odelstingsproposisjon om ny lov.

8.5. Status for rammebetingelser

Någjeldende rammebetingelser for de ulike reinbeitedistriktene er tidsmessig av svært ulik opprinnelse. De eldste gjeldende grensedragningene ble vedtatt ved kongelig resolusjon så langt tilbake som i 1894, mens de eldste beitetidene i Finnmark stammer fra 1934. Gjeldende vedtak for høyeste reintall per distrikt er gjort de siste 20 årene, med unntak av en del distrikter i Troms. Vedtak om antall driftsenheter og høyeste reintall per driftsenhet er gjennomført i deler av de sørlige reinbeiteområdene, hvor dette til dels har vist seg å gi forutsigbare og stabile rammebetingelser for reindriften. I Finnmark er det bare gjort noen få slike vedtak.

I vedlegg 9 er det gitt en oversikt over gjeldende vedtak for distriktsgrenser, beitetider og høyeste reintall per distrikt (med referanser til vedtak).

Områdegrensene

Reindriftsforvaltningen forbereder nå et arbeid som skal munne ut i et forslag til områdegrenser mellom Øst-Finnmark og Vest-Finnmark, og mellom Vest-Finnmark og Troms. Områdegrensen mellom Troms og Nordland ble justert i 2000, mens grensen mellom Nordland og Nord-Trøndelag ble revidert i 1991.

Finnmark

I Finnmark har svært mange av de någjeldende grensedragninger og beitetider sin opprinnelse fra to fylkesmannsforordninger fra 1934 eller fra Landbruksdepartementets vedtak fra 1963. Seinere vedtak er i hovedsak gjort i forbindelse med distriktsdelinger og enkelte grensereguleringer.

I 1989⁸⁰ ble det nedsatt et utvalg som skulle arbeide fram et forslag om ny distriktsinndeling for både Øst- og Vest-Finnmark. Utvalget la fram sitt forslag i 1994⁸¹, men forslaget fikk ikke nødvendig tilslutning. Dette resulterte igjen i et omfattende arbeide lokalt. Innbyrdes beiterettigheter har stått sentralt i dette arbeidet.

I 1935 ble en del områder i Finnmark fredet mot reinbeiting⁸². Grunnlaget for fredningsvedtaket var i hovedsak hensynet til behov for beite for ”lass- og kjørerrein”. Under seinere endringer⁸³ av bestemmelsene ble hensynet til furuskogens foryngelse mer vektlagt. I 2004

⁷⁸ jf. Reindriftsstyrets vedtak av 04.03.2003 (sak 7/03).

⁷⁹ jf. Forslag til endringer i reindriftsloven. Innstilling fra Reindriftslovutvalget, 15.03.2001. NOU 2001:35.

⁸⁰ jf. Reindriftsstyrets vedtak av 07.12.1989 (sak 72/89).

⁸¹ jf. Sara, O.K., Hætta, J.L., & Rushfeldt, I. 1994. Reindriften i Finnmark. Lovgivning og distriktsinndeling.

Forslag til ny distriktsinndeling i Finnmark. Høringsdokument fra Reindriftsadministrasjonen, januar 1994.

⁸² jf. Kongelig resolusjon av 22.02.1935 om fredning av av visse strekninger i Finnmark for reinbeiting.

⁸³ jf. Landbruksdepartementets vedtak av 29.01.1985 om fredning av visse områder i Finnmark mot reinbeite.

gjennomgikk Reindriftsforvaltningen grunnlaget og behovet for fredningsbestemmelsene og utarbeidet et forslag til endring av bestemmelsene. I høringsrunden møtte forslaget til dels sterk motstand fra parter utenfor reindriftsnæringen. Reindriftsstyret sluttet seg til Reindriftssjefens reviderte forslag da saken ble behandlet i desember 2005⁸⁴. I vedtaket tilrår Reindriftsstyret at fredningene etter gjeldende forskrift oppheves (med ett unntak), og at LMD for en del områder utarbeider nytt fredningsformål og nye grenser. Dette fordi eksisterende fredningsformål anses å være bortfalt og fordi dagens grenser ikke er funksjonelle og umulige for reindriften å overholde.

Øst-Finnmark

På tross av en bred lokal prosess gjennom siste del av 1990-tallet, blant annet i 3 lokale arbeidsgrupper og en styringsgruppe, greide en ikke å komme fram til et omforent forslag om en ny distriktsinndeling i Øst-Finnmark. Områdestyrets behandling av distriktsinndelingen ga heller ikke noen avklaring i form av konkrete grenseforslag. Arbeidet ble i 2002 videreført av en arbeidsgruppe i Reindriftsforvaltningen, som bygget på det arbeidet som tidligere var gjennomført lokalt. Etter en bred møterunde med samtlige berørte siidaer presenterte Reindriftssjefen et forslag til grensedragninger høsten 2003⁸⁵. Forslaget omfattet en øst-vestdeling av høst/vinter/vårbeitene i Karasjok (distriktene 17 og 18), ny grense mellom Karasjok og Polmak og nye grenser internt i Polmak. Vurderingene var tuftet på en omfattende gjennomgang av de ulike vintersiidaers beitebruk i perioden 1954-2003 i lys av de prinsipper som reinbeiterettsutvalget nedfelte i sin gjennomgang av de midlertidig vedtatte sonegrensene i Vest-Finnmark. Forslaget var på høring våren 2004 og ble med mindre justeringer vedtatt av Reindriftsstyret i desember 2004⁸⁶. Den delen av vedtaket som omfatter delingen av det tidligere distrikt 18 (Karasjok vinterbeite) ble gjort midlertidig. Det ble forutsatt at spørsmål knyttet til eventuelle særskilte retter skulle gjøres til gjenstand for en nærmere juridisk vurdering.

I løpet av 2004 gjennomførte Reindriftssjefen en tilsvarende prosess for distriktene vest for Porsangerfjorden (Karasjok vest), som munnet ut i et forslag til ny organisering og nye grenser⁸⁷. Reindriftsstyret sluttet seg til forslaget i februar 2005⁸⁸. Vedtaket består i at de 5 sommerbeitedistriktene i Karasjok vest blir slått sammen til ett stort distrikt (distrikt 16-Kárášjoga oarjabealli), som også innbefatter vår/høst- og vinterbeitene lenger sør. Distriktet tilsvaret det som tradisjonelt har vært det vestre flyttesystem i Karasjok. Innenfor dette distriktet ble det videre fastsatt grenser for 11 beitesoner; én for hver av de 10 sommersiidaene i tillegg til én vår/høst- og vinterbeitesone (tidligere distrikt 18, jf. vedtaket fra desember 2004). Det ble lagt til grunn at alle de 10 sommersiidaene hadde etablert særskilte rettigheter innen sine sommersiidaområder.

I kjølvannet av arbeidet med nye grenser i Karasjok og Polmak har Reindriftssjefen også iverksatt vurderinger av beitetider og høyeste reintall, hvor gjeldende vedtak i hovedsak stammer fra 1934 (beitetider) og 1983-84 (reintall). Det er en almann aksept for at det her er et behov for nye bestemmelser. I første omgang er arbeidet med nye beitetider i det nye distrikt 16-Kárášjoga oarjabealli prioritert.

⁸⁴ jf. Reindriftsstyrets vedtak av 01.12.2005 (sakene 75/05 og 76/05).

⁸⁵ jf. Forslag til nye distriktsgrenser i Buolbmát/Polmak og Kárášjohka/Karasjok. Høringsdokument fra Reindriftsforvaltningen, oktober 2003.

⁸⁶ jf. Reindriftsstyrets vedtak av 02.12.2004 (sak 57/04).

⁸⁷ jf. Forslag til nye distriktsgrenser i Karasjok vest. Høringsdokument fra Reindriftsforvaltningen, juli 2004.

⁸⁸ jf. Reindriftsstyrets vedtak av 07.02.2005 (sak 3/05).

Det er også behov for å gjennomgå distriktsgrensene lengst øst i Varanger. Arbeid med grensedragninger i dette området var planlagt startet opp i løpet av 2005, men er blitt utsatt på grunn av uforutsette hendelser.

Vest-Finnmark

I motsetning til i Øst-Finnmark kom Områdestyret i Vest-Finnmark fram til et kompromissforslag om en deling av høst- og vinterbeitene i 3 distrikter (flyttesystemer). Dette skjedde etter en omfattende lokal prosess. Forslaget ble midlertidig vedtatt av Reindrifststyret i 2000 i påvente av at et utvalg med juridisk kompetanse ("Reinbeiterettsutvalget") skulle utarbeide en faglig tilråding, basert på en grundig vurdering av innkomne innsigelser og en gjennomgang av de rettslige sidene ved saken. Reinbeiterettsutvalget la fram sitt arbeid i 2002⁸⁹. Utvalget konkluderte blant annet med at det eksisterer særskilte rettigheter i reindriften, og at grunnlaget for rettighetserverv to reindriftsgrupper i mellom må bygge på bruk i "aktsom god tro" over en periode på minst 20 år. Sommeren 2004 behandlet Reindrifststyret grensesaken på ny i lys av Reinbeiterettsutvalgets utredning⁹⁰. I tråd med utvalgets tilråding ble det i tillegg til administrative distriktsgrenser også fastsatt "beiterettsgrenser" på hver side av distriktsgrensen. Beiterettsgrensene er ment å skulle øke fleksibiliteten i den praktiske næringsutøvelsen gjennom å åpne for begrenset overlappende beitebruk på tvers av den administrative grensen.

Reindrifststyret fastsatte i 2002 nye høyeste reintall og i 2003 nye beitetider for sommerbeitedistriktene i Vest-Finnmark⁹¹. Vedtak om høyeste reintall for vinterbeitedistriktene ble utsatt til grensedragningen på vår/høst/vinterbeitene blir fastsatt. Distriktene fikk frist fram til 1. april 2005 med å tilpasse seg vedtaket om høyeste reintall på sommerbeite. For å stimulere til denne prosessen ble det opprettet et eget prosjektkontor i Kautokeino, som i perioden 2002-05 har hatt ulike virkemidler til rådighet for å stimulere til avvikling og reduksjon i reintallet (se kapittel 7.6). Så langt har 21 driftsenheter i Vest-Finnmark avviklet gjennom Prosjekt-kontorets arbeid. Videre har 18 driftsenheter fått tilsagn om avviklingstilskudd, men fristen for avvikling er ikke gått ut for disse enda. På tross av at mange enheter har avviklet, har ikke målet om å tilpasse reintallet til det fastsatte blitt nådd innen fristen. I arbeidet med reintalls-tilpasningen har næringen kommet med til dels sterk kritikk, og da særlig knyttet til næringens medinnflytelse i prosessen forut for vedtaket. På bakgrunn av dette vedtok Reindrifststyret i 2005 at prosessen skal evalueres⁹². Det vises i denne sammenheng også til kapittel 1.2.

Troms

For Troms er de fleste av gjeldende distriktsgrenser, beitetider og høyeste reintall vedtatt av Landbruksdepartementet i 1963. Områdegrensen mot Vest-Finnmark ble endret i 1978, da 8 distrikter ble overført fra Troms reinbeiteområde til Vest-Finnmark reinbeiteområde. Et foreløpig forslag til ny distriktsinndeling⁹³ er lagt på is i påvente av reforhandlingene om ny reinbeitekonvensjon (se kapittel 3.5). Den usikre vinterbeitesituasjonen i Troms har stått sentralt i dette arbeidet. For snau halvparten av distriktene er det gjort vedtak om antall rein per driftsenhet og/eller antall driftsenheter i distriktet. Konvensjonsområdene fikk fastsatt beitetider i forbindelse med den norsk-svenske reinbeitekonvensjonen av 1972.

⁸⁹ jf. Utredning om reinbeiterettigheter. Vinterbeiteområdene i Vest-Finnmark. Reinbeiterettsutvalget for Vest-Finnmark, juni 2002.

⁹⁰ jf. Reindrifststyrets vedtak av 29.06.2004 (sak 17/04).

⁹¹ jf. Reindrifststyrets vedtak av 30.01.2002 (sak 2/02).

⁹² Jf. Reindrifststyrets vedtak av 16.06.2005 og 01.12.2005 (sakene 46/05 og 77/05).

⁹³ jf. Reindrifstforvaltningen Troms. Forslag til ny distriktsinndeling for Troms reinbeiteområde. Høringsutkast april 1997.

Nordland

I 1999 vedtok Reindrifststyret ny distriktsinndeling for Nordland på grunnlag av et omfattende utredningsarbeid⁹⁴. Ubalansert fordeling av sesongbeitene stod sentralt i dette arbeidet. Det pågår for tiden et arbeid i Områdestyret for å følge opp den nye distriktsinndelingen. Dette arbeidet omfatter både ferdigstilling av distriktsplaner for de nye distriktene og fastsetting av nye rammebetingelser. Det foreligger videre vedtak om høyeste reintall, antall driftsenheter og antall rein per driftsenhet for de "gamle" distriktene, men det er bare fastsatt beitetider for noen få distrikter. For å gi økt selvstyre til næringen ble imidlertid vedtakene om høyeste reintall per driftsenhet i Nordland nylig gitt en betinget opphevelse⁹⁵, som innebærer at vedtaket trer ut av kraft dersom distriktene selv gjennom distriktsplanen kommer fram til enighet om fordeling av reintallet innenfor distriktets fastsatte reintall. Konvensjonsområdene fikk fastsatt beitetider i forbindelse med Reinbeitekonvensjonen av 1972. I 2003 vedtok Områdestyret nye beitetider og høyeste reintall for to av de nye distriktene.

Nord-Trøndelag

I Nord-Trøndelag ble 2 distrikter administrativt slått sammen i 1987. Videre ble 10 distrikter slått sammen til 2 nye distrikter i samband med revisjon av områdegrensen mot Nordland i 1991. For de øvrige 3 distriktene er grenser fra 1894 fortsatt gjeldende. Med unntak av et delområde er det ikke fastsatt beitetider i Nord-Trøndelag. Vedtak om høyeste reintall foreligger for 5 av 6 distrikter, hvorav 3 distrikter også har fastsatt høyeste reintall per driftsenhet. Et distrikt er formelt delt i to beitesoner. Områdestyret har videre behandlet et forslag om deling av et annet distrikt i beitesoner.

Sør-Trøndelag/Hedmark og Trollheimen

For distriktene i Sør-Trøndelag/Hedmark er gjeldende grenser i hovedsak basert på vedtak fra 1894, men med noen endringer vedtatt de siste 20 årene. Det er fastsatt beitetid for 2 av 4 distrikter. Høyeste reintall er fastsatt for alle distrikter, hvorav ett distrikt også har fastsatt høyeste reintall per driftsenhet. Den samiske reindriften i Trollheimen fikk hjemmel for å utøve sin næring ved særlov i 1984. Formelt vedtak om antall driftsenheter ("konsesjoner") ble fattet av LD i 2002. Beitetider er i henhold til gjeldende driftsplan.

Tamreinlagene i Sør-Norge

Reindriften utenfor de samiske reinbeiteområdene krever særskilt konsesjon etter reindrifstlovens § 5. Tamreinlagene i Sør-Norge driver reindriften på arealer hvor det er inngått avtaler med grunneierne om leie av reinbeite. Reindriften er organisert som aksjeselskap/andelslag med fast innleide gjeter. Det er med ett unntak ikke fastsatt beitetider eller høyeste reintall for tamreinlagene.

8.6. Distriktsplaner

Distriktene er ifølge reindrifstloven⁹⁶ pålagt å lage distriktsplan, som i tillegg må stadfestes av områdestyret. Alle reieneierne i distriktet er forpliktet til å følge stadfestet distriktsplan. Distriktsstyret kan pålegge ressursavgift dersom en driftsenhet bryter planen.

Hensikten med distriktsplaner er todelt. For det første skal den gi reindriften et arealvern samt virke konfliktforebyggende ved at kommuner, fylkeskommuner og fylkesmenn får et best mulig grunnlag for å ivareta reindrifstens interesser i arealplanarbeidet (hovedplan). For det andre skal den gi reindriften en indre organisering av driften og beitebruken (intern plan).

⁹⁴ jf. Kosmo, A.J. 1998. Forslag til ny distriktsinndeling i Nordland. Reindrifstforvaltningen 1998.

⁹⁵ jf. Reindrifststyrets vedtak av 19.10.2004 (sak 50/04).

⁹⁶ Jf. § 8b i *Lov om reindriften* av 09.06.1978 med endringer, sist ved lov av 23.02.1996.

Reindrifstloven stiller til dels detaljerte krav til hva en slik plan skal inneholde, herunder beskrivelse av dagens ressursbruk, plan for framtidig ressursbruk, beskrivelse av flytteleier og oversikt over barmarkskjøretøyer og gjerdeanlegg.

Arbeidet med distriktsplaner har pågått med noe ujevn intensitet etter at bestemmelsen trådte i kraft. Så langt har 75 % av distriktene fått stadfestet distriktsplaner helt eller delvis. En del av disse mangler endelig stadfesting av den interne planen. I forbindelse med arbeidet med reinntallstilpasning i Vest-Finnmark startet Reindrifstforvaltningen i samarbeid med Prosjektkontoret et arbeid med å få fastsatt en fordeling av fastsatte reintallet i distriktsplanene. Distriktenes reviderte planer ble imidlertid ikke godkjent av Områdestyret, og avslagene ble påklaget til Reindrifststyret. For de fleste distriktene opprettholdt Reindrifststyret vedtakene med den begrunnelse at forslagene hadde ”en samlet strategi for utnytting av tilgjengelige beiteressurser”, som var ”i strid med Reindrifststyrets vedtak om høyeste reinntall for distriktet”⁹⁷. For de distriktene som i henhold til reinntallsvedtaket fra 2002 skulle vies særlig oppmerksomhet i den videre oppfølging, ble imidlertid sakene utsatt.

Tabell 8.5 gir en oversikt over antall distriktsplaner som er i ulike stadier i de ulike områdene.

Tabell 8.5. Status for distriktsplaner (per 1. november 2005).

OMRÅDE	STATUS FOR DISTRIKTSPLANER					
	Tot. antall planer ¹	Forslag ikke ferdig	Forslag på høring	Klar for stadfesting	Ikke godkj. stadfestet	Stadfestet av omr.styret
Polmak/Varanger	6					6 ⁵
Karasjok	9 ²	1				8 ⁵
Øst-Finnmark	15	1				14
Vest-Finnmark	29 ^{3,4}	4	1			24 ⁶
Troms	14	2	5			7
Nordland	12	3			1	8
Nord-Trøndelag	6	1				5
Sør-Trøndelag/Hedmark	4	2				2 ⁵
Samisk reindrift	80	13	6	0	1	60

Reindrifstforvaltningen 2005

- 1 Men noen unntak lager alle distrikter selvstendige distriktsplaner. Unntakene omfatter i hovedsak vår/høst/vinterbeitedistrikter og konvensjonsbeitedistrikter, som i de fleste tilfeller inngår i andre distriktsplaner.
- 2 Distriktsplanene for de tidligere distriktene 15, 16A, 16B, 16C og 16D er delvis stadfestet. Disse distriktene er nå sammenslått til ett distrikt 16, men vedtaket er så nytt at ny distriktsplan ikke er påbegynt. I tabellen er det derfor listet opp distriktsplaner for de tidligere distriktene (5 planer).
- 3 Tabellen refererer til gjeldende distriktsplaner, og ikke til reviderte planer som nylig er underkjent eller har fått utsatt klagebehandling.
- 4 Ett distrikt (23-Seainnus/Návvgastat) har av ulike årsaker hatt 2 distriktsstyrer, som har levert distriktsplan for hvert sitt delområde.
- 5 Stadfestingene gjelder bare eksternt delplan. Intern delplan er ikke stadfestet.
- 6 En av de stadfestingene er fattet som et midlertidig vedtak.

⁹⁷ jf. Reindrifststyrets vedtak av 16.06.2005 (sakene 36-48/05).

9 Fordeling av ressurser

9.1. Egeninteressen og fellesinteressen

Reindrift som næring utøves i et spenningsfelt mellom egne og felles interesser. Eiendomsretten til hvert dyr tilfaller den enkelte reineier, mens arbeidet med flokken oftest skjer i et arbeidsfellesskap (siida/sijte, se kapittel 8.1). Beitet er i større eller mindre grad også en fellesressurs, som skal deles mellom utøverne i en siida og mellom ulike siidaer. Fordelingen av denne ressursen har elementer i seg både av samarbeid og konkurranse. Hva som er det dominerende av disse elementene har ofte sammenheng med antall siidaer og hvor klare rammebetingelsene (se kapittel 8) for det felles beiteområdet er. Noen beiteområder har klare rammebetingelser og relativt få utøvere med nære slektsrelasjoner (én siida). I slike områder vil det oftest være lettere å få til en god ressursfordeling tuftet på samarbeid. I andre områder kan det være uavklarte rammebetingelser og langt flere utøvere (flere siidaer). Her vil konkurranseelementet ofte komme sterkere inn. Det finnes naturligvis mange varianter i dette mønsteret.

I Finnmark har vår/høst/vinterbeiteressursene i mange år i praksis blitt forvaltet som en allmenningsressurs med åpen adgang for et større antall reindriftsutøvere og siidaer. Dette danner grunnlaget for et ”spill” mellom felles og egne interesser som lett kommer i konflikt med hverandre. Fellesinteressen ligger i å sikre et maksimalt langvarig utbytte, mens egeninteressen ligger i fordelingen av utbyttet. Det som styrer dette ”spillet” er at fordelene ved å øke egen andel av fellesressursen kun tilfaller den enkelte, mens ulempene fordeles likt på alle. Den som ikke deltar i spillet, vil tape på både kort og lang sikt. Dersom spillet ikke kommer under kontroll, vil det før eller seinere ende med ressurskrise for alle. Deler av vår/høst/vinterbeitene i indre Finnmark har i mange år vist klare tendenser mot en slik ”ressurskrise”.

9.2. Fordeling og spredning av reintall mellom driftsenhetene

Det har tradisjonelt vært variasjoner i reintall mellom driftsenhetene. Dette som følge av driftsmessig ulike forutsetninger og rekrutteringssituasjonen, med blant annet oppbygging/avvikling. Disse variasjonene vært drøftet i ulike sammenhenger i forbindelse med utforming av virkemiddelpolitikken.

I tabell 9.1 er driftsenhetene gruppert etter reintall. Tabellen viser i tillegg gjennomsnittlig reintall per driftsenhet for alle driftsenheter som er registrert med rein. Som det framgår av tabellen har det på landsbasis over de 5 siste årene vært en tendens til reduksjon i antall enheter med lite rein og en økning i andelen store driftsenheter. Dette har nok dels sammenheng med at mange av de driftsenhetene som har avvirket gjennom ulike avviklingsordningene (se kapitlene 8.2 og 8.3) er relativt små driftsenheter.

Tabellen viser videre at Polmak/Varanger har den klart største andelen av driftsenheter med over 600 rein (31 %). Her finnes det dessuten ingen driftsenheter med under 70 rein. Gjennomsnittlig reintall per driftsenhet er også betydelig høyere i Polmak/Varanger (562 rein per enhet) enn i øvrige områder (225-448 rein per enhet). Den største andelen små enheter (under 70 rein) forekommer i Karasjok (13 %), samt i Nordland og Troms (begge 12 %). Troms har i tillegg det laveste gjennomsnittlige reintallet per driftsenhet (225). Sør-Trøndelag/Hedmark skiller seg ut ved å ha minst spredning i reintall, med hele 97 % av driftsenhetene innenfor et reintall på mellom 200 og 600. Vest-Finnmark og Karasjok har den største spredningen i reintall per enhet.

Tabell 9.1. Prosentvis fordeling av driftsenhetene i forhold til flokkstørrelsen, og gjennomsnittlig reintall per driftsenhet, driftsåret 2004/05 (ukorrigert rein tall per 31. mars 2005). Reintallene er hentet fra reineiernes reindriftsmeldinger.

OMRÅDE	FORDELING AV DRIFTSENHETER							GJ.SN. REINTALL pr. enhet
	etter reintall i driftsenheten ¹							
	1-30	31-70	71-200	201-400	401-600	601-800	> 800	
Polmak/Varanger	0 %	0 %	9 %	14 %	47 %	12 %	19 %	562
Karasjok	9 %	4 %	14 %	30 %	35 %	4 %	4 %	385
Øst-Finnmark	7 %	3 %	13 %	26 %	37 %	6 %	8 %	426
Vest-Finnmark	4 %	4 %	18 %	28 %	38 %	1 %	7 %	401
Troms	4 %	8 %	32 %	50 %	6 %	0 %	0 %	225
Nordland	7 %	5 %	12 %	42 %	33 %	2 %	0 %	320
Nord-Trøndelag ²	5 %	0 %	8 %	81 %	5 %	0 %	0 %	324
Sør-Trøndelag/Hedmark	0 %	0 %	0 %	23 %	73 %	3 %	0 %	448
Samisk reindrift	5 %	4 %	15 %	34 %	34 %	3 %	5 %	385
Samisk reindrift 2003/04	6 %	4 %	17 %	34 %	31 %	3 %	5 %	367
Samisk reindrift 2002/03	6 %	4 %	21 %	37 %	25 %	4 %	3 %	328
Samisk reindrift 2001/02	7 %	5 %	26 %	37 %	21 %	2 %	3 %	289
Samisk reindrift 2000/01	7 %	7 %	31 %	35 %	16 %	2 %	2 %	256

Reindriftsforvaltningen 2005

1 Tilsvarende data på distriktsnivå er gitt i vedlegg 2-7, tab. 10.

2 Medregnet ett uoppgjort dødsbo (med rein).

Tabell 9.2 fokuserer på reintallet i de driftsenhetene som har flest rein, det vil si driftsenheter med reintall over 600.

Tabell 9.2. Antall rein utover 600 i driftsenheter med mer enn 600 rein for de siste 3 driftsårene (ukorrigerte reintall per 31. mars). Antall driftsenheter er gitt i parentes. Reintallene er hentet fra reineiernes reindriftsmeldinger.

OMRÅDE	REINTALL UTOVER 600 I DRIFTSENHETEN					
	Driftsenheter med 600-800 rein			Driftsenheter med > 800 rein		
	02/03	03/04	04/05	02/03	03/04	04/05
Polmak/Varanger	69 (2)	0 (0)	235 (5)	2 515 (6)	2 823 (6)	4 028 (8)
Karasjok	527 (5)	0 (0)	277 (6)	2 476 (4)	3 110 (5)	5 556 (6)
Øst-Finnmark	596 (7)	0 (0)	512 (11)	4 991 (10)	5 933 (11)	9 584 (14)
Vest-Finnmark	1 435 (14)	1 404 (15)	172 (3)	4 324 (8)	10 614 (20)	8 115 (16)
Troms	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
Nordland	61 (1)	0 (0)	172 (1)	295 (1)	259 (1)	0 (0)
Nord-Trøndelag	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
Sør-Trøndelag/Hedmark	0 (0)	0 (0)	13 (1)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
Samisk reindrift totalt	2 092 (22)	1 404 (15)	869 (16)	9 610 (19)	16 806 (32)	17 699 (30)

Reindriftsforvaltningen 2005

Som tabellen viser befinner 44 av de 46 driftsenhetene som har over 600 rein seg i Finnmark. Det har imidlertid vært ulik utvikling i antallet store driftsenheter innen Finnmark det siste driftsåret. I Øst-Finnmark økte antallet driftsenheter med over 600 rein fra 11 til 25 enheter. I Vest-Finnmark var det en nedgang fra 35 til 19 enheter, som kan settes i sammenheng med arbeidet med reintallstilpasning. Nedgangen i antallet enheter med reintall like i overkant av

600 rein har påfallende sterk nedgang. Dette har trolig sammenheng med grensen på 600 rein for å kunne motta tilskudd over Reindrifftsavtalen (se kapittel 7.2). Dersom alle driftsenheter i Finnmark med over 600 rein (per 31. mars 2005) reduserte ned til 600, ville denne reduksjonen ha utgjort drøyt 18.000 rein. Tilsvarende tall i bunnåret 2000/01 var ca. 4.500 rein. Økningen på snautt 14.000 dyr i de største driftsenhetene utgjør ca. 25 % av den totale reintallsøkningen siden 2000/01 (ca. 60.000 rein, se tabell 5.1).

Alder på driftsenhetsinnehaver vil også være en faktor som har betydning for fordeling av reintall og derved ressursbruken i næringen. Tabell 9.3 gir en områdevis oversikt over fordeling av driftsenheter etter alder på driftsenhetens innehaver, samt gjennomsnittsalderen på innehaverne.

Tabell 9.3. Fordeling av aktive driftsenheter etter alder på driftsenhetens innehaver, driftsåret 2004/05, samt gjennomsnittlig alder på driftsenhetsinnehaverne (per 31. desember 2004).

OMRÅDE	FORDELING AV DRIFTSSENHETER etter alder på driftsenhetsinnehaver ¹							GJ.SN. ALDER innehaver
	< 20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	> 70	
Polmak/Varanger	0 %	7 %	16 %	37 %	21 %	16 %	2 %	48 år
Karasjok	2 %	9 %	27 %	29 %	22 %	8 %	3 %	45 år
Øst-Finnmark	2 %	9 %	24 %	31 %	22 %	10 %	3 %	46 år
Vest-Finnmark	3 %	12 %	26 %	29 %	21 %	7 %	3 %	44 år
Troms	2 %	12 %	18 %	20 %	28 %	14 %	6 %	49 år
Nordland	0 %	7 %	30 %	26 %	28 %	7 %	2 %	46 år
Nord-Trøndelag ²	0 %	3 %	28 %	28 %	31 %	8 %	3 %	48 år
Sør-Trøndelag/Hedmark	0 %	10 %	17 %	50 %	17 %	7 %	0 %	45 år
Samisk reindrift 2004/05	2 %	10 %	25 %	29 %	23 %	8 %	3 %	45 år
Samisk reindrift 2002/03	1 %	10 %	25 %	29 %	23 %	8 %	3 %	45 år
Samisk reindrift 2000/01	1 %	11 %	28 %	29 %	21 %	8 %	3 %	45 år
Samisk reindrift 1998/99	1 %	10 %	27 %	30 %	20 %	8 %	4 %	46 år
Samisk reindrift 1995/96	0 %	13 %	29 %	28 %	17 %	7 %	6 %	45 år

Reindrifftsforvaltningen 2005

1 Tilsvarende data på distriktsnivå er gitt i vedlegg 2-7, tabell 11.

2 Ett uoppgjort dødsbo (med rein) er her ikke regnet med.

Som tabellen viser har Vest-Finnmark høyest andel (15 %) av unge driftsenhetsinnehavere (under 30 år) og relativt lav andel (10 %) eldre innehavere (over 60 år). Karasjok har også lav andel eldre utøvere (11 %), men andelen unge utøvere (11 %) er lavere enn i Vest-Finnmark. I motsatt ende av skalaen ligger Polmak/Varanger, med få unge utøvere (7 %) og mange eldre utøvere (18 %). Nordland, Sør-Trøndelag/Hedmark og spesielt Nord-Trøndelag har få innehavere under 30 år (3-10 %), men disse tre områdene har et stort tyngdepunkt av utøvere mellom 40 og 60 år (84-87 %). Den høyeste andelen eldre innehavere (20 %) finnes i Troms, som samtidig har en høy andel unge utøvere (14 %) og en jevnere aldersfordeling enn de øvrige områdene. Troms har også den høyeste gjennomsnittsalderen på innehaverne (49 år), mens Vest-Finnmark ligger lavest (44 år).

10 Slaktestruktur, anlegg og transportmidler

10.1. Slakteanlegg og slaktestruktur

Slakting av rein foregår dels i felt og dels ved sentrale slakterier. Stort sett er sentrale anlegg helårsslakterier, mens feltanlegg er sesongslakterier. I henhold til de siste årenes slakteriforskrift kunne de slakterier som ville ha rett til å attestere slakt av rein bli registrert som "listeførte slakteribedrifter". Fra og med driftsåret 2000/01 ble betegnelsen erstattet med "registrert slakteribedrift"⁹⁸. Oversikten i tabell 10.1 viser strukturen i sektoren for de 3 siste driftsårene. En hel del rein blir også slaktet utenom faste anlegg for privat forbruk og salg. Tabell 10.2 viser fordelingen mellom slakteri og privat slakt for de 5 siste driftsårene.

Tabell 10.1. Bedriftsstruktur i førstegangsomsetning av reinkjøtt for de siste 3 driftsårene.

BEDRIFTSGRUPPE Slakteuttak pr. bedrift	ANTALL BEDRIFTER			TOTALT SLAKTEUTTAK			TOTALT SLAKTE- KVANTUM (tonn)		
	02/03	03/04	04/05	02/03	03/04	04/05	02/03	03/04	04/05
< 100 dyr	0	3	2	0	198	117	0	11	5
101 - 1.000 dyr	7	6	10	1 889	2 328	3 889	64	71	111
1.001 - 10.000 dyr	7	8	7	38 596	33 947	45 516	993	854	1 069
> 10.000 dyr	1	1	1	13 489	25 135	28 468	357	654	654
Totalt	15	18	20	53 974	61 608	77 990	1 414	1 590	1 840

Reindriftsforvaltningen 2005

Tabell 10.2. Prosentvis fordeling av antall slaktedyr etter om de er levert registrert slakteri eller slaktet privat, de siste 5 driftsårene. Privat slakt er basert på opplysninger fra reineierens reindriftsmelding.

OMRÅDE	FORDELING AV SLAKT ETTER SLAKTEMÅTE									
	Registrert slakteribedrift					Privat slakt og omsetning				
	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05 ¹	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05 ¹
Polmak/Varanger	93 %	94 %	94 %	98 %	85 %	7 %	6 %	6 %	2 %	15 %
Karasjok	66 %	76 %	88 %	92 %	90 %	34 %	24 %	12 %	8 %	10 %
Øst-Finnmark	83 %	87 %	91 %	95 %	88 %	17 %	13 %	9 %	5 %	12 %
Vest-Finnmark	66 %	75 %	88 %	84 %	86 %	34 %	25 %	12 %	16 %	14 %
Troms	39 %	41 %	51 %	46 %	59 %	61 %	59 %	49 %	54 %	41 %
Nordland	88 %	89 %	87 %	95 %	88 %	12 %	11 %	13 %	5 %	12 %
Nord-Trøndelag	97 %	97 %	97 %	97 %	99 %	3 %	3 %	3 %	3 %	1 %
Sør-Trøndelag/Hedmark	95 %	96 %	96 %	97 %	95 %	5 %	4 %	4 %	3 %	5 %
Tamreinlag	97 %	98 %	97 %	96 %	96 %	3 %	2 %	3 %	4 %	4 %
Hele reindriften	85 %	88 %	91 %	91 %	88 %	15 %	12 %	9 %	9 %	12 %

Reindriftsforvaltningen 2005

¹ Tilsvarende data på distriktsnivå er gitt i vedlegg 2-8, tabell 8.

⁹⁸ jf. § 3 i Forskrift om rapportering av slaktet rein av 11.07.2001.

Som tabell 10.1 viser har antallet registrerte slakteribedrifter økt gjennom de siste 3 årene. Økningen har kommet blant slakteriene som slakter under 1.000 dyr i året. På tross av flere mindre slakterier er det fortsatt de større slakteriene (over 1.000 rein) som har godt over 90 % av slakteuttaket. Slik har det vært hele den siste 10-årsperioden, med unntak av 1998/99 og 1999/00, da andelen lå noe lavere (ca. 85-90 %).

Gjennom de siste driftsårene har norske slakteribedrifter i tillegg til produksjonen innenlands også importert reinkjøtt fra Sverige, Finland og delvis også fra Russland⁹⁹.

Det framgår av tabell 10.2 at andelen privat slakteuttak gått klart opp i Polmak/Varanger det siste året. Forklaringen til dette er trolig mest av teknisk art¹⁰⁰. I Karasjok og Vest-Finmark holder nivået for privatuttaket seg fortsatt langt lavere (8-14 %) enn det var for bare noen få år siden (24-34 %). Dette har trolig sammenheng med omlegging av tilskuddsordningene. For det første er det ikke lenger lønnsomt å føre opp et høyt privatuttak på meldingen¹⁰¹. For det andre har kalveslakten gått opp (se tabell 5.2), og med dagens tilskuddsordninger for kalveslakt og tidligslakt (se kapittel 7) er det blitt langt mer lønnsomt å levere til slakteri framfor å selge privat.

Slaktesesongen kan deles inn i førbrunstslakt, førjulsslakt og vinterslakt. Tabell 10.3 viser hvordan slakteuttaket levert slakteri har fordelt seg etter slaktesesong for de siste 5 driftsårene.

Tabell 10.3. Prosentvis fordeling av slakteuttaket etter slaktesesong, de siste 5 driftsårene. Privat slakt er ikke medregnet.

OMRÅDE	FORDELING AV SLAKT ETTER SLAKTETIDSPUNKT														
	Før brunst (01.09 - 10.10)					Før nyttår (11.10 - 31.12)					Etter nyttår (01.01 - 31.03)				
	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05 ¹	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05 ¹	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05 ¹
Polmak/Varanger	22 %	22 %	39 %	16 %	19 %	17 %	64 %	53 %	58 %	57 %	61 %	14 %	9 %	26 %	24 %
Karasjok	71 %	60 %	57 %	37 %	34 %	6 %	28 %	27 %	20 %	47 %	23 %	12 %	16 %	43 %	19 %
Øst-Finmark	37 %	33 %	49 %	27 %	27 %	14 %	53 %	39 %	37 %	52 %	50 %	14 %	13 %	35 %	21 %
Vest-Finmark	44 %	38 %	40 %	21 %	20 %	35 %	30 %	32 %	23 %	35 %	21 %	32 %	27 %	56 %	43 %
Troms	77 %	46 %	20 %	16 %	12 %	23 %	54 %	76 %	58 %	88 %	0 %	0 %	4 %	26 %	0 %
Nordland	33 %	39 %	12 %	22 %	16 %	47 %	55 %	74 %	58 %	74 %	20 %	5 %	14 %	21 %	9 %
Nord-Trøndelag	34 %	29 %	19 %	25 %	4 %	7 %	28 %	35 %	20 %	50 %	59 %	43 %	46 %	55 %	46 %
Sør-Trønd./Hedm.	6 %	1 %	0 %	0 %	1 %	44 %	63 %	69 %	66 %	77 %	51 %	36 %	31 %	34 %	22 %
Tamreinlag	62 %	69 %	39 %	41 %	54 %	38 %	31 %	61 %	57 %	46 %	0 %	0 %	0 %	2 %	0 %
Hele reindriften	35 %	34 %	33 %	23 %	23 %	28 %	43 %	45 %	39 %	49 %	37 %	23 %	22 %	38 %	28 %

Reindrifftsforvaltningen 2005

1 Tilsvarende data på distriktsnivå er gitt i vedlegg 2-8, tabell 8.

Før driftsåret 2000/01 utløste all slakt før nyttår tidligslaktetilskudd, med lavere sats for slakt etter brunst enn før brunst. I 2001/02 og 2002/03 ble dette tilskuddet begrenset til bare å omfatte slakting på sommerbeite før brunst¹⁰². I 2003/04 og 2004/05 er tidligslaktetilskudd

⁹⁹ Det ble åpnet for import fra Russland i 1997.

¹⁰⁰ En mulig "teknisk" forklaring kan være underestimering av privatuttaket for noen distrikter i 2003/04. Dette som følge av uklarerheter omkring hvorvidt umerket rein slaktet på distrikt var fordelt på driftsenheter i meldingsbasen eller ikke.

¹⁰¹ jf. tidligere tilskuddsordning, der enhver driftsenhet fikk godkjent inntil 30 rein udokumentert uttak som del av slaktekravet.

¹⁰² Av hensyn til slakteristrukturen er det imidlertid åpnet for slakt også i den første uka etter innflytting på høstbeitet.

også for siste del av høsten gjeninnført. Satsen er imidlertid, som tidligere, lavere enn satsen ved slaktning før brunst.

I 2004/05 ble den høye andelen vinterslakt i Karasjok og Vest-Finnmark fra 2003/04 forskjøvet tilbake til siste del av høsten. Den store vinterslakten i 2003/04 kunne i hovedsak tilskrives en særdeles vanskelig situasjon på reinkjøttmarkedet høsten 2003, med opphopning av kjøtt på lager. På ettervinteren ble det noe lettere å få omsatt slaktedyr, som gjorde at vinteruttaket ble desto større.

For Nord-Trøndelag, og til en viss grad også Nordland, Troms og Sør-Trøndelag/Hedmark, har etterbrunstslakten økt vesentlig det siste driftsåret på bekostning av både førbrunst- og vinterslakten. Forskyvning fra førbrunst- til etterbrunstslakt skyldes dels at høstsamlingen ble vanskeliggjort på grunn av vanskelige værforhold, enten på grunn av mye nedbør som regn tidlig i sesongen (Troms), eller som følge av at snøen la seg seint (Nordland). Samling på barmark er generelt mer arbeidskrevende og kostbart enn på snøføre. I Nord-Trøndelag var årsakene til forsinket slakt noe sammensatt, med blant annet lav pris, problemer i slakterileddet og gjennomføring av tapsforebyggende tiltak tidlig i sesongen som delforklaringer. Årsaken til at vinterslakten ble framskjøvet til før nyttår har nok dels sammenheng med utformingen av tilskuddsordningen, ved at salg før nyttår utgjorde grunnlaget for produksjonspremien (se kapittel 7.2).

10.2. Gjeterhytter og gjerdeanlegg

Som en del av retten til å utøve reindrift har næringen adgang til å føre opp nødvendige anlegg¹⁰³. Tabellene 10.4 og 10.5 gir oversikter over antall tillatelser til oppføring av gjeterhytter og gjerder for de siste 5 driftsårene, samt en spesifisering av gjerdetillatelser og antall km nybygde sperregjerder for de siste 3 driftsårene.

Tabell 10.4. Tillatelser til oppføring av gjeterhytter og gjerder, de siste 5 driftsårene.

OMRÅDE	ANTALL HYTTETILLATELSER					ANTALL GJERDETILLATELSER				
	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05
Polmak/Varanger	2	1	2	0	0	0	1	0	0	0
Karasjok	18	5	9	21	8	1	1	0	1	3
Øst-Finnmark	20	6	11	21	8	1	2	0	1	3
Vest-Finnmark	19	9	17	17	15	0	1	2	1	2
Troms	3	4	1	7	4	1	0	0	0	1
Nordland	2	3	1	1	2	1	3	2	0	1
Nord-Trøndelag	1	2	1	2	1	0	0	0	0	0
Sør-Trøndelag/Hedmark	1	1	0	0	2	0	0	2	1	0
Tamreinlag	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Hele reindriften	46	25	31	48	32	3	6	6	3	7

Reindriftsforvaltningen 2005

¹⁰³ jf. §§ 10 og 12 i Lov om reindrift av 09.06.1998 med endringer, sist ved lov av 23.02.1996, med tilhørende Forskrift om godkjenning av gjeterhytter i reindriften av 01.11.1982.

Tabell 10.5. Områdevis fordeling av gjerdetillatelser og antall kilometer sperregjerder, de siste 3 driftsårene.

OMRÅDE	TILLATELSER - ARBEIDSGJERDER			TILLATELSER - SPERREGJERDER			SPERREGJERDE- STREKNING (km)		
	02/03	03/04	04/05	02/03	03/04	04/05	02/03	03/04	04/05
Polmak/Varanger	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Karasjok	0	1	0	0	0	2	0	0	34
Øst-Finnmark	0	1	0	0	0	2	0	3	34
Vest-Finnmark	1	0	1	1	1	2	19	10	25
Troms	0	0	1	0	0	0	0	0	0
Nordland	2	0	1	0	0	0	0	0	0
Nord-Trøndelag	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sør-Trøndelag/Hedmark	1	0	0	1	0	0	0	13	0
Tamreinlag	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Hele reindriften	4	1	3	2	1	4	19	26	59

Reindrifftsforvaltningen 2005

Norge har inngått konvensjoner om reinbeite med henholdsvis Finland og Sverige (se kapittel 3.5), samt en avtale i forhold til Russland som forplikter Norge til å hindre at norsk rein trekker over grensen. Som en konsekvens av disse avtalene er det bygget lange grensegjerder mot våre 3 naboland. Tabell 10.6 gir en oversikt over kostnader i forbindelse med grensegjerder for de siste 5 driftsårene, samt antall kilometer med nybygde grensegjerder.

Tabell 10.6. Kostnader til bygging og vedlikehold av grensegjerder for de siste 10 driftsårene.

OMRÅDE	GRENSEGJERDER - BYGGE- OG VEDLIKEHOLDKOSTNADER (1.000 kr)									
	95/96	96/97	97/98	98/99	99/00	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05
Finnmark og Troms										
Nybygg	2 130	1 860	1 800	1 450	1 240	1 120	1 380	100		610
Vedlikehold m.m.	160	340	500	350	500	900	1 213	1 681		1 167
Totale kostnader	2 290	2 200	2 300	1 800	1 740	2 020	2 593	1 781	1 860	1 777
Øvrige områder										
Totale kostnader	510	600	600	1 000	1 160	500	553	1 500	800	1 033
Hele reindriften										
Totale kostnader	2 800	2 800	2 900	2 900	2 900	2 520	3 146	3 281	2 660	2 810
Antall km nybygg	18 km	21 km	24 km	26 km	20 km	10 km	16 km	17 km	14 km	7 km

Reindrifftsforvaltningen 2005

All nybygging av gjerder mot Finland og Russland erstatter gamle gjerder som helt eller delvis ligger nede. For gjerdene mellom Norge og Finland er kostnadene spesifisert etter nybygg og vedlikehold. For konvensjonsgjerdene mot Sverige er det bare kostnader til vedlikehold. Sverige har hatt ansvaret for vedlikehold av ca. 85 % disse gjerdene. På bakgrunn av en formell uenighet om den grenseoverskridende reindriften mellom de to land (se kapittel 3.5), har det siden reinbeitekonvensjonen utløp i mai 2005 vært ulike oppfatninger om status for vedlikeholdsansvaret. For inneværende driftsår (2005/06) har dette medført at vedlikeholdet fra svensk side langt på vei har stoppet opp, mens norske myndigheter har fått økte kostnader til vedlikehold av konvensjonsgjerdene.

Foto: Lars Krempig

Vedlegg

Generelle kommentarer til næringsoversikter (vedlegg 1-8)

- Vedlegg 1 - Næringsoversikt alle områder**
- Vedlegg 2 - Næringsoversikt Øst-Finnmark**
- Vedlegg 3 - Næringsoversikt Vest-Finnmark**
- Vedlegg 4 - Næringsoversikt Troms**
- Vedlegg 5 - Næringsoversikt Nordland**
- Vedlegg 6 - Næringsoversikt Nord-Trøndelag**
- Vedlegg 7 - Næringsoversikt Sør-Trøndelag/Hedmark**
- Vedlegg 8 - Næringsoversikt Tamreinlagene i Sør-Norge**
- Vedlegg 9 - Rammebetingelser for reindriften
(per 31. desember 2005)**

Generelle kommentarer til næringsoversikter

Næringsoversikten (vedlegg 1-8) bygger i hovedsak på opplysninger fra reineierens reindriftsmelding og søknad om erstatning for rovvilttap. Tabellene kan grovt inndeles i følgende hovedtema:

- Organisering (tabell 1)
- Reinbestanden (tabell 2, tabell 3 og tabell 4)
- Tap (tabell 5 og tabell 6)
- Slakt (tabell 7 og tabell 8)
- Slaktevekter (tabell 9 og tabell 10)
- Fordeling (tabell 11 og tabell 12)
- Radioaktivitet (tabell 13)

I tabell 1 (driftsenheter og personer) er det skilt mellom driftsenheter som er registrert med rein og driftsenheter som er registrert uten rein ved driftsårets slutt (per 31. mars).

I tabell 2 (reintall) er det fra og med 2003/04-utgaven tatt med en 10-års-serie på reintall. Med unntak av siste år er reintallene korrigerede (se kapittel 2). Dette fordi det korrigerede reintallet for 2004/05 ikke foreligger før høsten 2006.

Som grunnlag for tabell 3 (flokksammensetning) og tabell 10 (fordeling av driftsenheter etter reintall) nyttes ukorrigerede reintall ved driftsårets slutt (per 31. mars 2005). Som grunnlag for tabell 4 (kalvetilvekst), tabell 5 (tap) og tabell 7 (produksjon) nyttes det korrigerede reintallet ved driftsårets start (per 1. april 2004).

I tabell 8 (fordeling av slakteuttak etter dyrekategori, slaktemåte og slaktetidspunkt) omfatter kategorien ”registrert slakteri” både slakteuttak ved sentralslakteri og feltslakteri. Kategorien ”privat slakting” omfatter slakteuttak til privat omsetning eller eget forbruk. Dette uttaket er udokumentert.

I tabell 7 er den delen av det totale slaktekvantumet som kommer fra privat slakting beregnet på grunnlag av antall dyr, flokksammensetning og gjennomsnittlige slaktevekter.

Fordeling av slakteuttak etter dyrekategori og slaktetidspunkt (tabell 8) og gjennomsnittlige slaktevekter (tabellene 9 og 10) bygger på data fra listeførte/registrerte slakteribedrifter.

Mer spesielle merknader til de enkelte tabeller er gitt i fotnoter.

Vedlegg 1 - Næringsoversikt alle områder

Tabell 1. Antall driftsenheter (midlertidige enheter¹ i parentes) og antall personer i driftsenhetene, ved slutten av driftsåret 2004/05 (per 31. mars 2005). Antall driftsgrupper gjenspeiler en gjennomsnittssituasjon for de siste driftsårene.

REINBEITEOMRÅDE	DRIFTSENHETER		PERSONER i dr.enhetene	DRIFTSGRUPPER	
	m/rein	u/rein		Sommer	Vinter
Polmak/Varanger	43 (1)	2	215	6	10
Karasjok	139 (1)	4	643	14-15	34-36
Øst-Finnmark	182 (2)	6	858	20-21	44-46
Vest-Finnmark	227 (8)	2	1 297	40	54-56
Troms	50 (2)	0	160	16	16-17
Nordland	43 (0)	1	215	17	17-18
Nord-Trøndelag ²	37 (0)	0	174	12	12-16
Sør-Trøndelag/Hedmark ³	30 (0)	0	151	4	4
Samisk reindrifft	569 (12)	9	2 855	109-110	147-157

- 1 Midlertidige driftsenheter er godkjent for en begrenset tidsperiode.
- 2 Medregnet 1 uoppgjort dødsbo (med rein).
- 3 Medregnet 5 driftsenheter i Trollheimen.

Tabell 2. Reintall i sluttstatus for de 10 siste driftsårene (korrigert reintall per 31. mars unntatt siste år).

REINBEITEOMRÅDE	REINTALL I SLUTTSTATUS (pr. 31. mars) ¹									
	95/96	96/97	97/98	98/99	99/00	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05
Polmak/Varanger	20 345	18 976	20 240	19 695	18 748	18 343	20 015	21 623	24 179	24 150
Karasjok	37 860	36 384	32 293	32 389	29 282	28 600	37 655	41 766	49 485	53 466
Øst-Finnmark	58 205	55 360	52 533	52 084	48 030	46 943	57 670	63 389	73 664	77 616
Vest-Finnmark	80 707	88 313	77 509	75 906	65 508	62 021	73 624	84 214	96 536	90 983
Troms	9 746	8 633	8 524	8 928	8 133	8 076	9 051	9 922	10 556	11 260
Nordland	11 949	11 597	10 902	11 083	11 135	12 072	13 612	13 993	14 255	13 774
Nord-Trøndelag	14 109	13 809	14 222	14 743	14 662	13 812	12 998	12 936	12 331	11 976
Sør-Trøndelag/Hedmark	14 209	13 910	13 619	14 194	13 458	13 185	13 227	13 432	13 307	13 429
Tamreinlagene ²	10 695	9 876	10 127	11 029	11 481	12 179	11 656	12 189	12 127	12 159
Reindrifft totalt	199 620	201 498	187 436	187 967	172 407	168 288	191 838	210 075	232 776	231 197

- 1 Korrigererte reintall med unntak av siste år, som først vil foreligge neste år. Tallserien kan avvike fra tidligere års Ressursregnskap på grunn av ny gjennomgang i 2004 av eldre reintall på distriktsnivå.
- 2 Rendal renselskap er medregnet fra og med driftsåret 1998/99.

Tabell 3. Flokksammensetning ved slutten av driftsåret 2004/05 (ukorrigert reintall per 31. mars 2005).

REINBEITEOMRÅDE	FLOKKSAMMENSETNING			REINTALL pr. 31.03.05
	Okserein	Simlerein	Kalv	
Polmak/Varanger	6 %	76 %	18 %	24 150
Karasjok	9 %	63 %	29 %	53 466
Øst-Finnmark	8 %	67 %	26 %	77 616
Vest-Finnmark	8 %	66 %	26 %	90 983
Troms	13 %	63 %	25 %	11 260
Nordland	14 %	63 %	23 %	13 774
Nord-Trøndelag	5 %	77 %	18 %	11 976
Sør-Trøndelag/Hedmark	4 %	76 %	20 %	13 429
Tamreinlagene ¹	4 %	74 %	22 %	12 159
Reindrifft totalt	8 %	68 %	24 %	231 197

1 Rendal renselskap er medregnet.

Tabell 4. Kalvetilgang i driftsåret 2004/05. Den prosentvise tilgangen er beregnet i forhold til antall simler ved driftsårets start (korrigert simletall per 1. april 2004).

REINBEITEOMRÅDE	SIMLER I	MERKEDE	KALVER		MERKE- PERIODE	
	VÅRFLOKK	KALVER	ETTER TAP ¹			
Polmak/Varanger	17 826	14 260	80 %	13 111	74 %	16.07 - 31.12
Karasjok	30 981	24 188	78 %	22 179	72 %	16.06 - 31.10
Øst-Finnmark	48 807	38 448	79 %	35 290	72 %	16.06 - 31.12
Vest-Finnmark	58 833	47 908	81 %	37 900	64 %	16.06 - 31.10
Troms	6 657	4 470	67 %	3 495	53 %	16.06 - 31.10
Nordland	8 829	6 809	77 %	5 325	60 %	16.06 - 31.10
Nord-Trøndelag	9 369	7 394	79 %	5 592	60 %	16.06 - 31.07
Sør-Trøndelag/Hedmark	10 297	8 629	84 %	8 148	79 %	01.07 - 31.07
Tamreinlagene ²	8 887	8 154	92 %	7 806	88 %	01.09 - 31.12
Reindrifft totalt	151 679	121 812	80 %	103 556	68 %	16.06 - 31.12

1 Med kalver etter tap menes kalver til slakt og kalver til påsett.

2 Rendal renselskap er medregnet. I tallet for tamreinlagene er det stipulert et tall for Rendal basert på antall oppgitt fødte kalver.

Tabell 5. Tap av kalver og voksne dyr i driftsåret 2004/05. Prosentvise tap er beregnet i forhold til antall merkede kalver våren 2004 og antall rein ved driftsårets start (korrigert reintall per 1. april 2004).

REINBEITEOMRÅDE	TAP AV		TAP AV		TAP	
	MERKET KALV ¹		VOKSNE DYR		TOTALT ¹	
Polmak/Varanger	1 229	9 %	1 712	7 %	2 941	8 %
Karasjok	1 925	8 %	3 512	7 %	5 437	7 %
Øst-Finnmark	3 154	8 %	5 224	7 %	8 378	7 %
Vest-Finnmark	9 835	21 %	9 261	10 %	19 096	13 %
Troms	995	22 %	1 263	12 %	2 258	15 %
Nordland	1 484	22 %	1 765	12 %	3 249	15 %
Nord-Trøndelag	1 816	25 %	1 318	13 %	3 134	18 %
Sør-Trøndelag/Hedmark	481	6 %	972	7 %	1 453	7 %
Tamreinlagene ²	0	0 %	192	2 %	192	1 %
Reindrifft totalt	17 765	15 %	19 995	9 %	37 760	11 %

- 1 Tap av umerket kalv (tidligtap) er ikke medregnet (se tabell 4).
- 2 Forutsetter ingen kalvetap i Rendal renselskap etter at jakta har tatt til (som en parallell til kalvetap etter merking).

Tabell 6. Fordeling av tapsårsaker i driftsåret 2004/05.

REINBEITEOMRÅDE	TAP AV KALVER ¹			TAP AV VOKSNE DYR		
	Fredet rovvilt	Annen kjent	Annen ukjent	Fredet rovvilt	Annen kjent	Annen ukjent
Polmak/Varanger	71 %	16 %	13 %	72 %	17 %	11 %
Karasjok	88 %	4 %	8 %	74 %	7 %	19 %
Øst-Finnmark	83 %	7 %	10 %	73 %	10 %	17 %
Vest-Finnmark	87 %	2 %	11 %	67 %	5 %	28 %
Troms	83 %	7 %	10 %	69 %	16 %	14 %
Nordland	95 %	2 %	4 %	84 %	9 %	7 %
Nord-Trøndelag	95 %	0 %	4 %	89 %	6 %	5 %
Sør-Trøndelag/Hedmark	82 %	3 %	15 %	66 %	4 %	30 %
Tamreinlagene ²	93 %	7 %	0 %	31 %	69 %	1 %
Reindrifft totalt	87 %	4 %	9 %	72 %	8 %	21 %

- 1 Fordeling av kalvetapet omfatter også oppgitt tap av kalv før merking (tidligtap).
- 2 Rendal renselskap er medregnet.

Tabell 7. Totalt slakteuttak og slaktekvantum (inkludert privat salg og eget forbruk), prosentvis slakteuttak og produktivitet i driftsåret 2004/05. Prosentvis slakteuttak og produktivitet er beregnet i forhold til antall rein ved driftsårets start (korrigert reintall per 1. april 2004).

REINBEITEOMRÅDE	TOTALT	TOTALT	PROSENTVIS	SL.UTTAK	PRODUKSJON	
	SL.UTTAK	SL.KVANTUM	SL.UTTAK	pr.livrein	pr. livrein ¹	
	(antall dyr) 04/05	(antall kg) 04/05	(% av vårflokk) 04/05	(kg/dyr) 04/05	03/04	04/05 ²
Polmak/Varanger	13 366	292 634	55 %	12,1	13,7	12,4
Karasjok	15 067	375 290	30 %	7,6	13,0	9,7
Øst-Finnmark	28 433	667 924	39 %	9,1	13,2	10,6
Vest-Finnmark	34 178	770 230	35 %	8,0	10,6	6,6
Troms	1 572	52 600	15 %	4,7	6,9	6,9
Nordland	4 200	121 569	29 %	8,5	9,4	7,2
Nord-Trøndelag	4 936	117 242	40 %	9,5	9,3	7,9
Sør-Trøndelag/Hedmark	7 054	169 147	53 %	12,7	12,4	12,9
Tamreinlagene ³	7 574	207 909	62 %	17,1	17,1	17,1
Reindrifft totalt	87 947	2 106 620	38 %	9,0	11,6	8,9

- 1 Med produksjon per livrein menes slakteuttak og reintallsending (korrigert for livdyroverføring og omregnet til kg) per rein i vårflokk (se kapittel 1.2).
- 2 Siste års tall er foreløpig da det er dels beregnet på grunnlag av ukorrigerte reintall.
- 3 Rendal renselskap er medregnet.

Tabell 8. Fordeling av slakteuttaket etter dyrekategori, slaktemåte og slaktetidspunkt i driftsåret 2004/05.

REINBEITEOMRÅDE	FORDELING AV SLAKTEDYR (%)								Totalt Antall slaktedy
	Dyrekategori ¹			Slaktemåte		Slaktetidspunkt ¹			
	Okse- rein	Simle- rein	Kalv	Registrert slakteri	Privat slakting	Før brunst	Etter brunst	Etter nyttår	
Polmak/Varanger	11 %	11 %	78 %	85 %	15 %	19 %	57 %	24 %	13 366
Karasjok	32 %	18 %	50 %	90 %	10 %	34 %	47 %	19 %	15 067
Øst-Finnmark	22 %	15 %	63 %	88 %	12 %	27 %	52 %	21 %	28 433
Vest-Finnmark	28 %	25 %	47 %	86 %	14 %	21 %	35 %	43 %	34 178
Troms	36 %	17 %	47 %	55 %	45 %	12 %	88 %	0 %	1 572
Nordland	18 %	21 %	61 %	88 %	12 %	16 %	74 %	10 %	4 200
Nord-Trøndelag	11 %	15 %	74 %	95 %	5 %	4 %	50 %	46 %	4 936
Sør-Trøndelag/Hedmark	9 %	11 %	80 %	95 %	5 %	1 %	77 %	22 %	7 054
Tamreinlagene ²	19 %	14 %	67 %	96 %	4 %	54 %	46 %	0 %	7 574
Reindrifft totalt	22 %	18 %	59 %	88 %	12 %	23 %	49 %	28 %	87 947

- 1 Prosentfordelingen er gjort på grunnlag av leveranser til registrert slakteribedrift.
- 2 Rendal renselskap er medregnet (jaktuttak).

Tabell 9. Gjennomsnittlige slaktevekter ($\pm$ standardavvik) for okserein 1-2 år (varit), simler over 2 år (aldu/rotmu) og kalv (miessi) i driftsåret 2004/05, basert på data fra registrerte slakteribedrifter. Antall slaktevekter (n) til grunn for beregningene er gitt i parentes.

REINBEITEOMRÅDE	GJ.SNITTLIGE SLAKTEVEKTER (kg)					
	Okse 1-2 år		Simle > 2 år		Kalv 0-1 år	
Polmak/Varanger	32,1 $\pm$ 8,2	(796)	29,8 $\pm$ 4,9	(1 104)	19,4 $\pm$ 3,3	(8 886)
Karasjok	29,5 $\pm$ 4,9	(3 302)	27,2 $\pm$ 4,1	(2 339)	18,4 $\pm$ 3,8	(6 749)
Øst-Finnmark	30,0 $\pm$ 5,7	(4 098)	28,0 $\pm$ 4,4	(3 443)	19,0 $\pm$ 3,5	(15 635)
Vest-Finnmark	25,0 $\pm$ 4,1	(6 581)	25,8 $\pm$ 3,5	(6 679)	16,5 $\pm$ 3,0	(13 761)
Troms	33,3 $\pm$ 4,9	(211)	35,2 $\pm$ 4,6	(133)	22,4 $\pm$ 3,1	(410)
Nordland	32,2 $\pm$ 4,3	(226)	34,4 $\pm$ 4,6	(730)	21,1 $\pm$ 3,2	(2 259)
Nord-Trøndelag	30,3 $\pm$ 4,2	(276)	31,9 $\pm$ 3,6	(680)	20,0 $\pm$ 2,8	(3 473)
Sør-Trøndelag/Hedmark	32,0 $\pm$ 4,2	(550)	31,8 $\pm$ 3,9	(590)	21,5 $\pm$ 2,9	(5 390)
Tamreinlagene ¹	37,5 $\pm$ 4,3	(1 230)	35,8 $\pm$ 5,8	(1 034)	22,5 $\pm$ 3,9	(5 064)
Reindrift totalt	32,3 $\pm$ 5,1	(13 172)	31,5 $\pm$ 5,5	(13 289)	20,4 $\pm$ 3,8	(45 992)

1 Rendal renselskap er medregnet (med unntak av okse 1 ½ år).

Tabell 10. Gjennomsnittlige slaktevekter for okserein 1-2 år (varit) i de siste 7 driftsårene, basert på data fra listeførte/registrerte slakteribedrifter.

REINBEITEOMRÅDE	GJ.SNITTLIGE SLAKTEVEKTER OKSE 1-2 ÅR (kg)							
	98/99	99/00	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05	
Polmak/Varanger	28,2	29,2	28,2	31,3	31,2	30,4	32,1	
Karasjok	26,2	26,2	27,7	29,9	32,2	32,5	29,5	
Øst-Finnmark	27,1	27,5	28,0	30,5	32,0	31,9	30,0	
Vest-Finnmark	22,6	22,7	24,7	26,8	28,4	27,7	25,0	
Troms	32,5	33,3	35,3	36,3	34,2	33,3	33,3	
Nordland	35,2	34,5	36,3	35,2	34,6	35,5	32,2	
Nord-Trøndelag	30,3	31,4	30,2	30,4	31,3	30,9	30,3	
Sør-Trøndelag/Hedmark	31,1	31,4	33,6	31,1	33,6	32,5	32,0	
Tamreinlagene ¹	38,0	39,3	39,5	37,9	37,5	39,0	37,5	
Reindrift totalt	27,3	28,3	30,4	31,9	31,4	30,8	32,3	

1 Slaktevekter fra Rendal renselskap er ikke medregnet.

Tabell 11. Fordeling av driftsenheter etter reintall i driftsenheten, samt gjennomsnittlig reintall per driftsenhet (driftsenheter og ukorrigert reintall per 31. mars 2005).

REINBEITEOMRÅDE	FORDELING AV DRIFTSENHETER							GJ.SN. REINTALL pr. dr.enh.
	etter reintall i driftsenheten							
	< 30	31-70	71-200	201-400	401-600	601-800	> 800	
Polmak/Varanger	0	0	4	6	20	5	8	562
Karasjok	13	5	19	42	48	6	6	385
Øst-Finnmark	13	5	23	48	68	11	14	426
Vest-Finnmark	9	9	40	63	87	3	16	401
Troms	2	4	16	25	3	0	0	225
Nordland	3	2	5	18	14	1	0	320
Nord-Trøndelag ¹	2	0	3	30	2	0	0	324
Sør-Trøndelag/Hedmark	0	0	0	7	22	1	0	448
Samisk reindrift	29	20	87	191	196	16	30	385
	5 %	4 %	15 %	34 %	34 %	3 %	5 %	

1 1 uoppgjort dødsbo (med rein) er her regnet med.

Tabell 12. Fordeling av driftsenheter (per 31. mars 2005) etter alder på driftsenhetens innehaver (per 31. desember 2004) samt gjennomsnittsalder på innehaverne.

REINBEITEOMRÅDE	FORDELING AV DRIFTSENHETER							GJ.SN. ALDER innehaver
	etter alder på driftsenhetsinnehaver							
	< 20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	> 70	
Polmak/Varanger	0	3	7	16	9	7	1	48 år
Karasjok	3	13	37	40	31	11	4	45 år
Øst-Finnmark	3	16	44	56	40	18	5	46 år
Vest-Finnmark	6	28	60	65	47	15	6	44 år
Troms	1	6	9	10	14	7	3	49 år
Nordland	0	3	13	11	12	3	1	46 år
Nord-Trøndelag ¹	0	1	10	10	11	3	1	48 år
Sør-Trøndelag/Hedmark	0	3	5	15	5	2	0	45 år
Samisk reindrift	10	57	141	167	129	48	16	45 år
	2 %	10 %	25 %	29 %	23 %	8 %	3 %	

1 1 uoppgjort dødsbo (med rein) er her ikke regnet med.

Tabell 13. Innhold av radioaktivitet (¹³⁷Cs) i levende rein, driftsåret 2004/05, gitt som laveste og høyeste målte gjennomsnittsverdier innen hvert område.

OMRÅDE	RADIOAKTIVITETSNIVÅ (kBq/kg)		
	Måletidspunkt	Kalver	Voksne dyr
	Nordland ¹	08.09.04 - 22.11.04	1,1 - 1,4 (75)
Nord-Trøndelag	22.11.04 - 24.02.05	0,4 - 1,9 (554) ²	0,6 - 2,5 (195) ²
Sør-Trøndelag/Hedmark	27.10.04 - 30.11.04	0,5 - 0,6 (30)	0,3 - 0,5 (10)
Tamreinlagene	07.09.04 - 19.12.04	0,3 - 1,9 (197) ²	0,3 - 1,8 (115) ²

1 Målingene omfatter bare distrikter sør for Saltfjellet.

2 Omfatter både målinger i levende rein og i kjøttprøver.

Vedlegg 2 - Næringsoversikt Øst-Finnmark

Tabell 1. Antall driftsenheter (midlertidige enheter¹ i parentes) og antall personer i driftsenhetene ved slutten av driftsåret 2004/05 (per 31. mars 2005). Antall driftsgrupper gjenspeiler en gjennomsnittssituasjon for de siste driftsårene.

REINBEITEDISTRIKT	DRIFTSENHETER		PERSONER i dr.enhetene	DRIFTSGRUPPER	
	m/rein	u/rein		Sommer	Vinter
1/2/3 Østre Sør-Varanger	2	-	11	1	1
5A/5C Pasvik	5	1	26	1	1
4/5B Vestre Sør-Varanger	5 (1)	-	19	1	1
5D/6 Várjjatnjárga	15	-	73	1	1
7 Rákkonjárga	6	1	15	1	2
9 Čorgaš	10	-	71	1	4
Polmak/Varanger	43	2	215	6	10
13 Lágesduottar	20	1	85	1	5-7
14 Spierttanjárga	12	-	52	1	1
14A Spierttagáisá	23	-	125	2	5-6
Čalbmelanrassa	3	-	14	1 ²	4
Halkavárre	13	-	70		
Munkavárre	7	-	41	1	1-2
16 Kárašjoga oarjabealli	84 (1)	3	381	9	25-27
Máhkáravju	12	-	58	1	5
Skuohtanjárga	18	-	68	1	5
Skáiddeduottar	8 (1)	-	30	1	1
Márrenjárga	5	-	13	1 ³	1-2
Boalotnjárga	6	-	25		
Jáhkenjárga	5	1	27	1	2
Rávdol	4	-	22	1	2
Láhtin	10	-	67	1	3-4
Njeaiddán	9	-	37	1	4
Vuorje	7	2	34	1	2
Karasjok	139 (2)	4	643	13	36-41
Øst-Finnmark	182 (2)	6	858	19-20	44-46

- 1 Midlertidige driftsenheter er godkjent for en begrenset tidsperiode.
- 2 Hálkavarri- og Čalbmelanrašša siida har de siste årene i praksis drevet som én felles sommersiida.
- 3 Márrenjárga- og Boalotnjárga siida har siden tidlig på 1990-tallet hatt felles sommersiida.

Tabell 2. Reintall i sluttstatus for de 10 siste driftsårene (korrigert reintall per 31. mars unntatt siste år).

REINBEITEDISTRIKT		REINTALL I SLUTTSTATUS (pr. 31. mars) ¹									
		95/96	96/97	97/98	98/99	99/00	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05
1/2/3	Østre Sør-Varanger	815	842	848	740	780	810	881	837	865	867
5A/5C	Pasvik	2 410	2 305	2 554	2 686	2 547	2 490	2 146	2 475	2 177	2 368
4/5B	Vestre Sør-Varanger	1 763	1 583	1 693	1 541	1 511	1 582	1 746	1 793	1 893	1 743
5D/6	Várjatanjárga	10 336	9 334	9 715	8 816	8 229	7 846	8 546	8 893	10 601	10 405
7/8	Rákkonjárga	2 146	1 898	2 151	2 421	2 461	2 697	2 903	3 030	3 448	3 486
9	Čorgaš	2 875	3 014	3 279	3 491	3 220	2 918	3 793	4 595	5 195	5 281
Polmak/Varanger		20 345	18 976	20 240	19 695	18 748	18 343	20 015	21 623	24 179	24 150
13	Lágesduottar	8 345	7 707	6 875	7 061	6 468	6 438	9 403	10 752	12 730	13 917
14	Spierttanjárga	2 174	2 223	1 927	1 720	1 865	1 925	2 210	2 570	2 941	3 188
14A	Spierttagáisá	4 758	4 554	4 493	4 556	4 362	4 112	5 061	5 818	7 112	7 821
	Čalbmelanrassa	293	276	247	221	195	225	551	319	449	545
	Halkavárre	2 567	2 437	2 479	2 571	2 519	2 175	2 672	2 923	3 731	4 078
	Munkavárre	1 898	1 841	1 767	1 764	1 648	1 712	1 838	2 576	2 932	3 198
16	Kárašjoga oarjabealli	22 583	21 900	18 998	19 052	16 587	16 125	20 981	22 626	26 702	28 540
	Máhkáravju	3 578	2 794	2 753	2 819	2 744	2 793	3 611	3 619	4 247	4 401
	Skuohtanjárga	5 774	6 027	4 415	4 554	4 135	3 999	5 200	5 550	6 732	6 890
	Skáiddeduottar	3 941	3 428	3 176	2 941	2 924	2 990	3 632	3 763	4 250	4 140
	Márrenjárga	1 132	1 053	920	1 155	1 065	930	1 336	1 504	1 634	1 985
	Boalotnjárga	455	426	450	515	577	454	786	886	1 043	1 148
	Jáhkenjárga	1 206	1 591	1 419	1 382	911	915	1 229	1 421	1 718	1 881
	Rávdol	643	587	499	602	772	827	975	985	1 252	1 442
	Láhtin	1 765	1 617	1 469	1 397	1 155	964	1 313	1 504	1 819	2 190
	Njeaiddán	1 985	2 123	2 101	1 903	1 174	1 137	1 504	1 820	2 140	2 397
	Vuorje	2 104	2 254	1 796	1 776	1 130	1 101	1 395	1 574	1 867	2 066
Karasjok		37 860	36 384	32 293	32 389	29 282	28 600	37 655	41 766	49 485	53 466
Øst-Finnmark		58 205	55 360	52 533	52 084	48 030	46 943	57 670	63 389	73 664	77 616

1 Korrigererte reintall med unntak av siste år, som først vil foreligge neste år. Tallserien kan avvike fra tidligere års Ressursregnskap på grunn av ny gjennomgang i 2004 av eldre reintall på distriktsnivå.

Tabell 3. Flokksammensetning ved slutten av driftsåret 2004/05 (ukorrigert reintall per 31. mars 2005).

REINBEITEDISTRIKT	FLOKKSAMMENSETNING			REINTALL <i>pr. 31.03.05</i>
	<i>Okserein</i>	<i>Simlerein</i>	<i>Kalv</i>	
1/2/3 Østre Sør-Varanger	7 %	71 %	22 %	867
5A/5C Pasvik	6 %	68 %	26 %	2 368
4/5B Vestre Sør-Varanger	5 %	87 %	8 %	1 743
5D/6 Várjajtjårga	5 %	80 %	15 %	10 405
7/8 Rákkonjårga	8 %	74 %	18 %	3 486
9 Čorgaš	5 %	72 %	23 %	5 281
Polmak/Varanger	6 %	76 %	18 %	24 150
13 Lágessuottar	8 %	65 %	27 %	13 917
14 Spierttanjårga	6 %	65 %	29 %	3 188
14A Spierttagáísá	6 %	66 %	27 %	7 821
Čalbmelanrassa	7 %	58 %	36 %	540
Halkavárre	6 %	66 %	28 %	4 615
Munkavárre	6 %	68 %	26 %	2 666
16 Kárašjoga oarjabealli	10 %	60 %	30 %	28 540
Máhkáravju	11 %	61 %	28 %	4 401
Skuohtanjårga	10 %	60 %	30 %	6 890
Skáiddeduottar	10 %	59 %	30 %	4 140
Márrenjårga	9 %	61 %	30 %	1 985
Boalotnjårga	10 %	61 %	29 %	1 148
Jáhkenjårga	9 %	61 %	30 %	1 881
Rávdol	10 %	61 %	29 %	1 442
Láhtin	7 %	61 %	32 %	2 397
Njeaiddán	7 %	58 %	35 %	2 190
Vuorje	11 %	58 %	31 %	2 066
Karasjok	9 %	63 %	29 %	53 466
Øst-Finmark	8 %	67 %	26 %	77 616

Tabell 4. Kalvetilgang i driftsåret 2004/05. Den prosentvise tilgangen er beregnet i forhold til antall simler ved driftsårets start (korrigert simletall per 1. april 2004).

REINBEITEDISTRIKT		SIMLER I VÅRFLOKK	MERKEDE KALVER		KALVER ETTER TAP ¹	MERKE- PERIODE	
1/2/3	Østre Sør-Varanger	686	514	75 %	470	69 %	16.09 - 31.10
5A/5C	Pasvik	1 920	1 501	78 %	1 509	79 %	01.11 - 31.12
4/5B	Vestre Sør-Varanger	1 397	1 062	76 %	1 040	74 %	16.07 - 31.07
5D/6	Várjjatnjárga	7 771	5 965	77 %	5 161	66 %	16.09 - 31.10
7/8	Rákkonjárga	2 655	2 191	83 %	2 250	85 %	01.09 - 15.09
9	Čorgaš	3 397	3 027	89 %	2 681	79 %	01.09 - 31.10 ²
Polmak/Varanger		17 826	14 260	80 %	13 111	74 %	16.07 - 31.12
13	Lágesduottar	8 551	6 774	79 %	6 203	73 %	16.08 - 31.08
14	Spierttanjárga	1 982	1 471	74 %	1 419	72 %	16.09 - 31.10
14A	Spierttagáísá	4 487	3 847	86 %	3 380	75 %	16.06 - 30.06
	Čálbmelanrassa	283	210	74 %	200	71 %	16.06 - 30.06
	Halkavárre	2 606	2 127	82 %	1 924	74 %	16.06 - 31.08
	Munkavárre	1 598	1 510	94 %	1 256	79 %	16.06 - 30.06
16	Kárašjoga oarjabealli	15 961	12 096	76 %	11 177	70 %	16.08 - 31.10
	Máhkáravju	2 435	1 881	77 %	1 842	76 %	01.09 - 15.09
	Skuohtanjárga	4 120	2 993	73 %	2 769	67 %	01.09 - 15.09
	Skáiddeduottar	2 580	1 882	73 %	1 655	64 %	01.09 - 15.09
	Márrenjárga	1 260	816	65 %	797	63 %	01.09 - 15.09
	Boalotnjárga	603	516	86 %	457	76 %	16.09 - 31.10
	Jáhkenjárga	953	781	82 %	721	76 %	16.08 - 31.08
	Rávdol	710	641	90 %	615	87 %	01.09 - 15.09
	Láhtin	996	834	84 %	795	80 %	01.07 - 15.07
	Njeaiddán	1 221	892	73 %	774	63 %	16.08 - 15.09
	Vuorje	1 083	860	79 %	752	69 %	16.08 - 31.08
Karasjok		30 981	24 188	78 %	22 179	72 %	16.06 - 31.10
Øst-Finmark		48 807	38 448	79 %	35 290	72 %	16.06 - 31.12

1 Med kalver etter tap menes kalver til slakt og kalver til påsett.

2 Ulike grupper/driftsenheter i distriktet merker til ulik tid. Den oppgitte merkeperioden angir ytterpunktene.

Tabell 5. Tap av kalver og voksne dyr i driftsåret 2004/05. Prosentvise tap er beregnet i forhold til antall merkede kalver våren 2004 og antall rein ved driftsårets start (korrigert reintall per 1. april 2004).

REINBEITEDISTRIKT		TAP AV MERKET KALV ¹		TAP AV VOKSNE DYR		TAP TOTALT ¹	
1/2/3	Østre Sør-Varanger	44	9 %	34	4 %	78	6 %
5A/5C	Pasvik	0	0 %	237	11 %	237	6 %
4/5B	Vestre Sør-Varanger	35	3 %	96	5 %	131	4 %
5D/6	Várjjatnjárga	804	13 %	873	8 %	1 677	10 %
7/8	Rákkonjárga	0	0 %	152	4 %	152	3 %
9	Čorgaš	346	11 %	320	6 %	666	8 %
Polmak/Varanger		1 229	9 %	1 712	7 %	2 941	8 %
13	Lágesduottar	472	7 %	901	7 %	1 373	7 %
14	Spierttanjárga	54	4 %	562	19 %	616	14 %
14A	Spierttagáisá	468	12 %	432	6 %	900	8 %
	Čalbmelanrassa	11	5 %	23	5 %	34	5 %
	Halkavárre	203	10 %	316	8 %	519	9 %
	Munkavárre	254	17 %	93	3 %	347	8 %
16	Kárašjoga oarjabealli	931	8 %	1 617	6 %	2 548	7 %
	Máhkáravju	39	2 %	352	8 %	391	6 %
	Skuohtanjárga	224	7 %	520	8 %	744	8 %
	Skáiddeduottar	227	12 %	110	3 %	337	5 %
	Márrenjárga	19	2 %	34	2 %	53	2 %
	Boalotnjárga	60	12 %	75	7 %	135	9 %
	Jáhkenjárga	60	8 %	41	2 %	101	4 %
	Rávdol	27	4 %	32	3 %	59	3 %
	Láhtin	128	15 %	139	6 %	267	9 %
	Njeaiddán	39	4 %	115	6 %	154	6 %
	Vuorje	108	13 %	199	11 %	307	11 %
Karasjok		1 925	8 %	3 512	7 %	5 437	7 %
Øst-Finnmark		3 154	8 %	5 224	7 %	8 378	7 %

1 Tap av umerket kalv (tidligtap) er ikke medregnet (se tabell 4).

Tabell 6. Fordeling av tapsårsaker i driftsåret 2004/05.

REINBEITEDISTRIKT		TAP AV KALVER ¹			TAP AV VOKSNE DYR		
		Fredet rovvilt	Annen kjent	Annen ukjent	Fredet rovvilt	Annen kjent	Annen ukjent
1/2/3	Østre Sør-Varanger	50 %	1 %	49 %	47 %	3 %	50 %
5A/5C	Pasvik	77 %	19 %	5 %	77 %	9 %	14 %
4/5B	Vestre Sør-Varanger	66 %	10 %	24 %	60 %	2 %	38 %
5D/6	Várjjatnjárga	70 %	20 %	10 %	70 %	23 %	7 %
7/8	Rákkonjára	26 %	32 %	42 %	43 %	39 %	18 %
9	Čorgaš	97 %	0 %	3 %	92 %	1 %	7 %
Polmak/Varanger		71 %	16 %	13 %	72 %	17 %	11 %
13	Lágesduottar	91 %	1 %	8 %	84 %	2 %	14 %
14	Spierttanjárga	87 %	6 %	7 %	69 %	18 %	13 %
14A	Spierttagáisá	90 %	2 %	8 %	80 %	2 %	18 %
	Čalbmelanrassa	82 %	9 %	10 %	61 %	0 %	39 %
	Halkavárre	91 %	2 %	7 %	82 %	1 %	17 %
	Munkavárre	92 %	0,3 %	8 %	80 %	3 %	17 %
16	Kárašjoga oarjabealli	85 %	6 %	9 %	69 %	7 %	24 %
	Máhkáravju	87 %	5 %	8 %	71 %	1 %	28 %
	Skuohtanjárga	85 %	8 %	6 %	71 %	11 %	18 %
	Skáiddeduottar	78 %	9 %	14 %	81 %	5 %	15 %
	Márrenjárga	97 %	3 %	0 %	79 %	21 %	0 %
	Boalotnjárga	87 %	3 %	10 %	60 %	4 %	36 %
	Jáhkenjárga	84 %	1 %	15 %	56 %	22 %	22 %
	Rávdol	82 %	3 %	15 %	74 %	12 %	14 %
	Láhtin	94 %	3 %	3 %	70 %	4 %	26 %
	Njeaiddán	69 %	10 %	21 %	45 %	12 %	44 %
	Vuorje	98 %	1 %	1 %	72 %	2 %	26 %
Karasjok		88 %	4 %	8 %	74 %	7 %	19 %
Øst-Finnmark		83 %	7 %	10 %	73 %	10 %	17 %

1 Fordeling av kalvetapet omfatter også oppgitt tap av kalv før merking (tidligtap).

Tabell 7. Totalt slakteuttak og slaktekvantum (inkludert privat salg og eget forbruk), prosentvis slakteuttak og produktivitet i driftsåret 2004/05. Prosentvis slakteuttak og produktivitet er beregnet i forhold til antall rein ved driftsårets start (korrigert reintall per 1. april 2004).

REINBEITEDISTRIKT		TOTALT SL.UTTAK (antall dyr) 04/05	TOTALT SL.KVANTUM (antall kg) 04/05	PROSENTVIS SL.UTTAK (% av vårflokk) 04/05	SL.UTTAK pr.livrein (kg/dyr) 04/05	PRODUKSJON pr. livrein ¹ (kg/dyr) 03/04 04/05 ²	
1/2/3	Østre Sør-Varanger	434	9 491	50 %	11,0	8,4	11,0
5A/5C	Pasvik	1 081	27 695	50 %	12,7	12,6	15,6
4/5B	Vestre Sør-Varanger	1 079	21 878	57 %	11,6	10,1	9,4
5D/6	Várjatanjárga	5 705	115 614	54 %	10,9	13,8	10,8
7/8	Rákkonjárga	2 774	66 781	80 %	19,4	21,3	19,7
9	Čorgaš	2 293	51 175	44 %	9,9	11,7	10,9
Polmak/Varanger		13 366	292 634	55 %	12,1	13,7	12,4
13	Lágesduottar	4 273	101 054	34 %	7,9	15,7	10,4
14	Spierttanjárga	604	15 442	21 %	5,3	9,0	7,4
14A	Spierttagáisá	2 234	59 795	31 %	8,4	15,3	11,2
	Čalbmelanrassa	80	5 810	18 %	12,9	18,0	18,5
	Halkavárre	1 271	31 985	34 %	8,6	19,1	15,5
	Munkavárre	883	22 000	30 %	7,5	11,3	4,9
16	Kárašjoga oarjabealli	7 956	198 998	30 %	7,5	11,5	9,2
	Máhkáravju	1 335	32 346	31 %	7,6	9,6	8,5
	Skuohtanjárga	2 164	50 887	32 %	7,6	11,7	8,1
	Skáiddeduottar	1 660	42 008	39 %	9,9	13,3	9,2
	Márrenjárga	440	11 495	27 %	7,0	9,3	12,6
	Boalotnjárga	278	6 811	27 %	6,5	9,9	8,9
	Jáhkenjárga	517	13 766	30 %	8,0	11,1	10,4
	Rávdol	384	9 537	31 %	7,6	17,2	11,6
	Láhtin	424	10 860	20 %	5,1	10,5	7,8
	Njeaidán	400	11 750	22 %	6,5	12,7	11,3
	Vuorje	354	9 536	19 %	5,1	12,1	7,8
Karasjok		15 067	375 290	30 %	7,6	13,0	9,7
Øst-Finnmark		28 433	667 924	39 %	9,1	13,2	10,6

- 1 Med produksjon per livrein menes slakteuttak og reintallsending (korrigert for livdyroverføring og omregnet til kg) per rein i vårflokk (se kapittel 1.2).
- 2 Siste års tall er foreløpig da det er beregnet på grunnlag av ukorrigerede reintall.

Tabell 8. Fordeling av slakteuttaket etter dyrekategori, slaktemåte og slaktetidspunkt i driftsåret 2004/05.

REINBEITEDISTRIKT		FORDELING AV SLAKTEDYR (%)								
		Dyrekategori ¹			Slaktemåte		Slaktetidspunkt ¹			Totalt
		Okse- rein	Simle- rein	Kalv	Registrert slakteri	Privat slaktning	Før brunst	Etter brunst	Etter nyttår	Antall slaktedy
1/2/3	Østre Sør-Varanger	20 %	22 %	58 %	100 %	0 %	0 %	100 %	0 %	434
5A/5C	Pasvik	2 %	11 %	87 %	95 %	5 %	0 %	100 %	0 %	1 081
4/5B	Vestre Sør-Varanger	5 %	10 %	85 %	98 %	2 %	0 %	100 %	0 %	1 079
5D/6	Várjatanjárga	10 %	7 %	82 %	77 %	23 %	11 %	42 %	47 %	5 705
7/8	Rákkonjárga	12 %	10 %	78 %	82 %	18 %	12 %	85 %	3 %	2 774
9	Čorgaš	15 %	18 %	67 %	93 %	7 %	65 %	5 %	30 %	2 293
Polmak/Varanger		11 %	11 %	78 %	85 %	15 %	19 %	57 %	24 %	13 366
13	Lágesduottar	25 %	13 %	62 %	92 %	8 %	27 %	54 %	19 %	4 273
14	Spierttanjárga	10 %	2 %	88 %	92 %	8 %	55 %	34 %	12 %	604
14A	Spierttagáísá	26 %	14 %	60 %	94 %	6 %	27 %	70 %	3 %	2 234
	Čalbmelanrassa	79 %	13 %	8 %	78 %	23 %	100 %	0 %	0 %	80
	Halkavárre	28 %	14 %	58 %	99 %	1 %	30 %	67 %	4 %	1 271
	Munkavárre	18 %	13 %	68 %	88 %	12 %	22 %	75 %	2 %	883
16	Kárašjoga oarjabealli	40 %	23 %	37 %	88 %	12 %	38 %	37 %	24 %	7 956
	Máhkáravju	37 %	17 %	46 %	87 %	13 %	53 %	22 %	25 %	1 335
	Skuohtanjárga	32 %	25 %	43 %	81 %	19 %	31 %	54 %	15 %	2 164
	Skáiddeduottar	40 %	33 %	27 %	94 %	6 %	49 %	3 %	48 %	1 660
	Márrenjárga	32 %	21 %	48 %	95 %	5 %	49 %	20 %	31 %	440
	Boalotnjárga	37 %	17 %	46 %	100 %	0 %	60 %	33 %	8 %	278
	Jáhkenjárga	53 %	16 %	31 %	98 %	2 %	0 %	99 %	1 %	517
	Rávdol	29 %	19 %	52 %	98 %	2 %	55 %	44 %	1 %	384
	Láhtin	63 %	17 %	21 %	77 %	23 %	5 %	74 %	21 %	424
	Njeaidán	76 %	18 %	6 %	74 %	26 %	66 %	2 %	32 %	400
	Vuorje	49 %	14 %	37 %	89 %	11 %	1 %	81 %	18 %	354
Karasjok		32 %	18 %	50 %	90 %	10 %	34 %	47 %	19 %	15 067
Øst-Finnmark		22 %	15 %	63 %	88 %	12 %	27 %	52 %	21 %	28 433

¹ Prosentfordelingen er gjort på grunnlag av leveranser til registrert slakteribedrift.

Tabell 9. Gjennomsnittlige slaktevekter ($\pm$ standardavvik) for okserein 1-2 år (varit), simler over 2 år (aldu/rotmu) og kalv (miessi) i driftsåret 2004/05, basert på data fra registrerte slakteribedrifter. Antall slaktevekter (n) til grunn for beregningene er gitt i parentes.

REINBEITEDISTRIKT		GJ.SNITTLIGE SLAKTEVEKTER (kg)					
		Okse 1-2 år		Simle > 2 år		Kalv 0-1 år	
1/2/3	Østre Sør-Varanger	26,8 $\pm$ 4,8	(73)	30,8 $\pm$ 3,5	(69)	17,0 $\pm$ 2,2	(252)
5A/5C	Pasvik	- ¹	(3)	34,9 $\pm$ 3,6	(114)	23,5 $\pm$ 2,8	(897)
4/5B	Vestre Sør-Varanger	26,8 $\pm$ 3,7	(33)	28,7 $\pm$ 3,4	(71)	18,6 $\pm$ 2,5	(902)
5D/6	Várjatanjárga	32,6 $\pm$ 8,9	(313)	28,7 $\pm$ 4,8	(283)	18,1 $\pm$ 2,9	(3 631)
7/8	Rákkonjárga	35,5 $\pm$ 10,7	(144)	32,7 $\pm$ 5,3	(185)	21,2 $\pm$ 2,8	(1 762)
9	Čorgaš	31,9 $\pm$ 4,7	(230)	27,7 $\pm$ 3,4	(382)	18,5 $\pm$ 2,8	(1 442)
Polmak/Varanger		32,1 $\pm$ 8,2	(796)	29,8 $\pm$ 4,9	(1 104)	19,4 $\pm$ 3,3	(8 886)
13	Lágesduottar	30,5 $\pm$ 4,8	(568)	28,4 $\pm$ 3,8	(505)	18,3 $\pm$ 3,4	(2 422)
14	Spierttanjárga	34,0 $\pm$ 4,9	(40)	24,7 $\pm$ 11,9	(12)	23,1 $\pm$ 2,8	(485)
14A	Spierttagáisá	34,1 $\pm$ 3,9	(425)	31,0 $\pm$ 3,2	(281)	20,5 $\pm$ 2,9	(1 264)
	Čalbmelanrassa	34,6	(40)	29,1	(8)	- ¹	(5)
	Halkavárre	34,2	(265)	31,6	(170)	21,1	(730)
	Munkavárre	33,8	(120)	30,2	(103)	19,6	(529)
16	Kárašjoga oarjabealli	28,4	(2 269)	26,1	(1 541)	16,6	(2 578)
	Máhkáravju	30,0	(327)	25,4	(198)	15,9	(530)
	Skuhtanjárga	28,0	(464)	24,5	(432)	15,5	(750)
	Skáiddeduottar	27,9	(531)	26,8	(492)	15,6	(416)
	Márrenjárga	28,0	(75)	28,0	(86)	18,5	(199)
	Boalotnjárga	28,0	(71)	25,4	(46)	17,5	(127)
	Jáhkenjárga	27,8	(215)	28,3	(78)	18,2	(157)
	Rávdol	28,6	(93)	28,5	(60)	20,3	(196)
	Láhtin	27,0	(182)	25,1	(53)	17,4	(68)
	Njeaidán	28,9	(196)	26,6	(52)	16,7	(18)
	Vuorje	29,7	(115)	28,5	(44)	17,2	(117)
Karasjok		29,5 $\pm$ 4,9	(3 302)	27,2 $\pm$ 4,1	(2 339)	18,4 $\pm$ 3,8	(6 749)
Øst-Finnmark		30,0 $\pm$ 5,7	(4 098)	28,0 $\pm$ 4,4	(3 443)	19,0 $\pm$ 3,5	(15 635)

Tabell 10. Gjennomsnittlige slaktevekter for okserein 1-2 år (varit) i de siste 7 driftsårene, basert på data fra listeførte/registrerte slakteribedrifter.

REINBEITEDISTRIKT		GJ.SNITTLIGE SLAKTEVEKTER OKSE 1-2 ÅR (kg)						
		98/99	99/00	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05
1/2/3	Østre Sør-Varanger	24,6	28,7	25,3	30,5	30,7	28,6	26,8
5A/5C	Pasvik	29,4	29,0	31,2	32,4	- ¹	32,6	- ¹
4/5B	Vestre Sør-Varanger	28,5	26,5	25,8	32,0	30,9	29,3	26,8
5D/6	Várjjatnjárga	26,5	28,9	26,6	31,0	29,5	28,0	32,6
7/8	Rákkonjárga	29,6	30,9	30,2	31,3	33,4	33,4	35,5
9	Čorgaš	29,1	29,0	29,8	32,2	32,0	34,4	31,9
Polmak/Varanger		28,2	29,2	28,2	31,3	31,2	30,4	32,1
13	Lágesduottar	26,8	27,7	28,9	33,4	33,6	34,6	30,5
14	Spierttanjárga	28,9	31,2	29,2	32,6	36,9	34,2	34,0
14A	Spierttagáisá	26,4	27,4	28,9	29,9	36,2	36,2	34,1
	Halkavárre/Čalbmelanrassa	27,6	28,4	29,9	33,2	36,6	37,1	34,3
	Munkavárre	25,0	24,8	27,6	27,3	34,7	35,3	33,8
	Kárašjoga oarjabealli	25,4	24,9	26,6	28,3	30,9	30,8	28,4
16	Máhkáravju	27,4	26,2	30,4	28,1	29,5	30,2	30,0
	Skuohtanjárga	- ¹	22,5	24,6	27,4	29,6	28,7	28,0
	Skáiddeduottar	24,1	24,7	26,3	28,7	31,1	31,9	27,9
	Márenjárga/Boalotnjárga	- ¹	23,3	24,3	26,5	29,9	30,2	28,0
	Jáhkenjárga	- ¹	24,1	26,3	28,1	30,5	30,3	27,8
	Rávdol	30,0	32,0	30,8	29,8	32,3	30,6	28,6
	Láhtin	- ¹	24,4	24,7	20,9	31,1	31,4	27,0
	Njeaidán	23,4	25,1	- ¹	- ¹	35,1	31,9	28,9
	Vuorje	- ¹	24,3	- ¹	- ¹	33,7	33,5	29,7
Karasjok		26,2	26,2	27,7	29,9	32,2	32,5	29,5
Øst-Finnmark		27,1	27,5	28,0	30,5	32,0	31,9	30,0

1 Det foreligger for få eller ingen slaktedyr til å si noe om gjennomsnittlig slaktevekt.

Tabell 11. Fordeling av driftsenheter etter reintall i driftsenheten, samt gjennomsnittlig reintall per driftsenhet, ved slutten av driftsåret 2004/05 (driftsenheter og ukorrigert reintall per 31. mars 2005).

REINBEITEDISTRIKT		FORDELING AV DRIFTSENHETER etter reintall i driftsenheten						GJ.SN.	
		< 30	31-70	71-200	201-400	401-600	601-800	> 800	pr. dr.enh.
1/2/3	Østre Sør-Varanger	-	-	-	1	1	-	-	434
5A/5C	Pasvik	-	-	-	-	5	-	-	474
4/5B	Vestre Sør-Varanger	-	-	1	1	3	-	-	349
5D/6	Várjajtnjárga	-	-	1	1	4	5	4	694
7/8	Rákkonjárga	-	-	2	1	-	-	3	581
9	Čorgaš	-	-	-	2	7	-	1	528
Polmak/Varanger		0	0	4	6	20	5	8	562
		0 %	0 %	9 %	14 %	47 %	12 %	19 %	
13	Lágesduottar	2	-	1	2	10	-	5	696
14	Spierttanjárga	3	-	1	5	2	1	-	266
14A	Spierttagáisá	3	1	1	8	10	-	-	340
	Čalbmelanrassa	2	-	-	-	1	-	-	180
	Halkavárre	1	1	-	5	6	-	-	355
	Munkavárre	-	-	1	3	3	-	-	381
16	Kárašjoga oarjabealli	5	4	16	27	26	5	1	340
	Máhkáravju	1	-	2	3	6	-	-	367
	Skuohtanjárga	-	-	4	7	5	2	-	383
	Skáiddeduottar	-	-	1	3	2	1	1	518
	Márrenjárga	-	-	-	1	4	-	-	397
	Boalotnjárga	2	-	2	1	1	-	-	191
	Jáhkenjárga	-	1	-	2	2	-	-	376
	Rávdol	1	-	-	-	2	-	-	481
	Láhtin	-	2	1	6	1	-	-	240
	Njeaiddán	1	1	2	2	3	-	-	243
	Vuorje	-	-	4	2	-	1	-	295
Karasjok		13	5	19	42	48	6	6	385
		9 %	4 %	14 %	30 %	35 %	4 %	4 %	
Øst-Finnmark		13	5	23	48	68	11	14	426
		7 %	3 %	13 %	26 %	37 %	6 %	8 %	

Tabell 12. Fordeling av driftsenheter (per 31. mars 2005) etter alder på driftsenhetens innehaver (per 31. desember 2004) samt gjennomsnittsalder på innehaverne.

REINBEITEDISTRIKT	FORDELING AV DRIFTSSEHETER							GJ.SN. ALDER innehaver
	etter alder på driftsenhetsinnehaver							
	< 20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	> 70	
1/2/3 Østre Sør-Varanger	-	-	-	1	-	1	-	57 år
5A/5C Pasvik	-	-	1	1	2	1	-	52 år
4/5B Vestre Sør-Varanger	-	1	-	2	1	1	-	46 år
5D/6 Várjjatnjárga	-	-	1	8	5	1	-	50 år
7/8 Rákkonjárga	-	1	2	2	-	-	1	43 år
9 Olggut Čorgaš	-	1	3	2	1	3	-	46 år
Polmak/Varanger	0	3	7	16	9	7	1	48 år
	0 %	7 %	16 %	37 %	21 %	16 %	2 %	
13 Lágessuottar	-	-	10	1	5	3	1	47 år
14 Spierttanjárga	-	1	1	5	4	-	1	49 år
14A Spierttagáisa	-	-	7	7	8	1	-	46 år
Čalbmelanrassa	-	-	1	1	1	-	-	44 år
Halkavárre	-	-	5	3	5	-	-	46 år
Munkavárre	-	-	1	3	2	1	-	49 år
16 Kárašjoga oarjabealli	3	12	19	27	14	7	2	49 år
Máhkáravju	-	-	4	2	2	4	-	50 år
Skuohtanjárga	2	1	4	7	3	1	-	43 år
Skáiddeduottar	-	4	1	-	-	2	1	42 år
Márrenjárga	-	1	2	1	1	-	-	39 år
Boalotnjárga	1	1	2	2	-	-	-	34 år
Jáhkenjárga	-	1	1	-	3	-	-	45 år
Rávdol	-	1	-	1	1	-	1	48 år
Láhtin	-	1	2	5	2	-	-	43 år
Njeaiddán	-	1	1	5	2	-	-	45 år
Vuorje	-	1	2	4	-	-	-	40 år
Karasjok	3	13	37	40	31	11	4	45 år
	2 %	9 %	27 %	29 %	22 %	8 %	3 %	
Øst-Finnmark	3	16	44	56	40	18	5	46 år
	2 %	9 %	24 %	31 %	22 %	10 %	3 %	

Vedlegg 3 - Næringsoversikt Vest-Finnmark

Tabell 1. Antall driftsenheter (midlertidige enheter¹ i parentes) og antall personer i driftsenhetene ved slutten av driftsåret 2004/05 (per 31. mars 2005). Antall driftsgrupper gjenspeiler en gjennomsnittssituasjon for de siste driftsårene.

REINBEITEDISTRIKT		DRIFTSENHETER		PERSONER i dr.enhetene	DRIFTSGRUPPER	
		m/rein	u/rein		Sommer	Vinter
19	Sállan	11	-	56	3	3
20	Fálá	7	-	22	1	1-2 ^{4a}
21	Gearretnjárga	8	-	34	1	1-2
22	Fiettar	15	-	102	3	4
23	Seainnus/Návvgastat	14	2	93	4	4
	Valgenjárga	2	2	19	1	1
	Girenjárga	6	-	36	1	1
	Jalgon	5	-	31	1	1 ^{4b}
	Ealenjárga	1	-	7	1	1
24A	Oarje-Sievju ^{2a}	6	-	33	3	1
24B	Nuorta-Sievju ^{2b}	3	-	16	1	2
25	Stierdná	6	-	35	2	2
41	Beaskádas	5	-	42	1	2 ^{5a}
26	Lákkonjárga ^{2c}	20 (1)	-	170	1	4
27	Joahkonjárga	14	-	92	1	4 ^{6a}
28	Cuokcavuotna	3	-	18	2	2 ^{6b}
29	Seakkesnjárga ja Sildá	3	-	23	2	2
32	Silvvetnjárga	6	-	42	3	2
33	Spalca	20 (2)	-	113	1	4
34	Ábborašša ^{3b}	13	-	83	1	5
35A	Fávrrsorda	14 (1)	-	74	1	3
36	Cohkolat	15	-	57	1	4
37	Skárfvággi	5	-	13	1	1
38	Ulisuolu ^{3a}	-	-	-	-	-
39	Árdni/Gávvir	9 (1)	-	33	1	1
40	Orda	15 (2)	-	82	1	2 ^{5b}
35B	Beahcegealli	6	-	19	1	1
11T	Reinøy	1	-	9	1	1 ^{7a}
33T	Ittunjárga	3	-	20	1	1 ^{6c}
19/32T	Ivguláhku	5	-	16	2	2 ^{7b}
Vest-Finnmark		227 (7)	2	1 297	40	54-56

- 1 Midlertidige driftsenheter er godkjent for en begrenset tidsperiode.
- 2 Medregnet 2 driftsenheter fra distrikt 24B-Nuorta-Sievju (2b) og 1 driftsenhet fra distrikt 26-Lákkonjárga (2c), som har hatt midlertidig dispensasjon for sommerbeiting i distrikt 24A-Oarje-Sievju (2a).
- 3 Medregnet 1 driftsenhet fra distrikt 38-Ulisuolu (3a), som i mange år har vært på dispensasjon i distrikt 34-Ábborašša (3b).
- 4 Distrikt 20-Fálá (4a) har oftest felles vintersiida med Jalgon siida (4b) i distrikt 23-Seainnus/Návvgastat.
- 5 Distrikt 41-Beaskádas (5a) og distrikt 40-Orda (5b) har oftest én av vintergruppene felles.
- 6 2 av vintergruppene i distrikt 27-Joahkonjárga (6a) er oftest felles med henholdsvis distrikt 28-Cuokcavuotna (6b) og distrikt 33T-Ittunjárga (6c).
- 7 Distrikt 11T-Reinøy (7a) og 19/32T-Ivguláhku (7b) har iblant én av vintergruppene felles.

Tabell 2. Reintall i sluttstatus for de 10 siste driftsårene (korrigert reintall per 31. mars unntatt siste år).

REINBEITEDISTRIKT		REINTALL I SLUTTSTATUS (pr. 31. mars) ¹									
		95/96	96/97	97/98	98/99	99/00	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05
19	Sállan	3 411	3 309	2 839	2 930	3 011	2 651	2 579	2 955	3 573	3 953
20	Fálá	1 761	1 643	1 674	1 616	1 487	1 454	1 758	1 982	1 776	1 958
21	Gearretnjårga	2 169	2 077	1 262	1 487	1 444	1 415	1 575	1 789	2 110	2 123
22	Fiettar	5 631	6 095	4 927	5 221	4 730	4 668	5 667	6 462	7 521	7 224
23	Seainnus/Návvgastat	7 440	10 128	8 561	8 128	8 081	6 959	7 587	9 549	11 399	8 520
	Valgenjårga	1 346	1 934	1 824	1 957	1 553	1 520	1 927	2 139	2 428	1 298
	Girenjårga	2 882	4 197	3 807	3 084	2 931	2 196	2 435	3 908	5 016	4 266
	Jalgon	2 941	3 766	2 773	2 919	3 276	3 092	3 053	3 298	3 766	2 793
	Ealenjårga	271	231	157	168	149	151	171	204	189	163
24A	Oarje-Sievju ^{2a}	1 102	1 933	1 311	895	663	725	1 291	1 614	1 869	1 231
24B	Nuorta-Sievju ^{2b}	1 067	1 112	1 126	1 412	753	955	615	753	1 008	614
25	Stierdná	797	723	602	683	942	793	1 003	1 358	1 692	1 768
41	Beaskádas	3 221	3 383	2 888	2 686	1 710	1 968	2 226	2 593	3 050	3 477
26	Lákkonjårga ^{2c}	7 519	7 790	7 076	7 756	5 573	6 140	7 965	9 438	10 221	9 171
27	Joahkonjårga	5 438	6 050	5 036	4 669	3 551	3 714	4 917	5 617	6 364	6 025
28	Cuokcavuotna	829	793	741	679	611	627	552	547	640	619
29	Seakkesnjårga ja Sildá	1 131	1 064	1 107	1 022	1 003	919	1 174	1 230	1 430	1 077
32	Silvvetnjårga	1 611	1 713	1 672	1 597	1 461	1 493	1 689	1 818	2 111	2 158
33	Spalca	5 733	6 977	6 376	6 128	5 129	4 753	5 572	6 238	7 314	6 842
34	Ábborašša	4 631	5 758	5 940	5 870	4 722	4 629	5 231	5 641	6 011	6 183
35A	Fávrosorda	8 779	8 612	7 443	7 138	6 819	5 279	6 567	6 648	6 934	6 682
36	Cohkolat	7 784	7 552	7 144	6 734	4 849	3 382	4 655	5 779	6 888	7 197
37	Skárfvággi	494	534	580	621	775	1 078	1 355	1 559	1 710	1 667
38	Ulisuolu ³	198	-	-	-	-	-	-	-	-	-
39	Árdni/Gávvir	1 709	1 590	1 429	1 550	1 591	1 306	1 525	1 771	1 828	1 966
40	Orda	6 396	7 608	5 886	5 023	4 391	4 741	5 765	6 252	7 903	7 313
35B	Beahcegealli	475	464	221	208	228	275	156	246	687	881
11T	Reinøy ⁴	-	-	-	-	266	122	165	183	245	279
33T	Ittunjårga	620	590	675	630	520	512	653	649	710	611
19/32T	Ivguláhku	761	815	993	1 223	1 198	1 463	1 382	1 543	1 542	1 444
Vest-Finmark		80 707	88 313	77 509	75 906	65 508	62 021	73 624	84 214	96 536	90 983

- 1 Korrigererte reintall med unntak av siste år, som først vil foreligge neste år. Tallserien kan avvike fra tidligere års Ressursregnskap på grunn av ny gjennomgang i 2004 av eldre reintall på distriktsnivå.
- 2 Fra og med driftsåret 2001/02 har 3 driftsenheter fra distrikt 24B-Nuorta-Sievju (3b) hatt dispensasjon for sommerbeiting i distrikt 24A-Oarje-Sievju (3a). En av dem avvirket i 2004/05. Fra og med 2000/01 har videre én driftsenhet fra distrikt 26-Lákkonjårga (3c) hatt tilsvarende dispensasjon.
- 3 Distrikt 38-Ulisuolu har stort sett stått tomt for rein siden 1996/97. De siste årene har det vært noe slakterein fra distrikt 34-Ábborašša på øya.
- 4 Distrikt 11T-Reinøy ble administrativt overført fra Troms til Vest-Finmark reinbeiteområde i 1999/00. Reintallene er derfor ført under Troms fram til og med 1998/99.

Tabell 3. Flokksammensetning ved slutten av driftsåret 2004/05 (ukorrigert reintall per 31. mars 2005).

REINBEITEDISTRIKT		FLOKKSAMMENSETNING			REINTALL pr. 31.03.05
		Okserlein	Simlerein	Kalv	
19	Sállan	10 %	62 %	28 %	3 953
20	Fálá	11 %	57 %	32 %	1 958
21	Gearretnjárga	9 %	72 %	19 %	2 123
22	Fiettar	9 %	65 %	26 %	7 224
23	Seainnus/Návvgastat	7 %	79 %	14 %	8 520
	Valgenjárga	2 %	96 %	2 %	1 298
	Girenjárga	9 %	72 %	19 %	4 266
	Jalgon	6 %	83 %	11 %	2 793
	Ealenjárga	10 %	66 %	25 %	163
24A	Oarje-Sievju	10 %	67 %	24 %	1 231
24B	Nuorta-Sievju	18 %	60 %	22 %	614
25	Stierdná	15 %	61 %	23 %	1 768
41	Beaskádas	10 %	58 %	32 %	3 477
26	Lákkonjárga	8 %	63 %	29 %	9 171
27	Joahkonjárga	6 %	64 %	30 %	6 025
28	Cuokcavuotna	11 %	72 %	16 %	619
29	Seakkesnjárga ja Sildá	4 %	68 %	27 %	1 077
32	Silvvetnjárga	7 %	70 %	23 %	2 158
33	Spalca	7 %	68 %	25 %	6 842
34	Ábborašša	5 %	65 %	30 %	6 183
35A	Fávrosorda	7 %	79 %	14 %	6 682
36	Cohkolat	8 %	59 %	32 %	7 197
37	Skárfvággi	9 %	61 %	30 %	1 667
38	Ulisuolu	-	-	-	-
39	Árdni/Gávvir	8 %	66 %	25 %	1 966
40	Orda	10 %	60 %	30 %	7 313
35B	Beahcegealli	5 %	62 %	33 %	881
11T	Reinøy	14 %	32 %	54 %	279
33T	Ittunjárga	14 %	61 %	25 %	611
19/32T	Ivguláhku	9 %	73 %	18 %	1 444
Vest-Finnmark		8 %	66 %	26 %	90 983

Tabell 4. Kalvetilgang i driftsåret 2004/05. Den prosentvise tilgangen er beregnet i forhold til antall simler ved driftsårets start (korrigert simletall per 1. april 2004).

REINBEITEDISTRIKT		SIMLER I VÅRFLOKK	MERKEDE KALVER	KALVER ETTER TAP ¹	MERKE- PERIODE
19	Sállan	2 117	1 566 74 %	1 362 64 %	01.07 - 31.07 ²
20	Fálá	1 039	717 69 %	647 62 %	01.09 - 15.09
21	Gearretnjårga	1 246	893 72 %	809 65 %	16.09 - 31.10
22	Fiettar	4 754	4 483 94 %	3 581 75 %	16.06 - 15.09 ²
23	Seainnus/Návvgastat	7 400	6 628 90 %	5 355 72 %	16.06 - 30.06
	Valgenjårga	1 777	1 632 92 %	1 492 84 %	16.06 - 30.06
	Girenjårga	3 042	2 668 88 %	1 963 65 %	16.06 - 30.06
	Jalgon	2 459	2 225 90 %	1 831 74 %	16.06 - 30.06
	Ealenjårga	122	103 84 %	69 57 %	16.06 - 30.06
24A	Oarje-Sievju	1 099	929 85 %	639 58 %	15.06 - 15.09 ²
24B	Nuorta-Sievju	464	443 95 %	155 33 %	16.06 - 30.06
25	Stierdná	958	724 76 %	536 56 %	01.09 - 31.10 ²
41	Beaskádas	1 574	1 361 86 %	1 110 71 %	01.07 - 31.07
26	Lákkonjårga	6 299	4 442 71 %	2 891 46 %	16.06 - 30.06
27	Joahkonjårga	3 820	3 142 82 %	2 350 62 %	16.06 - 30.06
28	Cuokcavuotna	429	170 40 %	155 36 %	16.09 - 31.10
29	Seakkesnjårga ja Sildá	931	812 87 %	580 62 %	16.06 - 15.09 ²
32	Silvvetnjårga	1 419	1 187 84 %	848 60 %	16.06 - 30.06
33	Spalca	4 571	3 662 80 %	3 204 70 %	01.09 - 15.09
34	Ábborašša	3 772	3 060 81 %	2 500 66 %	16.06 - 15.07 ²
35A	Fávrosorda	4 698	3 508 75 %	2 806 60 %	01.08 - 31.08 ²
36	Cohkolat	3 886	3 310 85 %	2 671 69 %	16.08 - 15.09 ²
37	Skárfvággi	1 021	753 74 %	704 69 %	01.09 - 15.09
38	Ulisuolu	-	-	-	-
39	Árdni/Gávvir	1 153	788 68 %	698 61 %	01.09 - 31.10 ²
40	Orda	4 143	3 761 91 %	3 046 74 %	16.06 - 30.06 ²
35B	Beahcegealli	550	460 84 %	346 63 %	01.08 - 15.08
11T	Reinøy	143	89 62 %	89 62 %	16.09 - 31.10
33T	Ittunjårga	410	250 61 %	203 50 %	16.09 - 31.10
19/32T	Ivguláhku	937	770 82 %	615 66 %	16.07 - 31.07 ²
Vest-Finnmark		58 833	47 908 81 %	37 900 64 %	16.06 - 31.10

1 Med kalver etter tap menes kalver til slakt og kalver til påsett.

2 Ulike grupper/driftsenheter i distriktet merker til ulik tid. Den oppgitte merkeperioden angir ytterpunktene.

Tabell 5. Tap av kalver og voksne dyr i driftsåret 2004/05. Prosentvise tap er beregnet i forhold til antall merkede kalver våren 2004 og antall rein ved driftsårets start (korrigert reintall per 1. april 2004).

REINBEITEDISTRIKT		TAP AV MERKET KALV ¹		TAP AV VOKSNE DYR		TAP TOTALT ¹	
19	Sállan	204	13 %	275	8 %	479	9 %
20	Fálá	70	10 %	167	9 %	237	9 %
21	Gearretnjárga	84	9 %	204	10 %	288	10 %
22	Fiettar	902	20 %	694	9 %	1 596	13 %
23	Seainnus/Návggastat	1 273	19 %	1 528	13 %	2 801	16 %
	Valgenjárga	140	9 %	524	22 %	664	16 %
	Girenjárga	705	26 %	701	14 %	1 406	18 %
	Jalgon	394	18 %	524	14 %	918	15 %
	Ealenjárga	34	33 %	26	14 %	60	21 %
24A	Oarje-Sievju	110	19 %	156	8 %	266	11 %
24B	Nuorta-Sievju	288	37 %	434	43 %	722	40 %
25	Stierdná	188	26 %	186	9 %	374	13 %
41	Beaskádas	251	18 %	341	11 %	592	14 %
26	Lákkonjárga	1 551	35 %	848	8 %	2 399	16 %
27	Joahkonjárga	792	25 %	684	11 %	1 476	16 %
28	Cuokcavuotna	15	9 %	50	11 %	65	11 %
29	Seakkesnjárga ja Sildá	232	29 %	199	13 %	431	18 %
32	Silvvetnjárga	339	29 %	273	13 %	612	19 %
33	Spalca	458	13 %	529	7 %	987	9 %
34	Ábborašša	560	18 %	376	6 %	936	10 %
35A	Fávrosorda	702	20 %	448	6 %	1 150	11 %
36	Cohkolat	646	20 %	771	11 %	1 417	14 %
37	Skárfvággi	49	7 %	161	9 %	210	9 %
38	Ulisuolu	-		-		-	
39	Árdni/Gávvir	90	11 %	114	6 %	204	8 %
40	Orda	715	19 %	561	7 %	1 276	11 %
35B	Beahcegealli	114	25 %	35	5 %	149	13 %
11T	Reinøy	0	0 %	17	7 %	17	5 %
33T	Ittunjárga	47	19 %	84	12 %	131	14 %
19/32T	Ivguláhku	155	20 %	126	8 %	281	12 %
Vest-Finnmark		9 835	21 %	9 261	10 %	19 096	13 %

1 Tap av umerket kalv (tidligtap) er ikke medregnet (se tabell 4).

Tabell 6. Fordeling av tapsårsaker i driftsåret 2004/05.

REINBEITEDISTRIKT		TAP AV KALVER ¹			TAP AV VOKSNE DYR		
		Fredet rovvilt	Annen kjent	Annen ukjent	Fredet rovvilt	Annen kjent	Annen ukjent
19	Sállan	82 %	2 %	16 %	45 %	7 %	48 %
20	Fálá	66 %	4 %	30 %	36 %	8 %	56 %
21	Gearretnjárga	88 %	2 %	10 %	79 %	9 %	12 %
22	Fiettar	89 %	1 %	9 %	54 %	4 %	42 %
23	Seainnus/Návvgastat	90 %	2 %	7 %	75 %	6 %	19 %
	Valgenjárga	85 %	5 %	11 %	43 %	16 %	41 %
	Girenjárga	90 %	0,1 %	10 %	76 %	1 %	23 %
	Jalgon	93 %	5 %	2 %	88 %	8 %	4 %
	Ealenjárga	100 %	0 %	0 %	100 %	0 %	0 %
24A	Oarje-Sievju	99 %	1 %	0 %	84 %	4 %	12 %
24B	Nuorta-Sievju	41 %	5 %	55 %	15 %	3 %	82 %
25	Stierdná	91 %	3 %	6 %	94 %	4 %	2 %
41	Beaskádas	86 %	0,2 %	14 %	61 %	5 %	34 %
26	Lákkonjárga	89 %	2 %	9 %	68 %	2 %	30 %
27	Joahkonjárga	70 %	7 %	22 %	73 %	9 %	17 %
28	Cuokcavuotna	93 %	0 %	7 %	52 %	0 %	48 %
29	Seakkesnjárga ja Sildá	87 %	7 %	6 %	62 %	17 %	21 %
32	Silvvvetnjárga	81 %	6 %	13 %	71 %	5 %	23 %
33	Spalca	80 %	1 %	19 %	67 %	3 %	30 %
34	Ábborašša	95 %	1 %	4 %	68 %	2 %	30 %
35A	Fávrrorsorda	100 %	0,1 %	0,2 %	98 %	1 %	1 %
36	Cohkolat	82 %	0,3 %	18 %	69 %	1 %	30 %
37	Skárfvággi	92 %	0 %	8 %	71 %	0 %	29 %
38	Ulisuolu	-	-	-	-	-	-
39	Árdni/Gávvir	99 %	1 %	0 %	90 %	7 %	3 %
40	Orda	90 %	1 %	9 %	73 %	2 %	25 %
35B	Beahcegealli	91 %	9 %	0 %	100 %	0 %	0 %
11T	Reinøy	54 %	0 %	46 %	47 %	0 %	53 %
33T	Ittunjárga	69 %	0 %	31 %	27 %	2 %	70 %
19/32T	Ivguláhku	79 %	10 %	11 %	61 %	30 %	9 %
Vest-Finnmark		87 %	2 %	11 %	67 %	5 %	28 %

1 Fordeling av kalvetapet omfatter også oppgitt tap av kalv før merking (tidligtap).

Tabell 7. Totalt slakteuttak og slaktekvantum (inkludert privat salg og eget forbruk), prosentvis slakteuttak og produktivitet i driftsåret 2004/05. Prosentvis slakteuttak og produktivitet er beregnet i forhold til antall rein ved driftsårets start (korrigert reintall per 1. april 2004).

REINBEITEDISTRIKT		TOTALT	TOTALT	PROSENTVIS	SL.UTTAK	PRODUKSJON	
		SL.UTTAK (antall dyr) 04/05	SL.KVANTUM (antall kg) 04/05	SL.UTTAK (% av vårflokk) 04/05	pr.livrein (kg/dyr) 04/05	pr. livrein ¹ (kg/dyr) 03/04 04/05 ²	
19	Sállan	707	18 803	20 %	5,3	9,5	8,1
20	Fálá	300	9 607	17 %	5,4	8,6	7,9
21	Gearretnjárga	591	13 398	28 %	6,3	11,0	6,5
22	Fiettar	3 183	70 040	42 %	9,3	12,6	8,4
23	Seainnus/Návvgastat	6 699	137 532	59 %	12,1	12,7	5,7
	Valgenjárga	2 334	49 668	96 %	20,5	15,8	7,5
	Girenjárga	2 011	39 275	40 %	7,8	12,7	4,4
	Jalgon	2 285	46 671	61 %	12,4	12,3	5,6
	Ealenjárga	69	1 917	37 %	10,1	2,8	6,0
24A	Oarje-Sievju	1 121	30 970	60 %	16,6	6,0	7,2
24B	Nuorta-Sievju	115	3 545	11 %	3,5	14,5	-7,5
25	Stierdná	266	7 098	16 %	4,2	13,1	5,4
41	Beaskádas	641	15 622	21 %	5,1	9,9	5,5
26	Lákkonjárga	3 018	70 755	30 %	6,9	8,1	4,9
27	Joahkonjárga	1 980	45 796	31 %	7,2	9,2	5,9
28	Cuokcavuotna	113	2 697	18 %	4,2	8,8	3,9
29	Seakkesnjárga ja Sildá	531	12 584	37 %	8,8	10,6	6,1
32	Silvvetnjárga	636	15 400	30 %	7,3	10,6	6,5
33	Spalca	3 126	62 343	43 %	8,5	11,2	7,2
34	Ábborašša	1 950	43 113	32 %	7,2	10,6	7,8
35A	Fávrosorda	2 610	53 291	38 %	7,7	10,6	6,7
36	Cohkolat	1 531	38 807	22 %	5,6	10,1	6,7
37	Skárfvággi	586	17 678	34 %	10,3	11,5	10,7
38	Ulisuolu	-	-	-	-	-	-
39	Árdni/Gávvir	446	11 604	24 %	6,3	6,8	8,5
40	Orda	3 066	65 800	39 %	8,3	12,9	6,8
35B	Beahcegealli	119	3 451	17 %	5,0	9,0	13,6
11T	Reinøy	38	1 236	16 %	5,0	10,2	8,5
33T	Ittunjárga	218	6 160	31 %	8,7	7,6	5,1
19/32T	Ivguláhku	587	12 902	38 %	8,4	11,6	6,7
Vest-Finmark		34 178	770 230	35 %	8,0	10,6	6,6

- 1 Med produksjon per livrein menes slakteuttak og reintallsending (korrigert for livdyroverføring og omregnet til kg) per rein i vårflokk (se kapittel 1.2).
- 2 Siste års tall er foreløpig da det er delvis beregnet på grunnlag av ukorrigerede reintall.

Tabell 8. Fordeling av slakteuttaket etter dyrekategori, slaktemåte og slaktetidspunkt i driftsåret 2004/05.

REINBEITEDISTRIKT		FORDELING AV SLAKTEDYR (%)									Totalt Antall slaktedyrr
		Dyrekategori ¹			Slaktemåte		Slaktetidspunkt ¹				
		Okse- rein	Simle- rein	Kalv	Registrert slakteri	Privat slaktning	Før brunst	Etter brunst	Etter nyttår		
19	Sállan	34 %	18 %	48 %	77 %	23 %	79 %	0 %	21 %	707	
20	Fálá	60 %	32 %	8 %	71 %	29 %	99 %	0 %	0 %	300	
21	Gearretnjárga	12 %	4 %	85 %	75 %	25 %	0 %	98 %	1 %	591	
22	Fiettar	13 %	27 %	60 %	88 %	12 %	43 %	28 %	30 %	3 183	
23	Seainnus/Návvgastat	15 %	21 %	64 %	93 %	7 %	18 %	52 %	31 %	6 699	
	Valgenjárga	7 %	26 %	67 %	93 %	7 %	1 %	99 %	0 %	2 334	
	Girenjárga	24 %	21 %	55 %	90 %	10 %	0 %	55 %	44 %	2 011	
	Jalgon	15 %	16 %	69 %	97 %	3 %	48 %	2 %	50 %	2 285	
	Ealenjárga	7 %	34 %	59 %	64 %	36 %	0 %	100 %	0 %	69	
24A	Oarje-Sievju	26 %	38 %	36 %	84 %	16 %	26 %	0 %	74 %	1 121	
24B	Nuorta-Sievju	100 %	0 %	0 %	1 %	99 %	0 %	100 %	0 %	115	
25	Stierdná	30 %	4 %	66 %	59 %	41 %	0 %	99 %	1 %	266	
41	Beaskádas	60 %	18 %	22 %	87 %	13 %	2 %	74 %	25 %	641	
26	Láakkonjárga	55 %	40 %	5 %	91 %	9 %	40 %	1 %	59 %	3 018	
27	Joahkonjárga	41 %	30 %	29 %	78 %	22 %	31 %	7 %	61 %	1 980	
28	Cuokcavuotna	24 %	17 %	59 %	51 %	49 %	0 %	31 %	69 %	113	
29	Seakkesnjárga ja Sildá	19 %	23 %	58 %	87 %	13 %	0 %	81 %	19 %	531	
32	Silvvetnjárga	14 %	13 %	73 %	78 %	22 %	0 %	84 %	16 %	636	
33	Spalca	23 %	25 %	52 %	86 %	14 %	0 %	83 %	17 %	3 126	
34	Ábborašša	35 %	29 %	36 %	89 %	11 %	9 %	1 %	90 %	1 950	
35A	Fávrosorda	6 %	12 %	82 %	88 %	12 %	0 %	24 %	76 %	2 610	
36	Cohkolat	59 %	18 %	23 %	85 %	15 %	0 %	0 %	100 %	1 531	
37	Skárfvággi	44 %	21 %	36 %	96 %	4 %	21 %	0 %	79 %	586	
38	Ulisuolu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
39	Árdni/Gávvir	28 %	23 %	49 %	46 %	54 %	0 %	88 %	12 %	446	
40	Orda	40 %	32 %	29 %	89 %	11 %	67 %	0 %	33 %	3 066	
35B	Beahcegealli	26 %	30 %	43 %	45 %	55 %	0 %	0 %	100 %	119	
11T	Reinøy	-	-	-	0 %	100 %	-	-	-	38	
33T	Ittunjárga	40 %	33 %	27 %	56 %	44 %	0 %	28 %	72 %	218	
19/32T	Ivguláhku	17 %	9 %	74 %	76 %	24 %	99 %	1 %	0 %	587	
Vest-Finnmark		28 %	25 %	47 %	86 %	14 %	21 %	35 %	43 %	34 178	

1 Prosentfordelingen er gjort på grunnlag av leveranser til registrert slakteribedrift.

Tabell 9. Gjennomsnittlige slaktevekter ($\pm$ standardavvik) for okserein 1-2 år (varit), simler over 2 år (aldu/rotmu) og kalv (miessi) i driftsåret 2004/05, basert på data fra registrerte slakteribedrifter. Antall slaktevekter (n) til grunn for beregningene er gitt i parentes.

REINBEITEDISTRIKT		GJ.SNITTLIGE SLAKTEVEKTER (kg)					
		Okse 1-2 år		Simle > 2 år		Kalv 0-1 år	
19	Sállan	30,6 $\pm$ 3,6	(171)	29,1 $\pm$ 3,9	(87)	20,1 $\pm$ 2,7	(262)
20	Fálá	28,7 $\pm$ 3,8	(59)	25,5 $\pm$ 3,0	(67)	18,7 $\pm$ 3,1	(17)
21	Gearretnjárga	29,2 $\pm$ 2,1	(43)	27,7 $\pm$ 3,3	(16)	19,6 $\pm$ 2,6	(374)
22	Fiettar	27,5 $\pm$ 3,4	(307)	26,9 $\pm$ 3,3	(714)	16,8 $\pm$ 2,8	(1 682)
23	Seainnus/Návvgastat	25,0 $\pm$ 3,4	(754)	27,1 $\pm$ 2,7	(1 276)	16,4 $\pm$ 2,5	(4 035)
	Valgenjárga	27,3	(108)	27,9	(563)	17,2	(1 468)
	Girenjárga	23,1	(419)	25,3	(360)	15,7	(993)
	Jalgon	27,4	(224)	27,2	(338)	16,2	(1 525)
	Ealenjárga	- ¹	(3)	33,1	(15)	21,0	(26)
24A	Oarje-Sievju	31,7 $\pm$ 3,5	(125)	29,3 $\pm$ 3,2	(191)	18,4 $\pm$ 3,1	(241)
24B	Nuorta-Sievju	- ¹	(1)	- ¹		- ¹	
25	Stierdná	27,5 $\pm$ 2,0	(21)	27,0 $\pm$ 2,6	(7)	18,0 $\pm$ 3,1	(103)
41	Beaskádas	26,5 $\pm$ 2,2	(324)	24,7 $\pm$ 2,7	(100)	17,9 $\pm$ 2,8	(121)
26	Lákkonjárga	21,9 $\pm$ 3,5	(1 192)	23,3 $\pm$ 2,7	(960)	16,7 $\pm$ 2,8	(141)
27	Joahkonjárga	23,9 $\pm$ 3,4	(511)	25,2 $\pm$ 3,2	(395)	15,6 $\pm$ 2,7	(450)
28	Cuokcavuotna	27,8 $\pm$ 2,0	(14)	27,2 $\pm$ 4,6	(10)	19,2 $\pm$ 2,3	(34)
29	Seakkesnjárga ja Sildá	28,1 $\pm$ 3,6	(69)	28,0 $\pm$ 2,9	(102)	18,0 $\pm$ 3,0	(268)
32	Silvvjetnjárga	28,9 $\pm$ 4,5	(45)	28,0 $\pm$ 3,4	(63)	19,1 $\pm$ 2,5	(361)
33	Spalca	23,9 $\pm$ 3,1	(522)	24,5 $\pm$ 2,7	(637)	14,4 $\pm$ 2,8	(1 404)
34	Ábborašša	26,0 $\pm$ 4,3	(573)	25,2 $\pm$ 3,0	(489)	14,1 $\pm$ 2,6	(614)
35A	Fávrosorda	26,4 $\pm$ 3,5	(103)	27,1 $\pm$ 3,2	(278)	17,3 $\pm$ 2,8	(1 878)
36	Cohkolat	26,1 $\pm$ 2,9	(629)	26,4 $\pm$ 2,9	(212)	16,9 $\pm$ 2,3	(303)
37	Skárfvággi	27,5 $\pm$ 2,3	(112)	26,9 $\pm$ 3,0	(116)	17,0 $\pm$ 2,4	(200)
38	Ulisuolu	- ²		- ²		- ²	
39	Árdni/Gávvir	30,0 $\pm$ 4,6	(52)	31,2 $\pm$ 3,5	(46)	19,2 $\pm$ 2,6	(100)
40	Orda	22,9 $\pm$ 2,6	(867)	23,6 $\pm$ 2,6	(832)	14,0 $\pm$ 2,8	(790)
35B	Beahcegealli	34,3 $\pm$ 2,7	(11)	34,9 $\pm$ 3,9	(16)	20,8 $\pm$ 3,4	(23)
11T	Reinøy	- ¹		- ¹		- ¹	
33T	Ittunjárga	27,4 $\pm$ 5,6	(17)	28,2 $\pm$ 3,5	(33)	17,5 $\pm$ 2,7	(33)
19/32T	Ivguláhku	28,9 $\pm$ 5,7	(59)	29,0 $\pm$ 3,2	(32)	17,0 $\pm$ 2,4	(327)
Vest-Finnmark		25,0 $\pm$ 4,1	(6 581)	25,8 $\pm$ 3,5	(6 679)	16,5 $\pm$ 3,0	(13 761)

1 Det foreligger for få eller ingen slaktedyr til å si noe om gjennomsnittlig slaktevekt.

2 Slakterein som har sommerbeitet i rbd 38-Ulisuolu er hjemmehørende under rbd 34-Ábborašša.

Tabell 10. Gjennomsnittlige slaktevekter for okserein 1-2 år (varit) i de siste 9 driftsårene, basert på data fra listeførte/registrerte slakteribedrifter.

REINBEITEDISTRIKT		GJ.SNITTLIGE SLAKTEVEKTER OKSE 1-2 ÅR (kg)						
		98/99	99/00	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05
19	Sállan	31,0	29,0	29,0	29,6	32,7	33,5	30,6
20	Fálá	21,0	19,1	25,6	24,7	27,7	26,7	28,7
21	Gearretnjárga	- ¹	27,6	- ¹	- ¹	29,9	30,0	29,2
22	Fiettar	24,0	24,6	25,6	28,7	32,0	30,3	27,5
23	Seainnus/Návvgastat	23,1	22,1	24,1	26,6	29,4	28,3	25,0
	Valgenjárga	22,2	22,1	25,7	27,7	29,6	28,6	27,3
	Girenjárga	22,0	23,4	22,2	26,6	27,9	27,2	23,1
	Jalgon	24,0	21,3	25,2	26,2	29,5	30,2	27,4
	Ealenjárga	31,0	- ¹	- ¹	- ¹	35,2	32,5	- ¹
24A	Oarje-Sievju	- ¹	29,0	- ¹	28,8	31,8	- ¹	31,6
24B	Nuorta-Sievju	24,8	24,7	- ¹	31,1	28,0	- ¹	32,1
25	Stierdná	26,1	28,8	27,4	- ¹	36,1	32,9	27,5
41	Beaskádas	22,9	21,2	23,3	- ¹	31,7	27,3	26,5
26	Lákkonjárga	22,1	20,9	22,7	24,5	26,0	25,3	21,9
27	Joahkonjárga	21,8	20,0	- ¹	25,1	27,0	26,1	23,9
28	Cuokcavuotna	23,8	25,8	- ¹	- ¹	29,7	29,2	27,8
29	Seakkesnjárga ja Sildá	23,6	27,3	- ¹	32,4	30,3	29,0	28,1
32	Silvvetnjárga	21,4	25,4	25,1	- ¹	29,1	28,4	28,9
33	Spalca	21,0	21,1	19,0	26,3	26,9	26,3	23,9
34	Ábborašša	22,1	21,9	23,6	28,6	28,9	28,6	26,0
35A	Fávrosorda	21,7	19,5	25,2	- ¹	29,2	27,7	26,4
36	Cohkolat	21,7	21,5	- ¹	- ¹	29,1	29,1	26,1
37	Skárfvággi	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	38,0	33,7	27,5
38	Ulisuolu	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ²	- ²
39	Árdni/Gávvir	27,0	29,7	29,2	(1)	30,9	29,9	30,0
40	Orda	21,0	21,4	20,3	25,6	25,2	27,0	22,9
35B	Beahcegealli	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	28,1	34,3
11T	Reinøy	30,9	29,6	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹
33T	Ittunjárga	22,7	27,7	- ¹	- ¹	- ¹	30,0	27,4
19/32T	Ivguláhku	29,0	28,3	27,4	29,6	33,6	30,1	28,9
Vest-Finnmark		22,6	22,7	24,7	26,8	28,4	27,7	25,0

1 Det foreligger for få eller ingen slaktedyr til å si noe om gjennomsnittlig slaktevekt.

2 Slakterein som har sommerbeitet i rbd 38-Ulisuolu er hjemmehørende under rbd 34-Ábborašša.

Tabell 11. Fordeling av driftsenheter etter reintall i driftsenheten, samt gjennomsnittlig reintall per driftsenhet, ved slutten av driftsåret 2004/05 (driftsenheter og ukorrigert reintall per 31. mars 2005).

REINBEITEDISTRIKT	FORDELING AV DRIFTSENHETER							GJ.SN. REINTALL pr. dr.enh.	
	etter reintall i driftsenheten								
	< 30	31-70	71-200	201-400	401-600	601-800	> 800		
19	Sállan	-	-	2	4	5	-	-	359
20	Fálá	2	-	-	2	3	-	-	280
21	Gearretnjárga	-	-	4	3	1	-	-	265
22	Fiettar	-	1	-	4	9	-	1	482
23	Seainnus/Návvgastat	-	1	1	-	8	2	2	609
	Valgenjárga	-	-	-	-	-	2	-	649
	Girenjárga	-	1	-	-	3	-	2	711
	Jalgon	-	-	-	-	5	-	-	559
	Ealenjárga	-	-	1	-	-	-	-	163
24A	Oarje-Sievju	1	1	1	2	1	-	-	205
24B	Nuorta-Sievju	-	1	1	-	1	-	-	205
25	Stierdná	-	-	1	4	1	-	-	295
41	Beaskádas	-	-	-	1	2	-	2	695
26	Lákkonjárga	-	-	6	1	10	-	3	459
27	Joahkonjárga	-	-	1	7	5	-	1	430
28	Cuokcavuotna	1	-	1	-	1	-	-	206
29	Seakkesnjárga ja Sildá	-	-	1	1	1	-	-	359
32	Silvvetnjárga	-	-	1	3	2	-	-	360
33	Spalca	-	-	4	9	7	-	-	342
34	Ábborašša	-	1	1	4	5	-	2	476
35A	Fávrosorda	-	-	4	3	4	-	3	477
36	Cohkolat	1	1	1	5	6	-	1	480
37	Skárfvággi	-	-	1	2	2	-	-	333
38	Ulisuolu	-	-	-	-	-	-	-	
39	Árdni/Gávvir	-	-	6	2	1	-	-	218
40	Orda	-	-	2	2	10	-	1	488
35B	Beahcegealli	3	1	-	1	1	-	-	147
11T	Reinøy	-	-	-	1	-	-	-	279
33T	Ittunjárga	-	1	-	2	-	-	-	204
19/32T	Ivguláhku	1	1	1	-	1	1	-	289
Vest-Finnmark		9	9	40	63	87	3	16	401
		4 %	4 %	17 %	26 %	36 %	1 %	7 %	

Tabell 12. Fordeling av driftsenheter (per 31. mars 2005) etter alder på driftsenhetens innehaver (per 31. desember 2004) samt gjennomsnittsalder på innehaverne.

REINBEITEDISTRIKT		FORDELING AV DRIFTSSENHETER							GJ.SN. ALDER innehaver
		etter alder på driftsenhetsinnehaver							
		< 20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	> 70	
19	Sállan	-	2	4	2	2	-	1	43 år
20	Fálá	1	1	1	3	1	-	-	40 år
21	Gearretnjarga	-	4	-	2	2	-	-	39 år
22	Fiettar	-	-	7	4	4	-	-	42 år
23	Seainnus/Návvgastat	-	3	2	6	1	1	1	43 år
	Valgenjarga	-	-	-	1	-	1	-	52 år
	Girenjarga	-	1	-	4	1	-	-	44 år
	Jalgon	-	1	2	1	-	-	1	42 år
	Ealenjarga	-	1	-	-	-	-	-	24 år
24A	Oarje-Sievju	-	1	1	2	2	-	-	45 år
24B	Nuorta-Sievju	-	-	1	-	1	1	-	48 år
25	Stierdná	-	-	3	2	-	1	-	43 år
41	Beaskádas	-	1	1	1	2	-	-	42 år
26	Lákkonjarga	-	-	6	5	4	4	1	49 år
27	Joahkonjarga	1	1	3	7	2	-	-	41 år
28	Cuokcavuotna	-	-	-	1	1	1	-	56 år
29	Seakkesnjarga ja Sildá	-	1	-	-	2	-	-	46 år
32	Silvvetnjarga	-	-	5	1	-	-	-	40 år
33	Spalca	1	3	5	3	5	3	-	44 år
34	Ábborašša	1	1	5	4	2	-	-	40 år
35A	Fávrosorda	-	1	4	5	2	2	-	45 år
36	Cohkolat	2	3	1	4	4	-	1	42 år
37	Skárfvággi	-	1	1	1	2	-	-	46 år
38	Ulisuolu	-	-	-	-	-	-	-	-
39	Árdni/Gávvir	-	1	3	4	-	1	-	43 år
40	Orda	-	3	3	6	2	1	-	44 år
35B	Beahcegealli	-	-	2	2	1	-	1	49 år
11T	Reinøy	-	-	-	-	1	-	-	56 år
33T	Ittunjarga	-	-	1	-	1	-	1	56 år
19/32T	Ivguláhku	-	1	1	-	3	-	-	45 år
Vest-Finnmark		6	28	60	65	47	15	6	44 år
		3 %	12 %	26 %	29 %	21 %	7 %	3 %	

Vedlegg 4 - Næringsoversikt Troms

Tabell 1. Antall driftsenheter (midlertidige enheter i parentes¹) og antall personer i driftsenhetene ved slutten av driftsåret 2004/05 (per 31. mars 2005). Antall driftsgrupper gjenspeiler en gjennomsnittssituasjon for de siste driftsårene.

REINBEITEDISTRIKT		DRIFTSENHETER		PERSONER i dr.enhetene	DRIFTSGRUPPER	
		m/rein	u/rein		Sommer	Vinter
34	Kanstadfjord/Vestre Hinnøy	4	-	14	1 ²	1 ²
36	Tjeldøy	1	-	5	1	1
23	Kongsvikdalen	2	-	11	1	1
22	Grovfjord	2	-	6	1	1
16	Sør-Senja	2	-	5	1	1
15/28	Nord-Senja	2	-	4	1	1
14	Kvaløy	2	-	2	1	1
12	Ringvassøy	3	-	7	1	1
13	Rebbenesøy	1	-	9	1	1
10	Vannøy	1	-	3	1	1
17/18/27	Mauken/Tromsdalen	11	-	21	2	2
24	Helligskogen	6	-	18	1	1
20/30	Hjertind	8 (2)	-	28	1	1-2
21	Gielas	5	-	27	1	1
Troms		50 (2)	0	160	16	16-17

1 Midlertidige driftsenheter er godkjent for en begrenset tidsperiode.

2 Består av ett arbeidsfellesskap, men reinen er fordelt på 3 grupper.

Tabell 2. Reintall i sluttstatus for de 10 siste driftsårene (korrigert reintall per 31. mars unntatt siste år).

REINBEITEDISTRIKT		REINTALL I SLUTTSTATUS (pr. 31. mars) ¹									
		95/96	96/97	97/98	98/99	99/00	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05
34	Kanstadfjord/Vestre Hinnøy	848	827	766	948	1 071	892	972	1 065	1 115	1 211
36	Tjeldøy	159	151	126	136	146	147	156	175	180	147
23	Kongsvikdalen	491	440	392	441	432	405	437	484	477	470
22	Grovfjord	476	454	428	437	403	417	470	519	516	488
16	Sør-Senja	594	470	464	506	506	342	405	490	539	601
15/28	Nord-Senja	322	134	321	348	190	180	284	290	266	262
14	Kvaløy ²	-	-	-	-	-	319	353	346	450	532
12	Ringvassøy	459	212	217	302	142	128	158	200	216	226
11	Reinøy ³	593	565	538	247	-	-	-	-	-	-
13	Rebbenesøy ⁴	279	144	98	118	180	132	167	132	163	196
10	Vannøy	305	250	182	217	256	160	190	248	301	340
17/18/27	Mauken/Tromsdalen	1 084	1 173	1 237	1 287	1 255	1 298	1 528	1 584	1 649	1 712
24	Helligskogen	1 848	1 544	1 511	1 492	1 458	1 523	1 617	1 731	1 801	1 840
20/30	Hjertind	745	759	844	936	1 111	1 316	1 388	1 587	1 680	1 886
21	Gielas	886	892	805	761	695	817	926	1 071	1 203	1 349
Troms⁵		9 089	8 015	7 929	8 176	7 845	8 076	9 051	9 922	10 556	11 260

1 Korrigerede reintall med unntak av siste år, som først vil foreligge neste år. Tallserien kan avvike fra tidligere års Ressursregnskap på grunn av ny gjennomgang i 2004 av eldre reintall på distriktsnivå.

2 For Kvaløy mangler reintallsopplysninger fram til og med 1999/00. For årene deretter er reintallet delvis stipulert.

3 Reinøy ble administrativt overført fra Troms til Vest-Finnmark reinbeiteområde i 1999/00. Reintallene er derfor ført under Vest-Finnmark fra og med 1999/00.

4 For Rebbenesøy er reintallet for 2004/05 stipulert.

5 For årene uten reintallsopplysninger for Kvaløy er det i sumtallet for Troms stipulert inn et reintall.

Tabell 3. Flokksammensetning ved slutten av driftsåret 2004/05 (ukorrigert reintall per 31. mars 2005).

REINBEITEDISTRIKT		FLOKKSAMMENSETNING			REINTALL
		<i>Okserein</i>	<i>Simlerein</i>	<i>Kalv</i>	<i>pr. 31.03.05</i>
34	Kanstadfjord/Vestre Hinnøy	7 %	69 %	24 %	1 211
36	Tjeldøy	11 %	76 %	14 %	147
23	Kongsvikdalen	11 %	71 %	18 %	470
22	Grovfjord	21 %	59 %	20 %	488
16	Sør-Senja	17 %	58 %	25 %	601
15/28	Nord-Senja	14 %	63 %	23 %	262
14	Kvaløy ¹	18 %	57 %	25 %	532
12	Ringvassøy	13 %	66 %	21 %	226
13	Rebbenesøy ¹	16 %	59 %	25 %	196
10	Vannøy	27 %	48 %	25 %	340
17/18/27	Mauken/Tromsdalen	10 %	71 %	20 %	1 712
24	Helligskogen	16 %	56 %	28 %	1 840
20/30	Hjertind	8 %	64 %	28 %	1 886
21	Gielas	15 %	58 %	27 %	1 349
Troms		13 %	63 %	25 %	11 260

1 Delvis stipulerte tall.

Tabell 4. Kalvetilgang i driftsåret 2004/05. Den prosentvise tilgangen er beregnet i forhold til antall simler ved driftsårets start (korrigert simletall per 1. april 2004).

REINBEITEDISTRIKT		SIMLER I VÅRFLOKK	MERKEDE		KALVER		MERKE- PERIODE
			KALVER		ETTER TAP ¹		
34	Kanstadfjord/Vestre Hinnøy	777	480	62 %	387	50 %	16.07 - 31.08 ³
36	Tjeldøy	128	72	56 %	51	40 %	16.07 - 31.07
23	Kongsvikdalen	333	128	44 %	126	38 %	01.08 - 15.08
22	Grovfjord	289	164	57 %	158	55 %	16.07 - 31.07
16	Sør-Senja	336	181	54 %	162	48 %	01.09 - 15.09
15/28	Nord-Senja	169	79	47 %	60	36 %	16.09 - 31.10
14	Kvaløy ²	242	149	62 %	149	62 %	01.09 - 15.09
12	Ringvassøy	141	52	37 %	52	37 %	16.09 - 31.10
13	Rebbenesøy ²	101	49	49 %	49	49 %	16.08 - 31.08 ⁴
10	Vannøy	143	85	59 %	85	59 %	16.08 - 31.08 ⁴
17/18/27	Mauken/Tromsdalen	1 169	730	62 %	529	45 %	16.06 - 31.07 ³
24	Helligskogen	997	772	77 %	571	57 %	16.07 - 31.08 ³
20/30	Hjertind	1 121	940	84 %	685	61 %	16.07 - 15.08 ³
21	Gielas	711	589	83 %	431	61 %	16.06 - 15.09 ³
Troms		6 657	4 470	67 %	3 495	53 %	16.06 - 31.10

1 Med kalver etter tap menes kalver til slakt og kalver til påsett.

2 Delvis stipulerte tall.

3 Ulike grupper/driftsenheter i distriktet merker til ulik tid. Den oppgitte merkeperioden angir ytterpunktene.

4 Merketidspunkt for 2003/04, da merketidspunkt for det siste året ikke er oppgitt.

Tabell 5. Tap av kalver og voksne dyr i driftsåret 2004/05. Prosentvis tap er beregnet i forhold til antall merkede kalver våren 2004 og antall rein ved driftsårets start (korrigert reintall per 1. april 2004).

REINBEITEDISTRIKT		TAP AV		TAP AV		TAP	
		MERKET KALV ¹		VOKSNE DYR		TOTALT ¹	
34	Kanstadfjord/Vestre Hinnøy	93	19 %	110	10 %	203	13 %
36	Tjeldøy	21	29 %	33	18 %	54	21 %
23	Kongsvikdalen	22	15 %	57	12 %	79	13 %
22	Grovfjord	6	4 %	111	22 %	117	17 %
16	Sør-Senja	19	10 %	57	10,6 %	76	11 %
15/28	Nord-Senja	19	24 %	45	17 %	64	19 %
14	Kvaløy ²	0	0 %	15	3 %	15	3 %
12	Ringvassøy	0	0 %	13	6 %	13	5 %
13	Rebbernesøy ³	-	-	-	-	-	-
10	Vannøy	0	0 %	30	10 %	30	8 %
17/18/27	Mauken/Tromsdalen	201	28 %	152	9 %	353	15 %
24	Helligskogen	201	26 %	320	17 %	521	20 %
20/30	Hjertind	255	27 %	216	13 %	471	18 %
21	Gielas	158	27 %	104	9 %	262	15 %
Troms		995	22 %	1 263	12 %	2 258	15 %

1 Tap av umerket kalv (tidligtap) er ikke medregnet (se tabell 4).

2 Delvis stipulerte tall.

3 Mangler data om tap.

Tabell 6. Fordeling av tapsårsaker i driftsåret 2004/05.

REINBEITEDISTRIKT		TAP AV KALVER ¹			TAP AV VOKSNE DYR		
		Fredet rovvilt	Annen kjent	Annen ukjent	Fredet rovvilt	Annen kjent	Annen ukjent
34	Kanstadfjord/Vestre Hinnøy	81 %	9 %	10 %	48 %	33 %	19 %
36	Tjeldøy	91 %	0 %	9 %	58 %	0 %	42 %
23	Kongsvikdalen	94 %	6 %	0 %	37 %	53 %	11 %
22	Grovfjord	64 %	36 %	0 %	76 %	24 %	0 %
16	Sør-Senja	64 %	2 %	34 %	0 %	4 %	96 %
15/28	Nord-Senja	79 %	21 %	0 %	2 %	98 %	0 %
14	Kvaløy ²	-	-	-	-	-	-
12	Ringvassøy	28 %	6 %	67 %	0 %	8 %	92 %
13	Rebbernesøy ²	-	-	-	-	-	-
10	Vannøy	89 %	0 %	11 %	37 %	30 %	33 %
17/18/27	Mauken/Tromsdalen	91 %	5 %	4 %	66 %	21 %	13 %
24	Helligskogen	98 %	0,4 %	1 %	99 %	0 %	1 %
20/30	Hjertind	83 %	11 %	6 %	78 %	11 %	12 %
21	Gielas	94 %	2 %	4 %	97 %	1 %	2 %
Troms		83 %	7 %	10 %	69 %	16 %	14 %

1 Fordeling av kalvetapet omfatter også oppgitt tap av kalv før merking (tidligtap).

2 Mangler data om tap.

Tabell 7. Totalt slakteuttak og slaktekvantum (inkludert privat salg og eget forbruk), prosentvis slakteuttak og produktivitet i driftsåret 2004/05. Prosentvis slakteuttak og produktivitet er beregnet i forhold til antall rein ved driftsårets start (korrigert reintall per 1. april 2004).

REINBEITEDISTRIKT		TOTALT	TOTALT	PROSENTVIS	SL.UTTAK	PRODUKSJON	
		SL.UTTAK	SL.KVANTUM	SL.UTTAK	pr.livrein	pr. livrein ¹	
		(antall dyr)	(antall kg)	(% av vårflokk)	(kg/dyr)	(kg/dyr)	(kg/dyr) ²
		04/05	04/05	04/05	04/05	03/04	04/05 ²
34	Kanstadfjord/Vestre Hinnøy	181	7 492	16 %	6,7	10,3	10,2
36	Tjeldøy	51	1 446	28 %	8,0	7,2	1,8
23	Kongsvikdalen	76	2 436	16 %	5,1	3,8	4,6
22	Grovfjord	75	1 922	15 %	3,7	2,5	1,9
16	Sør-Senja	43	1 487	8 %	2,8	7,4	6,6
15/28	Nord-Senja	19	673	7 %	2,5	1,2	2,0
14	Kvaløy ^{3,4}	52	1 738	12 %	-	-	-
12	Ringvassøy	29	1 019	13 %	4,7	9,6	6,3
13	Rebbenesøy ^{3,4}	16	614	-	3,8	12,7	-
10	Vannøy	16	640	5 %	2,1	9,2	6,5
17/18/27	Mauken/Tromsdalen	314	8 284	19 %	5,0	6,4	6,2
24	Helligskogen	256	7 984	14 %	4,4	3,1	4,6
20/30	Hjerttind	263	9 592	16 %	4,2	8,1	8,0
21	Gielas	181	7 274	15 %	6,0	8,7	10,3
Troms		1 572	52 600	15 %	4,7	6,9	6,9

- 1 Med produksjon per livrein menes slakteuttak og reintallsending (korrigert for livdyroverføring og omregnet til kg) per rein i vårflokk (se kapittel 1.2).
- 2 Siste års tall er foreløpig da det er delvis beregnet på grunnlag av ukorrigerede reintall.
- 3 Delvis stipulerte tall.
- 4 Ikke tilfredsstillende datagrunnlag for beregning av produktivitet.

Tabell 8. Fordeling av slakteuttaket etter dyrekategori, slaktemåte og slaktetidspunkt i driftsåret 2004/05.

REINBEITEDISTRIKT		FORDELING AV SLAKTEDYR (%)								
		Dyrekategori ¹			Slaktemåte		Slaktetidspunkt ¹			Totalt Antall slaktedyr
		Okse- rein	Simle- rein	Kalv	Registrert slakteri	Privat slaktning	Før brunst	Etter brunst	Etter nyttår	
34	Kanstadfjord/Vestre Hinnøy	30 %	18 %	52 %	83 %	17 %	30 %	70 %	0 %	181
36	Tjeldøy	14 %	8 %	78 %	71 %	29 %	100 %	0 %	0 %	51
23	Kongsvikdalen	15 %	11 %	74 %	36 %	64 %	93 %	7 %	0 %	76
22	Grovfjord	-	-	-	0 %	100 %	-	-	-	75
16	Sør-Senja	-	-	-	0 %	100 %	-	-	-	43
15/28	Nord-Senja	-	-	-	0 %	100 %	-	-	-	19
14	Kvaløy ²	-	-	-	0 %	100 %	-	-	-	52
12	Ringvassøy	-	-	-	0 %	100 %	-	-	-	29
13	Rebbenesøy ²	-	-	-	0 %	100 %	-	-	-	16
10	Vannøy	-	-	-	0 %	100 %	-	-	-	16
17/18/27	Mauken/Tromsdalen	42 %	6 %	52 %	54 %	46 %	0 %	100 %	0 %	314
24	Helligskogen	52 %	27 %	21 %	100 %	0 %	0 %	100 %	0 %	256
20/30	Hjerttind	16 %	19 %	65 %	78 %	22 %	0 %	100 %	0 %	263
21	Gielas	71 %	0 %	29 %	15 %	85 %	0 %	100 %	0 %	181
Troms		36 %	17 %	47 %	55 %	45 %	12 %	88 %	0 %	1 572

- 1 Prosentfordelingen er gjort på grunnlag av leveranser til registrert slakteribedrift.
- 2 Antall slaktedyr er helt eller delvis stipulert.

Tabell 9. Gjennomsnittlige slaktevekter ($\pm$ standardavvik) for okserein 1-2 år (varit), simler over 2 år (aldu/rotmu) og kalv (miessi) i driftsåret 2004/05, basert på data fra registrerte slakteribedrifter. Antall slaktevekter (n) til grunn for beregningene er gitt i parentes.

REINBEITEDISTRIKT		GJ.SNITTLIGE SLAKTEVEKTER (kg)					
		Okse 1-2 år		Simle > 2 år		Kalv 0-1 år	
34	Kanstadfjord/Vestre Hinnøy	47,8 $\pm$ 3,5	(11)	43,4 $\pm$ 2,1	(15)	25,4 $\pm$ 2,5	(78)
36	Tjeldøy	- ¹	(3)	- ¹	(3)	21,4 $\pm$ 2,5	(28)
23	Kongsvikdalen	- ¹	(1)	- ¹	(3)	24,1 $\pm$ 3,1	(20)
22	Grovfjord	- ¹		- ¹		- ¹	
16	Sør-Senja	- ¹		- ¹		- ¹	
15/28	Nord-Senja	- ¹		- ¹		- ¹	
14	Kvaløy	- ¹		- ¹		- ¹	
12	Ringvassøy	- ¹		- ¹		- ¹	
13	Rebbernesøy	- ¹		- ¹		- ¹	
10	Vannøy	- ¹		- ¹		- ¹	
17/18/27	Mauken/Tromsdalen	31,2 $\pm$ 4,3	(50)	32,0 $\pm$ 3,4	(9)	21,4 $\pm$ 2,4	(87)
24	Helligskogen	32,7 $\pm$ 2,4	(115)	33,0 $\pm$ 3,4	(68)	22,3 $\pm$ 2,2	(55)
20/30	Hjerttind	31,7 $\pm$ 3,4	(21)	35,7 $\pm$ 2,4	(35)	21,1 $\pm$ 2,6	(134)
21	Gielas	36,5 $\pm$ 3,0	(10)	- ¹		27,0 $\pm$ 1,9	(8)
Troms		33,3 $\pm$ 4,9	(211)	35,2 $\pm$ 4,6	(133)	22,4 $\pm$ 3,1	(410)

1 Det foreligger for få eller ingen slakte dyr til å si noe om gjennomsnittlig slaktevekt.

Tabell 10. Gjennomsnittlige slaktevekter for okserein 1-2 år (varit) i de siste 7 driftsårene, basert på data fra listeførte/registrerte slakteribedrifter.

REINBEITEDISTRIKT		GJ.SNITTLIGE SLAKTEVEKTER OKSE 1-2 ÅR (kg)						
		98/99	99/00	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05
34	Kanstadfjord/Vestre Hinnøy	- ¹	34,9	35,0	42,1	39,5	40,6	47,8
36	Tjeldøy	- ¹	42,6	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹
23	Kongsvikdalen	- ¹	37,7	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹
22	Grovfjord	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹
16	Sør-Senja	- ¹	38,3	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹
15/28	Nord-Senja	35,4	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹
14	Kvaløy	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹
12	Ringvassøy	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹
13	Rebbernesøy	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹
10	Vannøy	- ¹	37,5	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹
17/18/27	Mauken/Tromsdalen	- ¹	32,1	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	31,2
24	Helligskogen	- ¹	30,8	- ¹	- ¹	31,4	- ¹	32,7
20/30	Hjerttind	- ¹	35,8	- ¹	31,0	- ¹	32,5	31,7
21	Gielas	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	36,5
Troms		32,5	33,3	35,3	36,3	34,2	33,3	33,3

1 Det foreligger for få eller ingen slakte dyr til å si noe om gjennomsnittlig slaktevekt.

Tabell 11. Fordeling av driftsenheter etter reintall i driftsenheten, samt gjennomsnittlig reintall per driftsenhet, ved slutten av driftsåret 2004/05 (driftsenheter og ukorrigert reintall per 31. mars 2005).

REINBEITEDISTRIKT		FORDELING AV DRIFTSSEHETER							GJ.SN.
		etter reintall i driftsenheten							REINTALL
		< 30	31-70	71-200	201-400	401-600	601-800	> 800	pr. dr.enh.
34	Kanstadfjord/Vestre Hinnøy	-	-	1	2	1	-	-	303
36	Tjeldøy	-	-	1	-	-	-	-	147
23	Kongsvikdalen	-	-	1	1	-	-	-	235
22	Grovfjord	-	-	-	2	-	-	-	244
16	Sør-Senja	-	-	1	-	1	-	-	301
15/28	Nord-Senja	-	-	2	-	-	-	-	131
14	Kvaløy ¹	-	-	1	1	-	-	-	266
12	Ringvassøy	-	1	2	-	-	-	-	75
13	Rebbenesøy ¹	-	-	1	-	-	-	-	196
10	Vannøy	-	-	-	1	-	-	-	340
17/18/27	Mauken/Tromsdalen	2	2	3	4	-	-	-	156
24	Helligskogen	-	-	-	5	1	-	-	307
20/30	Hjertind	-	1	2	5	-	-	-	236
21	Gielas	-	-	1	4	-	-	-	270
Troms		2	4	16	25	3	0	0	225
		4 %	8 %	32 %	50 %	6 %	0 %	0 %	

1 Basert på helt eller delvis stipulerte tall.

Tabell 12. Fordeling av driftsenheter (per 31. mars 2005) etter alder på driftsenhetens innehaver (per 31. desember 2004) samt gjennomsnittsalder på innehaverne.

REINBEITEDISTRIKT		FORDELING AV DRIFTSSEHETER							GJ.SN.
		etter alder på driftsenhetsinnehaver							ALDER
		< 20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	> 70	innehaver
34	Kanstadfjord/Vestre Hinnøy	-	2	-	2	-	-	-	36 år
36	Tjeldøy	-	-	1	-	-	-	-	34 år
23	Kongsvikdalen	-	-	2	-	-	-	-	39 år
22	Grovfjord	-	-	2	-	-	-	-	39 år
16	Sør-Senja	-	-	-	1	1	-	-	50 år
15/28	Nord-Senja	-	-	1	-	-	1	-	52 år
14	Kvaløy	-	-	-	-	2	-	-	57 år
12	Ringvassøy	-	1	-	-	-	2	-	52 år
13	Rebbenesøy	-	-	1	-	-	-	-	40 år
10	Vannøy	-	-	-	-	1	-	-	51 år
17/18/27	Mauken/Tromsdalen	-	-	2	2	4	1	2	55 år
24	Helligskogen	-	-	-	3	2	-	1	55 år
20/30	Hjertind	1	3	-	1	1	2	-	41 år
21	Gielas	-	-	-	1	3	1	-	55 år
Troms		1	6	9	10	14	7	3	49 år
		2 %	12 %	18 %	20 %	28 %	14 %	6 %	

Vedlegg 5 - Næringsoversikt Nordland

Tabell 1. Antall driftsenheter og antall personer i driftsenheten ved slutten av driftsåret 2004/05 (per 31. mars 2005). Antall driftsgrupper gjenspeiler en gjennomsnittssituasjon for de siste driftsårene.

REINBEITEDISTRIKT		DRIFTSENHETER		PERSONER	DRIFTSGRUPPER	
		m/rein	u/rein	i dr.enhetene	Sommer	Vinter
18	Voengelh-Njaarke	7	-	71	1	2-3
20	Jillen-Njaarke	4	-	19	1	1
19	Byrkije	2	-	7	2	2
21	Røssåga/Toven/Syv Søstre	3	-	13	2	2
23	Hestmannen/Strandtindene	3	-	10	1	1
22	Ildgruben	2	1	7	1	1
24	Saltfjellet	7	-	26	2	1
25	Balvatn	2	-	11	1	1
26	Duokta	3	-	17	1	1
27	Stajggo-Hábmer	6	-	18	3	3
28	Frostisen	2	-	11	1	1
29	Skjomen	2	-	5	1	1
Nordland		43	1	215	17	17-18

Tabell 2. Reintall i sluttstatus for de 10 siste driftsårene (korrigert reintall per 31. mars unntatt siste år).

REINBEITEDISTRIKT		REINTALL I SLUTTSTATUS (pr. 31. mars) ¹									
		95/96	96/97	97/98	98/99	99/00	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05
18	Voengelh-Njaarke	1 930	2 000	1 918	2 052	2 058	2 044	2 092	2 124	2 021	1 620
20	Jillen-Njaarke	1 300	1 476	1 457	1 475	1 289	1 772	1 859	1 752	1 935	2 025
19	Byrkije	960	901	874	751	873	975	1 027	1 066	957	900
21	Røssåga/Toven/Syv Søstre	662	676	835	912	971	999	1 108	1 203	1 222	1 210
23	Hestmannen/Strandtindene	755	784	818	850	940	1 046	1 110	1 067	1 185	1 184
22	Ildgruben	1 189	1 080	959	1 018	999	1 026	1 458	1 306	1 266	1 189
24	Saltfjellet	2 049	2 151	1 577	1 529	1 615	1 789	2 508	2 836	2 931	3 121
25	Balvatn	1 053	912	766	801	958	1 052	997	982	1 071	868
26	Duokta	814	799	788	816	824	794	819	832	864	839
27	Stajggo-Hábmer	588	375	649	709	515	475	524	710	688	675
28	Frostisen	387	210	85	42	27	34	34	35	30	42
29	Skjomen	262	233	176	128	66	66	76	80	85	101
Nordland		11 949	11 597	10 902	11 083	11 135	12 072	13 612	13 993	14 255	13 774

¹ Korrigerede reintall med unntak av siste år, som først vil foreligge neste år. Tallserien kan avvike fra tidligere års Ressursregnskap på grunn av ny gjennomgang i 2004 av eldre reintall på distriktsnivå.

Tabell 3. Flokksammensetning ved slutten av driftsåret 2004/05 (ukorrigert reintall per 31. mars 2005).

REINBEITEDISTRIKT		FLOKKSAMMENSETNING			REINTALL pr. 31.03.05
		Okserein	Simlerein	Kalv	
18	Voengelh-Njaarke	7 %	74 %	19 %	1 620
20	Jillen-Njaarke	16 %	60 %	24 %	2 025
19	Byrkije	7 %	78 %	15 %	900
21	Røssåga/Toven/Syv Søstre	15 %	70 %	15 %	1 210
23	Hestmannen/Strandtindene	18 %	61 %	21 %	1 184
22	Ildgruben	21 %	63 %	16 %	1 189
24	Saltfjellet	16 %	52 %	32 %	3 121
25	Balvatn	10 %	68 %	22 %	868
26	Duokta	13 %	65 %	21 %	839
27	Stajggo-Hábmer	10 %	67 %	24 %	675
28	Frostisen	2 %	55 %	43 %	42
29	Skjomen	11 %	62 %	27 %	101
Nordland		14 %	63 %	23 %	13 774

Tabell 4. Kalvetilgang i driftsåret 2004/05. Den prosentvise tilgangen er beregnet i forhold til antall simler ved driftsårets start (korrigert simletall per 1. april 2004).

REINBEITEDISTRIKT	SIMLER I VÅRFLOKK	MERKEDE		KALVER		MERKE- PERIODE	
		KALVER		ETTER TAP ¹			
18	Voengelh-Njaarke	1 336	754	56 %	616	46 %	01.07 - 31.07
20	Jillen-Njaarke	1 156	952	82 %	642	56 %	16.06 - 31.07 ²
19	Byrkije	787	767	97 %	716	91 %	16.06 - 31.07 ²
21	Røssåga/Toven/Syv Søstre	841	615	73 %	507	60 %	01.08 - 15.08
23	Hestmannen/Strandtindene	694	384	55 %	298	43 %	01.07 - 15.07
22	Ildgruben	717	626	87 %	541	75 %	16.07 - 31.07
24	Saltfjellet	1 546	1 430	92 %	1 047	68 %	01.07 - 31.07 ²
25	Balvatn	683	573	84 %	410	60 %	01.07 - 31.08 ³
26	Duokta	530	335	63 %	282	53 %	16.07 - 31.07
27	Stajggo-Hábmer	466	308	66 %	221	47 %	15.06 - 15.09 ²
28	Frostisen	21	18	86 %	18	86 %	16.09 - 31.10
29	Skjomen	52	47	90 %	27	52 %	16.07 - 31.07
Nordland		8 829	6 809	77 %	5 325	60 %	16.06 - 31.10

1 Med kalver etter tap menes kalver til slakt og kalver til påsett.

2 Ulike grupper/driftsenheter i distriktet merker til ulik tid. Den oppgitte merkeperioden angir ytterpunktene.

3 Merketidspunkt for 2003/04, da merketidspunkt for 2004/05 ikke er oppgitt.

Tabell 5. Tap av kalver og voksne dyr i driftsåret 2004/05. Prosentvise tap er beregnet i forhold til antall merkede kalver våren 2004 og antall rein ved driftsårets start (korrigert reintall per 1. april 2004).

REINBEITEDISTRIKT	TAP AV		TAP AV		TAP		
	MERKET KALV ¹		VOKSNE DYR		TOTALT ¹		
18	Voengelh-Njaarke	138	18 %	386	19 %	524	19 %
20	Jillen-Njaarke	310	33 %	256	13 %	566	19 %
19	Byrkije	51	7 %	20	2 %	71	4 %
21	Røssåga/Toven/Syv Søstre	108	18 %	82	7 %	190	10 %
23	Hestmannen/Strandtindene	86	22 %	80	7 %	166	10 %
22	Ildgruben	85	14 %	67	5 %	152	8 %
24	Saltfjellet	383	27 %	453	15 %	836	19 %
25	Balvatn	163	28 %	146	14 %	309	19 %
26	Duokta	53	16 %	152	17 %	205	17 %
27	Stajggo-Hábmer	87	28 %	117	17 %	204	20 %
28	Frostisen	0	0 %	4	13 %	4	8 %
29	Skjomen	20	43 %	2	2 %	22	17 %
Nordland		1 484	22 %	1 765	12 %	3 249	15 %

1 Tap av umerket kalv (tidligtap) er ikke medregnet (se tabell 4).

Tabell 6. Fordeling av tapsårsaker i driftsåret 2004/05.

REINBEITEDISTRIKT	TAP AV KALVER ¹			TAP AV VOKSNE DYR			
	Fredet rovvilt	Annen kjent	Annen ukjent	Fredet rovvilt	Annen kjent	Annen ukjent	
18	Voengelh-Njaarke	98 %	2 %	0,3 %	89 %	11 %	1 %
20	Jillen-Njaarke	98 %	0,5 %	2 %	84 %	8 %	8 %
19	Byrkije	92 %	5 %	3 %	85 %	10 %	5 %
21	Røssåga/Toven/Syv Søstre	100 %	0,3 %	0 %	98 %	2 %	0 %
23	Hestmannen/Strandtindene	93 %	2 %	5 %	84 %	12 %	4 %
22	Ildgruben	93 %	5 %	2 %	90 %	10 %	0 %
24	Saltfjellet	89 %	1 %	10 %	74 %	10 %	16 %
25	Balvatn	93 %	0 %	7 %	89 %	1 %	10 %
26	Duokta	88 %	3 %	9 %	85 %	13 %	3 %
27	Stajggo-Hábmer	97 %	1 %	2 %	91 %	4 %	5 %
28	Frostisen	100 %	0 %	0 %	100 %	0 %	0 %
29	Skjomen	100 %	0 %	0 %	100 %	0 %	0 %
Nordland		95 %	2 %	4 %	84 %	9 %	7 %

1 Fordeling av kalvetapet omfatter også oppgitt tap av kalv for merking (tidligtap).

Tabell 7. Totalt slakteuttak og slaktekvantum (inkludert privat salg og eget forbruk), prosentvis slakteuttak og produktivitet i driftsåret 2004/05. Prosentvis slakteuttak og produktivitet er beregnet i forhold til antall rein ved driftsårets start (korrigert reintall per 1. april 2004).

REINBEITEDISTRIKT		TOTALT	TOTALT	PROSENTVIS	SL.UTTAK	PRODUKSJON	
		SL.UTTAK	SL.KVANTUM	SL.UTTAK	pr.livrein	pr. livrein ¹	
		(antall dyr)	(antall kg)	(% av vårflokk)	(kg/dyr)	(kg/dyr)	(kg/dyr)
		04/05	04/05	04/05	04/05	03/04	04/05 ²
18	Voengelh-Njaarke	631	17 302	31 %	8,6	6,4	2,8
20	Jillen-Njaarke	316	9 448	16 %	4,9	11,8	6,0
19	Byrkije	861	21 501	90 %	22,5	13,5	18,9
21	Røssåga/Toven/Syv Søstre	439	10 602	36 %	8,7	10,3	8,4
23	Hestmannen/Strandtindene	234	8 946	20 %	7,5	8,1	7,1
22	Ildgruben	551	17 363	44 %	13,7	14,2	11,4
24	Saltfjellet	404	13 689	14 %	4,7	9,5	6,5
25	Balvatn	467	13 939	44 %	13,0	6,8	6,8
26	Duokta	169	4 606	20 %	5,3	8,0	3,9
27	Stajggo-Hábmer	117	3 749	17 %	5,4	4,4	4,8
28	Frostisen	2	34	7 %	1,1	-5,1	12,6
29	Skjomen	9	390	11 %	4,6	7,6	10,5
Nordland		4 200	121 569	29 %	8,5	9,4	7,2

- 1 Med produksjon per livrein menes slakteuttak og reintallsendring (korrigert for livdyroverføring og omregnet til kg) per rein i vårflokk (se kapittel 1.2).
- 2 Siste års tall er foreløpig da det er delvis beregnet på grunnlag av ukorrigerede reintall.

Tabell 8. Fordeling av slakteuttaket etter dyrekategori, slaktemåte og slaktetidspunkt i driftsåret 2004/05.

REINBEITEDISTRIKT		FORDELING AV SLAKTEDYR (%)								
		Dyrekategori ¹			Slaktemåte		Slaktetidspunkt ¹			Totalt
		Okse- rein	Simle- rein	Kalv	Registrert slakteri	Privat slaktning	Før brunst	Etter brunst	Etter nyttår	
18	Voengelh-Njaarke	19 %	27 %	54 %	92 %	8 %	0 %	79 %	21 %	631
20	Jillen-Njaarke	30 %	16 %	54 %	92 %	8 %	0 %	92 %	8 %	316
19	Byrkije	1 %	24 %	75 %	100 %	0 %	36 %	58 %	6 %	861
21	Røssåga/Toven/Syv Søstre	4 %	18 %	78 %	96 %	4 %	0 %	98 %	2 %	439
23	Hestmannen/Strandtindene	27 %	46 %	27 %	69 %	31 %	0 %	100 %	0 %	234
22	Ildgruben	19 %	12 %	69 %	77 %	23 %	12 %	88 %	0 %	551
24	Saltfjellet	65 %	3 %	32 %	62 %	38 %	21 %	13 %	66 %	404
25	Balvatn	22 %	30 %	48 %	96 %	4 %	33 %	67 %	0 %	467
26	Duokta	17 %	16 %	67 %	98 %	2 %	16 %	84 %	0 %	169
27	Stajggo-Hábmer	15 %	21 %	63 %	84 %	16 %	6 %	94 %	0 %	117
28	Frostisen	-	-	-	0 %	100 %	-	-	-	2
29	Skjomen	-	-	-	0 %	100 %	-	-	-	9
Nordland		18 %	21 %	61 %	88 %	12 %	16 %	74 %	10 %	4 200

- 1 Prosentfordelingen er gjort på grunnlag av leveranser til registrert slakteribedrift.

Tabell 9. Gjennomsnittlige slaktevekter ($\pm$ standardavvik) for okserein 1-2 år (varit), simler over 2 år (aldu/rotmu) og kalv (miessi) i driftsåret 2004/05, basert på data fra registrerte slakteribedrifter. Antall slaktevekter (n) til grunn for beregningene er gitt i parentes.

REINBEITEDISTRIKT		GJ.SNITTLIGE SLAKTEVEKTER (kg)					
		Okse 1-2 år		Simle > 2 år		Kalv 0-1 år	
18	Voengelh-Njaarke	31,6 $\pm$ 6,6	(27)	31,1 $\pm$ 3,4	(144)	18,8 $\pm$ 2,7	(314)
20	Jillen-Njaarke	- ¹	(3)	31,9 $\pm$ 4,5	(44)	19,3 $\pm$ 2,6	(159)
19	Byrkije	- ¹		35,8 $\pm$ 4,4	(204)	21,4 $\pm$ 2,6	(650)
21	Røssåga/Toven/Syv Søstre	- ¹	(5)	33,5 $\pm$ 3,6	(66)	20,6 $\pm$ 2,9	(329)
23	Hestmannen/Strandtindene	31,3 $\pm$ 2,9	(10)	37,7 $\pm$ 5,2	(66)	21,4 $\pm$ 3,0	(43)
22	Ildgruben	- ¹	(2)	33,1 $\pm$ 4,2	(45)	22,6 $\pm$ 3,0	(295)
24	Saltfjellet	32,6 $\pm$ 3,7	(106)	- ¹	(3)	21,4 $\pm$ 3,1	(80)
25	Balvatn	31,8 $\pm$ 4,4	(54)	36,0 $\pm$ 3,4	(124)	22,7 $\pm$ 2,8	(217)
26	Duokta	34,4 $\pm$ 3,7	(16)	35,0 $\pm$ 4,5	(14)	21,0 $\pm$ 2,5	(110)
27	Stajggo-Hábmer	- ¹	(3)	34,7 $\pm$ 3,5	(20)	23,8 $\pm$ 5,7	(62)
28	Frostisen	- ¹		- ¹		- ¹	
29	Skjomen	- ¹		- ¹		- ¹	
Nordland		32,2 $\pm$ 4,3	(226)	34,4 $\pm$ 4,6	(730)	21,1 $\pm$ 3,2	(2 259)

1 Det foreligger for få eller ingen slaktedyrtil å si noe om gjennomsnittlig slaktevekt.

Tabell 10. Gjennomsnittlige slaktevekter for okserein 1-2 år (varit) i de siste 7 driftsårene, basert på data fra listeførte/registrerte slakteribedrifter.

REINBEITEDISTRIKT		GJ.SNITTLIGE SLAKTEVEKTER OKSE 1-2 ÅR (kg)						
		98/99	99/00	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05
18	Voengelh-Njaarke	35,4	32,9	- ¹	27,6	31,5	31,7	31,6
20	Jillen-Njaarke	37,0	- ¹	- ¹	34,0	32,8	30,0	- ¹
19	Byrkije	- ¹	38,6	31,2	36,1	36,2	- ¹	- ¹
21	Røssåga/Toven/Syv Søstre	- ¹	32,8	30,4	34,0	39,2	33,2	- ¹
23	Hestmannen/Strandtindene	36,8	39,3	34,3	32,2	30,7	31,4	31,3
22	Ildgruben	- ¹	- ¹	- ¹	32,0	- ¹	- ¹	- ¹
24	Saltfjellet	- ¹	- ¹	47,1	38,4	36,8	42,1	32,6
25	Balvatn	33,2	32,7	- ¹	- ¹	- ¹	34,6	31,8
26	Duokta	34,4	- ¹	36,4	34,4	34,6	34,5	34,4
27	Stajggo-Hábmer	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹
28	Frostisen	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹
29	Skjomen	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹
Nordland		35,2	34,5	36,3	35,2	34,6	35,5	32,2

1 Det foreligger for få eller ingen slaktedyrtil å si noe om gjennomsnittlig slaktevekt.

Tabell 11. Fordeling av driftsenheter etter reintall i driftsenheten, samt gjennomsnittlig reintall per driftsenhet, ved slutten av driftsåret 2004/05 (driftsenheter og ukorrigert reintall per 31. mars 2005).

REINBEITEDISTRIKT	FORDELING AV DRIFTSENHETER							GJ.SN.
	etter reintall i driftsenheten							REINTALL
	< 30	31-70	71-200	201-400	401-600	601-800	> 800	pr. dr.enh.
18	Voengelh-Njaarke	-	-	1	6	-	-	231
20	Jillen-Njaarke	-	-	-	1	3	-	506
19	Byrkije	-	-	-	1	1	-	450
21	Røssåga/Toven/Syv Søstre	-	-	-	1	2	-	403
23	Hestmannen/Strandtindene	-	-	-	1	2	-	395
22	Ildgruben	-	-	-	-	1	1	595
24	Saltfjellet	-	-	-	3	4	-	446
25	Balvatn	-	-	-	1	1	-	434
26	Duokta	-	-	-	3	-	-	280
27	Stajggo-Hábmer	1	1	3	1	-	-	113
28	Frostisen	1	1	-	-	-	-	21
29	Skjomen	1	-	1	-	-	-	51
Nordland		3	2	5	18	14	1	0
		7 %	5 %	12 %	42 %	33 %	2 %	0 %

Tabell 12. Fordeling av driftsenheter (per 31. mars 2005) etter alder på driftsenhetens innehaver (per 31. desember 2004) samt gjennomsnittsalder på innehaverne.

REINBEITEDISTRIKT	FORDELING AV DRIFTSENHETER							GJ.SN.
	etter alder på driftsenhetsinnehaver							ALDER
	< 20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	> 70	innehaver
18	Voengelh-Njaarke	-	-	4	1	2	-	44 år
20	Jillen-Njaarke	-	1	2	1	-	-	36 år
19	Byrkije	-	-	1	-	-	1	52 år
21	Røssåga/Toven/Syv Søstre	-	-	-	1	2	-	51 år
23	Hestmannen/Strandtindene	-	-	3	-	-	-	35 år
22	Ildgruben	-	-	1	1	-	-	44 år
24	Saltfjellet	-	-	1	3	3	-	48 år
25	Balvatn	-	-	-	-	1	1	65 år
26	Duokta	-	-	1	-	1	1	49 år
27	Stajggo-Hábmer	-	1	-	3	1	1	48 år
28	Frostisen	-	1	-	1	-	-	33 år
29	Skjomen	-	-	-	-	2	-	56 år
Nordland		0	3	13	11	12	3	1
		0 %	7 %	30 %	26 %	28 %	7 %	2 %

Tabell 13. Innhold av radioaktivitet (^{137}Cs) i levende rein i driftsåret 2004/05, gitt som målte gjennomsnittsverdier for kalver og voksne dyr. Antall målte dyr er gitt i parentes.

DISTRIKT		RADIOAKTIVITETSNIVÅ (kBq/kg)		
		Måletidspunkt	Kalver	Voksne dyr
18	Voengelh-Njaarke	08.12.04	1,2 (21)	1,1 (8)
19	Byrkije	08.09.04	1,4 (40)	0,6 (10)
		22.11.04	1,1 (14)	0,9 (11)
16/17/22 Jillen-Njaarke				
	Brurskanen	Ingen slakting	-	-
	Brønnøy/Kvitfjell	Ikke målt	-	-
21/23/24 Røssåga/Toven/Syv Søstre		Ikke målt	-	-
25/26	Hestmannen/Strandtindene	Ikke målt	-	-
27	Ildgruben	Ikke målt	-	-

Vedlegg 6 - Næringsoversikt Nord-Trøndelag

Tabell 1. Antall driftsenheter og antall personer i driftsenhetene ved slutten av driftsåret 2004/05 (per 31. mars 2005). Antall driftsgrupper gjenspeiler en gjennomsnittssituasjon for de siste driftsårene.

REINBEITEDISTRIKT	DRIFTSENHETER		PERSONER i dr.enhetene	DRIFTSGRUPPER	
	m/rein	u/rein		Sommer	Vinter
7 Færen / Gasken-Laante	3	-	16	2	1-2
8 Skjækerfjell / Skæhkere	5	-	33	1	1
9 Låarte	5	-	24	1	1
10 Østre-Namdal	12 ¹	-	44	3 ²	4-5
11 Åarjel-Njaarke	6	-	28	3	3-4
6 Fosen / Fovsen-Njaarke	6	-	29	2	2-3
Nord-Trøndelag	37	0	174	12	12-16

1 Medregnet 1 uoppgjort dødsbo (med rein).

2 Én av driftsenhetene, som har en uformell samarbeitavtale med svensk sameby, er her regnet som én driftsgruppe.

Tabell 2. Reintall i sluttstatus for de 10 siste driftsårene (korrigert reintall per 31. mars unntatt siste år).

REINBEITEDISTRIKT	REINTALL I SLUTTSTATUS (pr. 31. mars) ¹									
	95/96	96/97	97/98	98/99	99/00	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05
7 Færen / Gasken-Laante	1 788	1 725	2 018	2 454	2 100	1 595	1 053	828	718	722
8 Skjækerfjell / Skæhkere	2 713	2 574	2 661	2 508	2 790	2 667	2 088	2 398	1 937	1 922
9 Låarte	1 779	1 553	1 651	1 947	1 826	1 836	1 947	1 705	1 710	1 715
10 Østre-Namdal	4 121	4 205	4 099	4 098	4 099	4 003	4 084	4 134	3 989	3 873
11 Åarjel-Njaarke	2 147	2 224	2 200	2 096	2 123	1 846	1 801	1 874	1 942	1 818
6 Fosen / Fovsen-Njaarke	1 561	1 528	1 593	1 640	1 724	1 865	2 025	1 997	2 007	1 926
Nord-Trøndelag	14 109	13 809	14 222	14 743	14 662	13 812	12 998	12 936	12 303	11 976

1 Korrigerende reintall med unntak av siste år, som først vil foreligge neste år. Tallserien kan avvike fra tidligere års Ressursregnskap på grunn av ny gjennomgang i 2004 av eldre reintall på distriktsnivå.

Tabell 3. Flokksammensetning ved slutten av driftsåret 2004/05 (ukorrigert reintall per 31. mars 2005).

REINBEITEDISTRIKT	FLOKKSAMMENSETNING			REINTALL pr. 31.03.05
	Okserein	Simlerein	Kalv	
7 Færen / Gasken-Laante	6 %	75 %	19 %	722
8 Skjækerfjell / Skæhkere	3 %	77 %	19 %	1 922
9 Låarte	3 %	80 %	17 %	1 715
10 Østre-Namdal	3 %	82 %	15 %	3 873
11 Åarjel-Njaarke	13 %	67 %	20 %	1 818
6 Fosen / Fovsen-Njaarke	5 %	75 %	20 %	1 926
Nord-Trøndelag	5 %	77 %	18 %	11 976

Tabell 4. Kalvetilgang i driftsåret 2004/05. Den prosentvise tilgangen er beregnet i forhold til antall simler ved driftsårets start (korrigert simletall per 1. april 2004).

REINBEITEDISTRIKT		SIMLER I		MERKEDE		KALVER		MERKE- PERIODE
		VÅRFLOKK	KALVER	KALVER	ETTER TAP ¹			
7	Færen / Gasken-Laante	566	374	66 %	296	52 %	01.07 - 31.07	
8	Skjækerfjell / Skæhkere	1 544	1 303	84 %	1 055	68 %	01.07 - 15.07	
9	Låarte	1 384	1 100	79 %	675	49 %	16.07 - 31.07	
10	Østre-Namdal	3 185	2 536	80 %	1 943	61 %	16.06 - 31.07 ²	
11	Åarjel-Njaarke	1 242	874	70 %	555	44 %	01.07 - 15.07 ²	
6	Fosen / Fovsen-Njaarke	1 448	1 207	83 %	1 068	74 %	16.06 - 15.07 ²	
Nord-Trøndelag		9 369	7 394	79 %	5 592	60 %	16.06 - 31.07	

1 Med kalver etter tap menes kalver til slakt og kalver til påsett.

2 Ulike grupper/driftsenheter i distriktet merker til ulik tid. Den oppgitte merkeperioden angir ytterpunktene.

Tabell 5. Tap av kalver og voksne dyr i driftsåret 2004/05. Prosentvise tap er beregnet i forhold til antall merkede kalver våren 2004 og antall rein ved driftsårets start (korrigert reintall per 1. april 2004).

REINBEITEDISTRIKT		TAP AV		TAP AV		TAP	
		MERKET KALV ¹	VOKSNE DYR	VOKSNE DYR	TOTALT ¹		
7	Færen / Gasken-Laante	78	21 %	54	7 %	132	12 %
8	Skjækerfjell / Skæhkere	248	19 %	235	12 %	483	15 %
9	Låarte	425	39 %	170	10 %	595	21 %
10	Østre-Namdal	593	23 %	459	11 %	1 052	15 %
11	Åarjel-Njaarke	333	38 %	246	13 %	579	21 %
6	Fosen / Fovsen-Njaarke	139	12 %	154	8 %	293	9 %
Nord-Trøndelag		1 816	25 %	1 318	13 %	3 134	18 %

1 Tap av umerket kalv (tidligtap) er ikke medregnet (se tabell 4).

Tabell 6. Fordeling av tapsårsaker i driftsåret 2004/05.

REINBEITEDISTRIKT		TAP AV KALVER ¹			TAP AV VOKSNE DYR		
		Fredet	Annen	Annen	Fredet	Annen	Annen
		rovvilt	kjent	ukjent	rovvilt	kjent	ukjent
7	Færen / Gasken-Laante	98 %	0 %	2 %	85 %	15 %	0 %
8	Skjækerfjell / Skæhkere	99 %	0 %	1 %	80 %	20 %	0,4 %
9	Låarte	96 %	0,2 %	3 %	96 %	1 %	2 %
10	Østre-Namdal	95 %	0,2 %	5 %	93 %	1 %	6 %
11	Åarjel-Njaarke	96 %	1 %	4 %	89 %	3 %	8 %
6	Fosen / Fovsen-Njaarke	89 %	1 %	10 %	86 %	5 %	9 %
Nord-Trøndelag		95 %	0 %	4 %	89 %	6 %	5 %

1 Fordeling av kalvetapet omfatter også oppgitt tap av kalv før merking (tidligtap).

Tabell 7. Totalt slakteuttak og slaktekvantum (inkludert privat salg og eget forbruk), prosentvis slakteuttak og produktivitet i driftsåret 2004/05. Prosentvis slakteuttak og produktivitet er beregnet i forhold til antall rein ved driftsårets start (korrigert reintall per 1. april 2004).

REINBEITEDISTRIKT		TOTALT	TOTALT	PROSENTVIS	SL.UTTAK	PRODUKSJON	
		SL.UTTAK (antall dyr)	SL.KVANTUM (antall kg)	SL.UTTAK (% av vårflokk)	pr.livrein (kg/dyr)	pr. livrein ¹ (kg/dyr)	
		04/05	04/05	04/05	04/05	03/04	04/05 ²
7	Færen / Gasken-Laante	276	7 141	37 %	9,6	13,3	8,2
8	Skjækerfjell / Skæhkere	835	18 344	43 %	9,5	6,6	9,3
9	Låarte	551	12 107	32 %	7,1	8,8	6,3
10	Østre-Namdal	1 886	45 547	47 %	11,4	10,0	8,3
11	Åarjel-Njaarke	393	9 719	20 %	5,0	6,7	3,8
6	Fosen / Fovsen-Njaarke	995	24 384	50 %	12,1	12,0	10,9
Nord-Trøndelag		4 936	117 242	40 %	9,5	9,3	7,9

- 1 Med produksjon per livrein menes slakteuttak og reintallsendring (korrigert for livdyroverføring og omregnet til kg) per rein i vårflokk (se kapittel 1.2).
- 2 Siste års tall er foreløpig da det er delvis beregnet på grunnlag av ukorrigerte reintall.

Tabell 8. Fordeling av slakteuttaket etter dyrekategori, slaktemåte og slaktetidspunkt i driftsåret 2004/05.

REINBEITEDISTRIKT		FORDELING AV SLAKTEDYR (%)								
		Dyrekategori ¹			Slaktemåte		Slaktetidspunkt ¹			Totalt Antall slaktedyrr
		Okse- rein	Simle- rein	Kalv	Registrert slakteri	Privat slaktning	Før brunst	Etter brunst	Etter nyttår	
7	Færen / Gasken-Laante	16 %	14 %	70 %	82 %	18 %	0 %	99 %	1 %	276
8	Skjækerfjell / Skæhkere	10 %	7 %	83 %	99 %	1 %	0 %	68 %	32 %	835
9	Låarte	10 %	18 %	73 %	98 %	2 %	0 %	59 %	41 %	551
10	Østre-Namdal	9 %	16 %	75 %	99 %	1 %	9 %	39 %	51 %	1 886
11	Åarjel-Njaarke	25 %	18 %	58 %	71 %	29 %	0 %	65 %	35 %	393
6	Fosen / Fovsen-Njaarke	12 %	19 %	69 %	99 %	1 %	0 %	36 %	64 %	995
Nord-Trøndelag		11 %	15 %	74 %	95 %	5 %	4 %	50 %	46 %	4 936

- 1 Prosentfordelingen er gjort på grunnlag av leveranser til registrert slakteribedrift.

Tabell 9. Gjennomsnittlige slaktevekter ($\pm$ standardavvik) for okserein 1-2 år (varit), simler over 2 år (aldu/rotmu) og kalv (miessi) i driftsåret 2004/05, basert på data fra registrerte slakteribedrifter. Antall slaktevekter (n) til grunn for beregningene er gitt i parentes.

REINBEITEDISTRIKT	GJ.SNITTLIGE SLAKTEVEKTER (kg)					
	Okse 1-2 år		Simle > 2 år		Kalv 0-1 år	
7 Færen	29,9 $\pm$ 4,1	(23)	32,3 $\pm$ 4,8	(29)	20,8 $\pm$ 2,6	(158)
8 Skjækerfjell	29,1 $\pm$ 5,1	(42)	31,0 $\pm$ 4,0	(47)	19,5 $\pm$ 2,7	(685)
9 Låarte	28,5 $\pm$ 4,0	(36)	30,0 $\pm$ 3,4	(94)	18,5 $\pm$ 2,6	(392)
10 Østre-Namdalen	32,6 $\pm$ 3,7	(82)	32,2 $\pm$ 3,4	(294)	20,7 $\pm$ 2,7	(1 398)
11 Åarjel-Njaarke	28,1 $\pm$ 3,0	(41)	30,6 $\pm$ 3,4	(48)	18,1 $\pm$ 2,2	(161)
6 Fosen	30,6 $\pm$ 3,3	(52)	32,9 $\pm$ 3,5	(168)	19,9 $\pm$ 2,8	(679)
Nord-Trøndelag	30,3 $\pm$ 4,2	(276)	31,9 $\pm$ 3,6	(680)	20,0 $\pm$ 2,8	(3 473)

Tabell 10. Gjennomsnittlige slaktevekter for okserein 1-2 år (varit) i de siste 7 driftsårene, basert på data fra listeførte/registrerte slakteribedrifter.

REINBEITEDISTRIKT	GJ.SNITTLIGE SLAKTEVEKTER OKSE 1-2 ÅR (kg)						
	98/99	99/00	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05
7 Færen	28,6	31,3	29,8	29,6	30,5	31,7	29,9
8 Skjækerfjell	30,0	29,5	29,7	30,3	29,4	29,7	29,1
9 Låarte	29,1	30,1	27,9	27,9	29,0	28,8	28,5
10 Østre-Namdalen	36,4	34,7	34,7	32,7	34,9	33,2	32,6
11 Åarjel-Njaarke	29,9	30,2	29,6	30,8	30,6	32,1	28,1
6 Fosen	30,3	30,9	30,5	32,4	29,7	32,3	30,6
Nord-Trøndelag	30,3	31,4	30,2	30,4	31,3	30,9	30,3

Tabell 11. Fordeling av driftsenheter etter reintall i driftsenheten, samt gjennomsnittlig reintall per driftsenhet, ved slutten av driftsåret 2004/05 (driftsenheter og ukorrigert reintall per 31. mars 2005).

REINBEITEDISTRIKT	FORDELING AV DRIFTSENHETER							GJ.SN. REINTALL pr. dr.enh.
	etter reintall i driftsenheten							
	< 30	31-70	71-200	201-400	401-600	601-800	> 800	
7	Færen / Gasken-Laante	1	-	-	2	-	-	241
8	Skjækerfjell / Skæhkere	-	-	-	5	-	-	384
9	Låarte	-	-	-	5	-	-	343
10	Østre-Namdal ¹	1	-	1	9	1	-	323
11	Åarjel-Njaarke	-	-	2	3	1	-	303
6	Fosen / Fovsen-Njaarke	-	-	-	6	-	-	321
Nord-Trøndelag		2	0	3	30	2	0	324
		5 %	0 %	8 %	81 %	5 %	0 %	0 %

1 1 uoppgjort dødsbo (med rein) er her regnet med.

Tabell 12. Fordeling av driftsenheter (per 31. mars 2005) etter alder på driftsenhetens innehaver (per 31. desember 2004) samt gjennomsnittsalder på innehaverne.

REINBEITEDISTRIKT	FORDELING AV DRIFTSENHETER							GJ.SN. ALDER innehaver	
	etter alder på driftsenhetsinnehaver								
	< 20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	> 70		
7	Færen / Gasken-Laante	-	-	1	-	-	1	1	60 år
8	Skjækerfjell / Skæhkere	-	-	4	1	-	-	-	39 år
9	Låarte	-	1	-	-	4	-	-	49 år
10	Østre-Namdal ¹	-	-	1	5	3	2	-	51 år
11	Åarjel-Njaarke	-	-	2	2	2	-	-	47 år
6	Fosen / Fovsen-Njaarke	-	-	2	2	2	-	-	47 år
Nord-Trøndelag		0	1	10	10	11	3	1	48 år
		0 %	3 %	28 %	28 %	31 %	8 %	3 %	

1 1 uoppgjort dødsbo (med rein) er her ikke regnet med.

Tabell 13. Innhold av radioaktivitet (^{137}Cs) i levende rein i driftsåret 2004/05, gitt som målte gjennomsnittsverdier for kalver og voksne dyr. Antall målte dyr er gitt i parentes.

DISTRIKT	RADIOAKTIVITETSNIVÅ (kBq/kg)				
	Måletidspunkt	Kalver	Voksne dyr		
7	Færen / Gasken-Laante	Ikke målt	-		
8	Skjækerfjell / Skæhkere	28.11.04	1,3 (24)		
		04.12.04	1,2 (19)		
		09.12.04	1,2 (27)		
		10.01.05	1,0 (25)		
		14.01.05	1,3 (15)		
		26.01.05	1,7 (15)		
9	Låarte	04.12.04	1,6 (10)		
		05.12.04	1,9 (241)		
		09.02.05	0,4 (18)		
10	Østre-Namdal	Jåma/Dærga-gruppen	28.11.04	1,6 (29)	
			04.12.04	0,8 (9)	
			19.01.05	1,0 (22)	
	Steinfjell-gruppen	28.01.05	1,6 (53)		
		10.02.05	1,5 (28)		
		24.02.05	1,0 (12)		
11	Åarjel-Njaarke	Jåma/Anti-gruppen	08.02.05	1,8 (2) ¹	
			Toven-gruppen	22.11.04	0,9 (5)
					1,0 (3) ¹
6	Fosen / Fovsen-Njaarke	Ikke målt	-		

1 Målt i kjøttprøver.

Vedlegg 7 - Næringsoversikt Sør-Trøndelag/ Hedmark

Tabell 1. Antall driftsenheter og antall personer i driftsenheten ved slutten av driftsåret 2004/05 (per 31. mars 2005). Antall driftsgrupper gjenspeiler en gjennomsnittssituasjon for de siste driftsårene.

REINBEITEDISTRIKT		DRIFTSENHETER		PERSONER i dr.enhetene	DRIFTSGRUPPER	
		m/rein	u/rein		Sommer	Vinter
3	Elgå	6	-	33	1	1
2	Riast/Hylling	10	-	51	1	1
1	Essand	9	-	44	1	1
	Trollheimen	5	-	23	1	1
Sør-Trøndelag/Hedmark		30	0	151	4	4

Tabell 2. Reintall i sluttstatus for de 10 siste driftsårene (korrigert reintall per 31. mars unntatt siste år).

REINBEITEDISTRIKT		REINTALL I SLUTTSTATUS (pr. 31. mars) ¹									
		95/96	96/97	97/98	98/99	99/00	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05
3	Elgå	3 350	2 957	3 038	2 949	3 185	2 987	2 881	2 952	2 820	2 704
2	Riast/Hylling	4 399	4 568	4 329	4 496	4 590	4 648	4 740	4 757	4 727	4 709
1	Essand	4 731	4 730	4 590	4 990	4 021	3 906	3 974	4 130	4 168	4 465
	Trollheimen	1 729	1 655	1 662	1 759	1 662	1 644	1 632	1 593	1 592	1 551
Sør-Trøndelag/Hedmark		14 209	13 910	13 619	14 194	13 458	13 185	13 227	13 432	13 307	13 429

¹ Korrigerte reintall med unntak av siste år, som først vil foreligge neste år. Tallserien kan avvike fra tidligere års Ressursregnskap på grunn av ny gjennomgang i 2004 av eldre reintall på distriktsnivå.

Tabell 3. Flokksammensetning ved slutten av driftsåret 2004/05 (ukorrigert reintall per 31. mars 2005).

REINBEITEDISTRIKT		FLOKKSAMMENSETNING			REINTALL pr. 31.03.05
		Okserein	Simlerein	Kalv	
3	Elgå	3 %	79 %	18 %	2 704
2	Riast/Hylling	1 %	78 %	21 %	4 709
1	Essand	8 %	69 %	24 %	4 465
	Trollheimen	5 %	84 %	11 %	1 551
Sør-Trøndelag/Hedmark		4 %	76 %	20 %	13 429

Tabell 4. Kalvetilgang i driftsåret 2004/05. Den prosentvise tilgangen er beregnet i forhold til antall simler ved driftsårets start (korrigert simletall per 1. april 2004).

REINBEITEDISTRIKT		SIMLER I		MERKEDE		KALVER		MERKE- PERIODE
		VÅRFLOKK	KALVER	KALVER	ETTER TAP ¹			
3	Elgå	2 280	1 840	81 %	1 749	77 %		01.07 - 31.07
2	Riast/Hylling	3 679	3 232	88 %	3 047	83 %		16-07 - 31.07
1	Essand	3 050	2 424	79 %	2 253	74 %		16-07 - 31.07
	Trollheimen	1 288	1 133	88 %	1 099	85 %		16-07 - 31.07
Sør-Trøndelag/Hedmark		10 297	8 629	84 %	8 148	79 %		01.07 - 31.07

1 Med kalver etter tap menes kalv til slakt og til påsett.

Tabell 5. Tap av kalver og voksne dyr i driftsåret 2004/05. Prosentvise tap er beregnet i forhold til antall merkede kalver våren 2004 og antall rein ved driftsårets start (korrigert reintall per 1. april 2004).

REINBEITEDISTRIKT		TAP AV		TAP AV		TAP	
		MERKET KALV ¹	VOKSNE DYR	VOKSNE DYR	TOTALT ¹		
3	Elgå	91	5 %	272	10 %	363	8 %
2	Riast/Hylling	185	6 %	270	6 %	455	6 %
1	Essand	171	7 %	332	8 %	503	8 %
	Trollheimen	34	3 %	98	6 %	132	5 %
Sør-Trøndelag/Hedmark		481	6 %	972	7 %	1 453	7 %

1 Tap av umerket kalv (tidligtap) er ikke medregnet (se tabell 4).

Tabell 6. Fordeling av tapsårsaker i driftsåret 2004/05.

REINBEITEDISTRIKT		TAP AV KALVER ¹			TAP AV VOKSNE DYR		
		Fredet	Annen	Annen	Fredet	Annen	Annen
		rovvilt	kjent	ukjent	rovvilt	kjent	ukjent
3	Elgå	74 %	4 %	23 %	42 %	4 %	54 %
2	Riast/Hylling	78 %	1 %	20 %	72 %	4 %	23 %
1	Essand	92 %	1 %	8 %	86 %	2 %	12 %
	Trollheimen	77 %	20 %	2 %	44 %	14 %	42 %
Sør-Trøndelag/Hedmark		82 %	3 %	15 %	66 %	4 %	30 %

1 Fordeling av kalvetapet omfatter også oppgitt tap av kalv før merking (tidligtap).

Tabell 7. Totalt slakteuttak og slaktekvantum (inkludert privat salg og eget forbruk), prosentvis slakteuttak og produktivitet i driftsåret 2004/05. Prosentvis slakteuttak og produktivitet er beregnet i forhold til antall rein ved driftsårets start (korrigert reintall per 1. april 2004).

REINBEITEDISTRIKT		TOTALT	TOTALT	PROSENTVIS	SL.UTTAK	PRODUKSJON
		SL.UTTAK	SL.KVANTUM	SL.UTTAK	pr.livrein	pr. livrein ¹
		(antall dyr)	(antall kg)	(% av vårflokk)	(kg/dyr)	(kg/dyr)
		04/05	04/05	04/05	04/05	03/04 04/05 ²
3	Elgå	1 593	37 618	56 %	13,3	11,1 12,1
2	Riast/Hylling	2 790	68 265	59 %	14,4	14,2 14,4
1	Essand	1 627	37 714	39 %	9,0	9,2 11,0
	Trollheimen	1 044	25 550	66 %	16,0	17,3 15,2
Sør-Trøndelag/Hedmark		7 054	169 147	53 %	12,7	12,4 12,9

1 Med produksjon per livrein menes slakteuttak og reintallsendring (korrigert for livdyroverføring og omregnet til kg) per rein i vårflokk (se kapittel 1.2).

2 Siste års tall er foreløpig da det er delvis beregnet på grunnlag av ukorrigerede reintall.

Tabell 8. Fordeling av slakteuttaket etter dyrekategori, slaktemåte og slaktetidspunkt i driftsåret 2004/05.

REINBEITEDISTRIKT		FORDELING AV SLAKTEDYR (%)								
		Dyrekategori ¹			Slaktemåte		Slaktetidspunkt ¹			Totalt Antall slaktedy
		Okse- rein	Simle- rein	Kalv	Registrert slakteri	Privat slakting	Før brunst	Etter brunst	Etter nyttår	
3	Elgå	4 %	14 %	82 %	96 %	4 %	0 %	72 %	28 %	1 593
2	Riast/Hylling	14 %	9 %	77 %	96 %	4 %	0 %	78 %	22 %	2 790
1	Essand	8 %	15 %	77 %	95 %	5 %	2 %	78 %	20 %	1 627
	Trollheimen	5 %	3 %	92 %	93 %	7 %	0 %	83 %	17 %	1 044
Sør-Trøndelag/Hedmark		9 %	11 %	80 %	95 %	5 %	1 %	77 %	22 %	7 054

1 Prosentfordelingen er gjort på grunnlag av leveranser til registrert slakteribedrift.

Tabell 9. Gjennomsnittlige slaktevekter ($\pm$ standardavvik) for okserein 1-2 år (varit), simler over 2 år (aldu/rotmu) og kalv (miessi) i driftsåret 2004/05, basert på data fra registrerte slakteribedrifter. Antall slaktevekter (n) til grunn for beregningene er gitt i parentes.

REINBEITEDISTRIKT		GJ.SNITTLIGE SLAKTEVEKTER (kg)					
		Okse 1-2 år		Simle > 2 år		Kalv 0-1 år	
3	Elgå	30,3 $\pm$ 5,0	(44)	31,5 $\pm$ 3,8	(186)	21,3 $\pm$ 2,8	(1 253)
2	Riast/Hylling ¹	32,2 $\pm$ 3,4	(377)	33,5 $\pm$ 3,7	(228)	21,7 $\pm$ 2,8	(2 064)
1	Essand ¹	29,4 $\pm$ 5,2	(82)	29,7 $\pm$ 3,4	(148)	20,1 $\pm$ 2,6	(1 189)
	Trollheimen	36,1 $\pm$ 2,7	(47)	32,0 $\pm$ 2,8	(28)	23,2 $\pm$ 2,5	(884)
Sør-Trøndelag/Hedmark		32,0 $\pm$ 4,2	(550)	31,8 $\pm$ 3,9	(590)	21,5 $\pm$ 2,9	(5 390)

1 Rein slaktet på Femund reinbeitedistrikt er fordelt likt mellom distriktene Riast/Hylling og Essand.

Tabell 10. Gjennomsnittlige slaktevekter for okserein 1-2 år (varit) i de siste 7 driftsårene, basert på data fra listeførte/registrerte slakteribedrifter.

REINBEITEDISTRIKT		GJ.SNITTLIGE SLAKTEVEKTER OKSE 1-2 ÅR (kg)							
		98/99	99/00	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05	
3	Elgå	32,1	33,8	32,5	32,5	30,8	32,0	30,3	
2	Riast/Hylling ¹	31,3	32,7	35,0	34,3	34,2	32,6	32,2	
1	Essand ¹	28,0	27,9	30,2	31,1	31,3	30,1	29,4	
	Trollheimen	33,0	36,1	36,3	37,3	37,4	37,5	36,1	
Sør-Trøndelag/Hedmark		31,1	31,4	33,6	31,1	33,6	32,5	32,0	

1 Det foreligger for få eller ingen slaktedy til å si noe om gjennomsnittlig slaktevekt.

Tabell 11. Fordeling av driftsenheter etter reintall i driftsenheten, samt gjennomsnittlig reintall per driftsenhet, ved slutten av driftsåret 2004/05 (driftsenheter og ukorrigert reintall per 31. mars 2005).

REINBEITEDISTRIKT		FORDELING AV DRIFTSSENHETER etter reintall i driftsenheten						GJ.SN.	
		< 30	31-70	71-200	201-400	401-600	601-800	> 800	REINTALL pr. dr.enh.
3	Elgå	-	-	-	1	5	-	-	451
2	Riast/Hylling	-	-	-	-	10	-	-	471
1	Essand	-	-	-	1	7	1	-	496
	Trollheimen	-	-	-	5	0	-	-	310
Sør-Trøndelag/Hedmark		0	0	0	7	22	1	0	448
		0 %	0 %	0 %	23 %	73 %	3 %	0 %	

Tabell 12. Fordeling av driftsenheter (per 31. mars 2005) etter alder på driftsenhetens innehaver (per 31. desember 2004), samt gjennomsnittsalder på innehaverne

REINBEITEDISTRIKT		FORDELING AV DRIFTSSENHETER etter alder på driftsenhetsinnehaver						GJ.SN.	
		< 20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	> 70	ALDER innehaver
3	Elgå	-	-	1	5	-	-	-	44 år
2	Riast/Hylling	-	-	2	4	4	-	-	48 år
1	Essand	-	2	2	5	-	-	-	38 år
	Trollheimen	-	1	-	1	1	2	-	51 år
Sør-Trøndelag/Hedmark		0	3	5	15	5	2	0	45 år
		0 %	10 %	17 %	50 %	17 %	7 %	0 %	

Tabell 13. Innhold av radioaktivitet (^{137}Cs) i levende rein i driftsåret 2004/05, gitt som målte gjennomsnittsverdier for kalver og voksne dyr. Antall målte dyr er gitt i parentes.

DISTRIKT		RADIOAKTIVITETSNIVÅ(kBq/kg)		
		Måletidspunkt	Kalver	Voksne dyr
3	Elgå	30.11.04	0,4 (16)	0,5 (6)
2	Riast/Hylling ¹	27.10.04	0,6 (14)	0,3 (4)
1	Essand ¹	27.10.04	0,6 (14)	0,3 (4)
	Trollheimen	Ikke målt	-	-

1 Felles måling for Riast/Hylling og Essand på vinterbeite i Femund.

Vedlegg 8 - Næringsoversikt Tamreinlagene i Sør-Norge

Tabell 2. Reintall i sluttstatus for de 10 siste driftsårene (korrigert reintall per 31. mars unntatt siste år).

TAMREINLAG	REINTALL I SLUTTSTATUS (pr. 31. mars) ¹									
	95/96	96/97	97/98	98/99	99/00	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05
Lom tamreinlag	2 300	2 220	2 248	2 275	2 250	2 343	2 344	2 410	2 328	2 320
Vågå tamreinlag	2 319	2 300	2 288	2 287	2 297	2 290	2 169	2 327	2 311	2 287
Fram reinslag	2 651	2 626	2 708	2 726	2 824	3 017	2 948	3 003	2 962	2 914
Filefjell reinlag	3 425	2 730	2 883	2 826	2 961	3 283	2 840	2 866	3 006	2 964
Rendal renselskap ²	-	-	-	915	1 149	1 246	1 355	1 583	1 583	1 520
Tamreinlagene	10 695	9 876	10 127	11 029	11 481	12 179	11 656	12 189	12 127	12 159

- 1 Korrigererte reintall med unntak av siste år, som først vil foreligge neste år. Tallserien kan avvike fra tidligere års Ressursregnskap på grunn av ny gjennomgang i 2004 av eldre reintall.
- 2 Rendal renselskap ble overført fra villreinforvaltning til tamreinforvaltning i 1998/99.

Tabell 3. Flokksammensetning ved slutten av driftsåret 2004/05 (ukorrigert reintall per 31. mars 2005).

TAMREINLAG	FLOKKSAMMENSETNING			REINTALL pr. 31.03.05
	Okserlein	Simlerein	Kalv	
Lom tamreinlag	0,7 %	75 %	24 %	2 320
Vågå tamreinlag	0,4 %	78 %	21 %	2 287
Fram reinslag	0,3 %	73 %	26 %	2 914
Filefjell reinlag	2 %	80 %	18 %	2 964
Rendal renselskap	20 %	58 %	21 %	1 674
Tamreinlagene	4 %	74 %	22 %	12 159

Tabell 4. Kalvetilgang i driftsåret 2004/05. Den prosentvise tilgangen er beregnet i forhold til antall simler ved driftsårets start (korrigert simletall per 1. april 2004).

TAMREINLAG	SIMLER I	MERKEDE	KALVER	MERKE-
	VÅRFLOKK	KALVER	ETTER TAP ¹	PERIODE
Lom tamreinlag	1 743	1 684 97 %	1 684 97 %	01.09 - 15.09
Vågå tamreinlag	1 800	1 672 93 %	1 672 93 %	16.09 - 30.09 ²
Fram reinslag	2 254	2 086 93 %	2 086 93 %	01.09 - 15.09
Filefjell reinlag	2 183	1 952 89 %	1 952 89 %	01.11 - 31.12
Rendal renselskap ³	907	-	412 45 %	-
Tamreinlagene⁴	8 887	8 338 92 %	7 806 88 %	01.09 - 30.12

- 1 Med kalver etter tap menes kalver til slakt og kalver til påsett.
- 2 Merketidspunkt for 2001/02, da merketidspunkt for 2004/05 ikke er oppgitt.
- 3 Rendal renselskap merker ikke kalvene.
- 4 I sumtallet for merkede kalver for tamreinlagene er det for Rendal renselskap stipulert et antall kalver for jaktseasonen (som en parallell til merkede kalver). Denne er satt lik antall kalver etter tap.

Tabell 5. Tap av kalver og voksne dyr i driftsåret 2004/05. Prosentvise tap er beregnet i forhold til antall merkede kalver våren 2004 og antall rein ved driftsårets start (korrigert reintall per 1. april 2004).

TAMREINLAG	TAP AV		TAP AV		TAP	
	MERKET KALV ¹		VOKSNE DYR		TOTALT ¹	
Lom tamreinlag	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Vågå tamreinlag	0	0 %	8	0 %	8	0 %
Fram reinslag	0	0 %	67	2 %	67	1 %
Filefjell reinlag	0	0 %	97	3 %	97	2 %
Rendal renselskap ²	-		20	1 %	-	
Tamreinlagene	0	0 %	192	2 %	192	1 %

1 Tap av umerket kalv (tidligtap) er ikke medregnet (se tabell 4).

2 Rendal renselskap merker ikke kalvene sine. Seintapet av kalv (tilsvarende tap etter merking) er derfor ikke kjent.

Tabell 6. Fordeling av tapsårsaker i driftsåret 2004/05.

TAMREINLAG	TAP AV KALVER ¹			TAP AV VOKSNE DYR		
	Fredet	Annen	Annen	Fredet	Annen	Annen
	rovvilt	kjent	ukjent	rovvilt	kjent	ukjent
Lom tamreinlag ²	-	-	-	-	-	-
Vågå tamreinlag	0 %	100 %	0 %	0 %	88 %	13 %
Fram reinslag	100 %	0 %	0 %	73 %	27 %	0 %
Filefjell reinlag	96 %	4 %	0 %	4 %	96 %	0 %
Rendal renselskap ³	-	-	-	-	-	-
Tamreinlagene	93 %	7 %	0 %	31 %	69 %	1 %

1 Fordeling av kalvetapet omfatter også oppgitt tap av kalv før merking (tidligtap).

2 Ingen registrerte tap.

3 Mangler data om tapsårsaker.

Tabell 7. Totalt slakteuttak og slaktekvantum (inkludert privat salg og eget forbruk), prosentvis slakteuttak og produktivitet i driftsåret 2004/05. Prosentvis slakteuttak og produktivitet er beregnet i forhold til antall rein ved driftsårets start (korrigert reintall per 1. april 2004).

TAMREINLAG	TOTALT	TOTALT	PROSENTVIS	SL.UTTAK	PRODUKSJON	
	SL.UTTAK	SL.KVANTUM	SL.UTTAK	pr.livrein	pr. livrein ¹	
	(antall dyr)	(antall kg)	(% av vårflukk)	(kg/dyr)	(kg/dyr)	(kg/dyr)
	04/05	04/05	04/05	04/05	03/04	04/05 ²
Lom tamreinlag	1 692	49 803	73 %	21,4	19,3	21,3
Vågå tamreinlag	1 713	45 943	74 %	19,9	20,9	19,5
Fram reinslag	2 034	51 424	69 %	17,4	18,0	17,2
Filefjell reinlag	1 897	50 969	63 %	17,0	17,0	16,5
Rendal renselskap ³	238	9 769	15 %	6,2	7,0	4,8
Tamreinlagene	7 574	207 909	62 %	17,1	17,1	16,6

1 Med produksjon per livrein menes slakteuttak og reintallsendring (korrigert for livdyroverføring og omregnet til kg) per rein i vårflukk (se kapittel 1.2).

2 Siste års tall er foreløpig da det er delvis beregnet på grunnlag av ukorrigerte reintall.

3 Jaktuttak.

Tabell 8. Fordeling av slakteuttaket etter dyrekategori, slaktemåte og slaktetidspunkt i driftsåret 2004/05.

TAMREINLAG	FORDELING AV SLAKTEDYR (%)								Totalt Antall slaktedy
	Dyrekategori ¹			Slaktemåte		Slaktetidspunkt ¹			
	Okse- rein	Simle- rein	Kalv	Registrert slakteri	Privat slakting	Før brunst	Etter brunst	Etter nyttår	
Lom tamreinlag	19 %	15 %	66 %	100 %	0 %	66 %	34 %	0 %	1 692
Vågå tamreinlag	16 %	15 %	69 %	100 %	0 %	69 %	31 %	0 %	1 713
Fram reinslag	17 %	18 %	65 %	98 %	2 %	77 %	23 %	0 %	2 034
Filefjell reinlag	18 %	8 %	74 %	100 %	0 %	0 %	100 %	0 %	1 897
Rendal renselskap ²	53 %	24 %	23 %	0 %	100 %	100 %	0 %	0 %	238
Tamreinlagene	19 %	14 %	67 %	96 %	4 %	54 %	46 %	0 %	7 574

1 Prosentfordelingen er gjort på grunnlag av leveranser til registrert slakteribedrift.

2 Jaktuttak.

Tabell 9. Gjennomsnittlige slaktevekter ($\pm$ standardavvik) for okserein 1-2 år (varit), simler over 2 år (aldu/rotmu) og kalv (miessi) i driftsåret 2004/05, basert på data fra registrerte slakteribedrifter. Antall slaktevekter (n) til grunn for beregningene er gitt i parentes.

TAMREINLAG	GJ.SNITTLIGE SLAKTEVEKTER (kg)					
	Okse 1-2 år		Simle > 2 år		Kalv 0-1 år	
Lom tamreinlag	40,2 $\pm$ 5,1	(297)	36,3 $\pm$ 8,1	(251)	25,0 $\pm$ 5,8	(1 120)
Vågå tamreinlag	39,3 $\pm$ 2,9	(274)	35,7 $\pm$ 5,8	(245)	22,0 $\pm$ 2,6	(1 181)
Fram reinslag	34,2 $\pm$ 2,8	(343)	35,1 $\pm$ 3,9	(338)	20,1 $\pm$ 2,4	(1 302)
Filefjell reinlag	36,9 $\pm$ 3,1	(316)	36,8 $\pm$ 4,0	(143)	23,2 $\pm$ 2,5	(1 407)
Rendal renselskap ¹	- ²		31,8	(57)	18,7	(54)
Tamreinlagene	37,5 $\pm$ 4,3	(1 230)	35,8 $\pm$ 5,8	(1 034)	22,5 $\pm$ 3,9	(5 064)

1 Jaktuttak.

2 Oksereinen er ikke spesifisert på alder.

Tabell 10. Gjennomsnittlige slaktevekter for okserein 1-2 år (varit) i de siste 7 driftsårene, basert på data fra listeførte/registrerte slakteribedrifter.

TAMREINLAG	GJ.SNITTLIGE SLAKTEVEKTER OKSE 1-2 ÅR (kg)						
	98/99	99/00	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05
Lom tamreinlag	42,3	43,2	42,9	40,9	45,5	43,4	40,2
Vågå tamreinlag	36,9	40,3	39,2	37,5	37,4	39,3	39,3
Fram reinslag	37,2	36,4	37,8	36,0	35,5	35,5	34,2
Filefjell reinlag	36,8	36,1	37,5	37,2	25,8	38,1	36,9
Rendal renselskap	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹
Tamreinlagene	38,0	39,3	39,5	37,9	37,5	39,0	37,5

1 Mangler slaktevektdata spesifisert på okse 1-2 år.

Tabell 13. Innhold av radioaktivitet (^{137}Cs) i levende rein i driftsåret 2004/05, gitt som målte gjennomsnittsverdier for kalver og voksne dyr. Antall målte dyr er gitt i parentes.

TAMREINLAG	RADIOAKTIVITETSIVÅ (kBq/kg)		
	Måletidspunkt	Kalver	Voksne dyr
Lom tamreinlag	07.09.04	0,7 (50)	0,5 (21)
	06.12.04	0,3 (20)	0,3 (7)
Vågå tamreinlag	10.09.04	1,6 (55)	1,1 (14)
	07.12.04	1,9 (33)	1,8 (22)
Fram reinlag	04.09.04	0,6 (35)	0,3 (15)
	12.12.04	0,9 (4)	0,7 (21)
Filefjell reinlag	19.12.04	1,1 (20)	0,8 (22)

Vedlegg 9 – Rammebetingelser for reindriften

Beitetider, høyeste reintall og distriktsgrenser per 1. desember 2005

Reindriftslovens § 2 stiller krav om rammebetingelser som reindriften skal utøves innenfor, herunder inndeling i reinbeiteområder, reinbeitedistrikter og beitesoner, og fastsetting av beitetider og høyeste reintall innenfor det enkelte distrikt.

Dette vedlegget gir en oversikt over disse rammebetingelsene i form av kart og tabelloversikter. Områdevise kart viser distriktsgrenser og konvensjonsområder (Troms og Nordland), samt forvaltningsgrenser for tamreinlagene. Videre er det gitt en omfattende tabelloversikt for hvert reinbeiteområde, som viser gjeldende beitetider og høyeste reintall for hvert distrikt med referanser til vedtak. Oversiktene viser også referanser til vedtak om distriktsgrenser, samt bruttoarealer for distriktene og en del konvensjonsområder.

Reindriftsforvaltningen tar forbehold om at oversikten kan være noe ufullstendig hva gjelder referanser, og da i første rekke vedtak som omfatter mindre grensejusteringer mellom distriktene som er gjort etter hovedrevisjonene. Vi gjør videre oppmerksom på at arealtall for distriktene i Øst-Finnmark reinbeiteområde er justert som følge av ny digitalisering av grensene.

Under følger en tabell som viser høyeste reintall og bruttoarealtall for de ulike områdene som helhet.

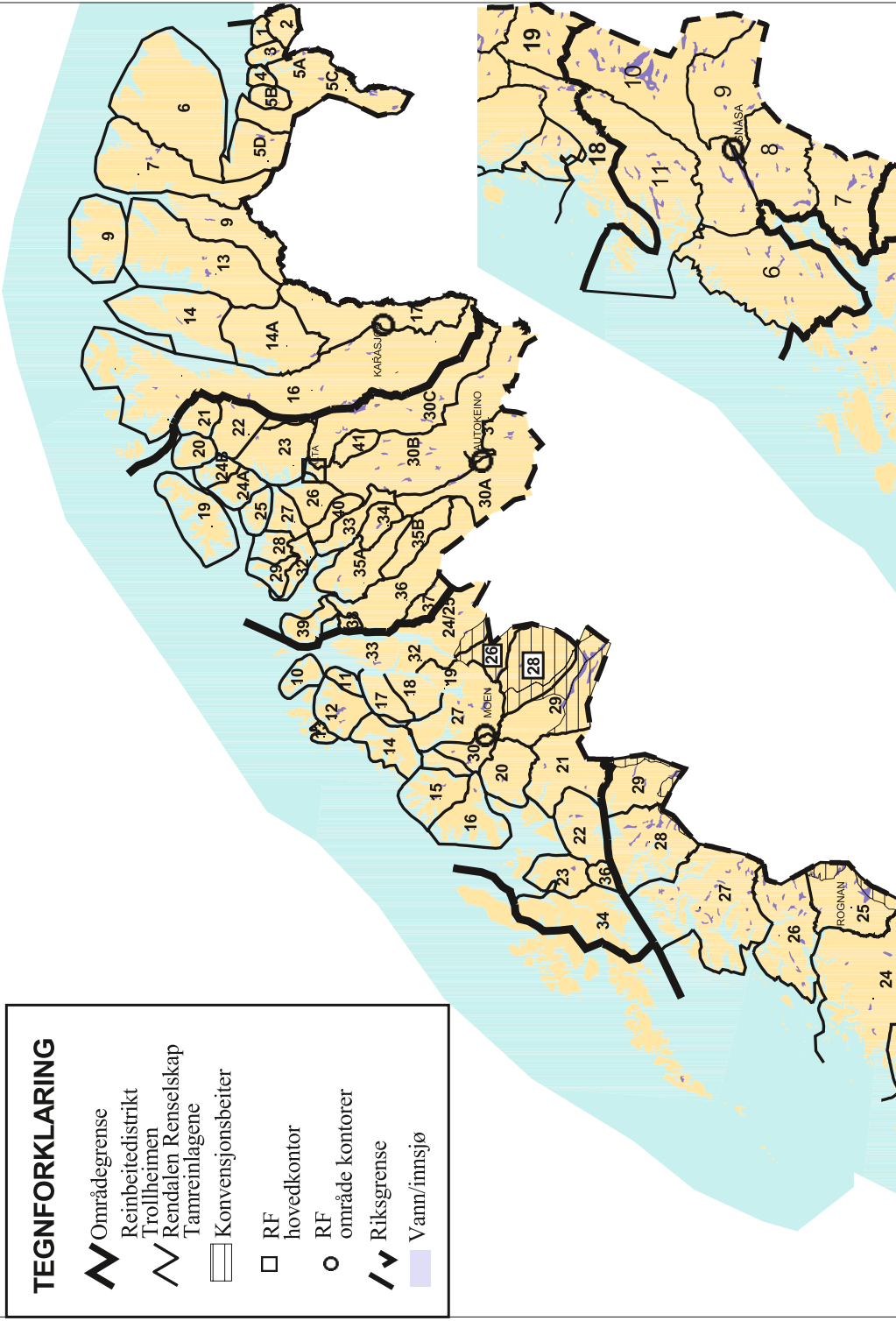
NORSK OMRÅDENAVN	SAMISK OMRÅDENAVN	HØYESTE REINTALL	BRUTTO-AREALER ¹
Øst-Finnmark ²	Nuorta-Finnmárkku	73 400	30 757 km ²
Vest-Finnmark ^{3,4}	Oarje-Finnmárkku	64 300	25 925 km ²
Troms ^{3,4}	Tromssa	13 500	18 277 km ²
Nordland	Nordlánda, Nordlaanden	15 400	32 613 km ²
Nord-Trøndelag ⁵	Noerhte-Trøndelagen	-	22 300 km ²
Sør-Trøndelag/Hedmark ⁶	Áarjel-Trøndelagen/Hedemarken	13 600	8 598 km ²
Tamreinlagene i Sør-Norge ^{7,8}		-	7 981 km ²
Hele reindriftsområdet		-	146 451 km²

- 1 Bruttoarealene er beregnet ved hjelp av Reindriftsforvaltningens digitale arealbrukskart, med unntak av tamreinlagene, hvor arealene er anslått. I bruttoareal inngår alt landareal og de fleste vann. Bruttoarealet omfatter derfor vesentlige områder som ikke nyttes til reinbeite, som innsjøer, isbreer, byer, tettsteder, veier, kulturskoger etc..
- 2 Bruttoarealtallet for Øst-Finnmark reinbeiteområde er justert som følge av ny digitalisering av grensene.
- 3 Distriktene 11-Reinøy, 19/32-Ivguláhku og 33-Ittunjárga (til sammen 4.300 rein, 1.635 km²) har sommerbeite i Troms reinbeiteområde og vinterbeite i Vest-Finnmark reinbeiteområde. Disse er oppført under Vest-Finnmark.
- 4 Områdegrensen mellom Troms og Vest-Finnmark reinbeiteområder er ikke entydig. Arealet hvor områdene overlapper (440 km²) er her lagt til Vest-Finnmark.
- 5 For ett distrikt (Vestre Namdal) og ett delområde (Hartkjølen) er høyeste reintall ikke fastsatt. For de øvrige distriktene er høyeste reintall fastsatt til 12.300 rein.
- 6 Areal tall og høyeste reintall for Trollheimen er medregnet under Sør-Trøndelag/Hedmark reinbeiteområde.
- 7 Høyeste reintall for tamreinlagene er ikke fastsatt, med unntak av for Rendal renselskap.
- 8 Areal tall for Rendal renselskap (1.859 km²) er med i totaltallet for tamreinlagene.

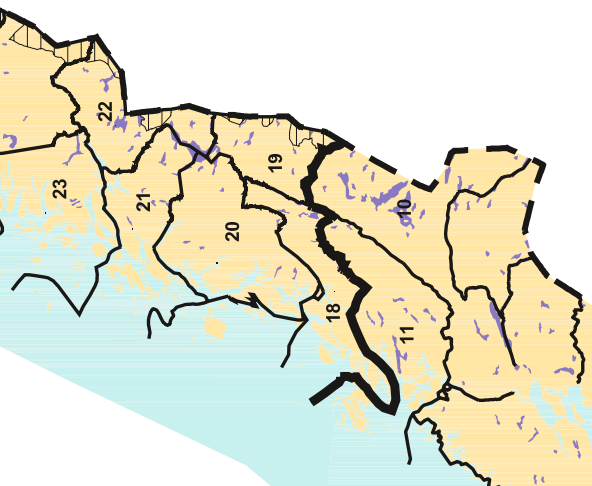
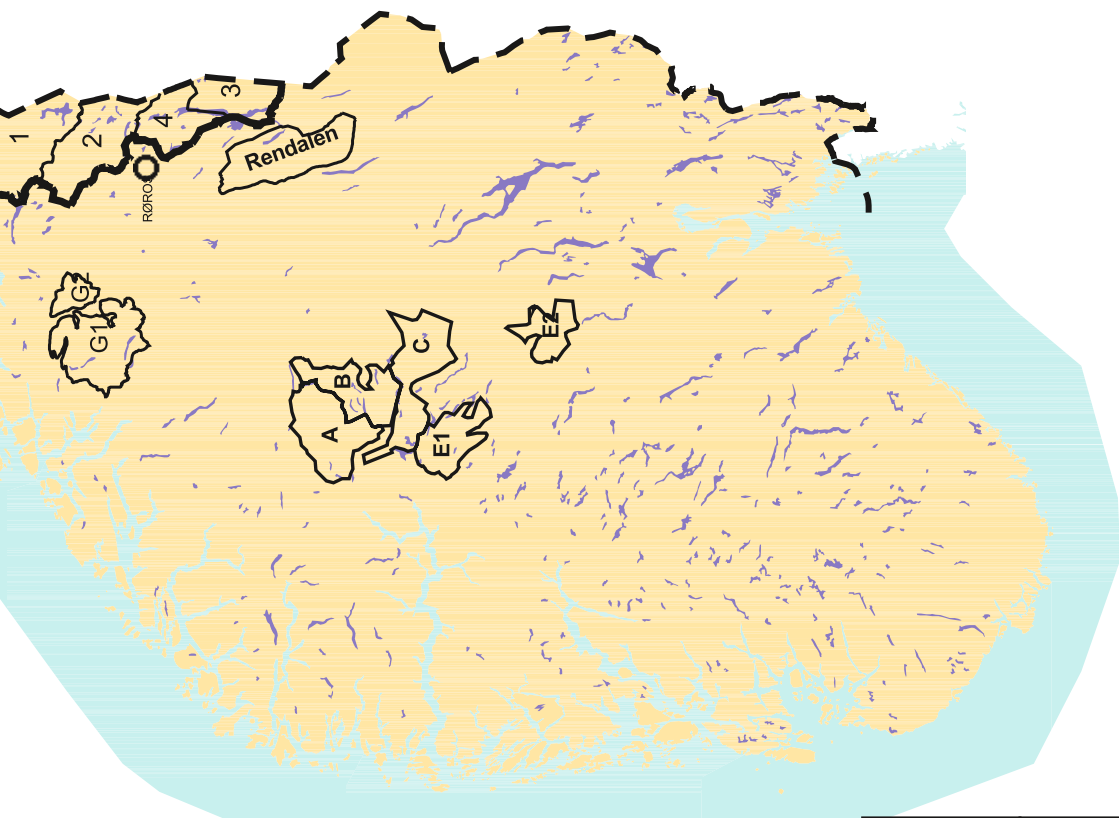
Reindrifts-Norge

TEGNFORKLARING

- Områdegrensene
- Reinbeitedistrikt
- Trollheimen
- Rendalen Renselskap
- Tamreinlagene
- Konvensjonsbeiter
- RF hovedkontor
- RF områdekontorer
- Riksgrensene
- Vann/innsjø

**Boazodoallohåddahus
Reindrifforvaltningen
Båatsoe-burriej reereme©**

Prosjekt: Ressursregnskapet
Referanse: A. Aa. Ims og Per - E. Bjørnstad
Produsert med tillatelse fra Statens Kartverk

Øst-Finnmark reinbeiteområde

KODE	NORSK DISTRIKTSNAVN	SAMISK DISTRIKTSNAVN	FASTSATTE BE
ZA	1/2/3 – Østre Sør-Varanger	1/2/3 - Nuorta Máttá-Várjjat	
	1 – Pasvikneset	1 – Málesnjárga	20.04 - 01.11
	2 – Karpelv	2 – Siidejohka	15.09 - 05.05
	3 – Holmengråneset	3 – Vinninjárga	20.04 - 30.09
ZB	5A/5C – Pasvik	5A/5C – Beacheveai	
	5A – Veazir og Kirkeneshalvøya	5A – Veazir ja Girkonjárga	01.01 - 31.12
	5C – Sør-Varanger vinterbeite	5C – Máttavárjjat dálveorohat	15.09 - 01.05
ZC	4/5B – Vestre Sør-Varanger	4/5B – Oarjjit Máttá-Várjjat	
	4 – Skogerøya	4 – Sállan	20.04 - 01.11
	5B – Spurvenes	5B – Cizášnjárga	01.01 - 31.12
ZD	5D/6 – Varangerhalvøya	5D/6 – Várjjatnjárga	
	5D – Nesseby vinterbeite	5D – Unjárgga dálveorohat	01.10 - 01.05
	6 – Varangerneset	6 – Várjjatnjárga	15.04 - 15.11
ZE	7	7 – Rákkonjárga	15.04 - 15.11 ^{1a} , 01.1
ZF	9 – Nordkinnhalvøya / Vestertana	9 – Olggut Čorgaš / Oarje-Deatnu	01.04 - 01.11 ^{2a} , 01.1
ZG	13 – Ifjordfjellet	13 – Siskkit Čorgaš ja Lágesduottar	15.04 - 15.10 ^{3a} , 01.0 vår før 01.05, høst før
ZH	14	14 – Spierttanjárga	01.04 - 15.11
ZJ	14A	14A – Spierttagáisá	01.04 - 15.11
ZL	16 – Karasjok vestre distrikt	16 - Kárášjoga oarjjabealli	
	Magerøya med Stikkelsvågneset	Máhkarávju ja Stiikonjárga	15.04 - 15.10
		Skuohtanjárga	01.04 - 15.11
		Márrenjárga	01.04 - 15.11
		Boalotnjárga	01.04 - 15.11
		Jáhkenjárga	01.04 - 15.11
		Rávdol	01.04 - 15.11
		Skáiddeduottar	01.04 - 15.11
		Láhtin	01.04 - 15.11
		Njeaiddán	01.04 - 15.11
		Vuorji	01.04 - 15.11
	Kárášjoga oarjjabealli gidđa-/ čakča-/dálveguohtun	01.09 - 01.06 ^{4a} 01.11 - 01.05 ^{4b}	
	17 – Karasjok østre	17 – Kárášjoga nuortabealli	01.09 - 01.06 ^{5a,6} 01.11 - 01.05 ^{5b}
	vår/høst/vinterbeite		

- 1 a. Rákkonjárga (ca. 2.050 km²). b. Searbbaidčohka og Máskevárri (ca. 490 km²).
- 2 a. Čorgaš (1.130 km²). b. Oarje-Deatnu (1.711 km²).
- 3 a. Nord for riksvei 98 (ca. 1.400 km²). b. Sør for riksvei 98 (ca. 1.800 km²).
c. Beiterett under gjennomflytting for distrikt 9-Čorgas.
- 4 a. Nord for og b. sør for Iešjohka/Kárášjohka (hvh. ca. 2.000 km² og 1.700 km²).

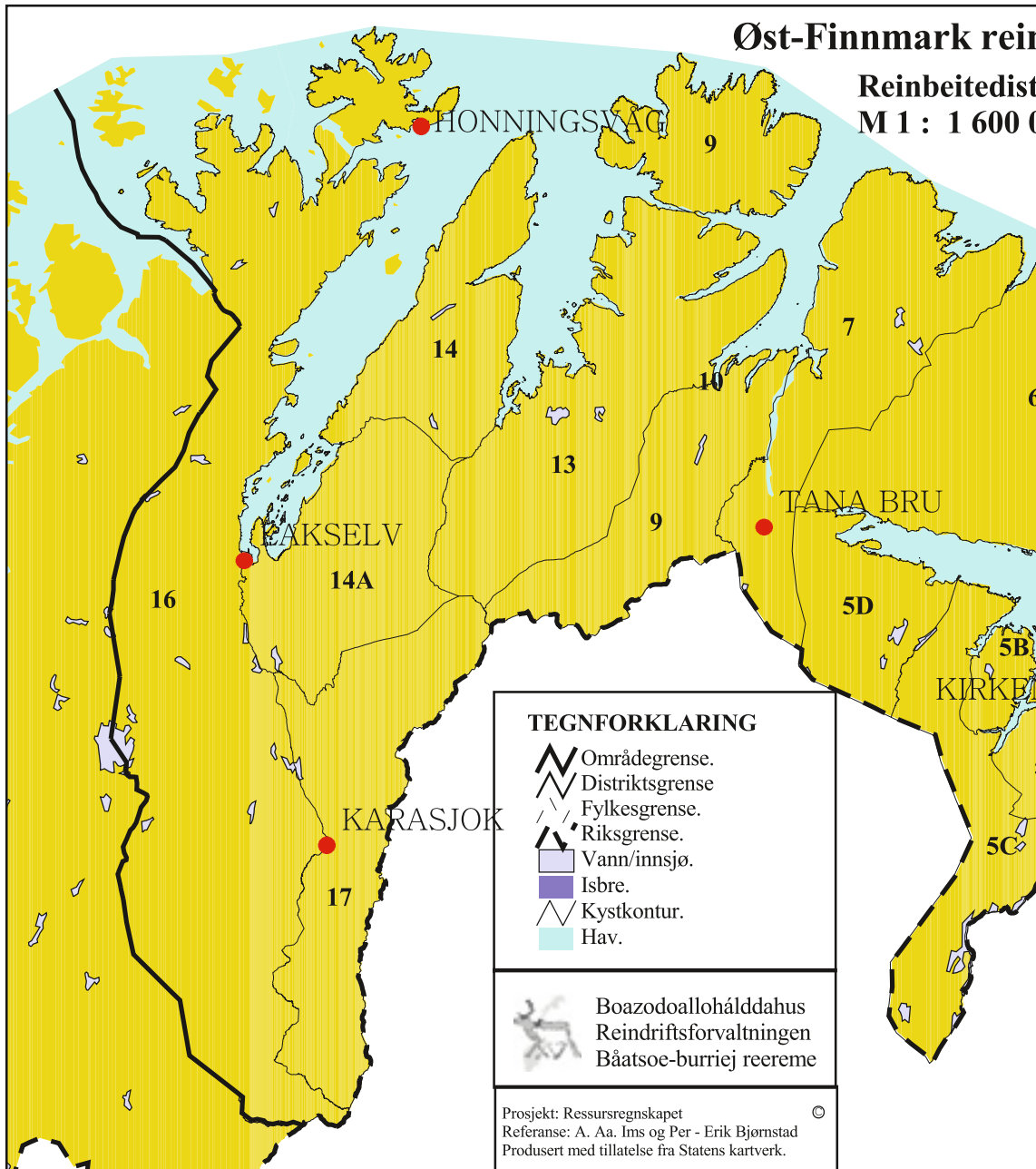
FM = Fylkesmannen, RS = Reindriftsstyret, LD = Landbruksdepartementet

ITETIDER	HØYESTE REINTALL	DISTRIKTSGRENSER
	900 RS 41/83, 25.10.1983	795 km²
FM 10.11.1934		156 km ² FM 10.11.1934
FM 10.11.1934		414 km ² FM 10.11.1934
FM 10.11.1934		226 km ² FM 10.11.1934
	2 500 RS 41/83, 25.10.1983	2 363 km²
FM 17.03.1937		554 km ² FM 17.03.1937
FM 17.03.1937		1 809 km ² FM 17.03.1937
	2 000 RS 41/83, 25.10.1983	423 km²
FM 10.11.1934		132 km ² FM 10.11.1934
FM 17.03.1937		291 km ² FM 17.03.1937
	(11 000 RS 41/83, 25.10.1983 ⁷)	5 003 km²
FM 17.03.1937		1 112 km ² FM 17.03.1937
FM 05.10.1962		3 891 km ² FM 10.11.1934, 20.08.1976
0 - 01.05 ^{1b} RS 57/04, 02.12.2004	4 000 RS 41/83, 25.10.1983	2 538 km² RS 57/04, 02.12.2004
0 - 01.05 ^{2b} RS 57/04, 02.12.2004	5 000 RS 41/83, 25.10.1983	2 841 km² RS 57/04, 02.12.2004
14 - 01.11 ^{3b} RS 57/04, 02.12.2004	10 000 LD 20.07.1984	3 192 km² RS 57/04, 02.12.2004
r 30.11 ^{3c} RS 57/04, 02.12.2004		
FM 11.05.1967	5 000 LD 20.07.1984	1 649 km² FM 04.06.1963
FM 11.05.1967	5 500 LD 20.07.1984	2 003 km² FM 04.06.1963
	27 500 RS 3/05, 07.02.2005	7 516 km² RS 3/05, 07.02.2005
FM 10.11.1934	4 500 LD 20.07.1984	498 km ² RS 3/05, 07.02.2005
RS 3/02, 30.01.2002	} 6 200 RS 3/02, 30.01.2002	548 km ² RS 3/05, 07.02.2005
RS 3/02, 30.01.2002		227 km ² RS 3/05, 07.02.2005
RS 7/81, 02-03.02.1981	} 5 000 LD 20.07.1984	285 km ² RS 3/05, 07.02.2005
RS 7/81, 02-03.02.1981		220 km ² RS 3/05, 07.02.2005
RS 7/81, 02-03.02.1981		234 km ² RS 3/05, 07.02.2005
RS 3/02, 30.01.2002	3 800 RS 3/02, 30.01.2002	579 km ² RS 3/05, 07.02.2005
RS 7/81, 02-03.02.1981	} 8 000 LD 20.07.1984	344 km ² RS 3/05, 07.02.2005
RS 7/81, 02-03.02.1981		409 km ² RS 3/05, 07.02.2005
RS 7/81, 02-03.02.1981		421 km ² RS 3/05, 07.02.2005
RS 57/04, 02.12.2004		3 752 km ² RS 3/05, 07.02.2005
RS 57/04, 02.12.2004		
RS 57/04, 02.12.2004		2 433 km² RS 57/04, 02.12.2004
RS 57/04, 02.12.2004		
	73 400	30 757 km²

5 a. Nord for og b. sør for Kárásjohka (hhv. ca. 1.450 km² og 950 km²).

6 I et område nordøst i distrikt 17 (ca. 450 km²) (del av tidligere distrikt 12) har distrikt 13 eksklusiv vinterbeiterett

7 Gyldigheten av reintallsvedtaket for distrikt 6-Várjijatnjárga er til vurdering i LMD (se også RS 78/05, 01.12.2005).

Vest-Finnmark reinbeiteområde

KODE	NORSK DISTRIKTSNAVN	SAMISK DISTRIKTSNAVN	FASTSATTE BEITETID
YA	19 – Sørøy	19 – Sállan	01.03 - 31.12
YB	20 – Kvaløy	20 – Fálá	01.03 - 31.12
YC	21	21 – Gearretnjárga	01.03 - 31.12
YD	22	22 – Fiettar	01.03 - 31.12
YE	23	23 – Seainnus/Návvgastat	01.03 - 31.12
		Valgenjárga	01.03 - 31.12
		Girenjárga/Garnása	01.03 - 31.12
		Jalgon	01.03 - 31.12
		Ealenjárga	01.03 - 31.12
YF	24A – Seiland Vest	24A – Oarje-Sievju	01.03 - 31.12
YG	24B – Seiland Øst	24B – Nuorta-Sievju	01.03 - 31.12
YH	25 – Stjernøy	25 – Stierdná	01.03 - 31.12
YI	41	41 – Beaskádas	01.03 - 31.12
YJ	26	26 – Lákkonjárga	01.03 - 31.12
YK	27	27 – Joahkonjárga	01.03 - 31.12
YL	28 – Bergsfjord	28 – Cuokcavuotna	01.03 - 31.12
YM	29 – Frakfjord med Silda	29 – Seakkesnjárga ja Sildá	01.03 - 31.12
YN	32	32 – Silvvetnjárga	01.03 - 31.12
YP	33	33 – Spalca	01.03 - 31.12
YR	34	34 – Ábborašša	01.03 - 31.12
YS	35A	35A – Fávrosorda	01.03 - 31.12 ^{1a}
YT	36	36 – Cohkolat ja Biertavárri	01.03 - 31.12
YU	37	37 – Skárfvággi	01.03 - 31.12 ²
YV	38 – Uløy	38 – Ulisuolu	01.03 - 31.12
YW	39 – Arnøy/Kågen	39 – Árdni/Gávvir	01.03 - 31.12
YX	40	40 – Orda	01.03 - 31.12
YY	35B	35B – Beahcegealli	01.03 - 31.12 ^{1b}
	30A – “Vestre sone”	30A – Oarjjabealli	01.03 - 15.05 ^{3a} og 01.10 - 31.01.11 - 05.05 ^{3b}
	30B – ”Midtre sone”	30B – Guovdajohtolat	01.03 - 25.06 ^{3a} og 15.09 - 31.01.11 - 05.05 ^{3b}
	30C – “Østre sone”	30C – Nuorttabealli	01.03 - 15.05 ^{3a} og 15.09 - 31.01.11 - 05.05 ^{3b}

DISTRIKTER SOM HAR SOMMERBEITE I TROMS REINBEITEOMRÅDE OG VIN			
XM	11 – Reinøy	11 – Ráidná	15.04 - 15.11
XR	33 – Rendalen	33 – Ittunjárga	01.03 - 31.12
XT	19/32 – Lakselvdalen/Lyngsdalen	19/32 – Ivguláhkku	01.03 - 31.12

- 1 D-35A og D-35B har et overlappende beiteområde med adskilte beitetider: a. 15.06 - 20.08 (beiterett)
- 2 Beiterett for Helligskogen (Troms reinbeiteområde) i perioden 15.10 - 15.04 (RS 34/96, 24-25.09.199)
- 3 a. Gjelder for vår/høstbeiteområdet. D-23 og D-40 har beitetid 05.09 - 31.12. b. Gjelder for vinterbeite

FM = Fylkesmannen, RS = Reindriftsstyret, LD = Landbruksdepartementet

DER	HØYESTE REINTALL	DISTRIKTSGRENSER
RS 17/03, 13.06.2003	3 000 RS 2/02, 30.01.2002	818 km² FM 10.11.1934
RS 17/03, 13.06.2003	1 300 RS 2/02, 30.01.2002	336 km² FM 10.11.1934
RS 17/03, 13.06.2003	2 100 RS 2/02, 30.01.2002	482 km² FM 10.11.1934
RS 17/03, 13.06.2003	4 900 RS 2/02, 30.01.2002	990 km² FM 10.11.1934, FM 01.10.1976
RS 17/03, 13.06.2003	7 500 RS 2/02, 30.01.2002	1 178 km² FM 10.11.1934, FM 01.10.1976
RS 17/03, 13.06.2003	1 300 RS 2/02, 30.01.2002	191 km ² RS 68/05, 26.09.2005
RS 17/03, 13.06.2003	2 800 RS 2/02, 30.01.2002	377 km ² RS 68/05, 26.09.2005
RS 17/03, 13.06.2003	2 800 RS 2/02, 30.01.2002	333 km ² RS 68/05, 26.09.2005
RS 17/03, 13.06.2003	600 RS 2/02, 30.01.2002	131 km ² RS 68/05, 26.09.2005
RS 17/03, 13.06.2003	1 500 RS 2/02, 30.01.2002	359 km² RS 18/81, 01-02.06.1981
RS 17/03, 13.06.2003	1 200 RS 2/02, 30.01.2002	225 km² RS 18/81, 01-02.06.1981
RS 17/03, 13.06.2003	1 000 RS 2/02, 30.01.2002	246 km² FM 10.11.1934
RS 17/03, 13.06.2003	1 900 RS 2/02, 30.01.2002	400 km² RS 52/91, 04.12.1991
RS 17/03, 13.06.2003	3 600 RS 2/02, 30.01.2002	584 km² FM 10.11.1934, LD 28.07.1978
RS 17/03, 13.06.2003	2 900 RS 2/02, 30.01.2002	396 km² FM 10.11.1934
RS 17/03, 13.06.2003	900 RS 2/02, 30.01.2002	273 km² FM 10.11.1934
RS 17/03, 13.06.2003	1 100 RS 2/02, 30.01.2002	189 km² FM 10.11.1934
RS 17/03, 13.06.2003	1 700 RS 2/02, 30.01.2002	384 km² LD 01.07.1963
RS 17/03, 13.06.2003	3 900 RS 2/02, 30.01.2002	609 km² LD 01.07.1963, 28.07.1978
RS 17/03, 13.06.2003	4 100 RS 2/02, 30.01.2002	483 km² LD 01.07.1963
RS 9/85, 21.06.1985	4 700 RS 2/02, 30.01.2002	1 253 km² RS 9/85, 21.06.1985
RS 17/03, 13.06.2003	5 700 RS 2/02, 30.01.2002	2 079 km² LD 01.07.1963 og RS 22/91, 15.05.1991
RS 17/03, 13.06.2003	1 400 RS 2/02, 30.01.2002	441 km² LD 01.07.1963 og RS 22/91, 15.05.1991
RS 17/03, 13.06.2003	400 RS 2/02, 30.01.2002	79 km² LD 01.07.1963
RS 17/03, 13.06.2003	1 700 RS 2/02, 30.01.2002	364 km² LD 01.07.1963
RS 17/03, 13.06.2003	2 900 RS 2/02, 30.01.2002	416 km² LD 28.07.1978
RS 17/03, 13.06.2003	1 900 RS 2/02, 30.01.2002	922 km² RS 9/85, 21.06.1985
12 ^{3a} RS 17/03, 13.06.2003 RS 17/03, 13.06.2003		2 644 km² RS 17/04, 29.06..2004
12 ^{3a} RS 17/03, 13.06.2003 RS 17/03, 13.06.2003		5 066 km² RS 17/04, 29.06..2004
12 ^{3a} RS 17/03, 13.06.2003 RS 17/03, 13.06.2003		3 077 km² RS 17/04, 29.06..2004
	61 300	24 290 km²
FERBEITE I VEST-FINNMARK REINBEITEOMRÅDE		
RS 60/99, 07.10.1999	600 RS 60/99, 07.10.1999	148 km² LD 01.07.1963
RS 17/03, 13.06.2003	900 RS 2/02, 30.01.2002	614 km² LD 26.11.1973
RS 17/03, 13.06.2003	1 500 RS 2/02, 30.01.2002	873 km² LD 01.07.1963 og LD 26.11.1973
	3 000	1 635 km²

for 35B, RS 9/85, 21.06.1985). b. 21.08 - 31.12 (beiterett for 35A, RS 56/05, 26.09.2005).

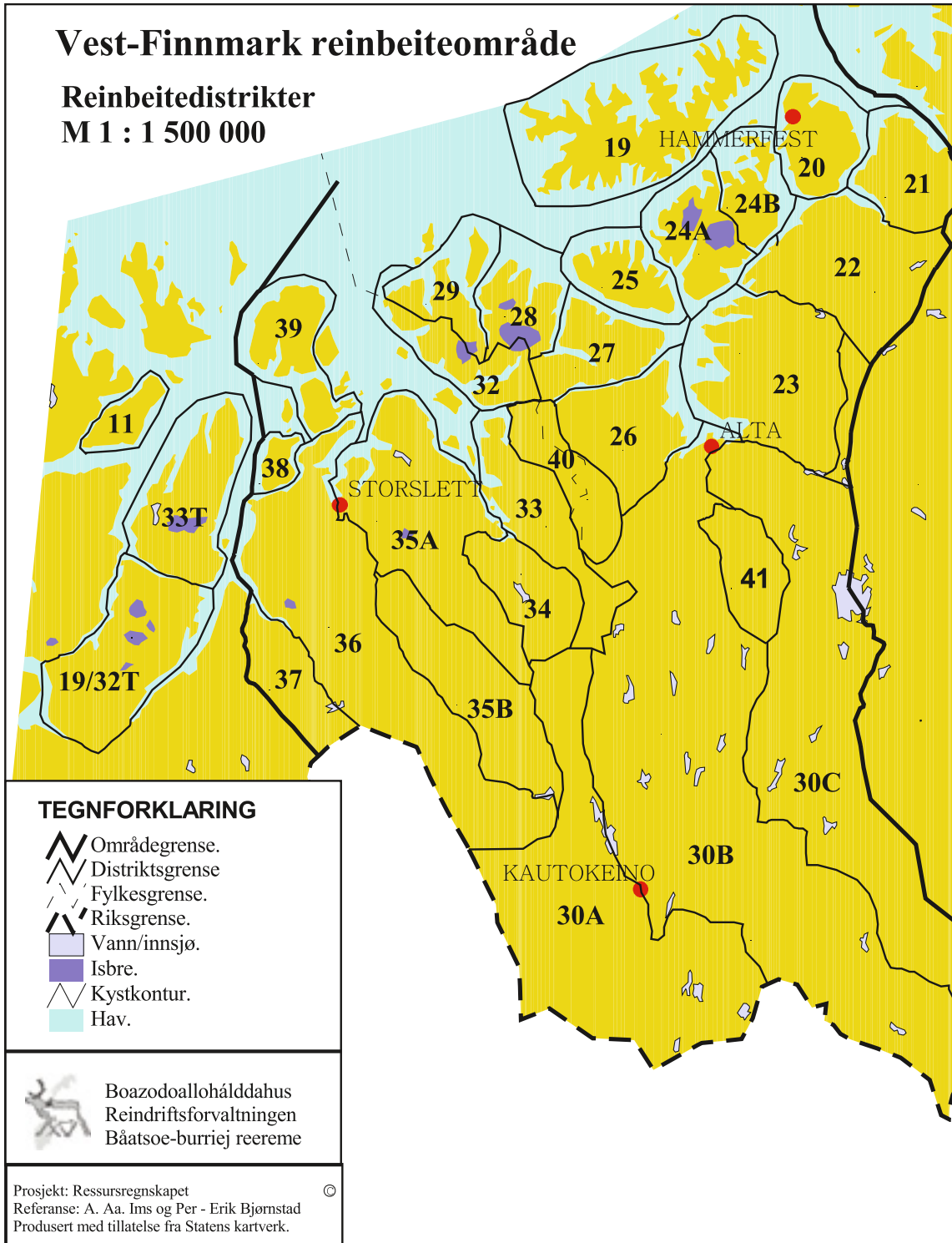
(6).

iteområdet.

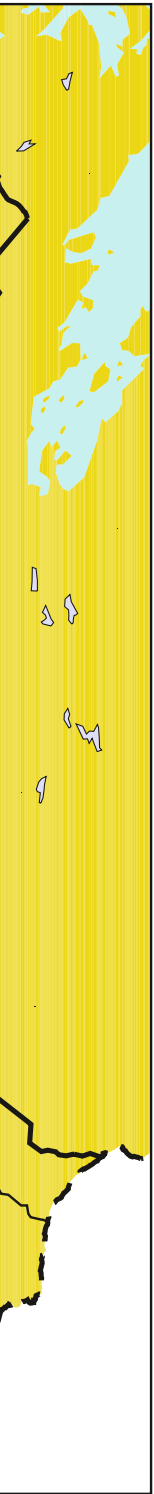
Vest-Finnmark reinbeiteområde

Reinbeitedistrikter

M 1 : 1 500 000

Troms reinbeiteområde

Distriktene 11T-Reinøy, 19/32T-Ivguláhku og 33T-Ittunjárga er oppført under Vest-Finnmark, hvor de har sine vinterbeiter.

FM = Fylke

KODE	NORSK DISTRIKTSNAVN	SAMISK DISTRIKTSNAVN	FASTSA
XA	34 – Kanstadfjord/Vestre Hinnøy	34 – Iinnásuolu	01.01 - 31
XD	36 – Tjeldøy	36 – Dielddasuolu	01.01 - 31
XE	23 – Kongsvikdalen	23	01.01 - 31
XG	22 – Grovfjord	22 – Roabat	01.01 - 31
XH	16 – Sør-Senja	16 – Oarjjit Sázza	01.01 - 31
XI	30 – Fagerfjell	30	01.11 - 30
XJ	15 – Nord-Senja	15 – Nuorta Sázza	01.01 - 31
XK	14 – Kvaløy	14 – Sállir	01.01 - 31
XL	12 – Ringvassøy	12 – Ráneš	01.01 - 31
XN	13 – Rebbenesøy	13 – Ruobbá	01.01 - 31
XP	10 – Vannøy	10 – Várdná	01.01 - 31
XS	29 – Altevåtn Konvensjonsområdene Salvasskaret ³ , Sarevuopmi ³ og del av Anjavassdalen ^{3,4}	20 – Uhcanjárga	15.10 - 15 01.05 - 14
XU	17/18 – Tromsdalen/Andersdalen-Stormheimen 17 – Tromsdalen 18 – Andersdalen – Stormheimen	17/18 – Stuoranjárga	15.04 - 15 15.04 - 15
XV	26 Del av konvensjonsområdet Tamok-Rosta ³	26 – Rosta	15.10 - 15 01.05 - 14
XW	24 - Helligskogen ^{2a} Del av konvensjonsområdet Tamok-Rosta ³	24 – Nuortanjárga ^{2a}	01.01 - 31 15.10 - 15 01.05 - 14
XX	27 – Mauken	27 – Meavki	15.10 - 15
XY	28 – Dividalen Konvensjonsområdene Devdisfjellet ³ , Havgavuopmi ³ og del av Anjavassdalen ^{3,4}	28 – Deavddis	15.10 - 15 01.05 - 14
XZ	20 – Hjerttinden ^{2b}	20 – Stállonjárga ^{2b}	01.01 - 31
XØ	21	21 – Gielas ^{2c}	01.01 - 31

- Beiterett for distrikt 20-Hjertind (perioden 2002) (OS 42/02, 23.08.2002).
  - Beiterett for distrikt 24-Helligskogen og flytterett for distrikt 19/32T-Ivguláhku (LD 11.12.1978).
  - Beiterett for distrikt 17/18-Tromsdalen/Andersdalen.
  - Beiterett for distrikt 15-Nord-Senja (Områdestyresakene 5/83, 31/84 og 28/86).
- Distriktet har også beiterett i konvensjonsområder i Norrbotten i Sverige (RbK 1972). Retten gjelder følgende områder:
  - Mauno (01.10 - 30.04, 1.100 rein)
  - Jalkis Vuoskåive (01.01 - 31.03, 1.500 rein)
  - Patsajäkel (01.12 - 30.04) og Njuorajaure (01.10 - 30.04 (1.500 rein til sammen)). Bare området Njuorajaure kan nyttes av svensk rein utenom beitetid.

smannen, RS = Reindriftsstyret, LD = Landbruksdepartementet, RbK = Reinbeitekonvensjonen

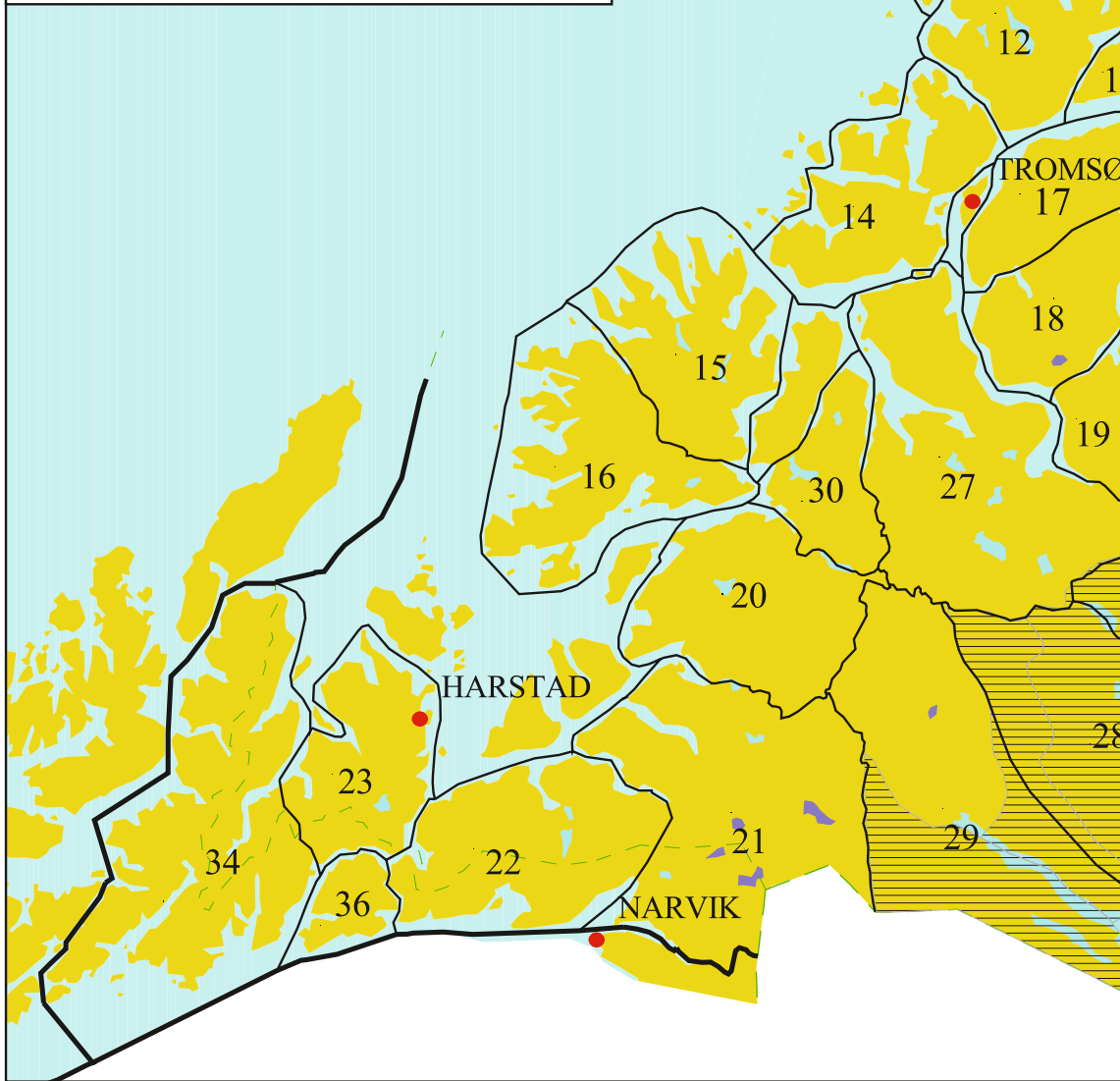
DATTE BEITETIDER		HØYESTE REINTALL ⁶	DISTRIKTSGRENSER
..12	RS 76/89, 07.12.1989	1 300 RS 23/04, 28.-29.06.2004	1 553 km² RS 76/89, 07.12.1989
..12	LD 25.11.1977	200 LD 25.11.1977	186 km² LD 25.11.1977
..12	LD 01.07.1963	600 LD 01.07.1963	672 km² LD 01.07.1963
..12	LD 01.07.1963	750 RS 48/92, 02.12.1992	1 006 km² LD 01.07.1963
..12	LD 01.07.1963	600 LD 01.07.1963	794 km² LD 01.07.1963
0.04 ^{1a}	RS 14/00, 14.04.2000	400 RS 14/00, 14.04.2000	461 km² RS 24/92, 02.12.1992
..12	LD 01.07.1963	600 LD 01.07.1963	758 km² LD 01.07.1963
..12	LD 01.07.1963	600 LD 01.07.1963	735 km² LD 01.07.1963
..12	LD 01.07.1963	600 LD 01.07.1963	660 km² LD 01.07.1963
..12	LD 01.07.1963	200 LD 01.07.1963	82 km² LD 01.07.1963
..12	LD 01.07.1963	300 LD 01.07.1963	227 km² LD 01.07.1963
0.04 ^{1a}	LD 01.07.1963	5 000 LD 01.07.1963	2 206 km² LD 01.07.1963
0.09 ³	RbK 09.02.1972		RbK 09.02.1972 ⁴
		3 500 LD 01.07.1963	1 095 km²
..10	LD 01.07.1963		505 km ² LD 01.07.1963
..10	LD 01.07.1963		590 km ² LD 01.07.1963
0.04 ^{1b}	LD 01.07.1963	1 000 LD 01.07.1963	609 km² LD 01.07.1963
0.09 ³	RbK 09.02.1972		RbK 09.02.1972
..12 ⁵	RS 34/96, 24.-25.09.1996	2 000 RS 34/96, 24.-25.09.1996	977 km² LD 01.07.1963 ⁷
0.04	RS 34/96, 24.-25.09.1996		RbK 09.02.1972
0.09 ³	RbK 09.02.1972		
0.05 ^{1c}	RS 5/82, 05.02.1982	2 000 RS 5/82, 05.02.1982	1 699 km² LD 01.07.1963
0.04 ^{1d}	LD 01.07.1963	5 000 LD 01.07.1963	1 853 km² LD 01.07.1963
0.09 ³	RbK 09.02.1972		RbK 09.02.1972
..12	LD 01.07.1963	800 LD 01.07.1963	1 004 km² LD 01.07.1963
..12	RS 9/93, 01.04.1993	1 750 RS 9/93, 01.04.1993	1 700 km² RS 9/93, 01.04.1993 og RS 31/00, 05.09.2000
		13 800	18 277 km²

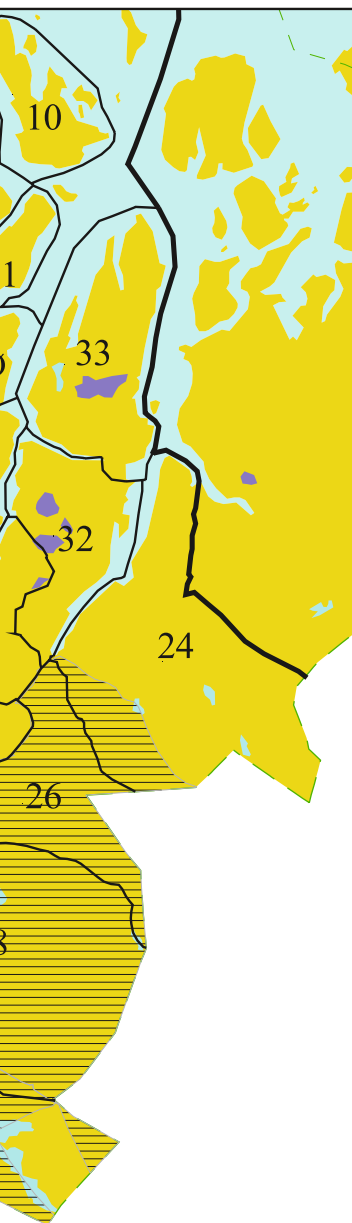
- 3 Beiterett for svenske samebyer i konvensjonsområder i Troms reinbeiteområde (RbK 09.02.72). Utenom beitetid kan norsk rein beite.
- 4 For konvensjonsområdet Anjavassdalen ble grensen endret og høyeste reintall økt til 9.000 rein da konvensjonen ble justert i 1984 (RbK sept. 1984).
- 5 Beitetid for hele distriktet unntatt to delområder.
- 6 Ikke uthevede tall angir høyeste reintall for reine høst-/vinterbeitedistrikter. Disse inngår ikke i sumtallet.
- 7 Bruttoarealet omfatter ikke den delen av distriktet som sammenfaller med distrikt 37-Skarfvággi (Vest-Finnmark reinbeiteområde) (jf. LD 01.07.1963, RS 34/96, 24.-25.09.1996).

Troms reinbeiteområde

Reinbeitedistrikter

M 1 : 1 350 000

TEGNFORKLARING.

- Reinbeiteområde, grense.
- Reinbeitedistrikt, grense.
- By/større sted.
- Fylkesgrense.
- Riksgrense.
- Vann/innsjø.
- Svensk konvensjonsbeite
- Isbre.
- Land.
- Hav.

Boazodoallohålddahus
Reindriftsforvaltningen
Báatsoe-burriej reereme ©

Prosjekt: Ressursregnskapet
Ref: A. Aa. Ims og Per - E Bjørnstad.
Tillatelse LB61008-R27212 Statens kartverk.

Nordland reinbeiteområde

KODE	NORSK DISTRIKTSNAVN	SAMISK DISTRIKTSNAVN	FASTSATTE BEITETIDER	
WA	18 – Kappfjell/Bindal/Kolbotn¹	18 – Voengelh-Njaarke¹	01.01 - 31.12	RS
	Delområdet Rotvikfjellet ²		Vinterbeite til 15.04	RS
			1 uke + 3 uker ²	RS
WB	20 – Jillen-Njaarke	20	Ikke fastsatt	
	Beitesoner 1, 2, 3 og 5		15.12 - 15.04	RS
	Beitesone 4		01.11 - 30.04	RS
WD	19 – Børgfjell^{3a}	19 – Byrkije^{3a}	Ikke fastsatt	
	Konvensjonsområdene B5a ⁴ , B5b ⁴ og B6 ⁴		01.07 - 31.08 ⁴	Rbl
WF	21 – Røssåga/Toven/Syv Søstre	21	Ikke fastsatt	
WK	23 – Hestmannen/Strandtindene	23	Ikke fastsatt	
WL	22 – Ildgruben^{3b}	22	Ikke fastsatt	
	Konvensjonsområdene B4 ⁴ og del av B3b ^{4,5}		01.07 - 31.08 ⁴	Rbl
WN	24 – Dunderland/Harodal/Glommen^{3c}	24	Ikke fastsatt	
	Del av konvensjonsområdet B3b ^{4,5}		01.07 - 31.08 ⁴	Rbl
WP	25 – Balvatn^{3d}	25	Ikke fastsatt	
	Konvensjonsområdene B2 ⁴ og B3a ⁴		01.07 - 31.08 ⁴	Rbl
WR		26 - Duokta	Ikke fastsatt	
WS	27 – Stajggo-Hábmer	27	Ikke fastsatt	
	Ytre Hamarøy		01.11 - 15.04	RS
	Steigen		01.11 - 15.04	RS
WX	28 – Frostisen	28	Ikke fastsatt	
	Konvensjonsområdet B1b ⁴		01.07 - 31.08 ⁴	Rbl
WZ	29 – Skjomen	29	Ikke fastsatt	
	Konvensjonsområdene B1a ⁴		01.07 - 31.08 ⁴	Rbl

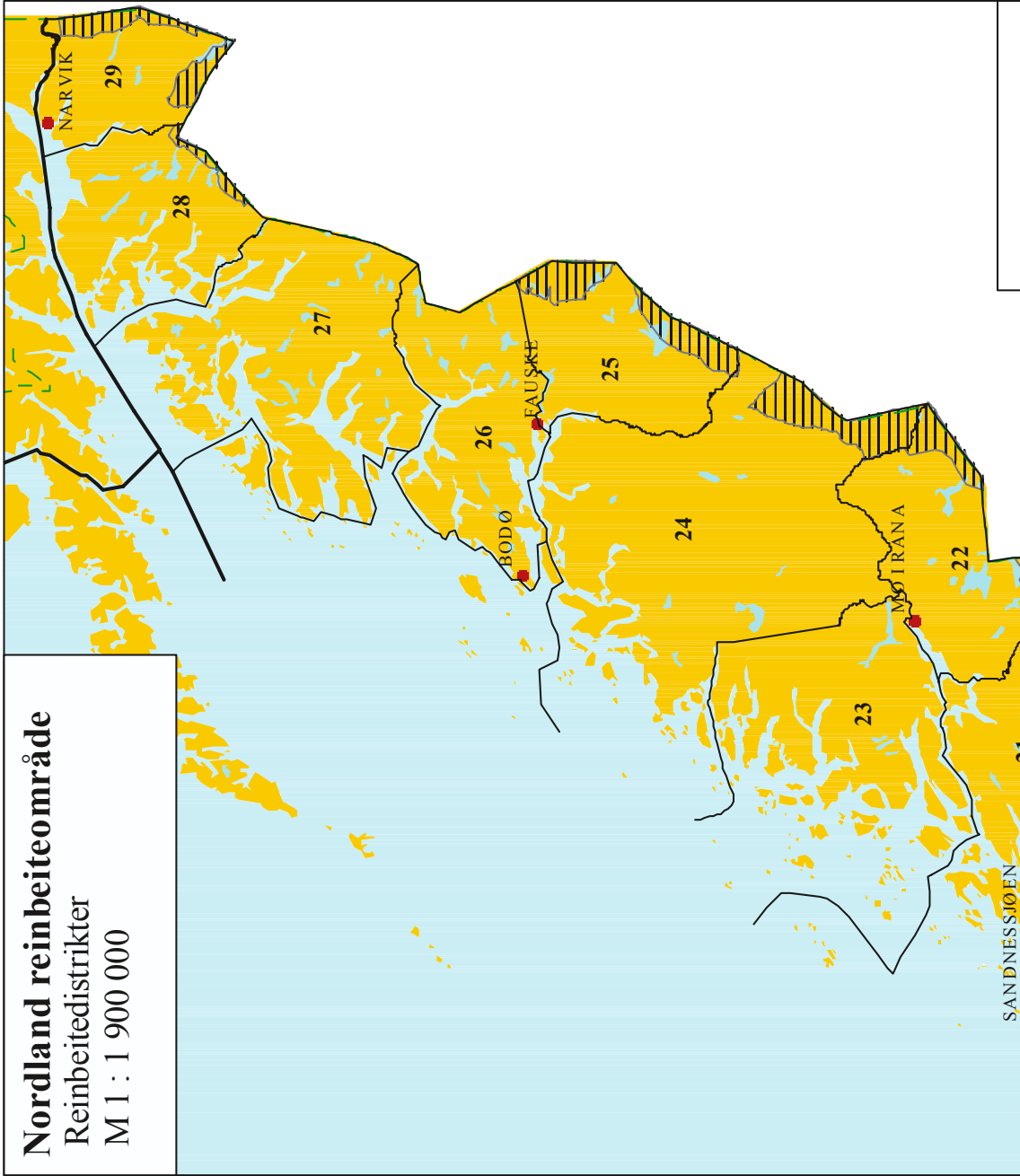
- 1 Distriktet har også beiterett i delområdet Fraunan i distrikt 11-Åarjel-Njaarke (Nord-Trøndelag reinbeiteområde, beitetid 21.11-31.12) (RS 40/89, 27.04.1989).
- 2 Beiterett i 1 uke i april og 3 uker i november/desember for distrikt 11-Åarjel-Njaarke (Nord-Trøndelag reinbeiteområde) (RS 40/89, 27.04.1989).
- 3 Distriktet har også beiterett i konvensjonsområder i Norrbotten og Västerbotten i Sverige (RbK 09.02.1972). Retten gjelder følgende områder: a. Meselefors og Hälla (01.10-30.04), som i ettertid har blitt regulert til andre formål og erstattet av området Lögdeå (ikke formelt konvensjonsområde). b. Granö og Ramsle (begge 01.10 - 30.04 og 1.000 rein hver), og området beskrevet i konvensjonens § 9 når det beiter rein i tilstøtende

FM = Fylkesmannen, RS = Reindriftsstyret, RbK = Reinbeitekonvensjonen

	HØYESTE REINTALL	DISTRIKTSGRENSER
18/92, 24.03.1992 40/89, 27.04.1989 40/89, 27.04.1989	2 400 RS 18/92, 24.03.1992	2 420 km² RS 40/89, 27.04.1989 og LD 30.05.1991
13/03, 04.03.2003 13/03, 04.03.2003	2 000 RS 13/03, 04.03.2003	4 162 km² RS 27/99, 27.04.1999
K 09.02.1972	900 RS 64/83, 16.12.1983	2 191 km² RS 27/99, 27.04.1999 (47 + 29 + 245) km ² RbK 09.02.1972
	1 200 RS 64/83, 16.12.1983	2 310 km² RS 27/99, 27.04.1999
	900 RS 36/84, 15.10.1984	2 578 km² RS 27/99, 27.04.1999
K 09.02.1972	900 RS 64/83, 16.12.1983	2 706 km² RS 27/99, 27.04.1999 (142 + 590) km ² RbK 09.02.1972
K 09.02.1972	2 400 RS 64/83, 16.12.1983	5 835 km² RS 27/99, 27.04.1999 590 km ² RbK 09.02.1972
K 09.02.1972	700 RS 59/88, 09.05.1988	1 932 km² RS 27/99, 27.04.1999 (199 + 227) km ² RbK 09.02.1972
	900 RS 64/83, 16.12.1983	2 062 km² RS 27/99, 27.04.1999
10/03, 04.03.2003 10/03, 04.03.2003	1 800 RS 10/03, 04.03.2003	3 308 km² RS 27/99, 27.04.1999 og 35/01, 20.09.2001
K 09.02.1972	700 RS 64/83, 16.12.1983	1 724 km² RS 27/99, 27.04.1999 og 35/01, 20.09.2001 68 km ² RbK 09.02.1972
K 09.02.1972	600 RS 64/83, 16.12.1983	1 385 km² RS 27/99, 27.04.1999 og 31/00, 05.09.2000 (115+159) km ² RbK 09.02.1972
	15 400	32 613 km²

områder på norsk side. c. Storsund (01.10-30.04, 2.500 rein inkl. Älvsbyn) d. Älvsbyn (01.10-30.04 og 01.01-30.04, 2.500 rein inkl. Storsund). Ingen av disse områdene kan brukes av svensk rein, med unntak av Älvsbyn som kan benyttes for rask vår- og høstgjennomflytting.

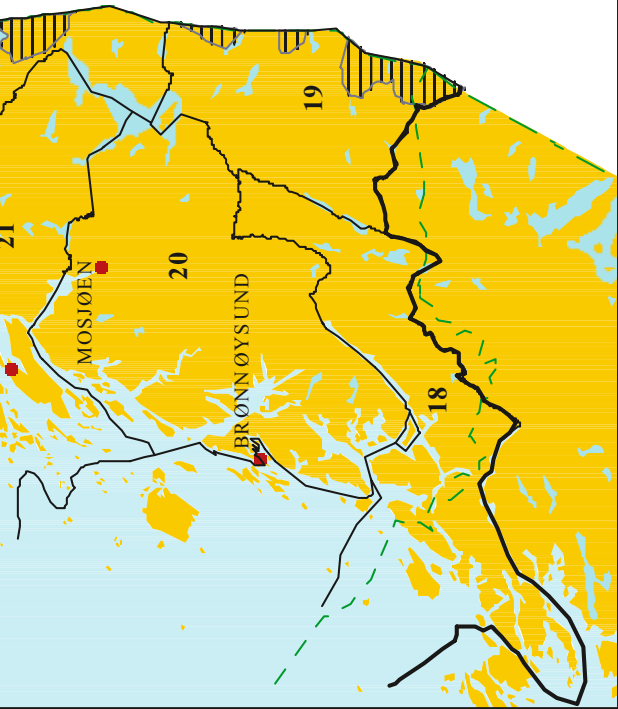
- 4 Beiterett for svenske samebyer i konvensjonsområder i Nordland reinbeiteområde (RbK 09.02.1972, som også områdebetegnelsene refererer seg til). Utenom beitetid kan norsk rein beite.
- 5 Arealtallet omfatter hele konvensjonsområdet, og ikke bare den delen som ligger innenfor distriktet.

TEGNFORKLARING .

- Distriktsgrenser
- Områdegrense.
- By / større sted.
- Fylkesgrense.
- Riksgrense.
- Konv 1972
- Vann/innsjø.
- Land.
- Hav.

**Boazodoallohåiddahus
Reindriftsforvaltningen
Båatsoe-burriej reereme**

Prosjekt: Ressursregnskapet
Ref: A. Aa Ims og P-E Bjørnstad
Tillatelse Ldb61008-R27212 Statens kartverk.

Nord-Trøndelag reinbeiteområde RS = Reindrifststyret, FM = F

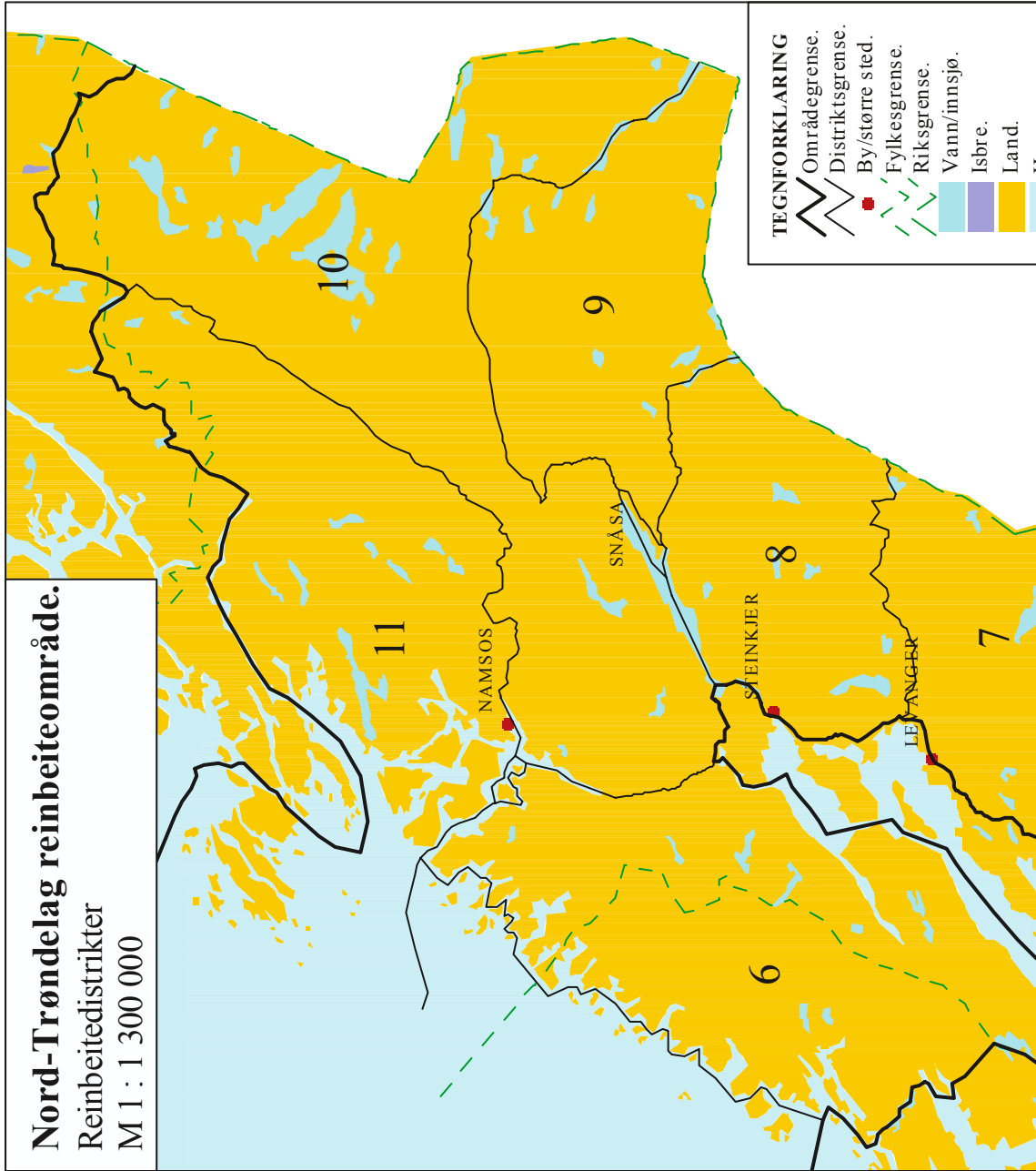
KODE	NORSK DIST.NAVN	SAMISK DIST.NAVN	FASTSATTE BEITETIDER
VA	7 – Færen	7 – Gaasken-Laante	Ikke fastsatt
VF	8 – Skjækerfjell	8 – Skæhkere	Ikke fastsatt
VG	9 – Luru ¹	9 – Låarte ¹	Ikke fastsatt
VJ	10 – Østre-Namdal ^{1,2} Delområdet Hartkjølen	10 – Luvlie-Njáavmesje ^{1,2}	Ikke fastsatt Ikke fastsatt
VM	11 – Vestre-Namdal ³	11 – Åarjel-Njaarke ³	Ikke fastsatt
VR	6 – Fosen ⁴ Nord-Fosen Sør-Fosen	12 – Fovsen-Njaarke ⁴	Ikke fastsatt

- 1 Gjennomflyttingsrett for distrikt 10-Østre-Namdal i deler av distrikt 9-Låarte (RS 86/87, 09.12.1987).
- 2 Distriktet har også beiterett i konvensjonsområder i Jämtland i Sverige (RbK 09.02.72). Retten gjelder følgende områder: Leipikvatnet og Blåsjøkilen (begge 01.04 - 14.11).

ylkesmannen, RbK = Reinbeitekonvensjonen, Kgl.res. = Kongelig resolusjon

HØYESTE REINTALL	DISTRIKTSGRENSER
1 600 RS 24/98, 02.07.1998	2 429 km² Kgl.res. 10.07.1894
2 000 RS 23/98, 02.07.1998	2 380 km² Kgl.res. 10.07.1894
2 400 RS 54/00, 13.12.2000	2 729 km² RS 86/87, 28.08.1987
4 200 RS 44/00, 13.12.2000 ⁵	6 607 km² RS 40/89, 27.04.1989 og LD 30.05.1991
Ikke fastsatt	
Ikke fastsatt	3 816 km² RS 40/89, 27.04.1989 og LD 30.05.1991
2 100 RS 52/04, 19.10.2004	4 339 km² Kgl.res. 10.07.1894 FM 26.10.1964 FM 26.10.1964
	22 300 km²

- 3 Distriktet har også beiterett i delområdet Rotvikfjellet i distrikt 18-Voengelh-Njaarke (Nordland reinbeiteområde) (1 uke i april og 3 uker i november/desember) (RS 40/89, 27.04.1989).
- 4 Distriktet er delt i to beiteområder (FM 26.10.1964).
- 5 Fastsatt høyeste reintall gjelder distriktet utenom delområdet Hartkjølen.

Hav.

Boazodoallohállidduhus
Reindriftsforvaltingen
Báatsoe-burrijej reereme

Prosjekt: Resursregnskapet
Ref.: Aaa Dms og Per.-E. Bjørnstad
Tilleggelse JD61008-R27212 fra Statens Kartverk.

Sør-Trøndelag/Hedmark reinbeiteområde

KODE	NORSK DIST.NAVN	SAMISK DIST.NAVN	FASTSATTE BEITETIDER
UW	3 – Elgå	3 – Svahke	
	Østsiden av Femunden Bjørnberget (vestsiden)		01.01 - 31.12 01.10 - 30.04
UX	2 – Riast/Hylling	2 – Gåebrie	Ikke fastsatt
UZ	1 – Essand	1 – Saanti	Ikke fastsatt
UY	4 – Femund ¹	4	
	Øst for Feragsvassdraget Vest for Feragsvassdraget		01.09 - 30.04 15.11 - 30.04
ØG	Trollheimen ²		
	ØG1 Trollheimen ØG2 Iglfjell/Grefstadfjellområdet		I henhold til driftsplan av 01.02.1985 I henhold til driftsplan av 01.02.1985

- 1 Felles vinterbeitedistrikt for distriktene 1-Essand og 2-Riast/Hylling.
- 2 Reindrift utøves med hjemmel i Lov om reindrift i kommunene Meldal, Midtre Gauldal, Oppdal, Rennebu, Rindal, Sunndal og Surnadal av 21. desember 1984.
- 3 Ikke uthevet tall angir høyeste reintall for vinterbeitedistrikt. Dette reintallet inngår ikke i sumtallet.

Tamreinlagene i Sør-Norge

KODE	NORSK DIST.NAVN	FASTSATTE BEITETIDER	HØYESTE REINTALL
ØA	Lom tamreinlag	Ikke fastsatt	Ikke fastsatt
ØB	Vågå tamreinlag	Ikke fastsatt	Ikke fastsatt
ØC	Fram reinslag ¹	Ikke fastsatt	Ikke fastsatt
ØE	Filefjell reinlag ¹	Ikke fastsatt	Ikke fastsatt
	ØE1 - Sommerbeite ØE2 - Vinterbeite		
RR	Rendal renselskap ¹	Ikke fastsatt	2 000 RS 51/05, 26.09.20

- 1 Konesjonsreindrift i henhold til Lov om reindrift av 09.06.1978 § 5, gitt av Landbruksdepartementet 04.11.1981.
- 2 Anslåtte bruttoarealer .

RS = Reindriftsstyret, Kgl.res. = Kongelig resolusjon

	HØYESTE REINTALL³	DISTRIKTSGRENSER
09.1995	3 000 RS 28/95, 06.09.1995	1 007 km² LD 12.05.1964
03.1996		
	4 500 RS 19/84, 11.04.1984	1 929 km² Kgl.res. 10.07.1894
	4 500 RS 19/84, 11.04.1984	2 324 km² Kgl.res. 10.07.1894
	9 000 RS 19/84, 11.04.1984	1 103 km² Kgl.res. 10.07.1894
6		
6		
	1 600 LD 05.06.2002	2 235 km² Ekspropriasjonsvedtak (kgl. res. av 26.06.1987) og leieavtaler
	13 600	8 598 km²

BRUTTOAREALER²

1 265 km² Omfatter statsallmenning (1 145 km²) og privat grunn (120 km²).

1 357 km² Omfatter i hovedsak statsallmenning.

1 500 km² Omfatter statsallmenning (ca. 745 km²), privat grunn og sameier (ca. 755 km²).

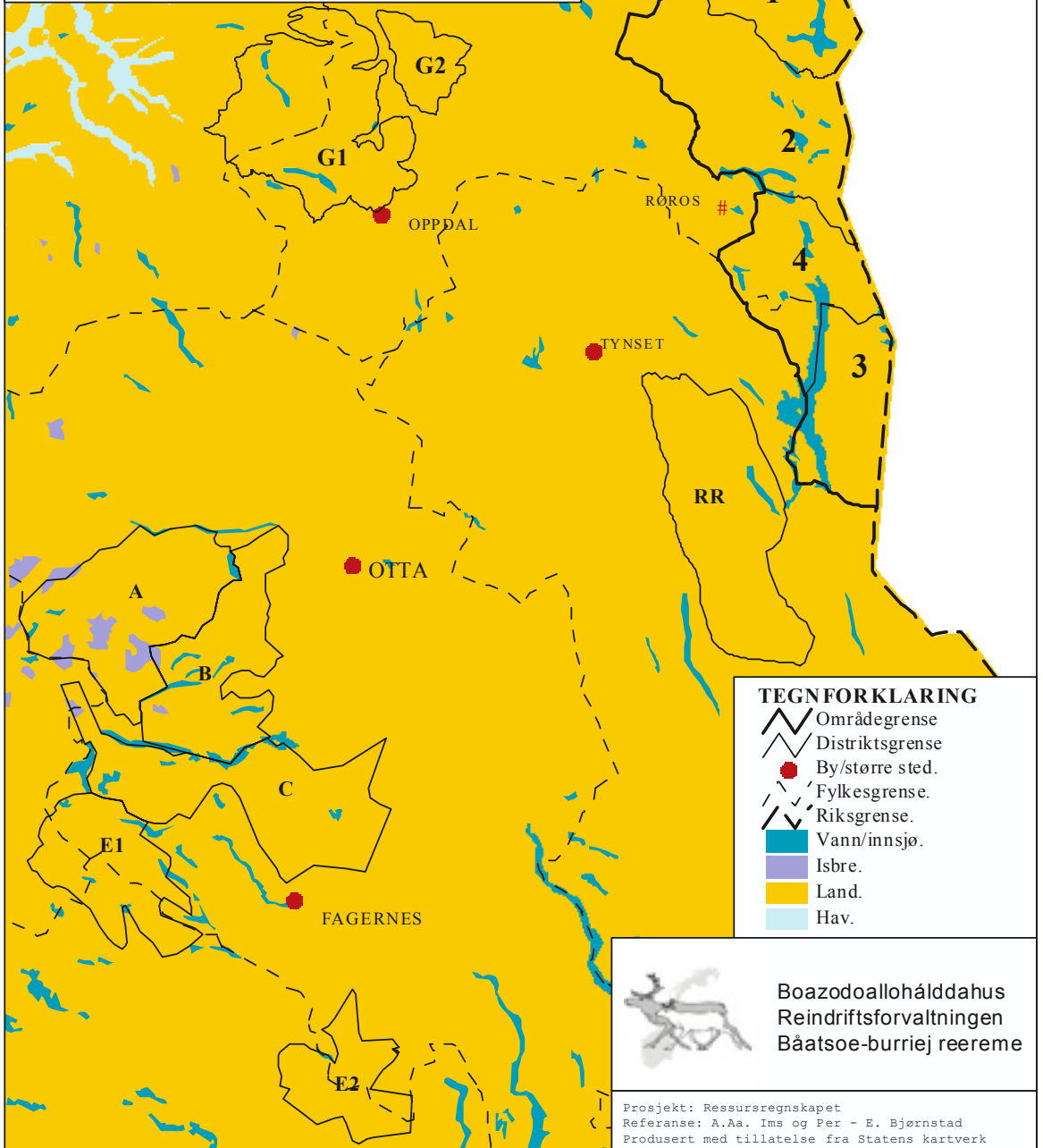
2 000 km² Omfatter i hovedsak sameier.

005 **1 859 km²**

7 981 km²

Sør Trønderlag/ Hedmark reinbeiteområde, Trollheimen og tamreinlagene

Reinbeitedistrikter
M 1 : 1 667 000

TEGNFORKLARING

- Områdegrense
- Distriktsgrense
- By/større sted.
- Fylkesgrense.
- Riksgrense.
- Vann/innsjø.
- Isbre.
- Land.
- Hav.

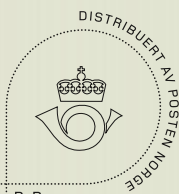

Boazodoallohdahus
Reindriftsforvaltningen
Báatsoe-burrij reereme

Prosjekt: Ressursregnskapet
Referanse: A.Aa. Ims og Per - E. Bjørnstad
Produsert med tillatelse fra Statens kartverk

B-ØKONOMI
NORGE

P.P.

Adresse ved retur:
Reindrifftsforvaltningen
Postboks 1104
9504 Alta

www.reindrifft.no

ISSN: 0809-3180

FOR- OG BAKSIDEFOTO: LARS KREMPIG. TRYKK: FAGTRYKK ALTA AS